

MÜLLER PÉTER

JÓSKÖNYV

JI-KING
MINDENNAPI HASZNÁLATRA

ALEXANDRA

MÜLLER PÉTER

JÓSKÖNYV

MÜLLER PÉTER
JÓSKÖNYV

JI-KING
mindennapi használatra

Müller Péter, 2001

Szerkesztette Müller Péter Sziámi

Kiadja a Doctor Herz Bt., 2001

Felelős kiadó a Doctor Herz Bt. igazgatója

Olvasószerkesztő Kovács Mária

*Kérem, hogy a könyvvel kapcsolatos tapasztalatait
a Természetgyógyász Magazin szerkesztőségéhez juttassa el „Jóskönyv”
jeligére.*

M. P.

Műszaki szerkesztő Császár András

A borítót tervezte Bohus Károly

Tördelte az Art-is Kft., Szentendre

ISBN 963 0080 49 4

*Köszönöm Kósa Gábor munkáját és tanácsát, Deseő László
és D. Nyikos Mária magas inspirációit, Beöthy Mihály,
Pressing Lajos gondolatait, Hua Csing Ni és Huang mestereknek,
hogy rávezettek az ősi képjelek üzeneteire.*

*Köszönöm Rudolf Ritsemának, Stephen Karchernek
és a jungi szellemben működő Eranos Alapítványnak a segítséget.
Köszönöm fiamnak, Müller Péter Sziáminak, aki,
mint oly sokszor az életben, ennek a műnek a létrehozásában
is alkotótársam volt.*

*Meg kellene köszönnöm szellemi Mesteremnek is nemcsak azt,
hogy évtizedek óta nevel a Ji-king szellemében, de azt is,
hogy alkalmassá tett arra az együttműködésre, amelyből ez a
Jóskönyv született.*

Ő azonban az ilyen szavakra azt mondja: „Magadnak köszönd!”

Müller Péter

I.
SEGÍTŐ SZELLEMEK

Gondolatok a *Jóskönyvről*

1. Bevezetés

Ezt a Jóskönyvet magamnak írtam.
Ez az én kutatási naplóm.
Az lenne a jó, ha Te írnád tovább.

*

Több mint húsz esztendeje tanulmányozom a *Ji-kinget*, a világ talán legrégebb jóskönyvét, amely a hagyomány szerint természetfeletti forrásból eredt azzal a céllal, hogy az embert élni segítse és a sorsába beavassa.

Az ősi Kínában — éppúgy, mint a mi őskeresztény világunkban — a hangsúly a *szent szellemekkel (kínaiul: sen) való kapcsolaton volt, akik gyógyítottak, tanítottak és prófétáltak.*

A prófétálás persze nem jövendőmondást jelentett, hanem minden esetben azt, hogy a látó megmondta az embernek, hogyan éljen, mi az, ami „áldott”, s mi az, ami „átkos”; vagy más szavakkal: mi az, ami „rossz”, s mi az, ami „jó” jövendőt érlel.

Innen ered a mi nagyon pontos „jóslás” *szavunk.*

Megmondja, mi az, ami számunkra „jó lesz”.

Nos, régóta keresem, mi az, ami „jó lesz”, nem általában, hanem a mindennapi életem legkisebb kérdéseiben is. Több mint húsz esztendeje „jósolok” *a Ji-kingből*, tanácsot kérek tőle magamnak, barátaimnak s mindazoknak, akik sorsuk problémáival hozzám fordulnak.

Egy idő után fölfedeztem ugyanis, hogy ez a könyv sokkal mélyebbre és messzebbre lát, mint én. Számtalanszor előfordult, hogy ha valaki bajával hozzám fordult, azt mondtam: „Nekem már lenne valamiféle tanácsom, de kérdezzük meg először a kínai szentkönyvet!”

Minden esetben kiderült, hogy a könyv válasza volt a helyes.

Maga a *Ji-king* — a Változások Szentkönyve — nem több, mint pár ezer kínai írásjel. Mindegyik jel sűrű szimbólum. Ezeket segítettek megfejteni valaha azok a bölcs pap-médiumok, akik magasrendű szellemiségekkel álltak kapcsolatban.

Ez a kapcsolat a mai napig nem szűnt meg.

Erről meggyőződtem.

Ez a könyv meditációim, tanulmányaim, de mindenekelőtt szellemi Mesteremmel való közös munkálkodásom eredménye.

Ezért ha ilyen felkiáltójeles parancsokat találsz benne, hogy „*Állj meg!... Érik a beteljesedés, de ne siettesd!... Türelem!... Elérkezett a tett pillanata!...* ”, tudd, hogy ezt mind nekem kiáltotta valamikor a Hang, ha sorsomról vagy mások sorsáról faggattam.

Ez a Hang természetesen nemcsak Tanítómesterem, de az én „jobbik énem” hangja is, aki ihletett pillanataiban maga is rálát az életemre, s meg tudja ítélni, mi az, ami az adott helyzetben üdvös lépés számomra, s mi az, amitől feltétlenül óvakodnom kell.

Ezt el kellett mondanom mindjárt a könyv elején.

Ahogy Carl Gustav Jung a *Ji-king*hez írt gyönyörű előszavában mondja: „Aki ezt a könyvet használja, *segítő szellemet kap, s a könyv maga is úgy viselkedik, mint egy bölcs mester, akihez az ember tanácsért fordulhat.*”

Hozzá kell szoknunk ahhoz a gondolathoz, hogy az ősi hagyományban *tudás és hallás* összefüggött. Nem az volt bölcs, akinek a „feje teli volt” tudással”, hanem az, aki ezenfelül még kapcsolatban állt a természetfeletti, isteni világgal is. A „Bölcs” (*seng*) írásképe egy nagy fület s egy kis száját ábrázol: bölcs az, akinek „füle van a halásra”, ahogy Jézus mondja.

A Ji-king ezt a „fület” fejleszti ki bennünk.

Tudás azonban szükséges. Ahhoz, hogy a *Ji* titkaihoz hozzáférjek, rengeteg könyvet kellett elolvasnom. Több ezer esztendeje minden történelmi korszak — ahogy a föld rétegeiben minden geológiai és csillagászati esemény — rajta hagyta nyomait az ősi szimbólumokon.

Minden kor nemcsak a jeleket, önmagát is meg akarta fejteni általuk, s így könyvtárakra duzzadt a *Ji-king*hez írt különféle kommentárok és magyarázatok gyűjteménye.

Időben tehát egyre mélyebbre s mélyebbre ereszkedtem — végül minden esetben meg kellett kísérelnem *átélni* az ősi kínai jósjelek üzenetét: *vajon mire gondolhatott egy sámán, ha ezt vagy amazt a piktogramot látta?*

Csudálatos időutazás volt ez, miközben egyetlen pillanatig sem felejtettem el, hogy az ősi kincseket, amelyekre rábukkantam, itt és most, nekünk kell hasznosítanunk.

Te is találkozol majd a könyvben elvéve egy-egy kínai szóval, kifejezéssel. Azért éreztem fontosnak, hogy ezekkel megismertesselek, mert a kínai szavak többjelentésűek, nem lehet őket egyetlen magyar szóval visszaadni.

A saját magamon végzett kísérletek és a másokkal való közös munka sok-sok tapasztalathoz vezettek.

Élményeimet, meditációimat összegyűjtöttem; szinte valamennyi jósjel mögött a magam és mások személyes történetei, megélt sors-helyzetei húzódnak meg.

Végül már nem volt szükség könyvekre: saját jegyzeteimből dolgozhattam.

Így született meg ez a *Jóskönyv*, amelyet most a kezedbe adok.

Nem befejezett mű — nem is lehet befejezni —, de hatvanöt esztendőskora után semmit se tartson már magánál egy író.

Használni legjobban úgy tudod ezt a művet, ha saját tapasztalataidat is hozzáírod.

Így lesz ez a *Jóskönyv* idővel nemcsak az enyém, hanem a tiéd is...

2. A Sors Könyve

A Ji-king az egyetlen könyv, amellyel beszélgetni lehet.

Kérdezni lehet tőle — s ő válaszol, mint egy élő mester.

A kérdés pedig százezerféle lehet, mégis mindig egy:

„Itt és most ez a gondom. Mitévő legyek?”

A Ji a sorsbeavatás könyve.

Mai nyelven szólva „interaktív” könyv — ősi kínai fogalmak szerint „segítő szellem”, aki vezet, tanácsol, óvatosságra int és utat mutat.

Ez az Út minden esetben a „Tao” útja — a mi fogalmaink szerint Isten akaratának követése.

A könyv feladata, hogy bölcsé tegye azt, aki rendszeresen fordul hozzá. Nem általános tanítással, hanem éppen azzal tesz bölcsébbé, hogy az élet legkisebb gondjához is tanácsot ad; megmutatva, hogy a hétköznapi eseményeket milyen rejtett, sorsszerű erők működtetik, és hogyan kell azokat értelmesen megoldani.

Aki hosszabb ideje kapcsolatban áll vele, kifejezetten úgy érzi, mintha nem is könyvet olvasna, hanem egy bölcs mesterral beszélgetne. Nem véletlenül írták valaha: „Bár nincs tanítód, úgy fordulj hozzá, mint a szüleidhez.”

Ezt a mondatot viszonylag későn, 2500 évvel ezelőtt jegyezték le, amikor a világ válságba került — ahogy a 18. jósjel mondja: „*A fény elsötétedett.*”

Ebben a korban a hiteles tanítók szerepét átvették a könyvek.

Mivel a *Ji-king* elsősorban jóskönyv, már ezen a mondaton is megdöbbenhetsz: nem azt írja, hogy „*ha nincs tanítód*”, hanem azt, hogy „*bár nincs tanítód...*”, vagyis a bölcsék, akik belenéztek valaha az eljövendő korok varázslatos időgömbjébe, *pontosan tudták, hogy nekünk nem lesz már élő, hús-vér tanítónk, mi könyvekből tanuljuk meg, hogyan kell élni, s mi ennek az egész életnek a mélységes értelme!*

Ki az, akihez oda tudsz ma menni, s megkérdezheted, mitévő légy?!

Ki az, aki oly mértékben belelát a szívedbe, hogy válaszát el is fogadod? Senki.

És a Ji-king bölcsei tudták, hogy ez így lesz.

Valaha nem így volt.

Az igazságot, a szent tudást földi emberek hordozták, s eleven embereknek adták tovább élőszóval, akiktől meg lehetett kérdezni mindent, de egy katasztrofális — és sorsszerű — fordulat következtében megrendült bennünk valami; szellemi szemünk megvakult, isteni lényünk tudattalan mélységbe zuhant, s megjelent a túl okos, túl önző, túl boldogtalan, túl hazug, túl racionális, túl istentelen, túl magányos, túl egoista emberi faj a földön — melyhez mi is tartozunk.

Nincs olyan ember közöttünk — a szenteket is beleértve —, aki mentes lenne ezektől a tulajdonságoktól. Sőt minél „tisztultabb” valaki, annál pontosabban tudja magáról, hogy „tükör által homályosan lát”, hogy „bár tudja, mi a jó, mégis a rosszat cselekszi”... és nem játssza el a hiteles tanító vagy tévedhetetlen guru szerepét, mert ismeri önmagát.

Jézus sohasem ígért eleven tanítókat.

A tudás személyes átadásában, mesterek és tanítványok eleven láncolatában nem bízott már: a Szent Szellem segítségét ígérte nekünk.

„Még sok mindent kellene mondanom nektek, de most nem tudjátok elviselni: amikor azonban eljön Ő, az Igazság Szelleme, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és *az eljövendő dolgokat kijelenti nektek.*”

A keresztény hagyománynak az a része, ami működik még és hiteles, éppúgy a szellemi világgal való kapcsolaton alapszik, mint a *Ji-king*, amelyben a *jóslás*, az „eljövendő dolgokról” való tudás éppoly fontos, mint az igazság megismerése.

*

A Ji-king természetfeletti forrásból ered.

Az „Igazság szellemével”, vagy ahogy a kínaiak nevezték: „fényes istenekkel”, „szent szellemekkel” (*sen*) való kapcsolatból.

Egy beavatott sámán, pap-médium (*vu, vu-csu*) vagy éppenséggel maga a médiumi képességgel rendelkező szent király tartotta a kapcsolatot a természetfeletti világ isteni rendjével.

Úgy működött, ahogy egy keresztény papnak ma is működnie kell — vagy legalábbis kellene.

Amíg ez a kapcsolat élt, nem volt szükség könyvekre, mert a tudás mesterről tanítványra szállt; élővé pedig a magas szellemvilággal való kapcsolat tette.

A fény azonban elsötétedett.

Bukás történt, amelyről minden hagyomány tud.

A zuhanó ember látásával együtt elvesztette a tisztaságát, alázatát

és lelki képességét, amely erre a kapcsolatra alkalmassá tette, s ekkor a bölcsék úgy vélték: itt az idő, hogy a jósigéket leírják.

Mint süllyedő hajók kapitányai, kiadták a parancsot: „Itt a csónak

és lapát — mostantól fogva evezetek egyedül!”

A Ji-kinget — a Változások Szentkönyvét — azért alkották meg, hogy a „fényes isteneknek segítsenek”.

Nemcsak az ember szorul ugyanis segítségre, hanem a szent szellemek is, akiknek feladata az, hogy segítsenek nekünk, de képtelenek rá, mert megsüketültünk. Nem hallunk, irányunkat elvesztettük, s hánykolódunk az egyre veszedelmesebb tengeren.

Ezt a könyvet nekünk írták, hajótörötteknek.

A bölcs mondatok s jósigék mögül egyszer csak kinéz ránk egy nagyon ismerős arc, s mint aki nem tudja már magába fojtani panaszát, hirtelen kimondja:

„*A könyv alkotóinak sok gondjuk és bánatuk volt.*”

Igen, nekik is!

Sorstársunk szól az emberiségnek ebből az egyik legrégebbi könyvéből.

Attól sem fél — amitől az ősi hagyományok őrzői mindig is óvakodtak —, hogy a szent titkokat profán kezekbe adja.

Azt mondja:

„*Ha nem vagy még igaz ember, értelmé úgyse nyilvánul meg előtted.*”

Két ember van: az egyik, aki a könyv üzenetét megérti, a másik, aki nem.

Az egyik, akinek „füle van a hallásra” — a másik, akinek nincs.

(Erről részletesen írok a továbbiakban, mert ez nem két emberfajta, de sokkal inkább két lelki minőséget jelöl.)

Mindkét „ember” bennünk van: hol hallunk, hol nem.

Hol értjük az üzenetet, hol nem.

Nincs ember, még a legsüllyedtebb állapotban sem, aki ne tudná, ha csak másodpercekre is, hogy más az, amit önző énje, és más, amit az Isten akar. Nincs ember, aki teljesen „süket” lenne, s ne ismerné az ihlet, az inspiráció vagy akár a lélekjelenlét rövid időre átsuhanó pillanatait, s ne sejtene ilyenkor, hogy az életének magasztos feladata van, s nem csupán annyi, hogy egy értelmetlen kalózhadjárattal a mindenséget kirabolja, s utána belehulljon az örök elmúlás sírgödrébe.

Ehhez ugyanis nem Istenről kellene megfeledkeznie, hanem önmagáról: arról, hogy Ember.

Bár az utolsó időkben sokaknak ez is sikerül, de azt hiszem, nem teljesen.

*

J. F. Yan, amerikai—kínai biokémikus figyelmeztetett: a kínai lélek ismerete nélkül nem lehet lefordítani ezt a könyvet.

Amikor például azt idéztem: „Úgy fordulj hozzá, mint a szüleidhez” — ez nem azt jelenti, hogy „nagy tisztelettel”, hanem jóval többet: isteneknek kijáró tisztelettel! Az ősi Kínában a család szellemi család volt, szakrális közösség, ahol az apa a Teremtő, az anya a Befogadó, a testvérek pedig a hierarchia egy-egy méltóságát testesítik meg. S ez romjaiban a mai napig is így van még.

Amikor Yan professzor egyik kisebbrendűségi érzéssel küszködő kínai tanítványának azt tanácsolta kaliforniai pszichológusa, hogy „bátran beszéljen vissza az apjának”, a fiú kihátrált a rendelőből, s hazáig rohant, abban a hiszemben, hogy elvetemült tréfát űztek vele.

Az én apukám, bármennyire tisztelem is, tévedhet — de akik a fenti mondatot írták, azok „apukája” nem tévedhetett, mert isten volt!

Vagyis a fenti mondat azt jelenti, hogy a könyv: *tévedhetetlen*.

Te tévedhetsz, mert „gyermeki” tudatoddal nem tudod megfejteni tanácsát — de a Ji nem téved soha.

Ahol csak tudtam, igyekeztem átélni nemcsak a szavak, de az írásjelek jelentéseit is. Egy-egy ősi piktogram önmagában is sok mindent üzen.

Éppen Konfuciusz mondta:

„Minden a szavak helyes használatán múlik.”

Néha egyetlen szó megértésén áll az egész jósjel megértése.

S egyetlen félreértett szón az egész félreértése.

*

A Ji-king eredete legendák ködébe vész.

Őseredeti — „Ég előtti” — változatát *Fu-hszinak*, a mitikus emléké szent király alkotásának tartják.

*Fu-hsz*i eredetileg „isten” volt, a szónak abban az értelmében, mint a görög Zeusz, vagy még inkább Prométheusz, aki lehozta az égből a tüzet.

Ha egyáltalán időről lehet beszélni, több mint ötezer évvel ezelőtt élt...

Hol?

A Földön? A szellemvilágban? Vagy az emberek lelkében?

Pontosan nem tudni — ugyanott, ahol Prométheusz és Zeusz és Jupiter és Seth és Wotan s talán Ábrahám.

*Fu-hsz*i történetében azonban van valami roppant tanulságos, az egész kínai léttaktikára jellemző eset.

Tudjuk, ha egy civilizáció hanyatlani kezd, először materialista és racionalista lesz, végül, a rohadás utolsó fázisában — ahol jelenleg mi is tartunk, már semmilyen: sem nem idealista, sem nem vallásos, sem nem materialista. Ha valaki zuhan, már nincsenek eszményei. „Képtárai vagytok mindannak, amit valaha hittek!” — mondta rólunk Nietzsche. Az utolsó időkben csődbe ment a materializmus, a racionalizmus; ma már tudjuk jól, hogy a szcientifizmus és minden „izmus” megmérgezi az emberi életet, de már nincs mit tenni: a világ zuhan, s a pénzen kívül semmilyen működő eszménye, istene nincsen.

A hanyatlás mindig gyűlölettel indul: a szellemit, az ősi hitvilágot el akarják pusztítani.

Ez történt valaha *Fu-hszival* is, sőt magával a *Ji-kinggel* is, melyet többször el akartak égetni.

A ravasz kínai bölcsek azonban azt mondták, hogy *Fu-hszi* nem isten volt, hanem közönséges földi király. Azt is pontosan kitalálták, hol és mikor uralkodott, megrajzolták a „hiteles” arcképét, s még azt is följegyezték talán, milyen köpenyt s hányas cipőt hordott.

A *Ji-hingről* pedig azt „hazudták”, hogy tudományos szakkönyv, hasznát lehet venni a gyógyításnál. Úgy bújtatták el a szent titkokat a „tudományos” címszó alá, ahogy ma a holisztikus bölcsesség elrejtőzik a „természetgyógyászat” kifejezés mögé.

Így aztán *Fu-hszi* is, a *Ji-king* is megúszta a totális pusztulást.

A görög és római kultúra legjobbjai beleroppantak abba, hogy isteneiket nem voltak hajlandók elárulni.

A kínai bölcsek azonban — akiknek taktikája mindvégig az elképesztő *hajlékonyság* volt — azt mondták: „Ha a vakok nem látnak, elmondjuk nekik az igazságot tapogatva is!”

S lehozták *Fu-hszit* s az ősi mitológiát a földre, a *Ji-kinget* pedig társadalmi, politikai és mezőgazdasági célokra hasznosították

(Jung harminc éven át használta a *Ji-kinget*. Kezdetben a Legge-, később a máig is legjobb, Richard Wilhelm fordítást alkalmazta, amelyhez hosszú előszót is írt. Jung egész életében óvatosan rejtette misztikus és spirituális élményeit, mert attól tartott, hogy a tudományos világ megvetését váltja ki ezáltal. Ezért mielőtt hozzáfogott volna az előszó megírásához, magától a *Jóskönyvtől* kért taktikai tanácsot. Azt a választ kapta, hogy legyen nagyon óvatos, mert a kollegái kiközösíthetik...)

Mint látod, két maradandó, rendíthetetlen dolog van a világon: az egyik az isteni Igazság — a másik az emberi hülyeség.

Mindezt azért mesélem el, mert érzékeltetni akarom azt a léttak-

tikát, amelyet a *Jóskönyv* legtöbb jele alkalmaz, s ami később szinte valamennyi távol-keleti harcművészet alapvető stratégiája lett.

Ez pedig a megőrizve megváltozás, a bölcs *utánaengedés* művészet, melyet egy magas nádszállal jelképeznek: azért nem törik meg a hó súlyos terhe alatt, mert meghajlik, ha kell, egészen a földig.

Attól még nád marad, s ha elmúlik a tél, újra magasba lendül!

Nos, a mai napig is ismeretes *Ji-kinget*, vagy ahogy a kínaiak nevezik, a *Csou Jit* a hagyomány szerint Ven király s később fia, Csou hercege írta le végső formában — hogy az időpontot is érzékeltessem: kb. kétezer évvel a magyar honfoglalás előtt.

Ez már „sötét kor” volt.

Ven király a zsarnok Csou Hszin fogságában élt, akinek részegesége, hatalomszomja és könyörtelensége a „mi” Sztálinunkéhoz volt hasonló.

A *Ji-king* börtönben született, borzalmas körülmények között.

Ven, hogy megússza a kínzásokat s kivégzését, örültnek tette magát.

A legenda szerint falra firkálta azokat a Jin és Jang jósvonalakat, amelyek később nemcsak Csou Hszin bukását jelentették, de egyúttal népének ezerezstendős virágkorát, magának a kínai kultúrának a megteremtését is.

Ezekből a titkos jelekből született a taoizmus, a konfucianizmus, a kínai művészet, társadalmi rend, politika, morál, vallás, szertartás, bölcsélet, orvoslás, tudomány, lakáskultúra (feng shui), valamennyi harcművészet és főleg a hétköznapi élet rendje.

Ven király túllépett *Fu-hszi* „Ég előtti rendjén”, s egy új, „Ég utáni rendet” alkotott, mivel azt volt a szándéka, hogy *a szent tudást a mindennapi emberek számára használhatóvá tegye*.

Arra tanít, hogyan kell bölcsen élni.

A mű keletkezésének történetét azért mesélem el, mert a könyv lényegéhez tartozik.

Mondják, maga Ven király is ebben a szellemben élt.

A jóskönyvet önmagára alkalmazta.

Minden helyzetben kikérte tanácsát.

Így tudott — csodálatos taktikával — kiszabadulni a börtönből, majd rábírtá harcra született fiát, hogy szervezzen hadsereget, mely megdöntötte a félelmetes zsarnok uralmát, és letette az alapjait egy olyan új birodalomnak, amely sokáig a *Ji-king* szellemében élt és virágzott.

Mindezt azért írom múlt időben, mert ma már nemcsak Kína, az egész világ azon az úton halad, melyet a jóskönyv „bajnak”, „megszégyenülésnek” nevez.

Az orákulumok között ez a legrosszabb: amikor valaki tudja, hogy tette bajhoz vezet, mégis csinálja, mert képtelen leállni.

Itt tartunk most.

Ven király arra tanít: csak aki tudatában van a veszélynek, az teremthet békét magában. Nem hátat fordítani — szembenézni kell a veszedelemmel!

Aki nem ezt teszi: „megszégyenül”.

„A szív derűjét minden körülmények között megőrizni — s közben a gondolat elővigyázatos éberségét megtartani: így lehet megkülönböztetni üdvöt és bajt, s így lehet beteljesíteni a Földön mindent, ami nehéz.”

A Ji-king nem híve a szemlehungyáson alapuló „pozitív gondolkodásnak”.

„Az óvatos ritkán téved!”

3.

Változás, Baj, Gond, Könnyűség, Nyugalom

Ahhoz, hogy használni tudd a *Jóskönyvet*, bele kell bújni a lelkébe.

Ez roppant élvezetes feladat: át kell élned néhány ősi szó jelentését, s egy kicsit a bölcs kínai Mester fejével kell gondolkodnod.

Nos, a *King* azt jelenti: „törvénykönyv”, „kánon”.

Azon a helyen áll a kínai hagyományban, mint nálunk a Biblia.

A *Ji* jelentése: „Változás, Baj, Gond, Könnyűség, Nyugalom”.

Egyszerre mind az öt!

A világon mindenütt úgy fordítják, hogy a **Változások Könyve** — mert a nyugati nyelvekből hiányzik a nyelv e sűrűsége.

A pontos cím: *A VÁLTOZÁS, BAJ, KÖNNYŰSÉG, GOND ÉS NYUGALOM KÖNYVE*.

Hogyan jön ez össze?

Haladjunk sorban.

A kínai nem azt mondja, hogy „minden változik”, hanem azt, hogy nincs más, csakis változás! Nincs az életnek egyetlen olyan százbilliomod másodperce sem, amikor valami úgy lenne, hogy közben ne változna.

Magát a szüntelen áramlást nevezzük Életnek — de hogy mi és ki „áramlik”, arról nem tudunk beszélni, mert a „mi” és a „ki” is folyamatos átváltozásban, átalakulásban, örvényben van.

Amit mi „anyagnak” nevezünk, nem egyéb, mint szüntelen Tánc: olyan villámgyors örvénylés, hogy a szemünk előtt úgy tűnik, mint ha szilárdan és tömören lenne. Pedig nincs! A hinduk azt mondják: ahogy egy sebesen megpörgetett tűzcsóvát tömör gyűrűnek érzékszel, úgy látod az anyagvilágot is sűrűnek; szemed nem látja a forgást, csak az összeállt káprázatot, amelyről azt hiszed, áll és van és meg lehet tapogatni.

Tudatunk csak az *állóképeket* érzékeli.

Pedig az élet: mozgókép, szüntelen áramlás.

Út, amelyen nincs megállás.

Út és Élet és Valóság: Egy!

Ezen az Úton látszólag két irány van: a múltad a jeleneden át a jövő felé tol téged.

S a jövőd a jeleneden át húz magához — a múltaddal együtt.

Itt is be vagy csapva, mert csak az első irányt ismered: pedig életedet nem csupán múltbeli tapasztalataid irányítják, hanem az is, hogy lelked mélyén sejted, kivé, mivé kell lenned, és afelé törekszel!

Egy magban nemcsak a múlt, hanem a jövő is potenciálisan „benne van”: mindenbe s mindenkibe „bele van írva” nemcsak az, hogy mi volt valaha, hanem az is, hogy mivé kell — vagy kellene! — lennie.

Nemcsak testedbe, hanem egész lényedbe bele van írva a sorsod — hogy megvalósítod-e vagy sem, rajtad múlik.

Ebbe a csodálatos folyamatba lát bele a Ji — ezért mondják, hogy „Változás”, s ezért alkalmas a jóslásra.

Csakhogy a változásoktól félünk!

Ahogy megszületünk, halálra vagyunk ítélve. Sejtjeink szaporodnak s folyamatosan pusztulnak, nagy-nagy küzdelemmel elérünk valamit, ami máris porrá omlik a kezünkben; szenvedünk, hogy valami a miénk legyen, s ha a miénk lesz, szenvedünk, nehogy elveszítsük. Félünk, ha nincs, s félünk, ha van; a változásban az ember örökké fenyegetve érzi magát, s nem is alaptalanul, mert ez nem más, mint a mulandóság iszonya, az „előbb-utóbb mindenem és mindenkim elvész” bizonyossága.

Ezért a Ji azt jelenti, hogy „baj” és „gond”.

Baj az, hogy a káosz örökké fenyegeti a rendet.

A sötétség a fényt.

A halál az életet.

Ez a Teremtés drámája, de ebben mindannyian nyakig benne vagyunk: a mi drámánk is.

Baj és gond.

Mivel Szellemünk (sen) időtlen és örökkévaló — itt, a mulandóság és változás és meghalás világában nem jól érzi magát!

És fél.

Aggódik. Szorong.

A Jit olyankor használja a kínai nyelv, amikor valami hirtelen összeroppan, amikor jön az árvíz, a tűzvész; az ember, a család vagy a társadalom összeomlik — egyszóval: *amikor betör a káosz valamibe, amit Rendnek és maradandónak véltünk.*

Ez a *baj*.

Ez a *gond*.

Mivel a változás örök: a baj és gond is örök.

Állandóan jelen van.

Most is, ahogy ezt a könyvet írom.

Vajon sikerül-e megírnom?

Sikerül-e befejeznem? (Bármikor meghalhatok!) Sikerül-e kiadnom?

Megérted-e? Mi lesz a családommal, velem, az egészségemmel? Hányan fognak lenézni, megvetni, gyűlölni emiatt a *Jóskönyv* miatt?

Ránézek arra, akit szeretek, s lelki szemeim előtt már látom a ravatalán.

Gond. Baj.

Nagy baj.

És sajnos ez a változás miatt van. Ezért a Ji: változás, baj és gond, egyszerre.

Együtt a három, szétválaszthatatlanul.

És jön még a negyedik.

A könyv csodája.

A Ji negyedik értelme: „*könnyűség*”.

Ez a legdőntőbb: *hogyan vedd ezt az egészet „könnyen”!*

Ez már veled foglalkozik.

A te lelkeddel, a te tudatoddal, szellemi éberségeddel vagy vakságoddal, azzal, hogyan kell ezt az aggodalmakkal, gondokkal, bajokkal teli változást bölcsen megélni.

Könnyedén.

Lazán.

Mit jelent ez?

Röviden ennyit: értelenül.

Önzetlenül. Egótlatlanul.

Szellemed éberségével, aki tudja, hogy halhatatlan — hogy a világ, amelybe bele vagy vetve, változik ugyan, de Ő nem — s ezért nincs is félnivalója.

Jézus azt tanácsolja: „Legyetek átmenők!”

Aki ilyen tudattal él, látja, hogy az élet nem szilárd, hanem folyékony és szüntelen áramlásban van. És ezért roppant vigyáz arra, ne-hogy egyetlen pillanatra is megmerevedjen, megfagyjon, elveszítse lebegését, szabadságát — *tudatát állandóan folyékony állapotban tartja.*

Semmitől nem fél, semmihez nem ragaszkodik — csakis a szabadságához.

Nem küszködik az elmúlás ellen, nem is fél tőle: a dolgokat és eseményeket *könnyen veszi*, mert nem tapad beléjük, nem azonosul velük.

A mi nyelvünkön: „*Belenyugszik Isten akaratába.*”

Más szóval a sorsát éli, s nem gázol örökösen az ár ellen, nem könnyököl, küszködik, akar, okoskodik, ravaszkodik, nyúlkál, ráncigál és csapkod, hanem *sodrásirányban él, s ezért számára minden könnyű, mert minden őt segíti.*

Látja a káosz és a rend szüntelen küzdelmét, de mivel szellemi szemekkel néz, látja azt is, hogy a rend legyőzhetetlen.

„A Rend a rendetlenség végösszege” — mondja a kínai, ami azt is jelenti, hogy minden zúrnek, bajnak, bukásnak, sikertelenségnek megvan a mélységes oka és értelme... s a végén a Rend összeáll.

Aki ezzel a tudattal él, *nyugodt*, s élete: *könnyű*.

Nemcsak az élete — minden apró cselekvése könnyű!

És ez a lényeg.

Azt a cselekvést, amiről *a Ji* beszél, mi úgy hívjuk, „ihletett”, „inspirált” cselekvés.

Egy-egy másodpercre tudjuk csak átélni, mert ez teljesen szellemi, értelen cselekvés, s a mi egónknak görcsös, konok, ravasz és zsarnoki ereje van: nem engedi magát hatalmából kitúrní!

De egyetlen jó pillanat is elég, hogy tudjuk, miről van szó.

Néha úgy hívjuk, hogy „lélekjelenlét”.

Amikor vészhelyzetben *nyugodtan félrerántod a kormányt, hirtelen rádobod a kabátodat a lángoló gázipalackra, amikor elkapod egy rohanó kisgyerek karját az út szélén anélkül, hogy tudatosan felmérned, mit teszel, mert esetleg nem is látod, csak érzed a közeledő veszélyt: ez mind-mind Ji — könnyű és ihletett tett.*

Csak utólag visszanézve tűnik a helyzet *nehéznek, bonyolultnak és bajosnak* — amíg cselekedtél, olyan *könnyű* volt, hogy szinte nem is érezted, hogy bármit is tettél volna.

Az ősi szemlélet azt mondja, ilyenkor nem te, hanem a legbensőbb valód *cselekedett, s amit tett, a Szent Szellem sugallatára tette.*

A *Jóskönyv* az ilyen tetre azt mondja, hogy „*fu*”, ami azt jelenti, hogy benső és külső világod egy pillanatra végre *összhangba* került, és ami még fontosabb: *a Szent Szellem együttműködött veled!*

Mi ilyenkor azt mondjuk: „*Velünk van az Isten.*”

Csak hogy ez néhány pillanatig tart.

Aztán újra szétválík benső és külső.

Elhagynak a szellemek, s jön a baj, a gond és a bizonytalanság.

Az Ihlet, az Inspiráció, a Lélekjelenlét tartósítása hatalmas munkával jár.

Ezt a munkát úgy hívják, hogy „*Ta Je*”, ami azt jelenti, hogy „*Nagy Vállalkozás*”.

Aki *a Ji-kinget* beépíti mindennapi életébe, az „segítő szellemet” kap, s elindul a spirituális fejlődésnek azon a nehéz, de gyönyörűséges útján, ahol bölcsé válik.

Egyre hosszabb és hosszabb ideig éli át azt a szabad lélektudatot, ami a gondok s bajok fölé emeli, s átlátja saját életének s az egész világdramának a lenyűgöző értelmét.

Egyébként ugyanezt a „Ta Je”-t művelik a távol-keleti harcművészetek is, melyeknek bölcselete és gyakorlata teljes egészében a *Ji-kingen* alapszik.

Erről a Jósjelek kifejtésénél többször szólok még, mert roppant érzékletesen mutatják azt a léttaktikát, amellyel küzdelmeit az ember a világdramában megvívja.

A test test elleni küzdelme sokkal érzékletesebben tükrözi a szellemi stratégiát, mint egy bonyolult politikai vagy magánéleti harc.

Már itt elmondom: a mesterek célja, hogy a *harcosok tudatát folyamatos áramlásban, változásban tartsák. Ebben a lebegő, szabad, ihletett állapotban minden sodródik és folyik, szüntelenül átváltozik: ha valaki megáll, annak vége.*

Ha a harcos gondolata megáll... mondjuk a feléje suhanó kard látványára megállítja azt a gondolatát, hogy „Úristen, ez most fejbe vág!” — akkor a kard fejbe is vágja!

Gyakorlatilag azért, mert lebénul ott, ahol lelke megdermedt, s kihagyja azokat a lehetőségeket, melyekkel elháríthatná a bajt.

Minden változik, suhan — a gondolat is.

Az a három másodperc, amely a te számodra állni látszik, a beavatott harcos számára számtalan változás sorozata: ezért tud „egyszerre” megküzdenni hat vagy nyolc emberrel is, mint egy „Karate Kid”, mert számára ez nem „egyszerre”, hanem a lehetőségek sokféle változata.

Nem állóképekben, hanem folyamatos átváltozásokban gondolkodik.

Ez az, amit csak szüntelen meditációval s gyakorlattal lehet elsajátítani.

De a lényeg: a lebegés, a szárnyalás, az áramlással való hajózás.

A szabadság.

Ji-king azt jelenti: „A Változások, Bajok, Gondok s a felszabadult Könnyűség Szentkönyve.”

S mivel a megnyilvánuló sors folyamatáról szól, ősidők óta jóslásra használják.

4.

Jóslás és jövőmondás

A *Ji-king* nem jövendőt mond, hanem jósol.

A kettő között döntő különbség van.

A jövőmondó azt mondja meg, hogy *mi lesz veled* — a jóslat pedig azt, hogy *mit tégy, hogy ami lesz, az jó legyen*.

A magyar nyelv páratlan bölcsessége rejlik a *jós, javas, jósol, jóslat* szavakban.

A *Jós* megmondja, mi a *jó*.

Mit csinálj, hogy a jövendőd *Jó* legyen — és ne rossz.

A régies kifejezés még pontosabb: a *Javas* „*javasol*” — megmondja, melyik úton indulj el és hogyan járj rajta, hogy az a *javadra váljon*.

Ezért választottam a „*Jóskönyv*” címet: ez tükrözi legjobban a *Ji-king* szellemét.

Jóslat az, amit minden nagy tradicionális kultúra és vallás alkalmazott valaha.

A jövőmondás pedig ennek lezüllött, babonás, ostoba és hitetlen vadhajtása.

A jövendő ugyanis nincs „készen”!

Ritka eset, hogy a láthatatlanban már úgy összeállt valami, hogy a megnyilvánuló eseményeket előre is pontosan lehet már látni.

A jövő örökké születőben van, alakul, formálódik, s ebből a te szerepedet nem lehet kihagyni, mert te szülsz, alakítod és irányítod a folyamatot.

Az ember: a Teremtő gyermeke.

Belőle való, saját lelkét lehelte belé, s odaadta néki legmagasztosabb tulajdonát, a *teremtés képességét* is.

Mindannyian részt veszünk önmagunk és világunk megteremtésében. Valamennyien „mágusok” vagyunk: megálmodjuk magunkat s életünket.

Vágyainkkal, akaratainkkal, hitünkkel, tévhitünkkel, de főleg a mélytudatunkba elrejtett „életképzeletünkkel” formáljuk önmagunkat valakivé, s a „teremtő” varázshatalmával szüljük meg önmagunkat és jövendőnket.

Ha valamit elérünk, nem azért van, mert egy IDEGEN KÉZ elénk tette, hanem azért, mert ezt az utat választottuk — amit jövőnk elénk hoz, azt sokféle jó és rossz teremtő erőnkkel mi magunk idéztük meg.

Az ember sorsteremtő, isteni lény!

Ezt azért nem szereti tudomásul venni, mert akkor felelősséget kell vállalni mindazért, ami történik vele.

Pedig ez minden jóslásnak és prófétálásnak a lényege.

A jelen, a Most az, ahol a jós (vagy próféta) bele tud még nyúlni az életedbe! A zsidóknál fenyeget, a görögöknél figyelmeztet, a kínaiaknál szelíden *javasolja*, hogy ne a „fekete”, de a „fehér” mágiát alkalmazd — vagyis a sorsodat éld, s ne az önző, mohó és sötét jövendőt érlelő kicsinyke életedet.

Felejtsd el a „szabad akarat” s „eleve elrendelés” természetlen vitáját.

Semmilyen hatalom nem rendelkezik fölötted. Nem bűvölt el sem Isten, sem világ, hogy mint egy hipnotikus állapotban lévő lény azt éld, amit ő akar, s azt a szerepet játszd, melyet zsarnoki rendezőként kiosztott rád.

Ugyanakkor azzal se áltasd magad, hogy *itt azt csinálhatsz, amit akarsz, mert akaratod „szabad”!*

Egyetlen ponton vagy szabad: a *választásban*.

Utat választhatsz.

Minden más: determinált.

Az utak forgalmát szigorú rend és törvény irányítja: de hogy melyik utat választod, az attól függ, hogy *kire hallgatsz magadban*.

A *Ji-king* lényege az evangéliumi mondat, amikor Jézus jövőt választ, s azt mondja:

„Ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd, Atyám!”

Két Út állt előtte.

Az egyik a szenvedés, a kereszthalál, a sorsfeladat vállalásának útja, amit tanítványainak többször is *megjósolt* — a Golgota Útja.

A másik utat csak sejtjük, mert nem járta végig, de nagyon ismerős: az ego rémületének és halálfélelmének, a menekülésnek, bujkálásnak — a túlélésnek az útja.

Az egyik a *Sors* — a másik a kicsinyke élet útja.

Vagy ahogy a kínaiak mondják:

Az egyik a *Nagy Élet*, a másik a *kicsinyke jólét* útja.

Jézus döntött: *Sorsának útját* választotta.

Választhatott volna másképp is?

Természetesen igen!

De még mennyire!

Ettől igaz ez a történet! Ha az Atya nem adja meg fiának a szabadságot, akkor ez a mitikus história istentelenné válik, sőt embertelenné — egy könyörtelen zsarnok és egy tehetetlen rabszolga rémdrámájává.

Egy ilyen Atyát nem lehetne szeretni, s egy ilyen fiút sem lehetne követni.

Ráadásul Jézus azt mondja máshol: „Én és az Atya egyek vagyunk!...”, vagyis ez a dráma nemcsak az „én” és „Ő” között, hanem főleg belül, Krisztus lelkében zajlik, ahol választani kellett az isteni Önvaló s az emberi ego akarata között.

Mielőtt Jézus döntött, még *két jövendő állt előtte!*

Két út.

Mi csak azt ismerjük, amit választott s végigjárt.

Ugyanígy állították választás elé népüket a zsidó próféták: sohasem „jövendöltek”, mindig „jósoltak”!

Legszebb példája ennek Mózes halála előtti csodálatos próféciája: „Nézd — mondja —, ma szemed elé tártam az életet és az üdvösséget, a halált és a kárhozatot.”

Felszólítja népét, hogy *válasszon!*

S döbbenetes költői erővel elmondja, mit érlel az *áldott*, s mit az *átkozott* jövendő.

A választás előtt még két „forgatókönyv” létezett: egy „áldott” és egy „átkozott” verzió.

Az „áldott” változatban feltűnik egy boldog nép látomása. „Áldott leszel a városban és áldott a mezőn. Áldott lesz kosarad és sütőteknőd... s megáld az Úr azon a földön, melyet néked ad...”

Az „átkozott” verzióban megjelenik a zsidóság teljes szétszóratásának képe az egész világon, „idegen népek közé, ahol nem élhetsz nyugodtan, mert az Úr szorongó szívet, megtört szemet s erőtlen lelket ad neked. Lelked előtt mint valami fonálon úgy függ életed, éjjel-nappal rettegsz, s nem érzed életedet sohasem biztonságban.”

Évezredekén keresztül olvasták „szorongó szívvel” ezt a jóslatot, mert szó szerint beteljesült.

A sámán, a „vu”, a delphoi jósda ugyanúgy működik, mint Mózes: a döntő választás előtt álló embernek megmondja, mi a jó és mi a rossz jövő.

Megmondja, hogy *kire hallgasson magában.*

Más szóval: *mit jelent, ha az isteni utat, a Taót követi, vagy ha a saját hülye feje után megy.*

A jövő nincs készen.

Jóslatot akkor kér az ember, ha „gond van a szívében”, ami azt jelenti, hogy Sorsa és „élete” konfliktusba került, ha kétségei vannak, s döntenie kell.

Jövők nincs „készen” — életünk nem egyirányú sínpálya, amelyen tehetetlenül robogunk egy kikerülhetetlen cél felé —, hanem mindig készülöben van; többféle lehetséges jövőnk van, melyek közül mi magunk választunk.

„Az ember nemcsak szereplője, de *szerzője is* élete drámájának.”

Itt most nem akarok beszélni arról, amiről más könyveimben írtam, hogy sorsunk megalkotásának folyamata már jóval a születésünk előtt megkezdődik. Mindenki egy sajátos *élettervet* hoz magával, melyet nem egyedül, hanem sokadmagával készít, mert az élet: csapatjáték.

Életünk drámájának megalkotása még a szellemi világban kezdődik, sok-sok múltbeli tapasztalat alapján, de ezt is *magunk csináljuk saját magunkból*; lelkünk végtelen gazdagságából teremtünk jellemet, sorsot, eljövendő próbatételeket magunknak. Azt, hogy Müller Péter legyenek, nem egy „túlvilági rendező” találta ki, hanem én magam, mert ez belőlem következett, sok inkarnáció jó és rossz tapasztalataiból. És ez a „szerep” fed is engem, csak én tudom eljátszani, senki más, mert saját isteni lelkem teremtménye ő, azzal az „élettervvel” együtt, amit magával hozott.

Ezzel az élettervvel valóban teremtettünk magunknak egy áthághatatlan keretet — vannak „karmák”, melyeken nem tudunk módosítani —, de a szabad választás folyamata itt mégsem zárult le teljesen, mert az önteremtés és sorsformálás állandóan működik! Amit szellemként megálmodtunk, azt földi emberként megvalósítjuk — de a „valóság” soha nem lesz olyan, mint az álom, pontosan azért, mert az élet eleven, teremtő folyamat; új álmaink, új vágyaink és félelmeink új és új szálakat szőnek a valóság szöttesébe.

Van ugyan egy kotta — mélyen-mélyen eltemetve a tudatunk alatt —, csakhogy a muzsikus rögtönöz!

Ilyenkor az alapmelódia és a rögtönzés között egyre fájdalmasabb lesz a feszültség — ezt hívja a lélektan „problémának” —, ez az a pont, ahol érdemes megkérdezni a Sors Könyvét, hogy mitévők legyünk.

A jövő ugyanis sok tekintetben nyitott.

Ezt a „nyitott jövendőt” nemcsak a *Ji-king*, a kínai nyelv is hordozza magában.

Éppen azért, mert a *Ji* és a nyelv *közös szellemi gyökérből született*.

Például azt, hogy „Elmenjek-e a városba?”, a kínai így nem tudja megkérdezni.

Azt kérdi:

— Vo csü pu csü tao sou tu?

Szó szerinti fordítása:

— Én menni, nem menni (a) város?

Vagyis az eldöntendő kérdés így néz ki:

— Elmenjek, ne menjek a városba?

Egyszerre mindkét lehetőség benne van, bár csak az egyiket kérdeztem.

Mint a magyar nótában:

„Nekimenjek, ne menjek, a fekete szemednek?”

Ha „nekimegyek”, az egy másféle jövőt jelent, mint ha „nem megyek” a fekete szemednek! Az egyik: szerelem, házaseset, gyerek — a másik, hogy nem szeretek beléd, nem veszek feleségül, de, mondjuk, elmegyek egyedül Kanadába favágónak.

Én választok sorsot.

De ha az egyiket választom, azt jelenti, hogy a másikról *lemondtam*.

A modern fizika ezt úgy nevezi, hogy „Sok világ teória”.

Ez azt jelenti, hogy a sokféle virtuális jövőből én egyet megvalósítok ugyan, de azért a többi „jövő” is ott lappang potenciálisan a nem anyagi síkon: például elmegyek Kanadába, mert ezt az utat választottam, *de közben örökké rólad álmodok, a te fekete szemedről, melynek „neki kellett volna mennem”, de sajnós nem mentem, és most már nem is mehetek: magányos lettem*.

Vagy élek egy rossz házasságban, rosszkedvűen bámulom a fekete szemedet s közben azon tűnődöm: miért nem mentem inkább Kanadába favágónak?

Mindig minden van: sok világ együtt, különféle valóság szinteken.

Ezt azért bocsátom előre, mert ha a gyakorlati részhez érünk, látni fogod majd, hogy a *Ji-kingtől nem lehet csak annyit kérdezni, hogy „Mitévő legyek?”, meg kell fogalmaznod, hogy mi a gondod!*

A könyv soha nem fog dönteni helyetted!

Választani mindig neked kell.

De nem mindegy, hogy éber lélekkel választasz-e, vagy rövidlátó egód tudatlan ösztönzésére hallgatsz, s olyasmit lépsz, ami „bajhoz”, „megszégyenüléshez” vezet.

*•

Erre a kérdésre — hogy „mit lépjek?” — találták ki őseink a sakkot. Ez nem csupán játék, hanem beavatás is: egész életünk jelképesen benne van.

A tábla: az élet mezeje.

Fekete és fehér — Jin és Jang — bábukból és kockákból áll, s pontosan annyi „sorsmező” van rajta, ahány jósjel a *Ji-king*ben: 64.

A bábuk lényed különböző *erőit* jelképezik.

Senki nem mondja meg, hová lépjél velük — de azt igen, hogy a mérkőzésnek, mint minden egyéni és világdrámának, szigorú törvényei vannak!

Az egyik a *dharma törvénye*, amit azt jelenti, hogy az „élet mezején” kikerülhetetlen *Rend* uralkodik.

Világtörvény, amit nem lehet áthágni. (Nem lehet akárhová lépni.)

A másik: a *karma törvénye*, ami azt jelenti, hogy bábuiddal ugyan „szabadon” lépkedhetsz, de minden lépésednek *sorsszerű következménye van*.

Mégpedig nemcsak egy, de az „élet küzdőterén” lévő valamennyi figurára nézve!

Egyet lépsz a futóval, s átrendeztél egy egész „*erőrendszert*” s vele valamennyi bábu sorsát.

Itt ugyanis — mint az életben — minden mindennel összefügg!

Az én sorsom a te sorsoddal és a mi sorsunkkal és az ő sorsukkal.

Minden lépéseddel mindenki „életét” megváltoztatod.

Ráadásul a sakkjátszma oly módon is döbbenetes sűrűséggel jelképezi azt a drámát, amelyet hétköznapi életedben játszol, hogy itt is van egy „állás”, egy *külső erőhelyzet*, egy „*világhelyzet*”, *melynek létrehozásában te is közreműködtél ugyan, most mégis mint külvilág áll eléd, és segít, vagy fenyeget*.

Benne vagy a szituációban, mely rajtad kívül van.

Most jön a lényeg.

Minél jobban tud sakkozni valaki, annál messzebbre lát.

Annál inkább tudja, hogy melyik lépésből mi lesz.

Annál inkább tud *jósolni*...

Mert belelát a *láthatatlan erővonalakba*, és meg tudja *ítélni belőlük a változásokat: egy-egy drámai helyzet lehetséges végkimenetelét*.

Mindenki szabadon választhat.

Oda lép, ahová akar — de ha nem tud sakkozni, leütik a bábuját.

Néha azonnal, néha csak nyolc lépés után — csak hogy ezt a nyolcadik lépést a mesteri szem *előre látja*. A rossz lépésnek ez a „*karmikus*” következménye.

A Ji-king ilyen mesteri szemmel ismeri föl azt a külső-belső erőhelyzetet, amiben éppen vagy, s ha megfogadod tanácsát, éppen olyan, mintha a sakkpartiban egy nagymester sűgására hallgatnál.

Életünk művészet.

Minél bölcsebbek vagyunk, annál szebben játszunk.

És annál győztesebben.

Elkerüljük a „sakk-mattot”, ami azt jelenti, hogy „meghal az uralkodó” — azaz tudatlanságunk miatt elvész a bennünk lévő isteni.

5. Isten gondolatai

Mivel ezt a *Jóskönyvet* mindennapi használatra írtam, inkább a „lelkéről” szeretnék beszélni, mint az elméletéről.

Egy irányítót is használhatunk anélkül, hogy működésének elméletét ismernénk. (Akit könyvem mélyebb kutatásokra ösztönöz, annak számára részletes bibliográfiát közlök az utolsó fejezet végén.)

Amikor *könnyen* próbálok beszélni a nehézről, s *egyszerűen* a bonyolultról, magam előtt vizsgálók: ami valóban az enyém, arról mindig egyszerűen tudtam beszélni. Bonyolult magyarázatokra rendszerint akkor van szükségem, *amikor én magam sem értem még igazán, amiről beszélek.*

*

Albert Einstein azt mondta egyszer:

„Szeretném megismerni Isten gondolatait.”

Nos, *a Ji-kingből* ha nem is Isten, de a teremtés művének alapvető gondolatait megismerhetjük.

Ez oly mértékben igaz, hogyha a legmodernebb tudományos kutatások eredményeinek filozófiai hátterét keresnéd, megtalálnád ebben az időtlen szentkönyvben. Egy elméleti fizikus, ha tudományában valóban elmélyül, akaratlanul is taoista lesz.

Ez ma az egyetlen érvényes filozófia.

Ezt már sok évtizede minden olyan jelentős elme tudja, aki nem valamiféle részterületet kutat, hanem az Egésznek a titkait keresi.

Ma már a fizika: metafizika.

Más kérdés, hogy ezzel a felismeréssel nem megyünk már semmire: ha valaki egy meredek lejtőn tehetetlenül zuhan lefelé, *nem tud már elvont filozófiai kérdésekkel foglalkozni.*

Késő.

Valaha az igazságot azért keresték, hogy az életet jobba, értelmesebbé, emberibbé tegye.

Ma, az eszeveszett rohanás és szellemi elborulás korában az igazságról való tudás kevesek passziója lett; igazságnak, eszmének, morálnak az élethez semmi köze nincs már. Az emberiség zömét egyet-

len működő „igazság” érdekelné: hogyan lehet minél hamarabb minél több pénzt szerezni!

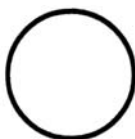
Aki ezt tudja, annál van ma a „Bölcsék Köve”.

De még azokra sem hallgatnak, akik legalább ezt a „igazságot” ismerik, ők tudják ugyanis legjobban, a pénzcsinálás mesterei, hogy ez az egész pénzre, bankra, gazdaságra felépített világrend a vulkán tetején táncol, s meg vannak számolva a napjai.

Mindezt csak azért mondom el, mert a következőkben olyasmiről lesz szó, amiben az emberiség ősi hagyománya s a legmodernebb tudományos elméletek nagyjából egyetértenek.

A kínai képekben gondolkodik, s „Isten gondolatát” képben meséli el.

Van egy kör.

Ez az Ősvalóság.

Mi azt mondjuk, „üres”, mert nem látunk benne semmit.

Pedig ebben az ürességben ott rejlik az egész mindenség.

Az Ősvalóság olyan, mint a bűvész cilindere: üres — mégis ebből pattan majd elő minden és mindenki.

A kör száma: Egy.

Az isteni bűvészet akkor indul, amikor az Egyből valamiféle meg hasonlás kiváltja a Kettőt — és a két fél elkezdi egymást vonzani-taszítani, szeretni-gyűlölni, s ebben a páros táncban az egész mozgásba lendül, sokasodni kezd, háborúzni, megbékülni, kifelé pörögni s befelé húzódni, eltaszítani s mégis vonzani; megpördül a kettő, elindul a tánc, forgatja a spirált — s létrejön a polaritás s vele az örökös és szüntelen Változás.

A kör egyik fele fehér — ez a Jang.

A másik fele fekete — ez a Jin.

S mint látod, a fehér Jang nem egészen fehér, egy picike kis fekete Jinnel terhes.

S a fekete Jinben is szunnyad egy picinyke fehér Jang-csira.

Ezeknek a kis pontocskáknak később nagy jelentőségük lesz!

A kettő együtt — összefogva a Nagy Mindent Átölelő Őskörrel — a *Tai Csínak*, a Nagy Őskezdetnek a szimbóluma.

Mint látod, a sötét és világos őserő *nem hasította végérvényesen ketté a képet, mert a Nagy Isteni Kör átöleli az egészet: benne viaskodnak, forognak, váltakoznak, mint dulakodó ikrek az anyaméhben.*

Mi azt mondjuk erre: „mindannyian az Istenben vagyunk.”

Karinthy Frigyes a teremtés titkát így meséli el:

„Azt álmodtam, hogy két macska voltam s játszottam egymással.”

Pontosan ez történik itt is.

A Nagy Őskezdet álmában a Jin és a Jang a két „macska”, melyek egymással játszanak, mindaddig, amíg az Őskezdet bennünket álmodik, és amíg föl nem ébred.

A polaritás drámáját mindenhol tapasztaljuk.

Sötét és világos, vonzás és taszítás, hím és nőtény, pozitív és negatív, Nap és bolygók, atommag és atomháj, elektromos és mágneses; az élet szüntelenül rezeg és hullámszik, ölel és taszít; e két őserő drámájából születik, él és múlik el és születik újjá minden, ami volt, van és lesz.

Bennünk is polaritás van, s szemlélet kérdése, hogyan működünk, analógiásan vagy digitálisan: így ver a szívünk, így lélegzünk ki és be, így lüktet agyunk s kétfajta vérkörünk; ezért *változunk, születünk, öregszünk és halunk*. A kiegyensúlyozás vágya hajt minket a „másik pólushoz”, ezért leszünk szerelmesek, ezért szeretkezünk, vagyunk hűségesek és hűtlenek, jók és rosszak, gyengék és erősek, gyávák és bátrak, ezért vannak fényes és sötét életkorszakaink — egyik a másik nélkül nincs, minden örömben van üröm, s a legboldogtalanabb pillanataink legmélyén, mint a tóba dobott emlékpénz, csillog valami arany színű öröm.

Szinte hihetetlen, hogy az egész Mindenség a Jin és Jang drámájából áll elő!

Minden!

Én is.

Nem beszélve a számítógépemről, amelyen ezeket a sorokat írom, s melynek képernyőjén az imént a Föld másik oldaláról érkezett üzenet; ez a csodálatos működés két információ, a 0 és az 1 játékból állt elő.

Elképesztő, hogy ennek a végtelenül gazdag kozmikus bűvészműtávként ilyen egyszerű trükkje van.

Pedig ez az igazság, s ezen alapszik a *Ji-king*.

Ha a *Jóskönyvet* megkérded, csupán annyit mond, hogyan áll éppen *Jin* és *Jang* drámája. Egy dinamikus erőmintát mutat, olyasfélé, mint amelyet egy mesteri szem lát a sakkparti fekete és fehér bábuinak állása mögött.

Ebből az állásból messzire lehet látni.

Meg lehet ítélni, milyen lépések vezethetnek a parti előnyös kiemeléséhez. Ehhez tudnod kell, hogy egy sakkmester — ahogy Maróczy Géza elmondta — nem bábukat lát maga előtt, hanem minden esetben a *szemmel nem látható dinamikus erőmintákat érzékeli. Ezért tud fejben, akár harminckét táblán is vakszimultánt játszani.*

A *Ji-king* ilyen erőmintákat mutat.

Jin és *Jang*, pozitív és negatív, 1 és 0 információ pillanatnyi viszonyhelyzetét, s ebben minden benne van!

Ebből kell leolvasni, milyen jövővel terhes a jelen pillanata, s főleg hogyan kell azt üdvösen kibontani.

Ahhoz, hogy egy jóslatot megérts, analógiás érzékenységre van szükség.

Mit jelent ez?

A „bűvészműtávként” csodáját, hogy ami fönt két láthatatlan Erő — abból itt lent százmillióféle dolog és esemény lehet. Az egész földi „Nintendo”-játék mögött csupán két „információ” van, s egy-egy erőmintából számtalan sok játék nyilvánulhat meg.

Hogy mire vonatkozik a könyv válasza, arra neked kell ráérezni.

Lehet benső vagy külső probléma. Lehet, hogy rólad szól, lehet, hogy a környezetedről, arról, hogyan viszonyulsz másokhoz, vagy éppen fordítva: mások hogyan viszonyulnak majd hozzád.

Barátság, szerelem, család, hivatás, egészség, harc — sorsod sokfajta színterén játszódhat a dráma, s ez a „színtér” lehet kizárólag a saját benső lelki világod, s lehet csupán a külvilág — az esetek nagy részében azonban úgy tapasztaltam, hogy mindkettő, egyszerre.

A sokféle megnyilvánulás között összefüggés, analógia van!

Erről bővebben írok majd a könyv használatáról szóló fejezetben.

Itt most csak annyit: *az analógiák végtelen sorából mindig a problémád választja ki a választ! A szívedben rejlő KÉRDÉS vonzza magához a feleletet.*

Ahol a sorsodban gondot érzel, megoldandó problémát, ott keletkezik erőörvény, amely a választ magához húzza.

Valaha itt segített a Szent Szellem s a mesteri szó: lefordította a

könyv általános válaszát a te nyelvedre: megmondta, hogy itt és most mi a teendő.

Meggyőződésem, hogy ma, a magány korában sem veszítettük el ezt a segítséget, s ha kellő önismerettel rendelkezünk, s lelkünket érzékennyé tesszük, a *Ji-king*gel való beszélgetések során egyre többször fog bevillanni az inspiráció jól ismert, borzongató „Aha!”-élménye.

Ma sem vagyunk egyedül!

Aki a *Ji-king*et odaadó szívvel s nyílt értelemmel használja: „segítő szellemet” kap.

Az analógiás gondolkodás lényege, hogy a természeti világon túl létezik egy természetfeletti világ — ami ott megnyilvánulatlan őserő, minta, idea, az itt lent, ha megnyilvánul, sokféle szinten számtalan formává, lényé, történetté válhat.

A Minta fönt van s láthatatlan.

Amit létrehoz, itt van, látható, és százmillió variációja van.

Az analógia nem azt jelenti, hogy bizonyos földi dolgok „hasonlítanak” egymáshoz, hanem azt, hogy közös szellemi gyökérből erednek.

Amiket a világban látunk és amik történnek velünk, láthatatlan ősminták tükröződései.

Azért érezzük közöttük a hasonlóságot, azt, hogy rímelnék egymásra, mert közös Apjuk, Anyjuk van, s a szellemi világban mind rájuk hasonlítanak.

Ez a *Ji-king* lényege.

Összeköt a láthatatlan világgal.

Saját benső és külső világod „morfogenetikus” mezejével, s itt rápillanthatsz azokra az Erőkre, amelyek sorsodat irányítják.

*

64 jósjel van.

64 Isteni Minta.

Ebben a 64 isteni „gondolatban” az egész teremtés benne van.

64 — mint a sakktábla kockáinak száma.

A 64-es szám az összámtatógépek megtervezésénél is nagy szerepet kapott Neumann János munkájában.

Az „élet titkának” nevezett *kettős spirális* a Jin Jang őselven alapul. Nemrégiben jöttek rá kínai és európai biokémikusok, hogy a genetikus kódokat alkotó aminosavak rendszerében is mindössze 64 alapminta létezik.

A biokémiai képletek és a *Ji-king* jósjelei *analógiában* vannak egymással olyannyira, hogy ha vegyileg előállítunk egy szert, az hasonló hatást vált ki az emberi szervezetben, mint a neki megfelelő jósjel.

Például a Tryptophan nevű antidepresszáns képlete azonos alakú a 35. jósjellel, amelynek neve: *Haladás (Kibontakozás)*. A jósjel üzenete pontosan megfelel annak az élettani hatásnak, melyet a Tryptophan kivált: kitűnő antidepresszáns szer.

Ez a 64 jósjel a világdrámának 64 felvonása.

Az első „felvonás” az, amelyben minden létrejön, ez a „*Teremtő*” nyitánya. Az utolsó előtti — 63. felvonásban minden „*Beteljesül*”. A legutolsó felvonásban pedig kiderül, hogy minden véget új létciklus követ: mert a változás örök és semminek sincs „vége” soha: az ember, amikor már azt hitte, vége, kezdődik minden előlről.

Ha előrelapozol s belepillantasz magába a „*Jóskönyvbe*”, részint azt látod, hogy minden jósjel 6 Jin vagy Jang vonalból épül fel — ezeket úgy lehet fölfogni, mint a felvonásokon belüli jelenségeket, minidramákat — másrészt pedig az egész jósjel két különféle ősjelből tevődik össze, amelyeket egyenként három Jin vagy Jang erő alkot.

A Jósjeleket *hexagramoknak* nevezi az irodalom, mert 6 Jin Jang erőből állnak.

A hexagramokat alkotó két ősjelet pedig *trigramoknak*, mert 3 Jin-Jang vonalból állnak.

En nem használom ezeket a kifejezéseket.

Sokkal fontosabb, hogy megismerd azt a léttaktikát, amit ez az ősi könyv kínál.

Először mindig a szellemét kell megismerni valaminek, aztán a gyakorlatát.

Sokan kérdezték tőlem például azt, hogyan kell szellemet idézni.

Vagy értelmesebben: mit kell tenni ahhoz, hogy valaki a Szent Szellemmel kapcsolatba kerüljön.

Ilyenkor elmondtam: ahhoz, hogy a Zene Géniuszával kapcsolatba kerüljön, a világ legnagyobb hegedűművésze sem tesz többet, mint hogy a vonót a húrhoz — szórt a bélhez — dörzsöli. Esetleg annyit még, hogy a vonót előtte alaposan begyantázza. Gyakorlatilag ennyi elég is, nem kell több.

A „több” a lélekben van: — a Hangoltság, a Tudás, az Odaadás tisztasága, a „Belső Fül”-nek az alázatos figyelme, mellyel meghallja s átéli a Géniusz üzenetét. És főleg a mérhetetlen sok koncentráció, meditáció, gyakorlás.

A *Ji-king*nél is ez az elsődleges.

Megismerni azokat az alapvető szellemi és életművészeti titkokat, melyeket az egyes Jósjelek — „Isten gondolatai” — kínálnak.

A következő fejezetnek azért adom „Az Élet művészete” címet,

mert számomra a „művészet” azt jelenti, hogy valamit a legszebben, legjobban, legbölcsebben csinálni.

Keleten a háborút is „művészetnek” nevezik.

A „Pa Kua Csuan” nem egyéb, mint a 64 jósjelnek — a 64 „isteni drámának” a stratégiája, melyet harcművészek számára dolgoztak ki.

A világdramának 64 felvonása van.

64 drámai helyzete.

S mindegyiknek van egy optimális harci stratégiája.

Én azért szeretek beszélni a nyílt küzdelmek taktikáiról, mert itt sokkal érthetőbben és látványosabban jelenik meg az a koreográfia, ami mondjuk egy bonyolult szerelmi kapcsolatban vagy még inkább egy problematikus lelki helyzetben ravaszul elbújik.

Amit lényeges tudni: csak ez a 64 létdráma létezik!

64 archetípus.

Nincs több.

S ha az egyik megváltozik, a másikká alakul át.

Ha az egyik helyzetből kilépsz, egy másikba lépsz bele — nincs köztes állapot, nincs átmenet, nincs „mutáció”.

A minták egymásba alakulnak.

Egy-egy minta (jósjel) belül forr, feszül, dúsul, alakul — s amikor elér egy mennyiségi határhoz, azonnal egy másik mintává változik.

Vagy lepke vagy, vagy hernyó, vagy báb — közöttte nincs más, csak a küzdelem.

Egész életed nem más, mint ezeknek a Jósjeleknek (mintáknak) az egymásba alakuló végtelen sorozata!

6. Az Élet művészete

Ahhoz, hogy harmóniában éljünk, *bölcsességre* van szükségünk.

A *Ji-king* erre tanít — s most elmondom néhány olyan lényeges alapelvét, amellyel a *Jóskönyv* mindennapi használata során találkozni fogsz.

*

1. Vagy te vezetsz a táncban, vagy téged vezetnek.

Mindig az időszerűség dönti el, mikor melyik az üdvös.

Nincs nagyobb baj, mintha valaki nem vállalja a vezetést, holott vezetnie kellene — vagy nem hagyja magát vezetni, önkaratával a másik lábára gázol, és szédülja a táncot.

Két őserő van: Jang és Jin.

A Jang *kezdeményez, irányít, vezet, akar, teremt, meghatároz, aktív, pozitív, előremegy és centrifugálisan szétterjed.*

A Jang vezet a táncban.

Harcban a Jangé az első szándék, a támadás, a lerohanás, az önkarat érvényesítése.

A Hím szerepe ez a világban.

Ha a Jang „túlhabzik”, agresszív lesz, konok, önféjű, akaratos, durva, gátlástalan, öntelt... Ahogy anyám nevezte az ilyen túl erős Jang-embereket: „Nagyon vannak.”

Ez nemcsak tulajdonság, de főleg erő: az időnek is vannak Jang korszakai.

Ha a *Jóskönyv* „segítő szelleme” azt látja, hogy éppen egy Jang korszak előtt állsz, aktivitásra biztat majd, lépj a tettek mezejére, cselekedj, vállalkozz, vagy ahogy a kínai mondja: „*Kelj át a Nagy Vízen!*”

A Jang jele egyetlen zárt, szilárd vonás:

A Jin befogad, elfogad, passzív, magába ölel, hagyja, hogy irányítsák, hogy vezessék a táncban. Odaadó, érlelő, türelmes, várakozó — létrehozza, amit a Jang akar.

Harcban a Jiné a második szándék, mindig csak hátrál és válaszol: abból él, hogy ellenfele hibát vét, s a támadásban „túl akarja” magát.

A Jin a védekezés zsenije.

A Nőiség szerepe a világban.

Ha a Jin „túlhabzik”, lusta lesz, gyenge, gyáva, akarattalan, tehetetlen, anyagias, féltős, szorongó és kiszolgáltatott... Ahogy anyám nevezte az ilyen túl gyenge Jin-embereket: „Olyanok, mintha nem is lennének.”

Ha a Jóskönyv „segítő szelleme” azt látja, hogy Jin korszak előtt állsz, óva int attól, hogy kezdeményezz, akarj vagy irányíts. Azt tanácsolja, hogy várj, maradj csendben, vonulj vissza, vagy éppenséggel kövess egy olyan akaratot, amely arra érdemes.

A Jin jele lágy, megszakított vonás:

Mindez látszólag természetes, de ha a *Jóskönyv* „bölc szellemével” kapcsolatba lépsz, döbbenet tapasztalod majd, hogy lépten-nyomon összekutyulod a két erőt, s nyugtalanságodnak éppen ez a fő oka.

Nyüzösögsz, amikor várni, beszélsz, amikor hallgatni, vársz, amikor éppen tenned kellene. Beleavatkozol csendben érlelődő folyamatokba, és elmulasztod a lépést a sorsdöntő pillanatban.

Mi nem „életművészek”, hanem „életrontók” vagyunk, s mivel hiányzik a bölcsességünk, összevissza lépkedünk a „sakktáblán”.

Ráadásul azt a hibát is elkövetjük, hogy nem érezzük a *két őserő* *egységét, hogy bármennyire is hangsúlyos az egyik, soha sincs a másiktól „külön” — a kettő ugyanannak az Egynek a két fele, s nem lehet az egyiket a másik nélkül élni.*

A kung-fu mestere, Bruce Lee azt mondta:

„Ha biciklivel indulsz valahová, nem nyomhatod le mindkét pedált egyszerre, mert felborulsz. Ha haladni akarsz, miközben az egyik pedált *nyomod*, a másikat fel kell *engedned*.

Nyomás és elengedés együtt: ez a haladás titka!

Erő és lágyság a harmonikus emberben egyszerre működik, hol az egyik van kívül s a másik belül, hol fordítva, s titka, hogy a *helyes dolgot mindig a megfelelő időben teszi.*”

Számunkra ez — bármilyen természetesnek tűnik is — a legnehezebb.

A mi tudatunkban a világ darabokra van törve, s ha valamit képzelnek vagyunk átélni, az éppen ez: az ellentétek csodálatos egy-
sége.

2. *Keress mindig a harmóniát!*

Akit a *Ji-king* vezet, sohasem keresi a konfliktusokat.

Minden helyzetben a harmónia fönntartására törekszik, s ha az mégis elvész, azon igyekszik, hogy azonnal visszaszerezze.

Nem szívesen támad — csak akkor, ha már elkerülhetetlen.

„A szelídek öröklik a Földet”

Ennek a békés magatartásnak az a bizonyosság az alapja, hogy *az élet nem ellened, hanem érted van*. Hogy benne vagy a Taóban, mint magzat az anyaméhben. Ami történik veled, az „*ming*” — *sorsszerű*.

Lényegében ez a krisztusi tanács is: „Szeresd felebarátodat önmagadként” ... „Ne állj ellen a gonosznak” ... „Szeressétek ellenségeiteket” ... stb.

A baj az, hogy ebből semmi nem valósult meg.

A szétszakadt egyházak több mint ezer esztendeje engesztelhetetlen gyűlöletben élnek, s ez a konok ellenségeskedés egész kultúránkat minden vonalon jellemzi.

Ezt azért fontos tudni, mert a mi lelki szerkezetünkbe ez a „taois-ta” felfogás egyáltalán nem épült bele. Nemcsak mi, őseink sem értették már a harmónia nyelvét — a gyönyörűséges egységélmény csak könyveinkben él, vagy képmutató hazugságokban; történelmünket a diszharmónia, a gyűlölet és az a rögeszme uralja, hogy a másikat vagy erőszakkal kell meggyőzni, vagy, ami még jobb megoldás: el kell pusztítani.

Nekünk a *szeretetről* — a világgal való *egység-élményéről* nincsenek valódi tapasztalataink.

Legalábbis nagyon ritkák.

A mi valóságos létélményünk az, hogy *idegenül élünk egy ellenséges világban, amely hazudni tudja csak a szeretetet*.

Ezzel a tudattal nem lehet harmonikusan élni.

A *Ji-king* pedig harmóniát akar teremteni, s ez az ellentétek, a Jin-Jang erők kiegyensúlyozásával történik.

Ezért az „élet művészenek” azt a korszerűtlen — de igaz — tanácsot adja, hogy ne tekintse ellenségének a világot, még akkor sem, ha a világ annak tekinti őt!

Éljen úgy, mint a jó tengerész: bármilyen háborgó és veszélyes is a tenger, emeletes hullámokon dobálja hajóját, dühöng és el akarja nyelni — mégsem tekinti ellenségének! A tenger a jó hajós lételeme. Hitvесе, szerelme, istene, akivel néha keservesen birkózik, de sohasem úgy, mint egy ellenséggel, hanem mint saját testével, lelkével, mindenével! Nem tudna nélküle élni, mert az övé: egy vele! Ezért sohasem átkozza a vihart — előre számít rá, tudja, hogy

benne van a sorsában —, s igyekeznek helytállni a halálos veszedelemben is.

A jó hajós a legnagyobb viharban is tudja, a megoldás kulcsa az ő kezében van.

S ha nem ott, akkor az Istennél.

De sohasem gyűlöli a tengert!

Az „élet művésze" senkit sem tekint „ellenségének", még akkor sem, ha mások annak tekintik őket.

Ez egyébként a harcművészet alapszabálya.

Mindenkit együttérzésre nevelnek, s eltanácsolják azokat a tanítványokat, akik agresszívek, és a másik emberben csakis a levágandó ideget látják.

Az ilyen szemléletnek nem csupán „morális", de praktikus oka is van: gyűlölettel nem lehet győzni! A jó harcos egységben él az ellenfelével — azért ismeri gondolatait. Ezért tudja legyőzni, ezért is könnyorületes hozzá az utolsó pillanatig.

De utána már nem!

A szamuráj békés — de nem tanácsos sem becsületére, sem életére törni.

3. Óvakodj a túlzástól!

A két őserőnek a titka nem csupán az, hogy egymással birkóznak, hanem az, hogy külön-külön önmagukban is átváltoznak.

A Jang szét akar terjedni — s ha benső feszültsége túllép egy határt, szétszakad, s Jinné válik.

És fordítva:

a Jin össze akar húzódni — s ha benső ereje túllép egy határt, összerándul, s Janggá válik.

Az átváltozásnak az a törvénye, hogy a jelenségek egy bizonyos fokon túl önmaguk ellentétében csapnak át.

(Hamvas Béla ezt J. Böhme után úgy hívja: „inqualieren”. Jung pedig úgy, hogy „enantiodrómia”.)

Vagyis a dráma nemcsak a Jin és Jang között, hanem mindegyikben külön-külön is zajlik.

(Ha emlékszel még a Tai Csí képerre: a kis fekete pontocska elkezd hízni a fehérben, amíg majdnem teljesen eluralja — s fordítva: a kis fehér hízni kezd a fekete méhében, terjed s elborítja...)

A túl férfias férfi elkezd feminin tulajdonságokat mutatni, a túl nőies nő agresszív, uralkodó hisztériát tanúsítani. A gyáva ember szorult helyzetében hirtelen kitör, s a Vakmerőség démonává válik; a rendíthetetlen hős váratlanul, sírógörcsöt kap, s egy látszólag jelentéktelen helyzetben összeroppan. Így teszi tönkre Jágó a haláltól sem rettegő, kemény katonát, Othellót egy vacak zsebkendővel — kihozza belőle a féltékeny, rettegő, gyermeteg szerelme.

Aki idáig „túlnyerte” magát, elveszti a csatát; sikere csúcán összeomlik, alkoholista lesz, tönkremegy.

Az átsapás nemcsak bukást okoz, de gyakran betegséget, halált is.

A túlzáguldó életét ágyhoz köti, toloszékhez, vagy mankókhoz: innen kezdve át kell élnie a türelmet s a kiszolgáltatottságot. Ugyanakkor a túl lassú, passzív életet fölkarharhatja, válásra, önállóságra, lázadásra készíti.

Lényegében ez a karma törvénye; működése sokszor nem egy életem belül, hanem új és új inkarnációk fényes és árnyékos partjain zajlik.

Egy „túl Jang” életet gyakran „Jin” élet követ, s ha ez is túlzottá válik, megint csak egy új „Jang” élet tudja kiegyenlíteni.

(Például egy túl gögös, hatalmaskodó életet kiszolgáltatott szolgárors követ, s ha ebben túlhabzik a megalázottság keserve, átbillett megint a bosszúvággyal teli gög oldalára.)

Nehéz elérni, hogy *ne essünk át a ló túloldalára*.

Pedig az élet művészetének ez a célja: középen maradni.

Ez Buddha és Lao-Ce stratégiájának lényege.

Egy vágy, akarat, szerelem vagy munka *beteljesülésének* jelképe a *Ji-kingben* a „majdnem teli Hold”.

Vagyis olyan állapot, mely *megáll egy icipicivel a csúcs előtt!*

Nem csap át!

Nem lép föl egészen a csúcra — mert abban a pillanatban lezuhan!

A teli Hold máris sötétedik.

S a déli Nap is.

Az 55. „Beteljesülés" jósjele óva int a túlörömtől, s egyben figyelmezteti a kérdezőt: ne legyen szomorú, hogy innen már csak lefelé visz az útja; váltson célt, kezdjen új dologba, s ne keseregjen a mulandóságon, éppen akkor, amikor látszólag már mindent elért.

Az élet művésze sohasem a végletek, mindig a közép felé tájolódik.

Inkább kiegyezik, mint hogy háborúzzon.

Inkább megáll, mint hogy túllépjen.

Inkább megelégszik a kevesebbrel, mint hogy tönkretégye magát a sokkal.

Jóllakás előtt tolja el a tálat.

És a másokkal való kapcsolatokban is — akár a legszenvedélyesebb szerelmében is — megáll félúton, saját lényének „telekhatáránál", s bevárja, míg a másik is odaér. Nem gázol át, nem akarja „túlbirtokolni" a másik lényt — ez az alapja minden tartós kapcsolatnak.

Mert akit bárminek a nevében „túlbirtokolnak", az előbb-utóbb föllázad.

Viszont aki nem jön el a „telekhatárig", az magányos maradhat!

Minden középben jó.

4. Őrizd a Középpontodat!

Az írásjel, mely állandóan visszatér a *Ji-king*ben, a következő:
(Csung)

Gyakran látod kínai boltok és éttermek homlokzatán.

Egy másik jellel együtt: (Kuo)

ugyanis azt jelenti: Kína vagy „kínai".

Így külön azt jelenti: Közép.

Kína úgy nevezi magát, hogy a „Közép Birodalma".

Ez ilyen fontos szó: egy egész nép titkát jelöli.

Úgy hívják: „Csung".

Mindennek van „közepe".

Ez a hurrikán „szíve”, ahol csend van, nyugalom és némaság, miközben körülötte őrjöng s csapkod a szélvihar.

Innen ered minden: az ürességből.

Itt nincs Jin és Jang, itt még nyugalom van.

Jelképesen szólva: itt lakik az „Isten”.

Közepe van a lelkednek, testednek, minden problémádnak.

Bármilyen csatába keveredtél, bárhogy dül benned és körülötted a vihar, bárhogy forogat az örvény, és elnyeléssel fenyeget, mindig van lehetőséged arra, hogy visszahúzódj a „Közép”-be, a „*Csung*” nyugalmába, ahonnan áttekintheted az egész kavargó zűrzavart.

Benső mosoly című könyvemben sokat írtam erről, sőt bemutattam azt a meditációs gyakorlatot is, mely bármilyen bajban elvezethet a középpontod nyugalmába.

A keresztény misztikában ez a „Szív nyugalma” — olcsó olajnyomatokon erre mutat a nyugodt Jézus.

A „Szív” jelképét mindenki félreérti.

Azt hisszük, itt laknak a tiszta érzelmek, mint ahogy a szeretetről is azt hisszük, hogy az valamiféle meleg, jóakarátú, szentimentális érzület.

Nem így van.

Aki a „Szívével lát”, *tisztán lát!*

Az Egészet látja, együtt, mindenféle érzelmi elfogultság nélkül.

Azt látja, ami valóban van, *mert nincs belebonyolódva a drámába.*

Itt nincs Jin és nincs Jang — pontosan a kettő között van —, s ezért itt nincs még forgás, szédület, idő és kapaszkodás; innen mindent jól lehet látni még, és el lehet dönteni, hogy egy áttekinthetetlenül bonyolult élethelyzetben mi a legjobb megoldás.

Mondok egy egyszerű példát: férfi és nő között sokféle feszültség lehet, melyet meg lehet oldani a férfi, de a nő igazsága szerint is. A két „igazság” nem ugyanaz, mert más szemmel nézik a világot, s a maguk módján mindkettőjüknek „igaza” lehet.

Ez azonban nem így van.

Mert rá lehet nézni mindkettőjüknek ugyanarra a kérdésre nem a férfi és nem a nő, hanem az Ember szemével is.

És ez a megoldás!

(Jin és Jang között a Zsen, ami kínaiul embert jelent!)

A férfi és nő között a „közép” az „Ember”, akinek látását nem homályosíthatja el sem a „hím”, sem a „női” látásmód, mert akkor kapcsolatuk nemcsak „ráncigálós” lesz, hanem valamilyen formában *embertelen* is.

Az ilyen kapcsolatok rendszerint csak ágyban jók, ott sem sokáig.

Tartós párkapcsolat csakis akkor jöhet létre, ha mindkettőjünkben szóhoz jut az „ember” is.

Lelkem közepéből *magamra* is rá tudok pillantani.

Csaknem személytelenül.

Mintha nem is én lennék...

Mintha nem is velem történne az egész...

Mintha nem is résztvevője, csak *szemtanúja* lennék életemnek...

Aki megtalálta lelke közepét, az önmagára talált; az lát, tud, ért, s amit tesz, helyes és pontos.

Egy céllövő nem süti el addig a fegyverét, amíg meg nem találta nemcsak szemével a céltábla, de figyelmének összpontosításával a saját lelke közepét is.

Ekkor ugyanis a legnyugodtabb, a legbiztosabb, a legpontosabb.

A *Csung azt* üzeni a *Jóskönyvben*, hogy talál meg Középpontodat.

Vigyázz, kibillentél, ne lépj, mert feldőlész vagy feldöntenek!

Mielőtt cselekszel, húzódj a „Közép”-be, s teremtsd meg egyensúlyodat.

5. Kire hallgatsz magadban?

Hányszor mondjuk: „Tudtam, de nem hallgattam magamra!”

Természetesen ilyenkor is „magunkra” hallgattunk, csak nem arra a „magunkra”, aki tudta, hanem arra, aki „rosszul tudta”.

Van egy énünk, aki tudja, mi jó, s van egy, aki *csak azt hiszi, hogy tudja, de nem tudja*.

„Van egy jobbik énje is”— szoktuk mondani valakiről, aki rendszerint csak a „rosszabbik énjét” mutatja.

A *Ji-king* jobbik énünket úgy hívja: „*csün-ce*”, a másikat, a tudatlant pedig úgy, hogy „*hsziao zsen*”.

Mindkettőt ismered magadban.

A „*hsziao zsen*” az ego, aki azt hiszi, csak egyszer él, nincs halhatatlanság, nincs Isten, nincs szellem, csakis az ő érdeke fontos, magának él, magának gyűjt, és állandóan szorong, mert fél a szenvedéstől s a haláltól.

Ő az, aki nem érti a *Ji-king* bölcseit, és nem is hallgat rájuk.

A „*hsziao zsen*” szó szerinti értelme: *Kis ember*.

Sokféleképpen fordítják, mert valaha „közönséges embert” is jelentett, „tömegembert”, „alacsonyrendű embert”.

Tömegembert azért, mert szinte teljes egészében társadalmának terméke: korának összes ostoba szokása, hite, elvárása, divatja, téveszméje, hülyítése kimutatható rajta. Percemberke, s az anyagi világon túl nem lát s nem is óhajt látni.

Én a *Jóskönyvemben* azt a buddhista fordítását használom, ami legközelebb áll a szó eredeti jelentéséhez:

„Ember, aki még nem nőtt fel.”

Mindannyiunkban él, manapság szinte korlátlan hatalommal uralkodik sorsunk felett: a fel nem nőtt emberkéek korát éljük, s magunk is azok vagyunk.

S hogy ezt nem látjuk, az csak még inkább azt bizonyítja, hogy nincs magunkra rálátásunk — valóban percemberkéek vagyunk.

A másik a „*csün-ce*”.

Szó szerinti fordítása félrevezető, mert azt jelenti: „A *Főnök fia*.”

Ez ma mulatságosan hangzik, de valaha a „Főnök” Istent jelképezte a Földön, ezért jelentése az volt: „*Isten fia... Magasról származó... Aki tudatában van annak, hogy ő az Ég gyermeke...*”

Szellemi ember.

Ósi időkben a *csün-ce* „nemest” jelentett, kiválasztottat, fensőbbrendűt, azt, akit a görögök „arisztokratának” neveztek.

Mára ez a kaszt lezüllött, és a szó hiteltelenné vált.

Sem a „fensőbbrendű”, sem a „magasrendű”, sem a „nemes lelkű” nem fedí egészen — a lényeg, hogy tudjuk, kiről van szó: valódi, „jobbik” énünkről, aki tudja, hogy Isten gyermeke, tudja, hogy van halhatatlanság, aki úgy éli át mulandó földi életét, hogy közben *fölfelé néz, mert szellemi származását nem felejtette el.*

Az ilyen embert bensője vezérli, tisztán lát és semmiféle káprázatnak és hazugságnak nem dől be.

Ő az, akinek a *Ji-king* üzen, s aki érti is az üzenetet.

Hamvas Béla a *csün-cét* „ébernek” nevezné.

Én úgy fordítottam: „Igaz Ember.”

Ez sem pontos. A lényeg, hogy tudd, mit jelent.

Minden jó pillanatodban Ő szólal meg benned.

Ő a lélekjelenlét, az ihlet, az inspiráció hangja.

Ő az, aki időnként meghallja a Szent Szellem (*a sen*) üzenetét, mert rokon vele, s könnyen ráhangolódik.

A sugallatot csakis az Igaz Ember hallja, nemcsak azért, mert füle van hozzá, hanem azért is, mert maga is szellem, fényes szellem; és univerzális törvény, hogy mindenki a vele rokon erővel és értelemmel „rezeg” együtt.

Ez nemcsak a „másvilággal” van így, de a földivel is: azért értjük meg egymást, mert „egymásban benne vagyunk”: magunkban ismerjük fel mindazt, amit mások mondanak nekünk, mert megrezdítenek bennünk valami azonos húrt. Azért értem és érzem a másik embert, mert bennem van, s én őbenne: azért rezonálok sajnos min-

den negatív hatásra is, mint hiúság, nagyravágyás, bosszú vagy hatalomszomj, mert én is hiú, bosszúvágyó és hatalomszomjas vagyok. Férfi létemre azért értem a nőket, mert bennem is él elrejtett nőiség. Azért értem Jézust, mert bennem is van valami „jézusi”. Angyalok, ha sügnak, mindig csak a bennünk lévő angyalit tudják megszólítani.

Ez törvény.

Azért érted a mondataimat, mert *bennem vagy, s én benned vagyok* — ahol nem értesz, ahol nem érzed, mit akarok mondani, ott mi nem vagyunk egymásban, s ezért nem is jöhet létre a megértés áramköre.

Ezt csak azért említem, mert a Szent Szellemmel való kapcsolat minden esetben a saját szellemünkkel való kapcsolatot is jelenti, s ha ez létrejön, értelmetlen a kérdés: „Ezt most Ő mondta vagy én mondtam?”

A Szent Szellem (*sen*) az Igaz Ember (*csün-ce*) szellemisége is, ezért a materialista szemlélet, mely nem hisz a természetfeletti világban, az ilyen inspirációra azt mondja, hogy ez „tulajdonképpen csakis a te fejedben játszódtott le! Nem hallottál semmiféle »szent szellemet«, csak saját magadat, s ráfogtad, hogy kívülről hallottad!”

Ezen nem érdemes vitatkozni, mert ha igaz, amit hallottál, mind-egy, hogy ki mondta s honnan hallottad.

A magas sugalmazás minden esetben összerendezés, s nem a fejünkbe tölcseren át betöltött, idegen információ.

Forrása azonban fönt van, s nem a saját egónkban. Buddha azt mondta: „Azt kívánni, hogy minden ember tudja meg: »Én vagyok a szerző!« olyan ember gondolata, aki még nem nőtt fel.”

A lényeg:

Minden egyes jósjel egy sorshelyzet.

Életednek egy drámai fejezete.

A Jóskönyv minden egyes alkalommal megüzeni, hogy a benned lévő „Igaz Ember” ezt hogyan élje meg.

Ez tulajdonképpen a jóslat: megmondja, mi a „jó”.

De gyakran figyelmeztet: bajba jutsz, ha „az az ember irányít, aki még nem nőtt fel”.

A kérdés: „Kire hallgatsz magadban?”

6. Mikor?

A Jóskönyv gyakran tanácsolja a türelmet.

Még azt is elmondja, hogyan várokozz: igyál, egyél, élvezd a jelened, s ne rontsd el azzal, hogy türelmetlenül rázod a térdedet, s percenként lesed a pénzes postást.

Tudnod kell, hogy a sors sohasem egyenes vonalban, hanem cik-cakokban szövődik. Eltér, visszatér, meglódul, megtorpan — már úgy néz ki, hogy az egészből nem lesz semmi, amikor hirtelen mégis megvalósul valami.

A sors ugyanis nemcsak a te sorsod, de sok mindenkié, s ahhoz, hogy egy esemény létrejöjjön, *egybeesésekre* van szükség. Nemcsak neked, másoknak is meg kell érniük rá. És amikor én, te, ő, mi, ti és ők megérték rá: létrejön a várt esemény. Még ekkor sem egészen bizonyosan, mert a vetélés lehetősége mindig fennáll, de az idő ilyenkor már „változással” terhes: ez az a pillanat, amikor valami már megjövendölhető.

A kínai ezt „felhők gyülekezéséhez” hasonlítja: van egy állapot, amikor a vihar már bizonyosra vehető

Beteljesülés, amikor „lecsapódik az eső”.

Nemi aktusban az ejakulációt úgy mondják: „A felhők kiadják csapadékterhüket.”

Ez a „point of no return” — a pont, amikor már nincs visszatérés: muszáj, hogy meglegyen.

Ilyenkor minden *egybeesik, s az esemény földi síkon létrejön.*

Van azonban egy másik, lényegesebb *egybeesés: az égi, szellemi ideának egybe kell esnie a befogadó, földi, anyagi formával.*

Ez a Nagy Egybeesés!

Ha van, a világ megtermékenyül — ha nincs: nem jön létre semmi!

Amikor azt olvasod egy jósjelnél, hogy a „szellemek nem működnek veled, nem adták tervedre áldásukat”, azt jelenti, hogy valami olyasmit akarsz kiforszírozni az élettől, ami a sorsodban nincs benne!

Igyekezeted meddő.

Az ilyen terv nem sikerülhet.

Életem egyik legfontosabb tapasztalata, hogy nincs olyan szorgalom, akarat, hit, mágikus erő vagy bármiféle csodaváró lelki gyakorlat, mely olyasmit idézhetne elő, ami a *sorsomban nincs benne!*

Épp elég „hit” kell ahhoz, hogy a sorsomat meg tudjam oldani — de kilépni belőle nem lehet, mert az olyan síkon teremtődött meg, amely felett nincsen hatalmam.

Sorsából még az Isten sem lép ki — Krisztus, a csodálatos gyógyító nem jön le a keresztről, hiába biztatják gúnyosan: mert ez a sorsa!

A „sors” kínaiul „ming” — ami azt is jelenti: „küldetés”.

Valamennyiünknek van egy „küldetése”, amely elől nem lehet meglógni.

De ezt csak zárójelben említtem.

Egybeesés az, amikor az égi megtermékenyíti a földit, s a láthatatlan idea formát ölt.

Ha nincs földi befogadókészség: a nász elmarad.

Ha itt nincs rá igény, onnan hiába adják.

Erről szól a jézusi példázat: nem mindegy, hogy a mag *milyen talajra hullik*.

Ha valakiben ez világossá vált, megérti a *Ji-king* egyik legmélyebb gondolatát — amit egyébként minden földműves tud! —, az időszerűséget.

Az Idő az ősi felfogásban nem számokat jelent, hanem *minőséget!*

Az, hogy jövő hónap 23-án, éjjel fél tizenegy óraker, és mindez a 2002. naptári évben, az ősi hagyományban élő embernek nem mondtott volna semmit.

Ma sem mondana semmit egy normális pásztornak vagy földművesnek, ha nem kéne adót vagy számlákat fizetnie.

Ezért is hiányoznak a régmúltból a „hiteles dátumok”.

Volt naptár, voltak napok, évek, volt óra is — de az adatok senkit sem érdekeltek.

Volt azonban „lappangó idő”, „érlelő idő”, „beteljesülő idő”, „bomlasztó idő”, volt „tervező idő” és „végrehajtó idő”.

A kínai „Si” — a *Jóskönyv* egyik alapszava — azt jelenti: „időszerű”.

Alkalmas idő. Élni az „idő szelleme” szerint. Az időnek ugyanis a „szelleme” volt a fontos, s ha megnézed a „si” írásjelét, egy templomot s egy napot ábrázol, melynek eredeti jelentése az volt, hogy Szent Idő.

„Az én időm még nincs itt” — mondja Jézus tanítványainak.

A természetben mindennek *ideje* van. Ideje tavasznak, nyárnak, ősznek és télnek — s minden időben más és más az idők követelménye.

A Biblia is erre tanít:

„Mindennek megszabott ideje van, minden dolognak az ég alatt.

Megvan az ideje a születésnek,

és megvan az ideje a meghalásnak.

Megvan az ideje az ültetésnek,

és megvan az ideje az ültetvény kitépésének.

Megvan az ideje az ölésnek,

és megvan az ideje a gyógyításnak.

Megvan az ideje a rombolásnak,

és megvan az ideje az építésnek.

Megvan az ideje a sírásnak,

és megvan az ideje a nevetésnek...

*Megvan az ideje a megkeresésnek,
és megvan az ideje az elvesztésnek.
Megvan az ideje a megőrzésnek,
és megvan az ideje az eldobásnak.*

S ez így folytatódik tovább... Nem tudjuk „mikor” írták a Prédikátor Könyvének ezeket a csodálatos sorait, de bizonyos, hogy az „*Ihlet és a Bölcsesség Idején*”, mert szép és igaz.

Ha a *Jóskönyv*vel beszélsz, megmondja, mi az időszerű.

Ez elsősorban nem azt jelenti, hogy „mikor”, hanem azt, hogy „mit s hogyan” lépj. Hogy „milyen” cselekvés aktuális. Miféle tett, taktika, milyen magatartás az, ami az „idő szellemének” megfelel.

Ez lényegében olyan, mint egy tengerészeknek szóló meteorológiai jelentés.

Ne felejtse el, mi, mai emberek ritkán érezzük az idő minőségét.

Ezért nem tudunk bánni magunkkal, s nem tudjuk helyesen kormányozni életünket.

Ősszel tavaszt akarunk és virágzást, vén korunkban ifjúságot, s kamaszkorunkban öregedni szeretnénk. Az apálytól megrémülünk... semmi sem sikerül... s a dagályban fejvesztve habzsolni kezdjük a futó örömöket, mohón, az újjgazdagok részeg riadalmával: félünk, hogy jön zátony s a hajótörés.

Az élet művészete abból áll, hogy az ember semmiféle helyzetben nem veszti el „jobbik énjét” — a „Főnök fiát” —, s mindig azt az időt oldja meg s abban érzi jól magát, amelyben éppen benne van.

Még egy fontos dolog, sokszor tapasztaltam.

Éppen amiatt, amit elmondtam, sohasem tudtam megállapítani, hogy valami pontosan „mikor következik be” vagy „meddig” tart.

Van, amikor egy helyzet hamar megoldódik, van, amikor lassan, s van olyan is, hogy az egybeesések nem jönnek létre — a jósjel ígérete hosszú-hosszú időre elhalasztódik vagy elvetél.

Hányszor volt olyan, hogy valaki holnapra várta, s csak másfél év múlva érkezett el hozzá!

Ne feledd: a sors hálóját eleven lelkek szövik, s nem valamiféle hivatal kötelező határidői.

7. Hagyd a mágust cselekedni!

A *Ji-king* bölcsei nem hívei az erőszakos cselekedetnek.

Minél egoistább valaki, annál erőszakosabb.

S mivel a mi egónk roppant túlfejlett, ott is erőszakosak vagyunk, ahol nem is vélnénk. Az ego mindenáron főszerepre tör, akkor is

előtérbe táncol, mikor semmi szükség rá, s elhiteti velünk, hogy nélküle megbukunk.

„Ha nem csinálok semmit, ha nem intézkedek, támadok, vitatkozok, perelek, küzdök, könyökölök: baj lesz!”

Ezt súgja az egónk.

A *Jóskönyv* bölcsei meg azt súgják, éppen abból lesz a baj, ha az ego intézkedik, támad, vitatkozik, perel, könyököl.

Ha csak olvasgatsz a *Jóskönyvet*, látod, mennyivel többször tanácsolják a kivárást, a türelmet, a nem beleavatkozást, mint az erőteljes, határozott aktivitást.

Az ember hajlamos ebből valamiféle lusta, passzív, trehány, köldöknéző magatartást kiolvasni, s könnyen megfélemledik arról, hogy ez a szemlélet teremtette meg a világ egyik legcsodálatosabb kultúráját.

Összava a Vu-vei — amit általában úgy fordítottak, hogy „nem cselekvés”, valójában azt is jelenti, hogy „nem erőszakos cselekvés”.

Azt jelenti: szőrmentén haladni.

Szélirányhoz fordítani a vitorlákat.

Árral úszni s a láthatatlan szeleket befogni.

Magasabb értelemben azonban *ihletett tettet* jelent.

Olyan cselekvést, amelyet nem az egód akar, hanem *a szellemed inspirál*.

Ha voltál már ilyen állapotban, tudod, hogy nem kellett küszködnöd, töprengened: az ihlet vezette a kezedet.

Tudtad, mit kell, s ezt nem volt nehéz megtenni.

Szinte „*magától*” ment.

Maradandó művek mind így születnek. Lehet, hogy utána még sok „munka” van rajtuk, de lényegüket az álmok, a felvillanó tiszta pillanatok, az „angyalok” küldik. Legyen az a mű kép, szobor, zene vagy éppenséggel egy jó házasság, egy időben kimondott jó szó, egy gyógyító pillanat, idejében jött segítség, bátor tett, jogos önvédelem, hasznos előérzet vagy éppenséggel olyan jelentéktelennek tűnő perc, mely egész életünket megváltoztatja.

Hányszor döbbenünk rá, ha életünk szöttesét emlékezetben visszafejítjük, hogy véletlennek tűnő, átsuhanó kis ihletett pillanatokból állt elő minden, ami azóta lett... hogy Sárának udvaroltál, de Juci ottfeljtette a táskáját, te kivitted utána... ránéztél, rád nevette... s utána visszamentél, folytattad az udvarlást Sárának még sokáig... és mégis... *akkor fordult meg minden!*

Ez volt a „vu-vei”.

Ilyenkor mintha „súgna valaki”.

Nem tudjuk.

Azt mondjuk rá: „öszönösen megéreztem”.

Van azonban egy „tudatosabb” változata.

Azért tettem idézőjelbe a szót, mert itt nem hétköznapi tudatról, hanem valami magasabb „látásról” van szó.

Ez az éberebb tudás, a mágikus cselekvés titka.

Ha valaki sokat használja a *Jóskönyvet*, lényegében ezt tanulja meg, mert ha rendszeresen utánajár „öszönös megérzéseinek”, megtanulja ezt a „megérzést”, ezt az inspirált állapotot máskor is, kellő pillanatokban előidézni. Nem azután, ha lépett már, hanem még előtte: a könyv ugyanis, ha valaki jól használja, éppen arra való, hogy előre tudjuk, mi az üdvös, mi sorshelyzetünk rejtett üzenete, s ezt oldjuk meg, lehetőleg jól.

Lélektanilag ezt úgy mondják: *tudattalan tartalmak tudatossá tétele.*

Valójában ezt teszi minden előadóművész.

Egy hegedűs nem engedheti meg magának, hogy akkor adjon koncertet, ha megszállja az ihlet: kedden este nyolc órakor játszania kell, és olyan ihletetlen, mintha ott és akkor születne a mű!

Vagyis az „inspiráció” tudatosan is előidézhető.

A mágikus cselekvésnek az a titka, hogy az ember előbb lát, mint ahogy lépne. S mivel minden „látható valóság” a láthatatlanból ered, s minden természeti a természetfelettiből, s az *életben kivétel nélkül minden gondolatból, lélekből és szellemből születik, ha valaki ebben a szellemi világban lát, az egyben előre is lát, mert csíra állapotukban pillanthatja meg az eseményeket. Születésük előtt, amikor még dönteni lehet: világra hozzam-e vagy sem?*

A mágus ott befolyásolja a dolgokat, ahol még képlékenyek.

Ahol még csak gondolati szinten vannak.

Ahol még nem is energiák, csak létervek.

Ideák.

Manapság, roppant lefokozott állapotban ezt úgy mondjuk: a megvalósítás az információ szintjén dől el.

A mágus a „kódokat”, a „csírákat”, az „információkat” mérlegeli: amit lelkének centrumába táplál, az válik valóvá.

Utólag ez úgy néz ki, mint a varázslat.

Ha nem tudod, milyen „információk” működtetik, egy komputer is fantasztikus varázsládának tűnik.

(Mindez csak távoli hasonlat. A kibernetika vagy akár a genetika „információi” meg sem közelítik az emberi szellem mágikus, csodás működését, amellyel többek között magának a kibernetikának s a genetikának a titkait is megfejtette!)

Hogy néz ki ez a gyakorlatban?

Úgy, hogy csírájában meglátod azt, hogy a dolgokból mi lesz.

Két sakkozó ül egymással szemben, sokáig.

A fehér bábukat mozgató azt mondja:

— Huszár F6!

És a másik föladja, mert látja, hogy így a nyolcadik lépés után elvesz a Vezére, s a parti teljesen reménytelenné válik.

De ezt csak azok látják, akik a láthatatlant látják!

Akik nem látják a láthatatlant, még csodálkoznak is: miért adta fel ez az ostoba, hiszen nem is áll olyan rosszul.

Úgyanez „kínaiul” így hangzik:

„A jó hadvezér megnyerte a csatát, még mielőtt elkezdte volna. A rossz hadvezér küzd, abban a reményben, hogy győzni fog.”

Ez az idézet Szun-Ce *A háború művészete* című könyvéből való.

Allan Watts, a nagy orientalista látott olyan küzdelmet Kínában, amikor az egyik harcos úgy zuhant vesztesen a földre, hogy a másik még hozzá sem ért.

Szellemével győzött.

Amiről itt szó van, az persze csak távoli cél.

Úgy hívják: bölcsesség.

II. HOGYAN JÓSZOLJUNK?

**Gyakorlati tanácsok
a *Jóskönyv* használatához**

Jósjelek

							
1 Teremtő	2 Befogadó	3 Kezdeti nehézségek	4 Éretlenség	5 Várákozás	6 Viszály	7 Sereg	8 Összetartás
							
9 A kicsi össze- gyűjtése	10 Óvatos haladás	11 Virágzás	12 Megrekedés	13 Emberi közösség	14 Nagy aratás	15 Szerénység	16 Lelkesedés
							
17 Követés	18 Munkálkodás az elromlottan	19 Közeledés	20 Tisztánlátás	21 Szembesülés	22 Még szépítés	23 Felbomlás	24 Visszatérés
							
25 Spontán cselckvés	26 Nagy erő összegyűjtése	27 Táplálás	28 A nagy túllépése	29 A nehézség legyőzése	30 Meg- világosodás	31 Összehangolódás	32 Kitartás
							
33 Visszavonulás	34 Nagy hatóerő	35 Haladás	36 A fény elsötétedése	37 Az ember családja	38 Ellentét	39 Nehézség	40 Megoldás
							
41 Csökkentés	42 Gyarapítás	43 Eltávolítás	44 Érintkezés	45 A gyülekezés	46 Feltörekvés	47 Levertség	48 Kút
							
49 Megjulás	50 Áldozati edény	51 Gerjesztő	52 Nyugalom	53 Fokozatos fejlődés	54 Férjhez menő lány	55 Bőségség	56 Átutazó
							
57 Ráhatás	58 Másokkal meg- osztott öröm	59 Feloldás	60 Korlátozás	61 A középpont igazsága	62 A kicsi előnye	63 Beteljesedés (átkelés) után	64 Befejezés (átkelés) előtt

1.

A Jósjelek titka

Alapvető ismeretek a Jóskönyv használatához

Az előző oldalon látható a 64 Jósjel.

Ezekre mondtam, hogy „Isten gondolatai” — roppant nagy energiával töltött teremtésminták. A világban végbemenő minden folyamat kifejezése. Sűrűek és dinamikusak, mint a genetikai kódok szerkezetei; nemcsak a jelen, a jövő is bennük rejlik.

Életünkre lefordítva, ezek külső-belső drámákat, speciális élethelyzeteket, lelki problémákat, megoldandó sorsfeladatokat jelentenek.

Amint látod, minden egyes Jósjel 6 vonásból áll, ezek a vonások vagy folyamatosak (**pozitív, Jang erőt ábrázolnak**) — vagy megszakítottak (**negatív, Jin erőt ábrázolnak**).

A pozitív Jang jele tehát:

A negatív Jin jele pedig:

A Jóskönyv ezeket „vonásoknak” nevezi — valójában erőket jelképeznek, mint az elektromosságban a pozitív és a negatív.

Minden Jósjel 6 vonásból áll.

És mind a 6 vonás, a benne feldúsuló energiák által képes megváltozni. Átalakulni.

Ez az átváltozás az egész Jóskönyv lényege — ezért is nevezik „A Változások Könyvének”.

Ha egyetlen vonás megváltozik, akkor a Jósjellel kifejezett állapot is megváltozik, s egy másik állapottá és Jósjellé alakul át.

Richard Wilhelm és Lai kínai mester magyarázó módszerét átvéve, nézzük például a 2. számú Jósjelet.

Ennek a jelnek a neve: **Befogadó.**

Így néz ki:

Ha a legalsó vonás megváltozik — a negatív, Jin erő pozitív Jang erővé válik —, abban a pillanatban az egész Jósjel és az általa kifejezett állapot is megváltozik, s egy másik állapottá alakul át!

Ez már a **24. jel, a Visszatérés (Újjászületés) Jósjele.**

Amint látod, nem kell valamennyi vonásnak megváltoznia: egyetlen erő „átsapásával” az egész alaphelyzet megváltozott, s ha majd kikeresed a *Jóskönyvből* a 2. *Befogadó* és a 24. *Visszatérés jelének* elemzését, látod, hogy itt gyökeresen más élethelyzet alakult ki: mintha késő őszi nyugalomból friss tavaszba léptél volna át.

Az átalakulás az egyes vonások jellegétől függ.

Amikor egy folyamatos Jang vonás pozitív töltése erejének túltelítettségéhez ér: átsap az ellentétébe, és egy megszakított, negatív, Jin vonássá válik.

És fordítva: a túltelített negatív energiák a megszakított Jin-vonalat pozitív Janggá változtatják át, ahogy ez a fenti példában is történt.

A többi vonás, amelyben az erők egyensúlyban vannak: nem változik.

Ezek őrzik az állapotukat. Maradnak.

*Ezért szokták azt mondani, hogy ha majd a Jósjelek kifejtéséhez érsz, csak is a változó vonásokra vonatkozó részt olvasd el: ezek azok a sorshelyzetek, ahol mintegy „felrobban” a jelenlegi állapot, s átváltozik egy másikká. Vagyis a Jóskönyv „Vonások” része csakis a **változó vonások dinamikájával foglalkozik. Ezek azok a helyzetek, ahol „ fordul a kocka”.***

Azt, hogy a Jósjelet milyen technikával alkotom meg, a következő fejezetben részletesen elmondom.

Lehet pálcikákkal, lehet pénzérmékkal — a lényeg, hogy a jóslásnak számmisztikai alapja van, s az ebből adódó számértékeket meg kell tanulni.

Ezek pedig a következők:

Az átváltozó pozitív (Jang) vonás száma: 9

Az átváltozó negatív (Jin) vonás száma: 6

A maradó, nyugvó pozitív (Jang) vonás száma: 7

A maradó, nyugvó negatív (Jin) vonás száma: 8

Nem nehéz megjegyezni, mert a változó pozitívban „túl sok” a páratlan — s a változó negatívban „túl kevés” a páros szám.

Ezek a „túl”-erők alkotják majd az *átváltozó vonásokat*.

Ahol azonban a pozitív vagy negatív erők nem túlsúlyosak, ott a vonások maradnak, nem változnak át. Nyugalomban vannak.

A Jósjelet az erők, mint a földből felnövekvő növényt a sejtek, *alulról fölfelé építik*.

Ha most megnézed az előbbi példát, a *Befogadó* jósjele a fenti számtörvény alapján így jött létre:

8 az <i>utolsó helyen</i>	— —
8 az <i>ötödik helyen</i>	— —
8 a <i>negyedik helyen</i>	— —
8 a <i>harmadik helyen</i>	— —
8 a <i>második helyen</i>	— —
6 az <i>első helyen (!!!)</i>	— —

Ha majd a Jósjel üzenetét megfejted, az *első helyen* lévő 6-os jelentése igen fontos, mert ez fordítja meg az egész állapotot! Ugyanakkor a változatlan vonalakat nem kell figyelembe venni, csakis a jós-
lat általános stratégiai tanácsait.

A változás következtében tehát ez történt:

A *Befogadó* a *Visszatérés* (Újjászületés) állapotába váltott át, mert az *első negatív (Jin) pozitív (Jang) vonallá változott*.

Mint látod, az egyes Jósjelek a változó vonások által képesek egymásba átalakulni: így változik az élet, a sors, a feladat s a különféle helyzetek kihívása.

Ez a könyv lényege: minden sorshelyzetnek van egy speciális feladata, amelyet jól is meg lehet oldani, de rosszul is. A változással azonban a helyzet is, a feladat is, a taktika is változik. Itt ad a könyv felbecsülhetetlen értékű tanácsot: a szélirány megváltozásával hogyan állítsd vitorláidat! Mi a leghelyesebb cselekvés? Mi jó magatartás? S mi a rossz?

A helyes cselekvés „szerencsét”, „üdvöt” hoz — a helytelen cselekvés „bajt” és „megszégyenülést”.

Wilhelm azt mondja: ha egy kártyavető azt jövendőli, hogy levelet kapsz Amerikából, nem tehetsz mást, mint várod, hogy a levél megérkezik-e vagy sem.

A sors független tőled, s ezért ennek az olcsó jövendőmondásnak nincs erkölcsi jelentősége!

A *Változások*. Könyve azonban arra nevel, „*hogyan ismerd fel sorsodat, s válj annak alakító, formáló urává*”.

Ha felismered a folyamatok csíráit, hatni tudsz a jövőbeli eseményekre, mivel a keletkező dolgokat még könnyű formálni — ha már kibontakoztak és sűrű „valósággá” fagytak, elvesztetted a hatalmat felettük.

A Jósjelek és a mozgó vonások erők jelképei, amelyek titokzatos módon fejezik ki a mikro- és makrokozmosz mozgásait, változásait.

Bármilyen, sorsodat érintő kérdésed van: *meg kell alkotnod a Jósjeletet, amelynek kommentárjaiban az ősi tapasztalatokon alapuló szövegek s a változó vonások itéletei elmondják, hogyan cselekedj helyesen. Elmondják, merre irányulnak a cselekvéseid által előidézett mozgások.*

A könyv megkérdezésének képessége — mondja Wilhelm — nem egyformán működik mindenkiben. Függs az ember minőségétől és lelkiállapotától. Tiszta, nyugodt állapotban s összeszedetten kell kérdezni, hogy a jóslás alatt megnyilvánuló magasabb erők befogadására alkalmas légy.

Maga a jóslás pálcikákkal vagy pénzérméssel történik.

Ezek mondják majd el, hogy mikor vagy **a 9, a 6, a 7 és a 8** erőterében.

Tehát számokat mutatnak majd — hat számot egymás után —, ezek alkotják meg a Jósjeletet, s ezek mutatják a változás irányával a jövőbeli tendenciákat is.

A hagyomány szerint a pálcikák ilyenkor „kozmosz erők” vezetői.

S a pénzérmék is hasonlóan működnek — ezért ajánlatos őket tisztán, kis dobozban vagy egy erre a célra szolgáló bársony- vagy selyemzacskóban tartani.

A lényeg, hogy ezek szent tárgyak, ahogy maga a jóslás is szent foglalatosság.

A szónak itt most abban a ma is elfogadható értelmében, hogy az ember az életét és a sorsát igenis magasztos, szent dolognak kell hogy tartsa.

Jung úgy magyarázza, hogy ilyenkor a tudattalannal kerülsz kapcsolatba.

De ki tudja, hol van a határa a tudattalannak?

Én a következő fejezetben a pénzérmével való jóslást mutatom be. Lényege azonban az, amit itt elmondtam: **hogyan kapjuk meg a 9, 8, 7 és 6 számokat, s általuk hogyan építjük meg a 6 vonásból álló Jósjelet.**

Ha pedig változó (9 vagy 6) vonásokat is kaptunk, hogy alkotjuk meg a jövő horizontján felbukkanó, új állapotot kifejező jelet.

Buddha azt mondta: a lényeges dolgokat ajánlatos sokszor elismételni.

Ez a fejezet ilyen „lényeges dolog”.

2. A Jósjelek megalkotása

A jóslás gyakorlati része roppant egyszerű.

Először is meg kell alkotnunk a Jósjelet.

Ehhez három darab, akármilyen pénzérme szükséges.

Lehet három 1 forintos is; az 1 az **Írás**, a Címer pedig a **Fej** oldala.

A pénzérme *Írás* oldala a *Jin*.

A pénzérme *Fej* oldala a *Jang*.

Az *Írás (Jin)* számértéke: **2**.

A *Fej (Jang)* számértéke: **3**.

Hogy ez miért van így, annak számmisztikai okai vannak, amibe most nem akarok belemélyedni, de azt most már tudod, hogy az ősi kínai gondolat megfelelésben van a mai genetikával, ahol a *női kromoszómák párosak, a férfi kromoszómák pedig minden esetben páratlanok*.

Ha most, mint a „fej vagy írás” játékban, a három pénzérmét összerázod a markodban és kidobod, a kapott számértékeket összeadva négy variációhoz juthatsz:

Első variáció: Fej (**3**) + Fej (**3**) + Írás (**2**) = **8**

Második variáció: Fej (**3**) + Írás (**2**) + Írás (**2**) = **7**

A **8**-as a „fiatal” **Jin** őserőnek a száma. Jele egy középen nyitott vonal:

A **7**-es a „fiatal” **Jang** őserőnek a száma. Jele egy zárt vonal:

Ez tehát az első két lehetőség.

Van azonban még két lehetőség, ha a mindhárom pénzérme *azonos* oldalára hullik.

Harmadik variáció: Fej (**3**) + Fej (**3**) + Fej (**3**) = **9**

Negyedik variáció: Írás (**2**) + Írás (**2**) + Írás (**2**) = **6**

Mint látod, a felső, a 9-es, szinte szétreped az ellentét nélküli, fékezetlen és „túl erős” *Jang* energiától.

Kezdetben ez is Jang vonalat alkot, de mivel előbb-utóbb szétfe-
szül s átszap az ellentétévé, egy kis jelet rajzolunk a közepébe: itt fog
majd kettészakadni, s Jangból átváltozik Jinné; így lesz a „fiúból”
„lány”.

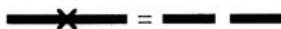
Ezt hívjuk „öreg Jang”-nak: ez lesz a **változó vonás**.

A másik esetben a 6-os, éppen fordítva: össze akar húzódni. Olyan
sok benne az önmagába vonzó Jin erő, hogy előbb-utóbb összerán-
dul. Egy kis jelet rajzolunk a közepébe: itt fog összetapadni eggyé.
Így lesz a Jinből Jang — a „lányból” „fiú”.

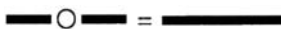

Ezt hívjuk „öreg Jin”-nek: s ez lesz a másik **változó vonás**.

A „Változás” azt jelenti, hogy idővel az erő önmaga ellentétébe
csap át: az öreg Jangot szétrepeszti a fékezetlen centrifugális erő, s
lesz belőle egy fiatal Jin:

És az öreg Jint összerántja a fékezetlen centripetális erő, önmaga
ellentétébe csap át, s lesz belőle egy fiatal Jang:

Így lesz a Jangból Jin — s a Jinből Jang.

Ez az, ami az élet s az örök változás titka: **MINDENNEK MEG
KELL TAPASZTALNIA ÖNMAGA ELLENTÉTÉT!**

És ami szintén lényeges, s amiről az előző fejezetben is beszéltem,
az az a törvény, hogy **minden MENNYISÉGI változás eljut egy olyan
kritikus pontig, amikor MINŐSÉGI változásba csap át.**

Egy hernyóban, bábban addig gyűlnek, szaporodnak a sejtek, míg
hirtelen *lepkévé* válik.

És egy Jangban annyira felgyűlik a „jangság”, hogy Jinné válik, s
ezáltal az egyik jósjel egy másik jósjellé alakul majd át. Pontosan
úgy, mint a lepkénél: a *változó vonalak mennyiségi túlerejéből a kezdeti
jósjel, mint a hernyó, hirtelen átalakul, s lesz belőle egy másik jósjel: a lepke
a hernyó „jövője”. Ezt érlelte magában — de a „mennyiségi” változás idején
ez nem látszott. Csak az értő szem veszi észre, mit érlel a sors.*

Ismételjük át, immár részletesen, a jóslás további folyamatát!

Egy **Jósjel 6**, alulról fölfelé építkező vonásból áll.

Mindegyik vonás lehet változatlan vagy változó vonás is.

A három érmét - a kérdésre összepontosított lélekkel - hatszor egymás után kell kidobni.

Minden egyes dobással egy-egy vonást alkotunk.

Ezt följegyezzük.

Mivel a Jósjel *alulról fölfelé* építkezik, az első dobás alkotja a legalsó, első vonást, a második a másodikat... s így tovább, a hatodik dobás a legfelső, hatodik vonalat.

A hatodik dobás után félretesszük az érméket: ott áll előttünk a Jósjel, amelyet a táblázat segítségével kikeresünk majd a könyvből.

Később elmondom, hogyan.

Ennyi az, amennyit a jóslás „technikájáról” tudni kell.

Most pedig mutatok egy példát.

Tenyerembe veszem az érméket - szívemben azzal a gonddal, amit írás közben most nagyon erősen érzek... erre koncentrálok... kérem a „segítő szellemem” tanácsát...

És sorban, hatszor egymás után kidobom íróasztalomra az érméket:

(Itt most abba hagytam az írást, s elvégeztem a Jósjel megalkotását.

Hogy mi volt a kérdésem, azonnal elmondom. Hat számadatot kaptam, följegyeztem őket.)

Íme az eredmény (sorban, alulról fölfelé):

6. dobás: Írás (2) + Írás (2) + Fej (3) = 7 (6. vonás)

5. dobás: Fej (3) + Fej (3) + Fej (3) = 9 (5. vonás)

4. dobás: Fej (3) + Fej (3) + Írás (2) = 8 (4. vonás)

3. dobás: Fej (3) + Írás (2) + Fej (3) = 8 (3. vonás)

2. dobás: Fej (3) + Írás (2) + Fej (3) = 8 (2. vonás)

1. dobás: Fej (3) + Írás (2) + Írás (2) = 7 (1. vonás)

42. Jósjel:

JI - GYARAPÍTÁS

A 42. jósjelet kaptam. Neve: „*Gyarapítás*”.

Mint látod, az 5. Jang vonás változik benne.

Szerettem volna a példa miatt még egy változó vonást dobni, lehetőleg egy túlhabzó Jin vonást - de sajnos nem sikerült.

A *Jóskönyvvel* ugyanis nem lehet „játszani”, „kísérletezgetni” - mert itt minden esetben eleven bölcsességgel találkozol! S mivel én

— most már elárulhatom utólag — azzal a gonddal küszködöm, *hogyan tanítsam meg legjobban, legegyszerűbben a Ji-king használatát, a Jóskönyv most erre a kérdésemre válaszolt!*

Csalni pedig nem szabad, még akkor sem, ha most — csupán a példa kedvéért — hasznosabb lenne nemcsak egy, de két-három változót is bemutatni.

De sajnos nem dobtam mást — a könyv ugyanis *jobban tudja a gondomra a választ, mint én.*

Az én dolgom valóban az, hogy „gyarapítsam” a tudásodat.

Ezt üzeni most nekem a *Jóskönyv*, s mindazt, ami e mögött a jel mögött áll. (Olvasd majd el a 42. jósjelet!)

A titok azonban nem itt, hanem éppen a *változásban* van!

Ha ugyanis most az egyetlen változó, amit kidobtam, vagyis a túlfeszült öreg Jang az 5. vonal helyén „szétpattan”, s átváltozik egy Jin vonássá, akkor az egész Jósjel is átváltozik!

Egy új Jósjel lesz belőle!

A régi „gyökér”-jelből egy új „rügy”-jel alakul.

„Hernyóból” egy „Lepke”.

Ez az új lesz az „Írányjel”, a „cél, ami felé haladunk”, a „távlat”.

Efelé változik az Alapjel.

42. JI — GYARAPÍTÁS

változik

27. JI — TÁPLÁLÁS

A *Gyarapítás* jele tehát átváltozott a *Táplálás* jelévé.

Ha majd a jósjelek megfejtésének titkaihoz érünk, látni fogod, hogy ez a változás nekem azt üzeni, hogy *minél egyszerűbben, érthetőbben és „fogyaszthatóbban” gyarapítsam tudásodat — téged pedig, elképzelt Olvasóm (azt, aki jelenleg, az írás pillanatában még csak a lelkemben élsz) arra ösztönöz, hogy emészd meg azt a szellemi táplálékot, amit olvasol.*

Csakis akkor lesz a tiéd, ha magadévá teszed, mint test a táplálékot.

A Jósjelek azt üzenik nekem, hogy beszéljek tisztán, világosan, „tápláljalak” tiszta tudással, te pedig, kedves Olvasóm, építsd be magadba; asszimiláld a gondolatot.

De ez már a kifejtés titka.

Elnézést, hogy előreszaladtam, de kínálta a „ziccer”: *nem dobtam ugyanis még egy változó vonást, még akkor sem, ha a magyarázat szempontjából hasznos lett volna, egyszerűen azért, mert szólt hozzánk a Jóskönyv, és a Táplálás titkát akarta elmondani! Ezt tartotta fontosnak!*

Ezt azért mondom el itt, megelőzve minden magyarázatot, mert hozzá kell szoknunk ahhoz a gondolathoz, ami Jungot is meglepte, hogy ezzel a könyvvel úgy kell beszélgetni, mint egy élő emberrel!

Mintha valóban bölcs, vagy bölcsök állnának mögötte, akik nem azt mondják, amit hallani akarsz, hanem azt, ami lényeges.

(Jungnak a *Ji-king* szabályosan bemutatkozott, ahogy azt a Richard Wilhelm-féle fordításhoz írt előszavában derűs ámulattal elmeséli.)

Természetesen, ha egy második változót is dobtam volna - például egy 6-ost a 4. vonás helyén, akkor ez összerándult volna egy Jang vonallá, s most már - két változással - a következő Jósjelet kaptam (azaz kaptam volna):

42. JI - GYARAPÍTÁS

változik

változik

21. SI HO - SZEMBESÜLÉS
(ÁTHARAPÁS)

Ezt az új jelet kaptuk volna, s ez bizony már nem azt jelentené, mint a „Táplálásban”, hogy az újat meg kell emészteni, hanem azt, hogy „torkunkon akadt a falat”, át kell rágni, „harapni” magunkat a témán, keserves, nagy munkával, kíméletlen, lényegre törő elszántsággal...

Ezt jelentette volna a 21. jósjelel, a *Szembesülés (Átharapás)*.

De nem ezt a feladatot kaptuk!

Könnyebbet.

Talán, mert úgy ítélték a *Ji-king* láthatatlan bölcssei, hogy érthetően magyarázok...

Lehet.

Akkor foglaljuk össze még egyszer: a Jósjelet úgy kell megalkotni, hogy a három pénzérmét hatszor egymás után kidobjuk.

Minden dobásnak számértéke van: a Fej 3, az Írás 2. S így, a három összeadva 7 vagy 8 - s ha mindhárom pénzérme azonos oldalra hullik, 6 vagy 9.

Minden dobás a Jósjelet egy-egy vonalát alkotja meg, sorrendben alulról fölfelé emelkedve.

Ha csupán 7-est és 8-ast dobunk: egyetlen jósjelet kapunk.

Ezt hívom ALAPJELNEK. (A kínaiak „gyökérjelnek” hívják.)

Ha azonban 6-os és 9-es is előfordul, ott a vonás megváltozik: a 6-os JIN-ből JANG lesz, és a 9-es JANG-ból JIN.

Bármelyik vonás változhat. Néha mind a hat is.

Ezeket a vonásokat **VÁLTOZÓ VONÁSOKNAK** nevezzük, melyek a Jósjel kifejtésénél fontos szerepet kapnak.

Ha a vonások átváltoznak, egy új Jósjelet is kapunk!

Ezt az új jelet nevezzük majd **IRÁNYJELNEK**, mert ez az, ami a jövő lehetséges irányát, tendenciáját mutatja. A kínaiak „rügyjelnek” hívják.)

A JÓSJELEKET A KÖNYVBEN LÉVŐ TÁBLÁZAT SEGÍTSÉGÉVEL KERESSÜK KI.

HA NINCS VÁLTOZÓ, CSAKIS AZ ALAPJEL ÜZENETÉT OLVIASSUK EL!

Ez sem jelent „mozdulatlanságot”, mert egy-egy jósjel önmagában is forrásban, benső mozgásban van - mindenesetre azt jelenti, hogy ebben az erőtérben történnek majd a mozgások.

Ha azonban változók vannak, ezek az **ÁTVÁLTOZÓ VONÁSOK** nagy hangsúlyt kapnak a kifejtésnél: gyakran a legfontosabb üzenetet hordozzák.

Ezt - vagy ezeket - tehát különös figyelemmel kell tanulmányozni! S végül az Irányjel (rügyjel) általános tanácsait is.

Az Irányjelnél már nem szükséges elolvasni a hat vonás jelentését.

Elég az egészet megnézni, az összképét látni s tudni, hogy az események ebbe az irányba haladnak.

DE NEM KIKERÜLHETETLENÜL!

Függ attól, hogy az Alapjelet hogyan oldjuk meg!

Kilépünk-e belőle vagy sem.

Tőlünk függ!

Ezért az Irányjel lehet:

ÍGÉRET, HOGY *GYERE!*;

vagy **FIGYELMEZTETÉS, HOGY *VIGYÁZZ, NE GYERE ERRE!***

Minden rajtunk múlik.

3. A Jósjel

Világdráma két felvonásban és hat jelenetben • Pa Kua

Előttünk van hát a Jósjel: az alulról fölfelé építkező hat Jin vagy Jang vonás.

Mielőtt a könyv végén lévő táblázatból kikeressük, melyik jelről van szó, még valami fontos dolgot kell tudnunk a *Jósjelek* „kódszerkezetről”.

A hat vonás mindegyike egy-egy sorsfázis.

Minden jósjel „Isten gondolata” — a világdrámának egy különös szakasza, története. Valóban hasonlít a színpadi drámákhoz: mind-egyiknek van egy alapvető témája, konfliktusa. Ez a „téma” benne van a jósjel nevében is. A 42. jel például a „Gyarápítás”-ról szól. Valami „növekedik, kiterjed, erősödik, hasznosul” benne. Ez lehet anyagi s szellemi jó is.

A hat vonás: hat drámai *jelenet*, melyekből a mű összeáll.

Az első (legalsó) vonás a dráma *előjátéka* — így indul a játék.

Az utolsó (legfelső) vonás a *dráma utójátéka* — így fejeződik be, és sejteti, hogy bár ez a téma itt lezárult, új, más téma indul majd belőle.

A második, harmadik, negyedik és ötödik vonás a *küzdelem különböző stációiról* szól. Ez a (jó és rossz) *bonyodalom*.

Ezt azért is fontos tudni, mert sokszor látod majd, hogy egy reményteljes jósjelben valamelyik vonásban felbukkanhat az összeomlás veszélye is, s fordítva: egy sötét jósjelből is győztesen lehet kijönni, ha éppenséggel egy ígéretes vonása változik át.

A „Gyarápítás” például felpezsdítő tettel indul (1. vonás), és mégis „büntetéssel” zárul: önzés miatt a fejedre koppinthatnak (6. vonás).

Ez valóban hasonlít a színművekhez, nem véletlenül, hiszen a drámaírók is az életet akarják tükrözni.

Egy boldog operettben is halálosan összeveszhetnek a szereplők, s egy véres tragédiában is vannak felemelő, boldog pillanatok.

A nagy különbség csak ott van, hogy a Jóskönyvben ilyen pillanatokban lehetőség van a változásra. Meg lehet szokni a drámából, s egy új témába lehet átlépni.

Egy operettben nem tudnak úgy összeveszni a szereplők, hogy a végén ne boruljanak egymás nyakába: nincs szökés a történetből.

De a *Ji-king*ben igen!

Itt, ha a Jang szétpattan, vagy a Jin összerándul, mert nem tudta vagy nem akarta megoldani azt, amit mondjuk a második „Jelenetben” lévő jós vonás javasolt — azonnal kilépsz a témából, s már nem a napfényes Luxemburg grófját játszod, hanem Bánk bán vészterhes, komor történetét.

Ez a változások misztériuma, melyet életünkben gyakran tapasztalunk: az események váratlan jó és rossz fordulatot vehetnek, s ilyenkor eltér az útirány.

Hogy a Jósjelben miért éppen *hat vonás — hat drámai jelenet — van*, arra csak annyit tudok felelni: pontosan azért, amiért Isten a világot *hat nap alatt teremtette*.

A Jósjelek azonban nemcsak hat vonásból, hanem **két részből is állnak!**

Drámák hat „jelenetben” és két felvonásban.

Minden Jósjelnek van **három alsó és három felső vonása.**

Ez a három vonás az Ösegység.

Minden Jósjel két ilyen „ösegységből” épül fel.

Állítólag volt idő, amikor még csakis ezekből a háromvonalas ösegységekből jósoltak.

Ezek a Teremtés kozmikus szellemi energia blokkjai.

Ezek a „*Pa Kuá*”-k, vagy ahogy mi mondjuk: „*trigramok*” — mivel három vonásból állnak.

Nyolc ilyen óriási dinamikus energiaminta — „Pa Kua” van.

A legenda szerint ezeket rajzolta fel Ven király börtöne falára.

Mivel ezekben az Univerzum minden titka benne van, később babonás emberek védő amulettként is használták.

Mindegyikről egy külön könyvet lehetne írni. Itt most nincs szükség részletes kifejtésre, egyrészt azért, mert én ezt a *Jóskönyvet* nem tudományos kutatóknak, hanem mindennapi használatra szántam, másrészt pedig legfontosabb jelentéseiket beleépítettem a Jósjelek magyarázatába.

Röviden azért elmondom jelentésüket, már csak azért is. **mert ezek alapján lehet majd kikeresni a Jósjelek kifejtését a könyv végén lévő táblázatból.**

*

Íme a nyolc Pa Kua:

Csien

AZ ALKOTÓ

Teremtő szellem. Alkotó energia. Jelképe az Ég, cselekvése kitartó, szilárd, kulcsszava a „Legyen!”. Országban a király, családban az Apa. Akar, tesz, ural, megtermékenyít — ő az „információ”.

Kun

A BEFOGADÓ

A befogadó „anyag”. Az anyaméh, mely mindennek formát ad s megszüli. Jelképe a Föld, mindent táplál s szolgál. Országban a királyné, családban az Anya. Odaadó az Akaratnak — befogadja s életté formálja az „információt”. A létrehozó. Aláveti magát az Akaratnak.

Csen

**A GERJESZTŐ
(DÖRGÉS)**

A mindent elindító pillanat, amikor fölszikrázik a létesülni akaró erő. Mennydörgés és villámlás. Energia, mely indít, fölkavar, elkezd; tavasz-erő, mely fölrázza a téli álmát alvó természetet! Dinamikus, nagy elkezdő.

Szun

A SZÉL (FA)

A szél szelleme a finom behatolás, észrevétlen formálás, áthatás. Finom, de ellenállhatatlan erő, mely érleli a dolgokat. Az a szelíd erőszak, amellyel a gyökér utat talál a sűrű földben, vagy a láthatatlan szél áthat s mozgat mindent.

Kan

A SZAKADÉKOS (VÍZ)

Szakadékban rohanó folyóvíz. Veszedelemes, kockázatos, old, kikerül és sodor. Olyan szellemiség, mely akadályokat, megoldandó problémákat állít elé, veszélyeket, melyekkel szembesülni kell. (Ösztönös, tudattalan erő. (Ezért jelent „veszélyt” az ősi kínai szemléletben: mert hatalmas őserő, ugyanakkor nem tudatos!)

Li

A TŰZ

A tűz szelleme. Fényt, világosságot, meleget ad. A tudat, a tudás hatalma. Az értelem fénye. A kifejezés ereje; a fény láthatóvá, érthe-

tővé tesz; tapadónak is nevezik, mert függ attól, ami adja; így aztán nemcsak szétválaszt, de össze is tart. (A tudás is analizál s szintetizál.) Azon túl: a láng függ a kanóctól, s a lángelme az Univerzális Intelligenciától. Ha ezt elfelejti: kilobban.

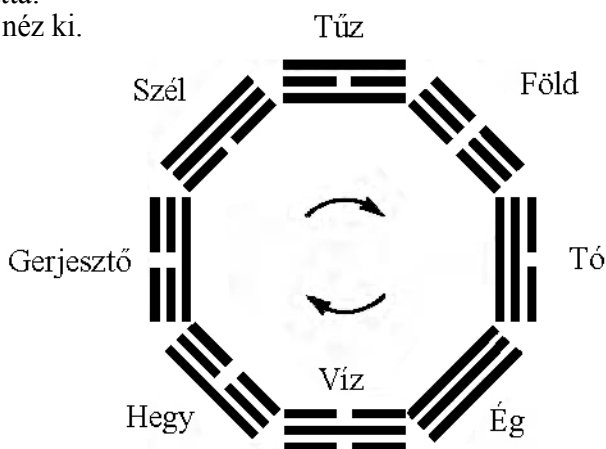
Ken **A HEGY**
 A hegy szelleme. Nyugalom, megállás, befejezettség. Végző formája a láthatatlan akaratnak. Határ. Tehetetlenség és szilárdság: a mozgások, törekvések befejezése.

Tui **A TÓ (DERŰS)**
 A tó szelleme. Nyitott, derűs, barátságos, vidám szellem. Lelkesítő szavak, hasznos kapcsolatok, társaságok. Jó érzés, inspiráló beszéd. Gazdagító — valójában az életadó rizsföldek vize ez. A „derű” a kínai bölcsélet egyik alapszava.

Ez a nyolc trigram vagy „Kua” alkotja a Jósjeleket.

A legenda szerint ezt rajzolta föl Ven király börtöne falára, ciklikus formában. Univerzális iránytű ez, melybe az ősi tudás a megnyilvánuló Univerzum minden energiáját, minőségét és örök változását beelátta.

Így néz ki.

A Jósjelet tehát két ilyen „Kua” alkotja.

Egy alsó s egy felső Kua.

Így kell majd kikeresni a könyv végén lévő táblázatból.

(Az alsó Kua a függőleges — a felső Kua a vízszintes sorban van: a

két sor metszéspontján [mint a sakktáblán az F6 vagy B4] megtaláljuk a jósjelet, amelyet 6 dobással alkottunk.)

Például ha most újra szemügyre vesszük a „Gyarapítás” jósjelet, amely az imént üzent nekünk, a következőt látjuk:

 } FA (SZÉL)

 } DÖRGÉS

42. JI. GYARAPÍTÁS

Vagyis alul a „Dörgés” s felül a Fa (Szél) alkotja a 42. *Gyarapítás* jósjelet.

Ez ilyen egyszerű.

Ha emlékszel még, esetünkben az 5. vonás változott.

Egy Jang vonásból lett Jin vonás.

Így lett a felső Kuából Fa (*Szél*) helyett *Hegy*.

Így változott át az egész hatvonalas *Gyarapítás* jósjele is a 27. *Táplálás* jelévé.

 } Fa (Szél)

változik

 } Hegy

 } Dörgés

maradt

 } Dörgés

42. GYARAPÍTÁS

27. TÁPLÁLÁS

Magától értetődően, ha *több változó vonal van, több helyen változnak a Kuák, s ezáltal, természetesen, a végső Jósjele is.*

Ennyit kell tudni a jóslás gyakorlati „technikájáról”.

Egyes állítások szerint volt idő, amikor csupán a 8 Kuából jósltak. Sőt valaha pusztán a Jinből és a Jangból.

A Jang azt üzent: „Igen! Cselekedj!”

A Jin azt üzent: „Nem! Ne tégy semmit! Hagyd, hogy minden magától alakuljon!”

Ma ezt úgy neveznék: 1 és 0 „információ”.

A kutatók azonban azt mondják: a 6 vonásból álló 64 jósjelet már a legősibb időkben is ismerték.

4.

A Jósjelek megfejtése

Hogyan kérdezzünk? • Hogyan figyeljünk? • Mit üzen a jóslat?

Ha a bölcsek nem elleneznék a két szót, hogy „nehéz” és „bonyolult”, ezt a fejezetet bizonyára így kezdtém volna: „A legnehezebb, legbonyolultabb feladat a jósjelek megfejtése...”

De a Ji bölcsei azt mondják: ami nem „könnyű” és „egyszerű”, nem is igaz.

Megpróbálom tehát könnyen és egyszerűen elmondani.

1. Hogyan kérdezzünk?

Először elmondom, mit olvastam erről, s aztán, hogy mi az én személyes tapasztalatom.

A kettő ugyanis nem teljesen egyezik!

A könyvek azt írják, mindent meg lehet kérdezni a *Jóskönyvtől*, amiről úgy érzed, sorsszerű. Nincs „nagy ügy” és „kis ügy”. De mivel a *Ji-king* nem jövendőt mond, hanem jósol — azaz olyan tanácsot ad, amellyel, ha akarod, a jövődet formálhatod —, nem lehet a döntést a könyvre bízni.

Nem lehet például ilyesmiket kérdezni:

„Elváljak a férjemtől vagy sem?”

„Elvállaljam az új állást vagy sem?”

„Elutazzak vagy sem?”

Eldöntendő kérdésnek csakis az *egyik* lehetőségét lehet megkérdezni:

„Elváljak a férjemtől?”

Vagy: „Maradjak a férjem mellett?”

A könyv nem dönt helyettünk — csak megvilágítja az útirányt, mintegy fénycsóvát vetve előre: mi következne abból, ha erre indulnánk?

S aztán meg lehet kérdezni a másik lehetőséget is: mit rejt a másik út?

Így írja szinte valamennyi *Ji-king*sakkönyv. Így is használják a mai napig, mint valami isteni meteorológiát: mire számíthatok, ha valamelyik irányba elindulok? (Még az ősi jóscsontokon is ilyen kérdések vannak; ebben tehát lehet valami igazság.)

Az én sokéves tapasztalatom azonban egészen más!

Az én tapasztalatom, az, hogy a *Ji-king* bölcsei *nagyon is jól látják a problémádat!*

Tudják, mi van a szívedben!

Tudják, mi az, ami valóban égető, s arra is felelnek!

Ezért helyes kérdés csak egy van:

„Bölcs Mesterek! Itt állok ezzel és ezzel a gonddal a szívemben!

Látjátok! Ítéljétek meg helyzetemet, s adjatok nékem tanácsot!”

Ez a jó kérdés.

Ehhez az kell, hogy fogalmazd meg magadnak, ha kell, hangosan a problémádat. Nem csak a bölcseknek — magadnak is! Gondold át, nézd meg jól, s utána nyisd ki a szívedet.

A szellemi világ jobban látja, mint te, hol torpantál meg, mi fáj, mi akadályoz, mi az, ami számodra valóban lényeges!

„*Ha valaki helyesen tudna kérdezni — mondják az ősi bölcsek —, akkor a választ is tudná. Nem lenne szüksége a tanácsunkra.*”

Ebből indulj ki.

A problémád olyan, mint a hajótörött tüze, amellyel segítséget kér a magasból.

A valódi tüzet jól látják az égiek.

Odavonzza a segítő tekintetet.

Fontos, hogy te magad a lehető legpontosabban, a lényegig lemeztelenítve fogalmazd meg a gondodat!

Éleszd föl a problémád „tüzét”! Minél őszintébb, pontosabb és könyörtelenebb vagy magaddal, minél tisztábban látod a Nagy Kérdőjelet, annál jobban látják a magasból, s annál jobban *érted majd a választ is!*

Mondok egy példát.

Egy férjes asszony évek óta élt egy reménytelen — vagy legalábbis annak tűnő —, sok gyötrelmet okozó furcsa szerelemben.

Kérdezhetette volna: Elváljak-e a férjemtől?

Vagy azt: Szakítsak-e a szerelmemmel?

Esetleg ezt: Mi a kilátása ennek a szerelmi kapcsolatnak?

Vagy ezt: Vessek-e véget neki?

Vagy: Gyötrődjek benne tovább?

De én azt tanácsoltam, ne ilyesmiket kérdezzen.

Kérdezze ezt:

„Bölcs Mesterek! Itt állok ezzel a fura, gyötrelmes szerelmemmel.

Nem tudom, mi legyen!... Azt se tudom, ő szeret-e vagy nem szeret... s főleg azt nem tudom, mitévő legyek! Látjátok! Ítéljétek meg a helyzetemet, s adjatok tanácsot!”

Ezek után csak a lényegét mesélem.

Válaszként — sok változóval — a 48. Jósjelet, a KÚT jelét kapta.

Ez pedig a következőket üzeni:

„Az ember megváltoztathatja városát, de nem változtathatja meg a Kutat. Jönnék, mennek — de a Kút marad! Ha alja iszapos lesz, ha rövid a merítő-kötél, ha eltörik a korsó: baj!”

Vagyis ez az asszony **önmagát, saját, mélyebb valóságát találta meg ebben a katartikus szerelemben!** Egy megrendítő szerelmi élménynek néha nem az a lényege, hogy „vele” vagy „nélküle”, hanem az, hogy a lelket fölkaravó nagy élményben és szenvedésben **magunkra találunk!** Szerelmek jönnek, mennek, de benső lényünk — életünk forrása, „kútja” — marad! Azt kell ezután gondozni, ápolni.

Természetesen a szerelem nem „realizálódott”, nem is az volt a lényege.

Sem a férj, sem a szerető — ő maga volt a lényeg!

Más emberré is vált ebben a katartikus élményben.

Érzékenyebbé, bölcsebbé, valódibbá.

Mélyebbé — ahogy a „kút”.

Ez volt ennek a szerelemnek a sorsában betöltött szerepe!

Semmi más.

Utólag visszanézve látod, hogy mind a „maradjak?”, mind a „menjek?” kérdés teljesen félrevezető lett volna.

Sorsában ez a szerelem nem arra volt jó, hogy „realizálódjon”, hanem arra, hogy fölébressze! Igazi valójához térítse.

A Sors néha ravaszul szövöi hálóját.

Gyakran csupán a katalizátor szerepét töltjük be egymás életében.

(Tolnay Klári azt mondta, első férjével azért kellett neki *sorsszerűen* találkoznia, hogy megismerhesse anyósát, aki beavatta őt a teozófia rejtelseibe. Altala ismerte meg Ramana Maharishit, India szentjét, a keleti hagyomány spirituális titkait, Paul Bruntont és Mme Blavatsky tanításait. Más emberré vált néhány esztendő leforgása alatt. Az a bölcs és mélyen látó asszony, akit később a nagy színésznőben megismertünk, ebből a különös találkozásból született.

Anyósom miatt mentem férjhez” — mondta nevetve. — Erre csak utólag jöttem rá! Ő volt az én első gurum, akit rajongva szerettem!”)

Nem lehet tudni, milyen szerepet vállalunk egymás életében.

Ezért az olyan kérdések, hogy menjek-e vagy maradjak, lesz-e belőle valami vagy sem, a *lényegre nem adhatnak feleletet.*

Kitűnő zongoraművész és karmester barátom azt kérdezte egyszer: miért van az, hogy *legelső kérdésére mindig döbbenetesen találó és bölcs választ adott számára a Jósönyv, de a többi kérdésére sohasem?*

Íme a válaszom: azért, mert a legelső kérdésnél *kinyitotta a szívét — a többinél nem.*

És ezért nyilván nem is jól kérdezett.

Én is gyakran voltam így. Ahogy egy „gurut” sem értünk meg néha: *a Jóskönyv* szavai is terméketlen talajra hullhatnak. Egónk nemcsak kérdezni nem tud — a választ sem érti néha.

2. Hogyan figyeljünk? Mit üzen a jóslat?

Tapasztalatom, hogy mások orákulumait sokkal jobban fejtem, mint a magamét.

Magamra nincs rálátásom.

Állítólag Konfuciusz is így volt ezzel.

Azt mondta, egyszer tévedett *a Ji-king*, egyetlen egyszer — amikor önmagának kért tanácsot, s amit kapott, nagyon nem tetszett neki. Ma már látjuk, nagyon is „stimmelt” a jóslat, csak az öreg — bármilyen bölcs volt is — képtelen volt elfogadni.

Többek között ezért is kell a jóslást *meditációval* kezdeni.

A meditáció lényege az, amit Lev Tolsztoj így mond:

„Felemelkedni arra a magasságra, ahonnan önmagadat mint idegent láthatod, igen szükséges dolog. Ez az emberi lélek legmagasabb rendű aktusa.”

Ha ez nem történik meg, a jóslatot mindenképpen félreolvasod.

Akár sóvárgás hajt, akár félelem: tévedni fogsz.

A figyelmeztetést nem hallod meg, az igazságot — Hamvas szavával — „nem alkalmazod magadra”, helyzetedet rózsásabbnak ítéled, mint amilyen, vagy éppenséggel túlságosan megijedsz, s azt mondd, ez nem lehet igaz.

A jóslatot csak az Igaz Ember érti meg, a „kis ember”, „aki még nem nőtt fel” — soha.

A könyv arra tanít, hogy *merjünk bátran önmagunk ellen gondolkozni, mert ez a győzelmünk kulcsa! Aki nem lát rá hibájára, javítani sem tud rajta, állandóan újra és újra elköveti, s végül vesztes marad.*

A Jóskönyv azt is látja, mennyire vagy konok.

A vonások végén lévő kínai jósszavak erről is beszélnek. Néhányat felsorolok, de szükségtelen megtanulnod, mert megismétlem a jósjeleknél.

A *csi* azt jelenti, hogy „üdv!” mert hallgatsz mestered szavára, a *li*, hogy „Szerencsés leszel, mert nyitott vagy”. A *vu csiu* azt jelenti, hogy „Sorsod útján jársz, nem hibázol, s ha mégis, kijavítod”. A *lin*, hogy „Nem ismered föl hibádat s ha igen, nem teszed jóvá, s ezért megszégyenülhetsz”. A *heng*: „Áldozat árán sikert érhetsz el.” A *hsziung*, hogy „Baj felé mész, térj észhez!” A *hui*, hogy „Fölismered a múlt hi-

báit s megbánod őket". A *hui vang* pedig, hogy „Mivel fölismerted s megváltoztattad hibáidat, gondod és bánatod elmúlik”.

Van olyan akadály, mely nem a te műved: a sors állította eléd, el kell viselned.

A *vu ju li* azt tanácsolja, ne tűzz ki semmiféle célt, s *ne akarj most mindenáron cselekedni, mert törekvéseid nem időszerűek.*

A *vu pu li* pedig azt jelenti: minden előnyös. S ami eddig hátráltatott, az is előnyössé válhat.

Nem végső ítéletek ezek, csak figyelmeztetések: vannak élethelyzetek, amelyekben konokabbak vagyunk, ilyenkor zsarnokibb az egónk, mint máskor.

Az ilyen örvényes, zűrzavaros helyzetekben, amikor egyensúlyunk felbillen, inkább önzésünkhöz menekülünk, mint az Istenhez. Egy zsákutcában, ahelyett hogy megfordulnánk, még több gázt adunk, és robogunk előre.

Süketek vagyunk, nem halljuk a jó tanácsot.

Nagy tragédiákban így viselkednek a hősök.

Ezt hívják a görögök hübrisznek.

Anyám úgy nevezte: „Megy a hülye feje után!”

5. Hogyan olvassuk a Jósjeleket?

Alapjel • Vonások • Irányjel

Hogyan olvassuk tehát a Jósjeleket?

Két lehetőség van.

Az egyik, hogy *nem dobtál változó vonásokat.*

Csakis 7-et és 8-at.

Ilyenkor csakis Alapjelet alkottál.

Olvasd el a Jósjel nevét, a kínai írásjel szimbolikus jelentését, az általános leírást és a Gondolatokat.

Az egyes jósjelek értelmezése általában meditációban, egyetlen lendületből született. Ha leírtam egy értelmezést, másnap reggel újraolvastam és további reflexiókat fűztem hozzá, mindent, amiről ilyenkor úgy éreztem, hogy fontos, de valamiért mégis kimaradt. Ezeket minden egyes Jósjelben a „Gondolatok” címszó alatt találod.

A legtöbb szerző azt mondja: a vonásokat ilyenkor nem kell elolvasni, hiszen egyik sem változik.

Én Junggal értek egyet: *érdemes elolvasni a vonásokat is, hiszen egy könyvet is jobban értünk, ha az egészet végigolvassuk, nem csupán a tartalmi kivonatát.*

A jóslatnál azonban a vonásokat nem kell ilyenkor figyelembe venni!

Ennyi a feladat. S aztán meditálni a válaszon.

Más a helyzet azonban, ha egy vagy több vonás *változik!*

Ott, ahol 6-ost vagy 9-est dobtál.

Ilyenkor ezek a vonalak *változnak* — s egy új jósjelet kapsz.

Az ALAPJELBŐL egy másik IRÁNYJEL lesz!

Ilyenkor el kell olvasni:

—az Alapjel általános üzenetét, a Gondolatokkal;

—az Alapjelben megváltozó vonás vagy vonások üzeneteit;

—és az Irányjel általános üzenetét, a Gondolatokkal.

Az Irányjel vonásait már nem kell figyelembe venni!

(Bár itt is tanácsos elolvasni őket. A jóslatba nem szólnak bele, de segítenek megérteni az új Irányjel drámáját.)

Ennyi, amit a folyamatról tudni kell.

Az ALAPJEL hordozza azt az archetipikus drámai helyzetet, melyben kérdéssel benne vagy! Ez a döntő. Témája az egész jóslatot meghatározza. Ez a folyó, amelyben úszol.

A VÁLTOZÓ VONÁS vagy VONÁSOK azok a túlertt helyzetek, amelyek arra készítetnek, hogy az Alapjeltől kilépj. Ezek készítetsek. Túlhabzó erők vagy túl gyenge pontok, ahol az erők átbillenhetnek — és beállhat a minőségi változás. Ezek a vonások: kulcsjelentek a drámában.

Ezek a folyó „örvényei” vagy sodró szakaszai.

Így alakul ki az IRÁNYJEL.

Az IRÁNYJEL jelenti az eshetőséget, irányt, amely felé az események tartanak — vagy éppen fordítva: eseményeket, melyek közelednek, ha ebbe az irányba haladsz.

Az Irányjel elmondhatja: Mi lesz? Mi lehet? Mitől kell tartani? Mi felé kell haladni? Mi közeledik? Mivel kell számolni? Mit kell elkerülni?

Az Irányjelet a múholdtérképek időjóslataihoz lehet hasonlítani: nem biztos, hogy ideér a vihar, de a lehetősége fönnáll.

Az Irányjel a jövő illatát hozza felénk. Lehetőséget, figyelmeztetést, ígéretet.

(Egy drámatörténeti példával: Hamlet „Alapjele” — az ő igazi drámája — nagybátyjának megöléséig, egy rezsim összeomlásáig tartott. Ez föltehetően a 36., „A fény elsötétedése” volt. Az események azonban itt nem értek véget. Megérkezik Fortinbras, s egy új rendszer veszi kezdetét a romokon. Ez az új világ, az „Irányjel”, mely az eseményekben s Hamlet lelkében eddig csak lappangva, „kódoltan” élt. Csak sejtette vagy érezte — de nem tudott róla. Ha Hamlet királyfi megkérdezte volna a Ji-kinget, „Mitévő legyenek?”, a sötét Alapjelen túl — sok változóval bizonyára — a fortinbrasi jövőről is jóslatot kapott volna, hiszen ez végig ott bujkált a küzdelmei mögött. Ezzel a Jövővel volt terhes a jelene! Ezt érlelték küzdelmei! Ezt tükrözte volna az Irányjele.)

Saját tapasztalatom a következő:

A folyamat, mint az időjárásnál, roppant életszerű. Fény és árnyék követheti egymást. „Nappfényes” jel viharossá változhat, s fordítva: borús jósjelből is kiragyoghat a napsütés. Békéből háború lehet, és háborúból békesség.

Kitáguló életszakaszt beszűkülő, apályos sorshelyzet követhet.

Én magam, ha megfogadom a Ji-king tanácsát, annyit tehetek, mint a jó vitorlás a tengeren: kereshetem a Nap útját, a szélcsöndes vizeket, ügyes lavírozással a vihart is elkerülhetem..., de nem mindig!

Ilyenkor az Irányjel figyelmeztet: használd ki életed szélárnyékos

korszakát, nem tart sokáig. Készülj a viharzónára. Vagy: tarts ki a bajban, békésebb idő jön, őrizd a hitedet.

Most bemutatom ezt az ismerős példánkon.

Bizonyára emlékszel még: arra a kérdésemre, „*Hogyan tanítsam meg legjobban, legegyszerűbben a Ji-king használatát?*”, a 42. Gyarapítás Alapjelét kaptam. Az **5. vonal változott, így jutottunk el a 27. Táplálás Irányjeléhez.**

Ezt az *előbb* nagyjából megfejtettük.

De mi van akkor, ha úgy dobtam volna, hogy nem az 5., hanem a 6. vonal változik?

42. GYARAPÍTÁS

3. KEZDETI NEHÉZSÉGEK

Látod, hogy az Irányjel így nem a 27. *Táplálás*, hanem a 3., a *Kezdeti Nehézségek* lenne.

Az Alapjel ugyanaz marad: „**Gyarapítani akarlak!**”

(Olvasd majd el a *Jóskönyvből*, mi mindent rejt még ez a jel.)

Ezután elolvassuk a **változó 6. vonás üzenetét.**

A 42. *Gyarapítás* 6. vonása a következőket mondja:

1. Az ősi kínai szöveg: „*Egyáltalán nem gyarapítás. Talán még büntetnek is. Hűtlen, ingatag szíved az oka. Baj!*”

2. Az én tapasztalatom erről:

„*Olyan helyzetben vagy, amikor adnod kéne, s nem adsz. Hitre lenne szükséged, s kétely gyötör. Önzésed elszigetel a világtól, és kivívod az emberek ellenszenvét. Ha így folytatod, fejedre koppinthatnak’ — ezt fejezi ki a 'csi' (büntetés) írásképe.*”

Mindez a 3. *Kezdeti nehézség Irányjele felé sodort volna!*

Ha elolvasod ennek az Irányjelnek általános üzeneteit, látod: olyan helyzetbe kerültem volna, mint aki megbukott az iskolában, és előlről kell kezdenie az egészet.

Ha ezt a változó vonást s Irányjelet kapom, nagy önvizsgálatra késztetett volna!

Lehet, hogy egy ideig abbahagytam volna az írást.

Önmagában a 3. *Kezdeti nehézségek* jósjele egyáltalán nem jelent kudarcot, csak akkor, ha ezt egy könyv megírása után kapja egy író; kezdeti nehézségekkel küszködni akkor, amikor egy mű a befejezéshez közeledik, egyértelmű a kudarccal! S azzal, hogy előlről kell kezdeni az egészet...

(Voltam már így. Összetéptem az elkészült színdarabomat, s megírtam újra, másképp, más ihlettel!)

Nem is szólva a változó 6. vonásról, amely itt a lelkemről, hozzáállásomról mondott volna nagyon nehezen megemészthető, súlyos kritikát...

Azaz pontosabban: figyelmeztetést!

Mert ha elfogadom és feldolgozom ennek a vonásnak szigorú ítéletét, kilazítom önzésem abroncsát, s visszaszerzem a műbe vetett hitemet, lehet, hogy elkerülhetném az „Kezdeti nehézség” Irányjelnek veszélyeit!

Nem sorsszerű az Irányjel „iránya” — csak előrejelzés, figyelmeztetés, tanács, lehetőség.

Van, amikor „megúszható”, körülbelül úgy, mint amikor valaki egy jó tanácsot megfogad, s gyökeresen változtat a tervén.

Az Irányjel, ha sötét, két dolgot jelenthet:

1. Készülj rá.
2. Próbáld elkerülni — más szóval: igyekezz az Alapjelben maradni.

A Jósjelek megfejtéséhez elmondom néhány fontos tapasztalatomat.

Ha csakis Alapjelet kaptam (változó nélküli vonalakat dobtam), nem azt jelentette, hogy a helyzet változatlan.

Egy-egy Jósjelnek hatalmas dinamikája van.

Gondold el: születése pillanatában is meg lehet kérdezni a *Jikinget*, melyik Jelben született a gyermekünk: ilyenkor egy egész élet feladata benne van akár egyetlen jósjelben is!

64 kozmikus ősminta van: ezekben végtelenül sok a teendő.

Ha csak egy ilyen jelet alkotok, azt jelenti, hogy *kérdésem most ebben az erőterben mozog*. Problémám áramköre ez, melyben nemcsak én vagyok benne, hanem mindenki, akivel e kérdésben sorsom van.

Dramairók ezt úgy hívják: „szituáció” vagy „dramai helyzet”.

Sakkozók úgy, hogy „állás”.

Katonák nyelvén: „hadállás”.

Ezek roppant dinamikus erőterek, amelyek változó vonalak nélkül is forognak és mozognak. (Ilyenkor érdemes elolvasni a mozduatlan vonásokat: mi minden feszül egy állni látszó helyzetben!)

Bármit kérdeztem, a sorsomra kérdeztem.

Ezen a ponton kellett megértenem azt az ősi gondolatot, ami a mai ember tudatszínvonalán roppant nehezen érthető: hogy *sorsomban mások is benne vannak!*

Magamnak kérek jóslatot, de mindenki, aki a kérdésemmel, ha bármilyen távrolról is, de kapcsolatban van, benne lesz a jóslatban.

Ahogy egy ember egyetlen parányi sejtjének kódrendszerében az egész ember és valamennyi sejtjének ismerős jellege benne van, úgy nem vagyunk mi sem elszigetelt, magános lények a világban.

Lelkünkben nemcsak a saját történetünk olvasható ki, hanem mindazoké, akiknek a sorsa, akár a legtávolabbról is, összefügg a miénkkel.

Beszéltem már a *Ji-king* és a genetika rokonságáról.

Mindkettő archetípusokkal dolgozik. Ezért van az, hogy egyetlen sejtől egy egész sejtrendszer, szervezet, ember, sőt még unokáinak génjei is fölismerhetők — s ezért van az, hogy egyetlen Jósjelből egész „külvilágod” megismerhető.

Sorsodat ilyenkor belül ugyanaz az archetípus működteti, mint kívül.

Ez a mondat akkor válik lényegessé, ha fölteszed a nagy kérdést:

– „Most bennem van a hiba, vagy másokban?”

Vagy más szavakkal:

– „A világ vétkes, vagy én?”

A *Jóskönyv* erre a nagy-nagy kérdésre nem ad feleletet, nem is adhat, csak magát a mindenkire vonatkozó ösdrámai helyzetet tárja eléd, amelyben te is, mások is benne lehetnek.

Hogyan fejtük ezt meg?

A mai ember önkéntelenül és magától értetődően a világot hibáztatja.

„Mások a hülyék, a gonoszok, a vétkesek, a bűnösök, a rosszak! Én csak áldozat vagyok! Körülményeim áldozata!”

A régi korok másra neveltek.

„Amit az Igaz Ember keres, az benne van — amit a közönséges, hitvány ember: az másokban!” — mondja Konfuciusz.

Az Igaz Ember elsősorban magát hibáztatja, magán dolgozik, magán javít. A világ „megváltása” az ősi kínai szemlélet szerint nem ott kezdődik, hogy a vétkes társadalmat forradalommal felforgatom, hanem ott, hogy először Önmagamat gyökeresen megváltoztatom. Ha jobb ember leszek, jobb lesz a családom, ha jobb lesz a családom, jobb lesz a társadalom, amelyben élek.

Nincs fordított út! Mocskos lélekkel nem lehet a világot tisztába tenni — ahogy azt számtalanszor tapasztaltuk.

Ha jóslatot kapsz, először is magadban keress!

Fogd föl először a Jósjel tanácsát úgy, hogy ez a te lelkedről, érzelmeidről, gondolataidról, lelkiállapotodról, tudatod és tudattalannod viszonyáról, benső háborúságaidról, félelmeidről, szorongásaidról — Fensőbbrendű Éned („Igaz Ember”) és egód („az ember, aki még nem nőtt fel”) viszonyáról szól.

A 36. „Fény elsötétedése” például egy sötét, ellenséges és sok tekintetben ár-
talmas külvilágod fest köréd — mégis keresd először úgy a megfejtést, hogy te
nem látsz tisztán! Benned sötétedett el a fény! Borúsan látsz, füstös szemüve-
gen át. Tudatod fénye elmerült a homályban, s rosszul ítéled meg a helyzete-
det!

A Jósjel első üzenete **önismeretnednek szól!**

S ha magadban már tisztáztad a helyzetet, fordulj kifelé!

Ha már belül nem vagy „elsötétedve”, nézz kifelé, és értsd meg
világodat, amelyben élsz. Ha már belül fényes vagy, tudod, hogyan
taktikázz egy sötét élethelyzet sötét eszközei ellen. De ha magad is
sötét maradsz, akkor nemcsak az ellenerők természetét nem ismer-
red föl, de vak készleteseiddel nem is tudsz majd helyesen küzdeni
ellenük.

Ez egyébként a harcművészet főparancsolata.

A Jósjel második üzenete már **életismerettedet** gazdagítja: meg-
mutatja életed többi szereplőit is, külvilágodat s a helyzetet, amely-
ben éppen vagy.

A hagyomány azt mondja: a lélek önmaga útján jár, s ezért nincs
olyan helyzet, amiért *ne lenne felelős*. Ha nem látod az okát, keresd a
múltban vagy a régmúltban; a gyümölcs, amit ma megeszünk, olyan
fa termése is lehet, melyet gyermekkorunkban vagy előző életeink-
ben ültettünk.

Az emberek viszonya hozzánk gyakorta sorsszerű.

Ajánlatos tehát a Jósjelet először „magunkra alkalmazni”.

Először mint lélektani, s csak másodsor mint sorstanácsadást.

A kettő mindig összefügg.

*

Ide tartozik egy fontos kérdés: a Jósjeleknek sokféle jelentése le-
het.

Én néhányat leírtam, de a többit magadnak kell kitalálnod, még-
pedig úgy, hogy idővel kifejleszted magadban a jelképek megfejté-
sének képességét.

Így például minden Jósjelnek van egy lélektani olvasata.

Az egész bennem, a lelkemben játszódik.

Még az olyan jelek, mint az „Emberi család” vagy a „Közösség az
emberekkel” is tükrözhetik saját lelkem állapotát, mivel a „család” és
a „közösség” a lelkem különféle erőinek hű tükré lehet.

Ha lelkem erői rendben vannak, „külső” családom is rendben lesz.

Konfuciusz — és a Richard Wilhelm-féle *Ji-king* — ugyanezt társadal-
mi, politikai képekkel tükrözi. De ezt is. le kell néha fordítani lelkünk

nyelvére, hiszen bennünk is van „király” — ez a „Felsőbbrendű Énünk” —, bennünk is vannak olyan lelkierők, amelyek a „királyt” szolgálják vagy éppenséggel megbuktatják, bennünk is van rend vagy anarchia — egyszóval: *a társadalom is hű tükrre a lelkünknek.*

Vannak, akik *a Ji-kinget* álomfejtéshez hasonlítják.

En ezzel nem értek egyet: *a Ji* sokkal konkrétabb.

De sokértelműségéhez hozzá kell szokni.

Mondok egy példát.

A 18. „*Munkálkodás az elromlotton*” egy olyan helyzetet ír le, mely el van rontva, s helyre kell hozni.

Néhány vonás az „*apák vétke*” s az „*anyák vétke*” beszél.

A jósjel legelső olvasata, hogy *ez a jól ismert gyermekkori traumákról szól.*

De nem biztos, hogy csak erről!

Lehet, hogy a helyzet mostanában „férgesedett meg”, te rontotad el, vagy mások, s ahhoz, hogy helyrehozod, fel kell ismerned a rontás okát.

Az „*apák vétké*” itt **Jang vétket jelent: hatalommal, erővel, autoritással történt visszaélést. Erőszakosságot.**

Az „*anyák vétké*” pedig **Jin hibát jelenthet: gyengeségnek, puhaságnak, gyávaságnak, erőtlenségnek, önző szeretetnek a hibáit.**

Ilyenkor nem kell visszamenni a gyermekkorig, csupán azt kell eldönteni: én vétettem-e vagy mások?

Vagy mindannyian, együtt?

Ez csak egy példa.

Remélem, megihletnek majd a néha bájosan humoros, néha magasztosan költői kínai jelképek.

Amikor egy Jóslatot kapok, hosszan „forgatom a szívemben”.

Meditálok a válaszon.

Van úgy, hogy azonnal megértem. Sejtettem!... Szinte bennem lappangott már a megoldás!

Volt úgy, hogy csak hetek múlva döbbsentem rá, mit akarnak üzeni a bölcsek!

És gyakran előfordult, sajnós, hogy csak másfél év múlva bukkant fel a Jósjel üzenete, amikor az *esemény már bekövetkezett.*

Sokat tűnődtem, miért van ez így?

Az első esetben, azt hiszem, azért, mert már *majdnem tudatos volt bennem az üzenet.* Már csak egy vékony hártya fedte a tudattalanomban rejlő felismerést; a jóslat átszakította a hártját, s a tanács tudatossá vált bennem.

Ilyenkor azonban az is lehetett, hogy az esemény, amelyre a jósjel utalt, már *belátható közelségben volt!*... *Lógott a vihar lába, s ezt éreztem, előre.*

Sok esetben viszont az igazság mélyen eltemetve hevert bennem.

Nem tudtam, nem is óhajtottam tudni róla. Ezt hívom „konok elfojtásnak”.

De leggyakrabban az történt, hogy a megjósolt helyzet időben messze volt még tőlem. Csak a *Ji-king* bölcsei látták, hogy „teherbe estem egy vágytól”... hogy az esemény a jövőből lassan araszol felém... Itt és most semmi jele sem volt még! Tűzött a nap, s el sem tudtam képzelni, hogy vihar közeledik!

Ilyenkor az igazság nemcsak „mélyen bennünk”, hanem „messze előttünk” van még.

Lelkünk mélyéről néha olyan események is kiolvashatók, melyek csak évek múlva teljesezhetnek.

Az ilyen jóslatnál hiányzik az „Aha!”-élmény.

Utószó

Hogyan készülünk a Jóslásra? • Miért pont így esik le a pénz s nem úgy? • A véletlenről

*A Ji-king*szent könyv: tanácsai a sorsába vetett ember szellemi fejlődését segítik.

Három helyről szól hozzád.

Először saját tudatalatti világodból.

Megszólálnak és értelmes hangot kapnak azok a sejtelmeid vagy érzéseid, melyek tudatod felszíne alatt élnek: egyszóval a mélytenger üzen, ahol a te „mélytengeredet” szinte lehetetlen elválasztani mások vagy az egész mélytengeri világtól. Tudattalanunkban mások is benne vannak: mert sorsunkat egymásban élve, közösen csináljuk. Ezért van az, hogy a neked szóló jóslatban mi is, ti is, ők is benne lehetnek. A tenger felszíne még csak a te „magántengered”, de a tenger mélye már mindenkivel közös.

Előfordul, hogy neked jósolok, csakis te ülsz előttem, de a feleséged vagy a gyermeked sorsa is felbukkan a jóslatban.

Mint az álomban. Néha mások jövőjét is megálmodjuk.

Megszólal továbbá valódi „Én”-ed, az „Igaz Ember”, aki erre a földi életre vállalkozott.

És megszólal segítő szellemed vagy „örző angyalod” — nevezd, ahogy akarod —, aki ezúttal nem sejtelmeket küld számodra, hanem tudatosan is felfogható információt — persze csak általános formában —, melyet le kell még fordítanod *a Jóskönyvből* életed időszerű gondjaira.

Mindehhez az kell, hogy meditatív állapotban fogj a jósláshoz, olvasd a Jósjelet, s érzékeny állapotban próbáld „lehallgatni” üzenetét.

Ne feledd, *a Ji-king*szent könyv, s valaha hosszú szertartások előzték meg a használatát.

Intuitív állapotba kell hoznod magadat.

„Intuáció” azt jelenti, „belülről tanítva”.

Belső hallást jelent; ehhez csend kell s főként *figyelem*.

Úgy figyelj, mint vadász a lesen.

Az igazi figyelem titka, hogy a tudatod üres.

Nincs benne semmi vágy, elképzelés, reménység, félelem, gondolat.

Üres, mint egy fényképlemez, amelyen nincs még felvétel.

Majd az lesz rajta, ami felbukkan.

S nem zavarja semmiféle elvárás, érzelmi köd, a „jaj, csak úgy legyen" és a „jaj, csak ne úgy legyen!" örvénye.

Úgy olvasd a jóslatot, mintha csak *szemtaniúja* lennél most életednek, s nem résztvevője.

Mintha mással történne az egész.

Ez a meditáció.

Én így készülök hozzá:

A három pénzérmét külön dobozban tartom, és a szertartás előtt mindig megmosom őket. Főleg, ha más használta előzőleg. A tárgyakban benne marad használójuk „lelke". (Látók az ilyen tárgyakba tapadt lelkületről sok mindent tudnak mondani!) Itt nemcsak a mosás a lényeg; a markomban melengetem az érméket, sokáig, hogy „vegyék át rezgésemet".)

Meggyűjtök egy füstölőt.

Van egy nagy füzetem, amelyben gyűjtöm s elemzem a jóslatokat. Ez fontos, mert gyakran az előrejelzések csak két-három év múlva válnak „valóra". (Ez a *Jóskönyv*, melyet kezdedben tartasz, sok ilyen füzet összegyűjtött jegyzeteiből készült.)

Következik a meditáció.

(Lényegében az, amit a *Benső mosoly* című könyvemben leírtam: ez a „Figyelőnek", a „Tanú" szemléletének megteremtése.)

A meditáció végén először is védelmet kérek, hogy tisztán, minden másfajta, szellemi zavartól mentesen kaphassam meg az üzenetet.

Utána Mesterem segítségét kérem.

Majd fölírom a füzetbe a kérdésemet. Nem magát a kérést — csupán a problémát: pontosan, tömören, néha csak egy-két szóval.

(Meditatív állapotban kérdezni is jobban tudok.)

Van egy kis vörös bársonyterítóm.

Ez előttem fekszik már.

S erre — rövid szüneteket tartva — hatszor egymás után kidobom az érméket.

Nagyon fontos, hogy egyik se essen le az asztalról!

(Elgurult érmékről és megismételt dobásokról rossz tapasztalataim vannak.)

Minden dobás eredményét följegyzem a füzetbe.

Majd kikeresem a könyvben az Alapjelet... s ha változó vonások vannak, az Irányjelet is.

Utána megfejttem a Jóslatot.

Ha tudom...

Volt úgy, hogy csak napok, hetek múlva villant föl bennem a valódi üzenet.

Volt úgy, hogy más úton kérdeztem meg szellemi Mesteremet: sikerült-e a megfejtésem.

Ő szívesen segít, szívesen korrigál is — ennek a könyvnek a megírásában is elmondhatatlanul sokat segített —, de a Jósjelet *sohasem fejt meg helyettem.*

Erre nem volt példa, bizonyára nem is lesz.

Minden megfejtés egy kis önmagunkra ébredés.

Felfedezés, melynek sem diadalát, sem kudarcát nem szabad elvenni senkitől, mert akkor nincs haladás.

A Jóskönyv használata előtti rítust éppúgy nem szabad üres „misztikának” tekinteni, mint az imádságot.

Az imádságnak sincs „tudományos” értelme.

De ez a tudomány szegénysége, nem az imáé.

Az igazán nagy tudósok jól ismerik az ima jelentőségét.

*

És végül a megválaszolhatatlan nagy kérdés: miért éppen így vagy úgy esnek az asztalra a pénzérmék?

Jung a *szinkronicitás* nagy elméletével felelt erre.

Nagy, archaikus korok az *analógiák* tanával.

De ha megkérdeznéd a régmúlt valamelyik médiumát, ő azt felelné: ha a Szent Szellem jelen van a jóslásnál, *nem engedi*, hogy a pénzérmék másképp essenek...

Én a saját tapasztalatomat mondom el, s ebben mindhárom benne van.

Egy születési horoszkópból megállapítható, ha valaki erőszakosan sérül, melyik testrésze sérthető. Van, akinek a feje, van, akinek a szeme, térde, bokája — nekem a combom és a csípőm.

1956-ban, amikor számtalan golyót lőttek rám, csakis a combomat és a csípőmet tudták megsebezni. Azokat a pontokat, amelyeket születési horoszkópom jelzett.

Lassan már kezdik elfogadni betegségeink lelki eredetét: bizonyítható, hogy egy benső konfliktus hogyan szomatizálódik agyvérzéssé, gyomorfekéllé, magas vérnyomássá, szívrohammá... elfogadják, mert mindez az emberen *belül* játszódik le.

De azt már nehéz elfogadni, hogy egy balesetnek is pszichés okai lehetnek, s hogy ez is bizonyos szervekre, testrészekre hat — mert *kívülről* ered.

Ahhoz pedig mi közünk van? — kérdi a lefokozott tudatú ember. Kívül és belül a mai ember számára két teljesen külön világ!

Abban a tévhitben élünk, hogy semmi sem egy velünk, mindentől *külön* élünk, s csak akkor van közünk bármihez is, ha belénk ütközik, vagy — ez már egy fokkal finomabb gondolat — ereje ránk sugárzik és „hat”.

Egy rúdhoz csak akkor van közünk, ha beleverjük a fejünket.

Ami rajtunk „kívül” van, olyan, mintha csak látvány lenne.

Másik univerzumhoz tartozik.

A testbe szorult embernek senkihez sincs köze, egyedül van, s nemhogy az összefüggéseket nem érzi, de minden *ellen* él.

Számára a mindenség egy gépezet, amelyet öntudatlan, mechanikus törvények irányítanak — s ő ennek a forgó, kattogó, önmagát szülő és pusztító masinának az egyik teljesen különálló, fájóan érzékeny darabja.

A „különváltság tudata” — ahogy a régiek nevezik — okozza többek között azt, hogy manapság ezt az egész, mechanikusnak vélt földi életet gond nélkül megsemmisíti az ember: úgy érzi, annyi köze sincs hozzá, mint egy szállodához.

Nem haj, ha mások meghalnak, a lényeg az, hogy én éljek.

Ezzel szemben az ősi szemlélet azt mondja: *a Mindenség nem értelmetlenül kattogó, öntudatlan gépezet, hanem minden ízében Tudatos világ, amelyet egy Tökéletes Intelligencia teremtett, sőt benne van!*

Az atomoknak is van szerény értelmük, emlékük, érzékenységük, ők is követnek valamit: egy gondolatot, egy mintát, egy energia-törvényt, amelyből kristályok, hegyek, csillagok, növények és állatok lesznek...

Ami láthatatlan, az a felfoghatatlan Bölcsesség irányító mintája, ereje, szelleme, mely mindent áthat, mindenben benne van és mindennel szétválaszthatatlanul egy!

Az igazság nem az, amit gondolunk — hogy mi, okos emberek egy oktalan Univerzum *lakói* vagyunk, hanem éppen fordítva: **mi, oktalan, önhitt és buta emberek egy abszolút Intelligens világnak nem „lakói”, hanem elválaszthatatlan részei vagyunk, melyben minden mindennel összefügg!**

Nem ok-okozati alapon, hanem eredendően és szétválaszthatatlanul.

Nem tőlünk független dízletben élünk — hanem egyek vagyunk vele.

Semmi sincs „külön”.

A pénzérmék nem eshetnek másképp, mint ahogy esniük kell.

Mert minden él, s ami él, az összetartozik minőségben, erőben, törvényben, sorsban, akaratban, gondolatban — lélekben.

Vannak olyan „materialista” szavaink, melyeknek a kínaiban nincs is igazán megfelelőjük.

Még hasonlót is nehezen találtak rájuk.

A mi „véletlen” szavunkat két kínai szóval is megpróbálták visszaadni szótáraikban.

Az egyik az „ou”, a másika „p'eng”

Úgy érezték, leginkább ez a két szó fedti azt, amit mi „barbár nyugatiak” a „véletlen” fogalma alatt értünk.

De ha őseredeti szótári jelentéseiket olvasod, ezeket találd még: „társítás” ... „egyesülés” ... „összekapcsolás” ... „összekötés” ... „összepakosítás” ... „összefüggés” ... „azonosság”.

Ezek történnek akkor, ha kidobod a pénzerméket.

A láthatatlant összekötöd a láthatóval.

Lelked, sorsod, mások sorsa s a pénzermék sorsa: összefügg.

Ez a kínai „véletlen”.

De a magyar nyelv is őrzi az ősi bölcsességet.

Hiszen a „véletlen” olyan esemény, melyet *nem véltél volna*.

Olyan történés, mely messze-messze meghaladja az emberi „vélekedés” igazságait.

Úgy is mondhatnánk: a „véletlenben” nem az emberi, hanem az isteni igazság működik.

Az Univerzális „Minden Egy!” törvénye.

Ahogy ezt a modern káosz-elmélet kezdi sejteni már.

Egyelőre ennyi az, amennyi elmondható.

Talán még annyit: ha beszélgetsz a könyvvel, inkább a kutató kételyével, mint a csodavárók vakhitével fordulj hozzá.

Az igazság kibírja a kételyt — sőt fölfedezése igényli is.

Vakhit csak olyasmihhez kell — de ahhoz nagyon —, ami nem igaz.

És most elindulhatsz az úton, melyen a Ji vezet majd tovább.

Minden könyvnek van lelke: ha Hamvást, József Attilát vagy Tolsztojt olvasol, akkor Hamvassal, József Attilával, Tolsztojjal beszélsz.

Itt most Mesterreddel, „örangyaloddal”, valódi, benső éneddel találkozhatsz. Az ismerkedés néha gyors, néha lassú folyamat. Nem könnyű megszokni, hogy a holt betűk mögött nagyon is eleven szellem él.

Kérdezz tőle.

Nem az a fontos, hogy kérdésed „kicsi” vagy „nagy”, hanem hogy méltó vagy méltatlan.

Akár mindennap is használhatod, de soha ne feledd: a sorsodat faggatod.

Olvasd el többször a választ úgy, mint egy számodra írt személyes üzenetet.

Mint egy rejtjeles üzenetet, melyet meg kell fejtened.

Én igyekeztem érzékeltetni, hogy minden Jósjelnek van egy *főtémája* — ez az alapvető válasz kérdésedre —, s vannak különféle fontos stratégiai tanácsai, amelyeket dőlt vagy vastag betűkkel emeltem ki a szövegből.

Égető kérdésedet próbáld belehelyezni a Jósjel erőterébe. A sok mondat közül a *kérdésed* szívja majd magához a csakis neked szóló feleletet.

Lao-ce azt mondja:

„A leghosszabb út is egyetlen lépéssel kezdődik.”

Jó utat kívánok.

III. JÓSJELEK

TEREMTŐ

*(Képjel: A Nap éltető ereje felszárítja a párát.
A földből kibújnak a hajtások.)*

Hat Jang vonal (az Ég kua, azaz trigram megkettőződése) alkotja a Csien jósjelét.

Ez nemcsak a tisztán Szellemet, de a legnagyobb Erőt is jelképezi, amely mindent létrehoz.

Amikor azt mondjuk: a „Teremtő Isten” az embert saját képére teremtette, az azt is jelenti, hogy megajándékozta saját legmagasztosabb tulajdonságával, **a teremtés képességével is.**

Valamennyien „teremtünk”! Szellemünkkel, lelkünkkel, testünkkel, szavainkkal, gondolatainkkal, vágyainkkal — elsősorban hitünkkel!

Csien az, amikor szellemünk megtermékenyíti a világot, s a bennünk lappangó „kép” valóvá lesz!

Csien az, amikor egy ondósejt becsapódik a passzívan várakozó petesejtbe, átadja számtalan parancsát — vagy ahogy ma mondják: „információját” — (köztük azt is, hogy az eljövendő lény milyen nemű legyen); s innen kezdve az Idő őt szolgálja: létrehozza azt, amit teremtett.

A Teremtő elsősorban **szellemi.**

Még a biológiai folyamatnál is a legdöntőbb az **információ.**

A Teremtő másodsorban a legtisztább **energia.** A megvalósító Erő, ami a láthatatlan ideából látható valóságot formál.

A Teremtő **kitartó.** Művét nemcsak elindítja, hanem véghez is viszi. Nem egyszer akar, hanem sokáig akar.

Az Idő a Teremtőnek dolgozik.

Ezért is mondja a jósjelhez fűzött vélemény:

„Teremtő (Csien): jüan, heng, li, csen.”

Ez egy mágikus formula.

Az ősi időkben magának a királyi jóslatnak a négy szent szava volt.

Ez esetben nemcsak azt jelenti, hogy „magasztos siker, kitartás”, hanem azt is, hogy a teremtésnek át kell menni a „kezdet” (**jüan**) a „beérés” (**heng**) és az „aratás” (li) fázisán, s így bontakozik ki a jóslat „üdvös” (**csen**) jelentése.

Így is fordíthatnám: „Nézz vissza a Szent Eredetre! (jüan).

„Áldozatoddal szenteld meg teremtésedet! (heng). Tiéd lesz az üdv

jutalma! (1i). Hozzád szólok, a benned lakó Magasrendű Szellemhez, aki érti a jóslatot! (csen)."

Ami a számunkra fontos belőle: **áldozat nélkül nincs eredmény, s üdvös csakis az a teremtés lehet, amelyet az ember nem önzésből, önmaga hasznára, hanem Isten dicsőségére hoz létre.**

A Teremtő jelképe az Égen lebegő Sárkány.

A Bölcsnek s a Királynak a szimbóluma: azt jelenti, hogy az „Éggel”, a „Mennyek országával” állandó kapcsolatban van.

Ha Jézus Kínában születik, köntösén a Sárkány jelképét viselte volna, mivel egész életében a folytonos teremtés állapotában volt. Még halála előtt is azt mondta: „Ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg, Atyám!”

Ennek a jósjelnek ez a kulcsmondata.

A teremtésénél nincs magasztosabb adomány — s nincs nagyobb vétek, mintha az ember ezzel az adománnyal önző módon visszaél.

Az ember áldássá s átokká változtathatja a földet: az önző, mohó, istentelen teremtés úgy akarja kimarkolni a részét, hogy az Egészet magára rántja.

Ha már a magasabb gondolatoknál tartunk: az ősöknek szóló tisztelet nem azonos azzal a kegyelettel, amellyel mi adózunk manapság a halottainknak. Azzal sem, amellyel nemzetünk elhunyt nagyjait tiszteljük.

A hagyományban ez **istentisztelet** volt!

Apukám és anyukám csak addig voltak azok, amíg a gyermek szemével néztem őket. Valójában isteni lelkek, s lehetséges, hogy haláluk után ezt a magas, szuverén méltóságot mindketten visszanyerték.

A hívőnek ma is az istenit kellene tisztelnie embertársaiban, s ez még inkább így van, ha a másik már elköltözött. Nem tudjuk, hogy egy-egy földi szerep levetése után milyen szellemi méltóságunk lesz odaát.

Ha ezt a jelet dobod, teremtővé válsz!

Ma úgy mondjuk: „kreatív”.

Akadály nem téríthet el; a jövő a tiéd!

Ami láthatatlan, általad fog láthatóvá válni.

Megvalósítod.

Nem hamar — s ezért légy kitartó.

A teremtő ember az erőt nemcsak önmagából veszi — univerzális energiát is mozgósít.

Az ügyeidben te vagy a **Jang**, a meghatározó.

Másokat is inspirálsz.

Ami gondolataidban s képzeletedben él: megvalósul.

A rossz is, vigyázz!

Isten első teremtő szava az volt: „Legyen világosság!”

Csak a fényes, üdvös, jó dolgokat akard. Nemcsak akkor, amikor valamit elindítasz, hanem a megvalósulás folyamatában végestelen végig.

A teremtés nem azzal fejeződik be, hogy az ember gyereket csinál, hanem azzal, hogy később a karjára veszi, föl is neveli, s haláláig felelősséget vállal érte.

Hosszú folyamatra készülj!

Gondolatok

A Teremtő taktikája a *vu vei*, a „nem cselekvés”.

Ez azt jelenti, hogy az egónk félreáll, s mindazt, ami történik, egy magasabb Akarat általunk s velünk hajtja végre.

Sajnos, a mi egónk olyan görcsös, hogy ezt a csodálatos spontaneitást mi nem ismerjük.

Ha azt mondjuk: „Legyen meg az Isten akarata!”, utána két dolgot teszünk.

Az egyik, hogy várjuk: csinálja meg az Isten nélkülünk, egyedül! Elvégre az Ő akarata — mi zsebre dugott kézzel félreállunk.

A másik, hogy titokban nem bízunk Istenben, s ezért, ahol lehet, hol finoman, hol erőszakosan „besegítünk” neki.

A „nem cselekvés” titkát a keleti harcművészetek őrzik, melyek a tanítványt beavatják, hogyan tud az Univerzális, isteni erők eszközévé lenni. **Az ilyen ember se nem áll félre, se nem „segít” - hanem szüntelen éberséggel szolgál.**

A Teremtő jelében ezt tanuljuk meg!

Így a „*vu vei*”-vel élni csak az tud, akinél a jósjel 5. vonása a változó, az összes többit megzavarja az ego: a Sárkány vagy gyenge lesz, vagy túl agresszív, vagy — ami legnagyobb baj — hatalmától megrészegült.

Jóslatban aktív, sőt hiperaktív időt jelenthet, amelyben te vagy a létrehozó.

Kulcsszavai:

Könnyen!

Lazán!

Szeretettel!

Önzetlenül!

Kitartóan!

Vonások

1. Elmerült sárkány. Ne cselekedj!

A Bibliából tudod, hogy a teremtés előtt „Isten szelleme lebegett a vizek felett”. Ha ezt összeveted a Csien kínai írásjelével, látod, hogy a teremtő nap itt már magasra hágott, s fölszárítja a vizeket. E vonásban a Sárkány még elmerülten él a víz alatt! **Nem jött még el az ideje!** Ott van, de nem teremt még! Időszerűtlen lenne. Vagy te vagy még éretlen, vagy a külső feltételek azok. Várj! Semmiféle ösztönzésre ne hallgass! Még nem látsz tisztán!

2. Már látod a Sárkányt a mezőn. Kívánatos látni a nagy embert.

A teremtő folyamat elindult. A „mező” a megnyilvánulás jelképe: az „Élet mezeje”. A „nagy ember” (**ta zsen**) elsősorban benned van. Ő a „jobbik éned”, aki összpontosít a célra, áldozatot hoz és szerény. Ebben rejlik a nagysága. De mivel „kezdő” teremtő vagy, a „nagy ember” mindazokat jelentheti, akik műved beteljesítéséhez konkrét segítséget adnak. Sokszor a „nagy ember” példaképet jelent, akit követned kell.

3. A Magasrendű egész napon át teremt, teremt. Este szorong. Baj — de nem hiba.

Konfuciusz szerint az igazi Teremtés: könnyű. Ihletett és spontán. Ez a teljesen „éztelen” akció, ami legbelülről ered. Itt azonban még nem ilyen! Még beleszól az ambíció, a türelmetlenség, a hitetlenség. Valamit elsiettem? Nem tettem meg? Erőszakos voltam, vagy éppen túl engedékeny? Kezded már ismerni az üdvös tett művészetét. De egód még belebeszöl. Ezért nem alszol éjjel. Aki „Isten akaratát teljesíti”, nyugodtan alszik.

A tett utáni nyugalmat egyébként harcművészek is tanulják. Úgy hívják „zansin”. Ez azt jelenti, hogy a harcos egy életveszélyes akció után úgy vágja el az előző pillanat emlékeinek fonálát, hogy azonnal tökéletes csendbe, a minden gondolattól mentes éber figyelem állapotába lép. A dúltságnak, félelemnek, indulatnak egyetlen rezdülését nem viszi át magával. Sitty! — És szívébe visszatér a béke.

A te akciód azonban még nem tiszta. Zavaros. Több benne még az akarat, mint a hit. Nem baj, ha ezt fölismered, és továbblépsz.

4. Lehet, hogy szökdécsel a mélység fölött. Nem hiba!

A vonást a „szökdécsel” (jüe) írásjele fejtí meg. A madárnak lába is van, tolla is van: ha akar, jár, ha akar, repül.

Te is válaszüton állsz. Ha jobbra mégy, önmagadon dolgozol, ha bal-

ra mégy, akkor a világon. Véghez is viheted a tervedet, máshoz is foghatsz most. Játssz csak, ne akarj! Laza lelki tartás — ezt üzeni ez a vonás. Szíved majd eldönti, hogy merre mégy. Könnyű kézzel könnyű megragadni a megfelelő pillanatot!

5. A sárkány az égre száll. Előnyös látni a nagy embert.

Tárd ki a szárnyaidat! Építs, teremts — megélheted a valóra válás örömet. A rokon lelkek vonzása döntő — de a megvalósuláshoz kell egy központi akarat. A kottából most lesz zene: minősége a karmester kezében van. A karmester a szívedben van.

Beteljesítés!

6. A hatalmaskodó sárkány túl magasra száll. Megbánás.

Az Égnél nincs magasabb. Aki följebb akar jutni: lezuhan.

Ismerjük ezt a vonást! A tanítványok is ezt kérdezték: „Ki a mennyben a legnagyobb?”

A hatalomtól megszédülünk. Nemcsak a politikában, de még egy beszélgetésnél is fontos, hogy érvényesítsem a hatalmam! Hogy én legyek fönt, s ne ő! Az őslázadást (és a szellembukást is!) ez az ambíció okozta! ÉN!!!!!!... ÉN!!!!!!...

Nincs ember, aki mentes lenne ettől a nagybetűs ÉNGÖRCStől.

Különben nem élne itt, közöttünk.

És nincs ember, aki előbb-utóbb ne fizetne meg keservesen ezért az éngörccsért.

BEFOGADÓ

(Képjel: Föld — és a „területnek”, a „térnek” a jele)

Hat Jin vonás (azaz két „Föld” kua, trigram) alkotja e jelet.

A **Kun** a Föld, az Anya, a Földanya, a Természet.

Az Ég a láthatatlan ideák helye. Itt még minden a „gondolom”, „akarom”, a „legyen!” állapotában van, az Idő negyedik dimenziójában — ahhoz, hogy mindez **megvalósuljon**, kell az anyaöl odaadása, az anyaméh türelmes formáló ereje, amelyben testté alakul a mag, formává a gondolat; kell hozzá a hűség ereje, az odaadás ereje, az alkalmazkodás ereje.

Az Égihez kell a Földi!

Bárhová nézel a földön, a növényekben, fában, hegyekben, sziklákban, kövekben, de még egy marok földben is az *Anya művét* látod: ezt csinálta abból, amit az Égi Atya akart: megvalósította.

Alakká, térré formálta.

A jósjel ítélete éppoly „szerencsés”, mint az előzőé:

„Befogadó (Kun): jüan, heng, li, csen — de mindezt egy kanca odaadó kitartásával éri el.”

A ló a Föld szimbóluma.

A csődör is!

A „kanca” itt azért szerepel, mert ősi tapasztalat, hogy ha egy csődör megindul, az összes kanca **követi**. És ami szintén lényeges: több terhet tud viselni, mint a csődör.

A követés a jel lényege: „Ő informál, s én megteszem.”

(Mint amikor vezetnek a táncban!)

A Kun valóra váltja azt, amit a Csien akart.

Létrehozza a bőséget, a szépséget; növel, táplál, megsokszoroz.

Ha elveszti alázatát, ha ő akar irányítani, a folyamat csődöt mond: A szépség eltorzul, az eredmények elvetélnek, bőség helyett rákos burjánzás indul.

A Kun mérhetetlen ereje az odaadó követésben van.

Abban, hogy a gondolatot valóra váltja.

A karmester csak int — a hangot, a dallamot és magát a muzsikát a zenész hozza létre, azzal, hogy követi a néma akaratot.

A Kun jósjele azt tanácsolja: **ne menj a saját fejed után!**

Inkább az intuíciónra hallgass, mint az eszedre.

Ne törj az élre!
Ne akarj irányítani!
Légy türelmes!
Egyszerű. Szívós. Józan.
Bízz az ihletedben!
Minél odaadóbb vagy, annál eredményesebb.
Kövesd a csillagodat.
A teremtés nem a te dolgod — a létrehozás igen!
A megvalósítás.
Figyelj a kézzel fogható, „reális” folyamatokra!
Vesd meg lábadat a földön!

Gondolatok

Az „Örök Női” a legmélyebb szimbólum.
Sajnos, ma nem értjük, mert a sötét korban a nemek méltósága és jellege reménytelenül összekeveredett: nincsenek igazi nők, ahogy nincsenek igazi férfiak sem.

Isten egy — de ha megnyilvánul: kettő.

Teremtő és Befogadó.

Valamennyien Teremtők-Befogadók vagyunk — nemünktől függetlenül.

Ahogy ki- és belélegzünk, úgy van életünknek Teremtő és Befogadó fázisa is.

Közösségi életünkben is hol az egyik, hol a másik szerepet játszunk, függetlenül attól, hogy apák vagyunk vagy anyák.

Ha imádkozunk, valamennyien Befogadók vagyunk — Jézus is az volt: mindenben követte az Atya akaratát.

Tanítványainak azonban Teremtője volt, mint minden igazi Mester.

„Hím” és „női” szerepek és létfázisok folyamatosan váltakoznak.

Ennek a jósjelnek a lényege, hogy valami olyasmit kell követnem, amiről nem tudom pontosan, hogy micsoda.

Nem értem.

Nem tudatosult még bennem.

Oda kell adnom magamat valaminek — nem azért, mert ismerem, hanem azért, mert bízom benne!

„A magasrendű itt úgy halad, hogy először összezavarodik, s aztán beteljesedik.”

Az odaadás ennek a jósjelnek a lényege.

Az érlelődést a tudásnál sokkal mélyebb, titokzatosabb, ösztönösebb,

elemibb folyamatok vezetik. Nem érted, mi történik, s ez bizonytalanná tesz.

A végén azonban megtudod, amit nem tudtál: mert megszülsz.

Az egész folyamatot akkor rontod el, ha arról, amit nem tudsz, azt képzeled, hogy tudod.

Ha tudatlanságodat tudásnak véled, s elkezded magadat vezetni.

Valamennyien ezt tesszük.

Hit és szorgalom és várakozás helyett „*kezünkbe vesszük a sorsunkat*” — és elrontjuk.

Ha visszanezék, döbbenet látom, hogy önfejjőségem miatt mennyi szellemi segítséget, jó szándékot, lehetőséget, üdvös eredményt rontottam el, csupán azzal, hogy az érlelődés láthatatlan folyamatába türelmetlenül beleavatkoztam.

„Sorspánik”-nak neveztem azt az érzést, ami örökösen szétrombolta bennem az üdvös eredményeket. Amikor csak várni, hinni, túrni és munkálkodni kellett volna, úgy éreztem, hogy *nem történik semmi! Nekem kell kezembe vennem az életemet!*...

Kiragadtam az életemet Isten kezéből, s az én kezemben a legrosszabb kézbe került — mint amikor a hívóból túlságosan hamar kikapjuk a fotópapírt: nem volt rajta kép, tönkrement.

Ez ennek a jósjelnek a legnagyobb veszélye: mestert játszani tanítvány helyett; erőszakkal, ostoba, túlzott akarattal, álokossággal, álférfiassággal átvenni a hatalmat ott, ahol az alázat lenne üdvös, a kiváráás és a csendes munkálkodás

A **Kun** jósjelnek — ha jól éljük meg — értékes a termése.

Itt tanulunk meg figyelni másokra, befogadni, megérteni sokféle embert — jókat és rosszakat egyaránt. „*A nemes lelkű tágas lény hordozza az összes lényeket.*”

Csuang-ce mondta: „A dolgok élete olyan, mint a vágató ló: nincs mozdulat, amely ne hozna változást, s nincs olyan pillanat, amelyben át ne alakulnának. *Hogy mit kell tenned? Hagyd mindig, hogy minden magától alakuljon!*”

Ez a Befogadó titka.

Vonások

1. Dérre lép, jön kemény jég.

A „dér” még csak kétely — a kemény jég már konok hitetlenség.

Kétely az, amit a fenti Csuang-ce idézet olvasásakor érzel:

„Hagyni, hogy minden magától alakuljon? Nem lesz ebből baj?

Nem kéne kezembe venni sorsom irányítását?"

Ezekből az átsurranó, bizalmatlan gondolatokból születik a baj.

Csípd el őket korán, mert ha a gondolat valósággá „fagy”, már késő lesz. Maradj hűséges „kanca"! Kövesd a szívedet — ne az eszedet.

2. Minden oldala egyenes és nagy. Nem gyakorol, s mégis mindent beteljesít.

Jól alakulnak a dolgok — maguktól. A Teremtő szimbóluma a Kör — a Befogadóé a Négyzet: ezt jelképezi a kerek kínai pénzermék közepén a négyzet formájú lyuk.

A kör négyszögesítése: az eszme valóra válása.

Ez történik most. Magától, természetesen, önkéntelenül.

Nem az eveződ, a sodrás röpíti csónakodat.

S a bizalmaid, hogy jó felé sodródsz.

3. Légy kitartó, s a rejtett szépség megnyilvánul! Ha király ügyét szolgálod, ne a győzelemre törj, hanem a beteljesítésre!

Ne törődj a hiúsággoddal! Felejtsd el, mit szólnak hozzád az emberek! Ne érdekeljen az elismerés! Királyt szolgálsz — nem közönséges embereket!

Ez Hamvas Béla vonása: nem sikerre tört, hanem „dicsőségre”.

Az ő fogalmai szerint ez a mélyen belülről s felülről jövő elismerést jelenti.

Ez minden jó anya vonása, aki gyermeket szült a világra.

A valódi tett jutalma önmagában és Istennél van.

„Emberektől dicsőséget nem veszek” — mondta Jézus.

A hiúsággal nemcsak magamat, de emberi kapcsolataimat is összeza-varom.

Most csak dolgozni kell, „pontosan és szépen” — a jutalom a jövőben van.

4. Bekötött zsák. Nincs hiba. Nincs dicséret.

Egyelőre kerülj minden összeütközést. Kitéréshez (Jang) hiányzik az erőd, s a passzivitásod (Jin) még gyengeség. Se ne ütközz, se ne add föl — tégy úgy, mint a sündisznó.

5. Sárga alsóköntös. Magasztos üdv.

A „sárga” a föld s a „Közép” színe. Ezt most rejtve viseled.

Értékeidet nem mutatod, nem is tudnak róla. A szerencsés folyamatok is rejtve alakulnak. Ez így van jól. Légy továbbra is diszkrét és taktikus. Nem baj, ha nem értékelnék. Az eredmény érik.

6. Sárkányok küzdenek a réten. Vérük fekete és sárga.

Hatalmi küzdelem, amelyben mindkét fél vesztes lesz. Az egó megelégteli a „második helyet”. Föllázad, élre akar törni, s felborul a rend.

Ismerős helyzet: a legtöbb válóper, bukott forradalom és sikertelen lázadás képe.

Harci művészetben ez azt jelenti, hogy a **Kun** jelében küzdő harcos félelemből vagy agresszivitásból föladja lágy harcmodorát: Jangot Janggal akar legyőzni, s leverik. A bokszolók ezt egyszerűen úgy mondják: „Ne állj le verekedni!”

KEZDETI NEHÉZSÉGEK (Csírázás)

(Képjel: Egy zsenge fűszál küzdelmesen kibújik a föld alól.)

Minden kezdet nehéz. A csírázás, a sarjadzás, a szülés, egy új terv vagy egy új létforma elkezdése nagyon nehéz. A teremtésnek is ez a legnehezebb pillanata: a káoszból rendet formálni, a zűrzavarból harmóniát, s a gondolatból eleven lényeket.

Most kezdődik valami.

A bölcsek ezt biztatónak látják, s erre a jósjelre is rámondják a mágius formulát: **jüan, heng, li, csen!**

Itt annyit jelent, hogy csírázás, növekedés, virágzás után beérik a törekvések édes gyümölcse. Azt is jelenti, hogy ez a folyamat hosszú lesz, mert átmegy mind a négy fázison. Azt is mondja, hogy ez egy próbatétel. S főleg azt, hogy amikor belekezdesz valamibe, emlékezz arra, amit gyerekek írtak valaha új füzetük első oldalára: „Isten nevében kezdem el.”

Minden üdvös tett áldozatból született.

A kezdet azért nehéz, mert nagy ellenállást kell legyőznöd. Gondolj a súlyos, kemény, sűrű föld s a fiatal kis sarj drámájára.

Nemcsak gyenge, tapasztalatlan is.

Erejét a keserves küzdelmekben szerzi meg.

Aki fölfelé él, azt a bajok, gondok, nehézségek, küzdelmek erősítik.

Aki lefelé él, azt ugyanezek gyengítik és összemorzsolják.

Élj fölfelé!

Gondolj a járni tanuló kisbabára: ezerszer elesik, megüti magát, de föláll újra s újra, s a végén tud járni!

A jósjel azt tanácsolja: ne a távoli céljaiddal foglalkozz, hanem küzdj meg a jeleneddél.

S kérj tapasztalt segítőt, akik jártasak már a „csírázás” küzdelmes folyamatában! Hallgass a jó tanácsokra, s fogadd el a segítséget!

A jósjel biztató. Az üdvös eredmény csak akkor marad el, ha megriadsz a nehézségektől, ha önsajnáló módon gyengének véled magad, s főleg: ha szétszórt vagy, s átengeded magad a zűrzavarnak.

Az Igaz Ember rendet teremt. A hagyomány szilárd alapjára támaszkodik— ami azt jelenti, hogy rendíthetetlen hite van. („Rendíthetetlen” azt jelenti, hogy „hisz a Rendben”).

Az evvel rokon kínai kép (a **Lun**) azt mutatja, hogy a Nagy Ember a sok szálat fonallá sodorja. A rend itt ezt is jelenti: a sok kicsi egyetlen nagy egységgé áll össze. Mint a sejtes növekedésben. Itt is fontos az összegyűjtés, a mennyiségi folyamat sok apró küzdelme, amelyek új minőséget szülnék a világra.

Gondolatok

A Dörgés fölött a Víz — az akadály.

A helyzet nehéz.

Nehéz azért, mert egyelőre még éretlen vagyok a megoldására.

Ha érett lennék, tudnám, hogy a bölcs számára nem létezik nehézség.

A bölcsnek minden könnyű — ez a taoizmus alapja. „A bölcs a könnyűn keresztül teljesíti be a nehezét, a kicsin keresztül a nagyot. A világ dolgai a könnyűvel kezdődnek, ezért a bölcs sohasem a nagyra lett dolgokra hat; így valósít meg nagy dolgokat.”

„Az óriási fa cérnavékony gyökérből fakad.”

Amiről itt szó van, valójában mágiikus tudás: minden látható eredete a láthatatlanban van. Itt vannak a csírák, a gondolat- s vágyképek, a szellemi ideák, a tettek és sorsok genetikus ősképei: *hatni itt lehet könnyedén, s nem akkor, amikor a megvalósulás küzdelmes folyamata már beindult.* Gondolatban még könnyen megváltoztathatom egy szobor tervét — de később, ha eszméim már anyagba dermedtek, csak lassan és küzdelmesen tudom lefaragni róla a fölösleget.

A Ji-king alapeszméje a *könnyű* és az *egyszerű* — ami azt jelenti, hogy aki megőrzi magában azt a tudást, hogy a megnyilvánuló világ a megnyilvánulatlanból ered, hogy minden anyagi a szellemi tükröződése, annak itt, a sűrű anyagvilágban minden könnyű és egyszerű.

A csodák is.

„Az a győztes hadsereg, amelyik sohasem harcolt” — mondja Lao-ce, s valaha nem sorolták a csodák közé a megközelíthetetlen öreg mestereket, akik kard nélkül, csupán „természetfeletti” képességeikkel tartották maguktól távol az ellenfelet.

Ide tartoznak a csodálatos evangéliumi gyógyulások: ezek mind könnyen mentek és egyszerűen. S mennek a mai napig is. A mágia azt jelenti, hogy valaminek a szellemi Magjára hatni.

Amiből minden lesz.

A Csun jósjelben azonban arról van szó, hogy ez a bölcs képesség elveszett (vagy még nincs meg!), s ezért most *lassan és gyötrelmesen* kell felküzdenem magamat ahhoz, hogy ezt a szent tudást megszerezsem.

Nem a feladat nehéz — én vagyok gyenge.

És nem a világ kaotikus — hanem én.

Ezért nehéz a helytállás, mert *önmagamat kell alkalmassá tenni rá.*

A bölcs csupán a kisujja hegyével fölemelné a súlyt, amely alatt én összeroskadok — de Ő éppen azáltal lett bölcs és erős, hogy a **Csun** jelében számtalan keserves kudarc és biztató győzelem tapasztalata ráébresztette a saját erejére.

A **Csun**ban *erőt kell gyűjteni!*

Türelemre van szükség.

El kell fogadni a segítséget.

És még valami: ne akard rákényszeríteni a jövőre saját elképzeléseidet.

Hagyd, hogy úgy alakuljon, ahogy a maga természete szerint alakulni akar.

„Ha a Nagy Fémöntő — mondja Csuang-ce — megolvasztja a fémeket, a fém pedig ugrándozni kezd, és azt kiáltja: »Énbelőlem pedig díszes, fejedelmi kard legyen!« —akkor a Nagy Fémöntő feltétlenül **alkalmatlan** fémnek ítéli majd.”

És ehhez még hozzáteszi: „Ha a világot úgy fogjuk fel, mint hatalmas olvasztókemencét, s az alkotó-átalakítót (*Tao*) pedig úgy, mint a Nagy Fémöntőt, akkor ugyan mivé is formálhatna minket, *ami számunkra ne lenne üdvös?*”

A **Csun** gondjai nemcsak abból adódnak, hogy itt valami új élekciklus indul, ahol a régi, jól bevált stratégiám nem működik már — hanem főleg abból, hogy nem bízom eléggé Isten akaratában. Túl kaotikus, nehéz és ismeretlen a helyzet ahhoz, hogy elhiggyem: mögötte egy Abszolút jóakarát áll!

„Ne féljete!” — mondja tanítványainak a vízen járó Jézus.

Vonások

1. Bár mozdulatlan, mint a kőoszlop, kívánatos kitartani. Kívánatos segítőtársakat találni.

A vonal felszínes tanácsa: a kezdeti nehézség ne riasszon meg. Légy szilárd és állhatatos, s főleg kellően alázatos, mert csak a nálad „alacsonyabban” állók segítségével tudod a csatádat megvívni.

A mélyebb tanács a kínai jelképek megfejtéséből ered: a kőoszlop (**pa huan**) sírkövet jelent. A kitartás helyén (**cü**) a „helyben maradás” szava áll. A segítőtársak (**csien**) helyén pedig ez: „szegények, lenézettek, aláértékelték”.

Jelentése a következő: kezdeti nehézségek közepette a szellemi és fizikai gyökerekhez való ragaszkodás mérhetetlen segítséget jelent.

A népi és vallásos gyökerekből óriási erőt kap az ember. Ha megnézed a jósjel írásképét, mely a földből kibújó fűszálat mutatja: a gyökere sokkal hosszabb, mint a felszínre törő zsenge szálcaska. Az új stabilitása s ereje a mélyben van! A hagyományban. A mély gyökerekben.

A „helyben maradás” nem azt jelenti, hogy most ne vállalkozz, hanem azt, hogy **talpadat szilárdan vedd meg a földön, mielőtt elrugasz-kodsz, s erődöt a hagyományból, tudattalanod kincsesládájából merítsd.** A „segítőtársak” pedig nemcsak más embert vagy embereket jelentenek, hanem saját lényednek eddig nem ismert, vagy nem kellően értékelte képességeit. Rejtett tudást, ösztönöket, melyek a nehéz helyzetben felszabadulnak. Néha rádöbbenünk — szorult helyzetben —, mi minden lakott bennünk, amiről nem is tudtunk! Bátorság, merészség, erő, ösztönös tudás, szívósság.

2. Növekedne, de képtelen rá. Mint aki körbe-körbe lovagol. Akivel találkozik, nem haramia — de kérő. A lány inkább egy teljes időcikluson át várakozik, mielőtt kezét odaadná.

A helyzet állni látszik, s nehéz. Nehéz helyzetben mindenkiben ellen-séget gyanítok: félelmemet s kudarcomat másokra vetítem. Bennük gyanítom bajaim okát.

Első tanács: saját gyengeségem okozza a nehézségeimet.

Második tanács: a helyzetből nem menekülni kell, hanem meg kell oldani. Aki csak menekvést kínál, annak ajánlatát nem szabad elfogadni.

Inkább várni kell, amíg a megoldás elérkezik. Sorsom kívül-belül érik.

Siettetni nem szabad, még akkor sem, ha a folyamat nagyon nehéz.

Ne másokat hibáztass!

3. Aki szarvast üldöz, meggondolatlanul, eltéved az erdőben. A Nagy Ember inkább megáll egy lélegzetvételnyi időre. Továbbmenve meg-szégyenülne.

A cél föl villant, de eléréséhez éretlen vagy még. Nem éberség, csak a türelmetlen ösztön hajt, az „azonnal akarom!” vaksága. Azt hitted, már is itt van — pedig még messze van. A cél eltűnt, egyre sűrűbb erdőben gázolsz, s egy másik kínai kép szerint csupán a **csinek** vezetnek; ezek a szelídítetlen vad madarak.

Állj meg! Fújd ki magad! Csendesítsd le a türelmetlen rikoltozást!

Minden időben érkezik — kivéve, ha sietettjük. Akkor — mint a szarvas a sűrű erdőben — elillan.

4. Körbe-körbe lovagol (megtorpan). Tőrekedj egyesülésre! Menni üdvös. Minden segítőtleg hat.

Itt nem külső akadályról, hanem benső gátlásról van szó. Ez sok minden lehet: hitetlenség, kiábrándító tapasztalat, reményvesztés, önmagam lebecsülése, előítéletek, esetleg gőg vagy büszkeség, hogy elfogadjam a segítséget. A hitetlen ember akkor sem hiszi a csodát, ha Tamás-ként megtapintja.

Nézz magadba: Miért nem hiszel?

Fejtsd meg! Győzd le!

És cselekedj!

5. Óvd az olajat! Kis kitartás üdvös, nagy kitartás: baj.

Benső értékeidet a külvilág még nem értékeli. Fényedet hiába osztanád szét: nincs, akire rávetüljön. Nem csak neked — a körülményeknek is meg kell érniük. Még sok a közöny, bizalmatlanság — nem valódi értékeid szerint méltányolnak. Érd be kevésse!

6. Lovagolsz, de nem haladsz. Véres könnyek hullanak Ne engedd, hogy ez sokáig tartson!

„Nem megy! Túl nehéz! Túl keserves! Nem bírom tovább!”

Ez a holtponthoz gondolata. Minden törekvésnek, minden küzdelemnek van egy **holtpontja**, amikor úgy érezzük: nem megy tovább. A „holtponthoz” tényleg meghal valami: vagy a hit, vagy a hitetlenség.

Akiben a hit hal meg: föladja.

Akiben a hitetlenség: folytatja tovább, s megnyeri a csatát!

Ne feledd a hászid mesét: a rabbi kocsija megrekedt a sárban. Húzza, vonszolja a tanítványa, erei majd megpattannak, vicsorog, végül föladja.

„Nem bírom! — lihegi. — Bírod te — mondja a rabbi —, csak nem akarod!”

Nagyon nehéz helyzetet csakis a titkos többleteinkkel oldhatunk meg.

ÉRETLENSÉG

(Képjel: Zsenge kúszónövény, amely elrejt, beborít valamit.)

Víz a Hegységben.

A helyzet zűrzavaros. Lehet, hogy nehéz és szorongató.

De csakis azért, mert **nem érted!** Olyasmit kell megoldanod, amit nem ismersz még, **amihez nincs még tapasztalatod.**

A feladat új: éretlen vagy még hozzá, mint gyermek az élethez. A megoldás kulcsa: a megértés. Ha megismered, meg is oldod, sikeresen. Ha nem — elrontod.

A helyzet egyetlen valóságos veszélyt rejt magában: ha azt hiszed, hogy érted, holott nem érted!

A jósjel a tanulás folyamatáról, a mester és a tanítvány helyes magatartásáról szól. Arról, hogyan lehet megszerezni a tudás hatalmát.

A Véleményben a *Ji-king* mintha magáról szólna:

„Éretlen ifjú sikeres lehet.

Nem én keresem őt — az éretlen ifjú keres Engem.

Az első jósjellel felvilágosítom.

De ha kétszer-háromszor kérdez: homályban marad.

A homályban nincs jó tanács."

A „homály" (tu) a tudatlanság homálya.

A tudás az embert sorsának urává teszi — a megoldások kulcsát a kezébe adja.

Akit azonban a tudatlanság homálya borít, ki van szolgáltatva a bajnak, szeszélynek, zűrzavarnak. Tapogatva halad a homályban s hibát hibára halmoz.

Bármit kérdeztél is, a válasz most az: **először értsd meg a problémádat, s utána megoldhatod!**

Kérj segítséget, tanácsot. Tapasztalt emberek útmutatását.

Légy tanítvány!

Az első, amit a tanítványnak tudnia kell, hogy **nem tud.**

Olyan feladatod van, amelyhez föl kell nőned.

Lehet, hogy először nagynak, ijesztőnek tűnik, lehet, hogy megtorpansz előtte — de mindez csak addig tart, míg megérted. Az értés az érést is jelenti: megÉRni és megÉRteni ugyanaz.

Gondolatok

Az ősi Kínában úgy tartották, a tudást nem kívülről kapja az ember, hanem benne rejlik, mélyen. A tanulatlan gyermekeket úgy hívták: „*tong meng*”. „*Tong*” azt jelenti: gyermek. „*Meng*” — ennek a jósjelnek a neve pedig azt, hogy „elrejtve”, „eltakarva”. A gyerek tanítását úgy hívták: „*ki meng*”, ami azt jelenti, hogy felfedni azt, ami el van rejtve benne. Ezt az elrejtett, eltakart tudást fejezi ki a jósjel írásképe is. A rejtett mindentudást kell „felfedni” — a homály fedőjét fokozatosan lehúzni: ez a nevelés misztériuma.

A tudattalant tudatossá tenni.

(A „*Meng*”szóból ered a „*Mongol*”. Éretlen, civilizálatlan népet jelent, ifjú népet, melyet nevelni kell még.)

Kétfajta nem tudás van.

Az egyik ártatlan, tiszta, gyermeki.

A másik vak, gőgös és megközelíthetetlen.

Lao-ce azt mondja, ha valaki nem tud, s mégis azt hiszi, hogy tud, az *beteg*. Mégpedig gyógyíthatatlan, mert nem is keresi bajának okát, mivel azt hiszi a szerencsétlen, hogy tudja.

Ilyen beteg az, aki nem elégszik meg a pontos mesteri tanáccsal, többször kér jóslatot, újabb és újabb válaszokat követel. A könyv csak két-három kérdésről beszél, de van, aki örökké csak kérdez, s a feleletet sohasem érti — mert nem is akarja.

Mivel a tudás benned rejlik, valahol mélyen, az első válasz *meg kell hogy érintsen! Még akkor is, ha kellemetlen, vagy mást reméltél volna! Ha nyitott vagy, föl kell hogy villanjon benned, az „Aha! Hiszen sejtettem!”* élménye.

Igy kell ehhez a Jóskönyvhöz is fordulni: nyitott, ártatlan lélekkel. Különben nem tud segíteni!

A *Meng* jósjele egy olyan kérdésre válaszol most, amelyben járatlan vagy még. Tapasztalatlan. Tudatlan. Lehet, hogy az élet sok más kérdésében nem, de ebben igen! Itt van benned a „vakfolt”!

Sikered titka, hogy láss!

Hogy tanulj meg látni.

Ez most a feladatod.

Cselekedni korai még.

Vonások

1. Az éretlen neveléséhez kell a fegyelem. De béklyók nem kellenek. Így folytatni: megszégyenülés.

Fegyelem nélkül nincs fejlődés. De a szigoroknak is határa van. Ezt ma már nemigen tudjuk — se akkor, ha magunkat, se akkor, ha másokat neveljük. Ha most az élet nevel, tudd, hogy a kemény próbatételek hasznodra válnak! De csakis akkor, ha üdvös céljaid vannak. Ha nincsenek, a szigor csak rabság, értelmetlen kaloda. Ne törd. Konfuciusz azt mondta: „A legjobb tanító nem a szó, hanem a példakép.”

2. Az Éretlent bölcsen elviselni: üdvös. Feleséget venni: üdvös. A fiú a ház ura lett.

Ez a vonal nem a tanítványról, hanem a tanítóról szól. Arról, hogyan bánjuk önmagunk éretlenségével s — ami ugyanaz — hogyan bánjunk embertársaink gyarlóságaival. Az „elviselni” (**pao**) írásképe egy magzatot mutat az anyaméhben, amely nemcsak eltűri — de óvja, táplálja s fejleszt is az öntudatlan kis lényt, aki ráadásul néha még bele is rúg.

A „fiú” (**ce**) az, aki már felnőtt bennünk.

Felnőttél a feladat megoldására. Most már magadat neveled, s környezetet. Türelemmel, megértéssel, szelídséggel, eréllyel. Így oldd meg a kérdésedet! Tudod, mit tégy.

3. Tartózkodj a telhetetlen nőtől, aki, ha erős férfit lát, elveszíti önmagát.

Aki éretlen — mivel nincs még önérzete —, megkísérthető: a hatalom, a pénz és a siker illúziójával.

De ide tartozik a szolgálalkúság hibája is. Soha ne kövesd azt, akit gyengeségből követsz.

Ne hallgass a szirénhangjaidra!

S ha környezeted vagy mások erre csábítanak: légy tartózkodó.

A mai világ hamis eszmények rabságában akarja tartani az embereket! Egyetlen lépést se menj tovább! Ez nem a te utad.

(Az „erős” — **csin** — másik jelentése: fém és arany. De a *Dalok Könyvében* már azt jelenti: vonzó.)

4. Korlátolt éretlenség. Megszégyenülés.

Aki azt hiszi, tudja, holott nem tudja: megszégyenül. Aki nevelhetetlen, nem hallgat a mesteri szóra, azt csakis a fájdalmas ütközések nevelik. Az „élet pofonjai” — ahogy tanácstalan szülők mondják.

Ez az utolsó figyelmeztetés: Nem úgy van, ahogy gondolod!

5. Ifjú éretlenség. Üdvös.

Aki tudja, hogy nem tudja még, az nyitott a tudásra. Az nevelhető. Öntudatod fejlődik, vezethető vagy — s meg is kapod a szellemi segítséget.

Az „ártatlan elme" a harcművészetekben a nyitottságot, az inspirálhatóságot jelenti. Nincs benne előítélet, félelem, zavaró gondolat.

Isten csak a valódi hívőt tudja megsegíteni — mert az nyitott rá.

A nyitottság azt jelenti: „Add meg, Uram, azt, ami jó nekem!

Te tudod, mi az — majd én is megtudom!"

Kérdésed megoldásához ez a lelki tartás a kulcs.

6. Megütni az éretlent. Visszatartani a törvénytelen erőszakot: üdvös. Kiváltani a törvénytelen erőszakot: baj.

A szigor szükséges most — de az erőszak nem! Agresszióval nem lehet megoldani a konfliktust, csak fokozni a bajt. A bajt önmagad vagy mások éretlensége okozza. (Rendszerint mindkettő!) Csakis erélyesen lehet már megszüntetni.

Az igazi erő: megértő. Nevelni akar — nem bántani.

Még gondolatban sem.

A bölcs tudja, hogy az igazán jó a véték megelőzése.

Ha már elkövettük, ne tetézzük még azzal is, hogy indulattal, bosszúval vagy haraggal tovább fokozzuk!

Ugyanez vonatkozik mások „vétkére" is.

„Bocsáss meg nekik, Uram, mert nem tudják, mit cselekszenek."

A megbocsátás nem jelenti a szigor hiányát!

VÁRAKOZÁS

(Képjel: Ósi, mágikus esőcsináló szertartás)

A kép olyan helyzetet ábrázol, amikor esőre lenne szükség — de a sűrű fellegek még csak gyülekeznek.

A Szükség erős, a „Kell!” feszít— de késik a beteljesülés.

Akadályok vannak előtte, még nem értek meg a feltételei.

Várnod kell!

A kivárás titka: a türelem. A türelem titka pedig az, hogy én magam mindent megteszek, ami erőmből telik — s a beteljesülést rábízom az Univerzális Gondviselés hatalmára.

Megvágyom — s elengedem. Mert ha nagyon akarom, ha az éhség és szomjúság türelmetlenné tesz: elrontom az egészet. Figyeld meg: amíg valamit nagyon akarsz, nem kapod meg! Sőt, pusztán az állandó akaratoddal hátráltatod vagy elrontod az érés folyamatát.

Az ember, „aki még nem nőtt fel”: türelmetlen.

„Add meg, Uram, az esőt!”

Az Igaz Ember azonban derűsen várakozik. A kép azt mondja róla: eszik, iszik, csupa vidám dologgal foglalkozik. Vagyis boldogan élvezi a jelen pillanatait. Nem néz sóváran és kielégületlenül az égre, mert a beteljesülést rábízta az isteni gondviselésre.

Gondviselés. Így fordítja a magyar a bibliai „providencia” (előrelátás) szót. A Hszü jele erről szól: én magamban megteszek mindent— de a teljesítés már nem az én gondom, hanem az Istené.

Ami a miénk, megkapjuk idejében.

Amit nem kapunk meg, nem a miénk.

Valamit ki lehet „forszírozni” — de nem éri meg.

Gondolatok

Sorsunk nem magányos, hanem közösségi folyamat. A nagy társasjátékban mi csak a saját szerepünket éljük, s képtelenek vagyunk megérteni, hogy ami velünk történik, az a többi ember története is! A karmák össze vannak kötve: ahhoz, hogy valami beteljesedjen, minden szereplőnek meg kell érnie rá. Néha mi maradunk le, néha a többiek, s ilyenkor várni kell, mert késik az a pillanat, amit úgy hívunk: *egybeesés*.

Hogy ez mikor jön el, csakis isteni szemmel lehet látni: a Nagy Rendező szemével, akinek mindenki fontos, s mindenkiben látja az érlelődő folyamatokat.

Ha türelmetlen vagy, elrontod az egészet!

Rámenősséggel a sorsot nem lehet megerőszkolni.

Itt nemcsak azokról a tettekről van szó, amelyeket valóban meglépsz, hanem azokról is, amelyek csak benned dúlnak — vágyak, remények, gondolatok. Ezeket nem lehet leplezni, mert sugárzik rólad: a lélek láthatatlan energia-szintjén össze vagyunk kötve. Ha valakire — akár csak gondolatban is kivetítjük vágyainkat, s ő még éretlen a teljesítésére: menekülni fog előlünk.

Aki üldözi a beteljesülést, az elől menekülnek az éretlenek.

Jól várakozni csak *hittel* lehet.

Ez nem könnyű, mert alul a három Jang nagyon akar — s felül a víz jele akadályt állít a beteljesülés elé.

Ez azt jelenti, hogy itt egyszerre működik a feszültség s a visszatartás.

Mint minden problémából, ebből is csak **fölfelé** lehet kilépni: igazi valód, az „Igaz Ember” kétség és remény **fölkött** él, mégpedig vidáman, mert csakis az „Örökkévaló Most” a hazája.

Nem függ a jövőtől!

A hit kulcsmondata: *Jól tudja a ti mennyei Atyátok, mire van szükségetek!*”

Mi nem tudjuk. Tényleg nem tudjuk! Utólag visszanezve sokan tapasztalták: életüket az tette tönkre, hogy megkapták azt, amit foggal-körömmel kiharcoltak, kierősztak maguknak! (*Addig rágja az egér a falat — mondja Mikszáth Kálmán —, amíg áteszi magát a macskához!*)

Mint minden mágia, az „esőcsinálás” is úgy működött, hogy a közösség imádkozott a sámánnal az esőért. Vágyát, óhaját, reménységét felküldte a láthatatlan szellemvilágba — s utána az egészről *megfeledezett!* Vidáman táncolt, dalolt, élvezte az életét. Ezt hívták a „**vágy eleresztésének**”.

Ekkor kezdett esni.

Vonások

1. Várakozni a réten. Kívánatos a tartósnál maradni. Vétlen vagy a helyzetben.

Ne aggodalmaskodj a holnap felől. Bármi jön, légy nyugodt és szilárd.

Ne menj elé. Aki rosszul várakozik, nem tud örülni annak, ami van.

2. Várakozni a homokon. Kicsiny szavak. A végén üdvre fordul.

Kétely, bizonytalanság. Nyugtalan benső hangok gyötörnek. Aki hitetlen, sokféle figyel. Az is lehet, hogy kicsinyes környezetete bírálja.

De ezek csak erőtlen szavak. Hallgass a szívedre!

3. Várakozás az iszapban. Közeledésre bátorítja a rablókat.

Iszap a kétség, a talajtalanság, a hitelenség, az aggodalom. Iszap az illúzió, a vágyalom, amelynek nincs realitása. Aki ilyesmiben él: megreked. És ezt mások kihasználhatják. A helyzet nem végleges, de figyelmeztető.

4. Várakozás vérben. Kijutni a lyukból.

A vér sötét indulatot, gyűlöletet jelent. Végső elkeseredésében az ember önmaga és mások ellenségévé válik. A lyuk az a téveszme, hogy minden és mindenki ellened van. Most nem szabad cselekedni, mert nem látsz tisztán. Így nem tudsz küzdeni, csak vagdalkozni, s ennek nincs értelme.

(A vonás az anyagi mohóság veszélyét is jelentheti. A „vér” kínai szimbólumában ez is benne rejlik.) A tanács nem harcra, hanem a helyzetből való azonnali kikeveredésre biztat.

5. Várakozás étel, ital mellett. Üdvös kitartani.

Így vár a bölcs. Élvezve a Nagy Most adományát. A jelen öröme eltünteti lelkéből a hiányjeleket. Az egyik kommentár azt mondja: „csung cseng” — vagyis ajánlatos ilyenkor egyensúlyunkat megteremteni: lényünk Közepére figyelni. Még nincs itt, amire vársz — de most nem is hiányzik. Most erőt gyűjtesz, s főleg benső örömet. Most érted meg a tanácsot: „Ne aggodalmaskodjatok a holnap felől!”

6. Gödörbe jut. Három váratlan vendég érkezik. Tiszteld őket, s akkor a végén beteljesülés, üdv vár.

Minden hiába. Amit vártál, amire vágytál s akartál, nem teljesedett.

S ekkor — a teljes csőd állapotában — mégis lesz valami. Mint egy színpadi „deus ex machina”, hirtelen történik valami. Más, mint amit elképzeltél, olyan meglepően és kiábrándítóan más, hogy még köszönni is elfelejtesz neki. Lehet, hogy az első pillanatban nem is kell. Lehet, hogy bosszúsán fogadod — Nem ezt kértem! Nem ezért imádkoztam! Ne feledd: a Sors útjai cikcakkosak. Ami visszalépésnek tűnik, az a nagy ugrás kezdete. S ami most kevésnek: az a soknak a magja. Becsüld meg!... Ha majd visszanezel, döbbenet tapasztalod, hogy életednek legnagyobb eseményei milyen szánalmasan jelentéktelen csírákból indultak.

Valamire már majdnem megértél.

VISZÁLY

(*Képjel: Peres száj és nyilvánosság. De még inkább: a száj a világba kiált — s mellette a meghasonlás képe.*)

„Viszály. Légy igaz. Ne légy a helyzettől döbrent!

Középpontba térni: üdvös. Végigvinni: kudarc.

Látni a Nagy Embert: kívánatos.

Nem kívánatos átkelni a Nagy Vízen."

A helyzet vitás.

Dramái, mint egy per, amelyben ellentétes nézetek (érdekek) csapnak össze.

Vagy benne vagy már, vagy éppen most mégy bele.

A *Ji-king* a következőket mondja.

Valódi viszály csak egyetlen van: az önmagunkkal való meghasonlás.

A beháború. A kétség. Amikor hisszük is, nem is. Akarjuk is, nem is. Ki-mondjuk és megbánjuk. Amikor fél szívvel teszünk valamit.

„A tett halála az okoskodás."

Amikor félelmemben vakmerő vagyok.

Amikor vakhitből vagdalkozom, s nem merem kinyitni a szemem, mert félek, hogy nincs igazam, s nem tudok elszámolni véres áldozattal.

Amikor lelkem mélyén nem értek egyet magammal.

Ez a mai ember alaphelyzete: a tudat s a tudattalan közötti viszály. Az egónak a viszálya a Felsőbbrendű Énnel.

Az ego lényege: mindennel és mindenkivel vitába szállni.

A viszály az ego lételeme, amelyben kétségbeesett kéjjel fürdik.

A *Ji-king* azt mondja: **Csung!** Térj vissza a Középpontodba! Ott nincs viszály és kétség — csak Egység van.

És óvakodj „végigvinni a csatádat", mert a végén — akár nyersz, akár vesztesz — csakis baj vár rád, s örökkössé teszed a viszálykodást.

Az örvényből is úgy tudsz megszabadulni, ha orrod befogva szépen lebuksz, s lekúszol mozdulatlan, középponti tengelyén — és úgy fulladsz meg, ha csapkodva odaúszol, ahol a legvadabbul kavarog a víz.

A kínai megyeti a vitát. „Aki vitatkozik — mondja Csuang-ce —, az nem lát mélyre... Ha a szavak vitatkozni próbálnak, nem érnek el semmit!"

Vitával még soha ember el nem intézett semmit!

„A tao révén — mondja a bölc — minden ellentmondás egymásba hatol és egyé lesz.”

Ne a saját igazságodat keresd; emelkedj a Határtalanságba!!

A vizályt elsősorban a saját fejedben kell megoldani.

Ha te „együtt vagy önmagaddal”, a külső vizályt már könnyű rendezni.

A Jóság azt mondja: **a legrosszabb, ha a vizályt agresszióval akarod megoldani. Most semmit se kezdj, mert túlságosan sok az ellentmondás. Várd ki a jobb időket s légy kész a kiegyezésre.**

Gondolatok

A Ji-king azt tanácsolja, **ne menj bele a vizályba.**

S ha már belekerültél, minél hamarabb gyere ki belőle.

Ez a tanács távol esik a mi szemléletünkől, gyáva meghátrálásnak tartjuk, s ezért magyarázatot kíván.

A japán **budo** („harcművészet”) szó első szótagjának (bu) jelentése: „megállítani a rombolás fegyvereit.” Így tanítja Uesiba mester, aki azt mondja: a budo lényege a harmónia és a szeretet. **Minden Egy és összetartozik.**

Ennyi egy szamuráj hitvallása, nem több. Nincs olyan hit, felekezet, vallás, vélemény, érdek, filozófia, párt, politika, amiért ő kardot rántana.

Egyetlen eszménye, amiért az életét is odaadja: a **vizálytalanság!**

Ezt az eszményt először önmagában valósítja meg.

A vizálytalanság — benső béke — nemcsak vallása, de lelkiállapota is.

Vizály csak azokban van, akik megtámadják!

Ilyenkor a szamuráj előhúzza kardját, de csakis azért, hogy mások vizályát rövidre zárja, s minél előbb helyreállítsa a harmóniát.

Ellenfelei saját vizályuknak lesznek áldozatai — ennyi történik ilyenkor, s nem több.

Jézus is így működött. Soha senkivel nem vitatkozott („te mondd!”), nem hadakozott, nem akart senkit legyőzni, s amikor Péter kardot rántott, felhívta a figyelmét a karma törvényére: „Aki kardot ragad, kard által vész el!” Jézus egységben (szeretetben) élt az emberekkel.

Az **emberek nem éltek egységben vele** — vagyis a vizály nem Jézusban, hanem az emberek lelkében volt, s van a mai napig is! Képtelenek vagyunk átélni, hogy ellenségünket szeretni kell, s ha megütnek, oda kell fordítani a másik orcánkat is, hogy nem **ellenállni** kell

a gonosznak, hanem hagyni, hogy *saját viszálya föleméssze, hogy a „Nekem van igazam!” rögeszmés indulatába belezuhanjon.*

A hitviták értelmetlenek. Éppen a lényeket, a szeretet szellemét sértik, évezredekben át: nyilvánvaló, hogy az igazság egyik oldalon sincs.

Az „elvek” — Hamvas szavaival: „fedőelméletek” — csupán arra való, hogy eltakarják a viszály eredeti okát: az érdekek ellentétét.

Győzni a viszályban nem lehet, csak felülemelkedni rajta.

A hitviták épp olyan végtelenek, mint a vérbosszúk.

A viszály nem addig tart, amíg győzol vagy vesztesz, hanem addig, amíg ki nem lépsz belőle!

Erre tanít a **Szung jósjele**, mely mindjárt a jelképben azt mondja:

„Az Igaz Ember, mielőtt belekezdene valami újba, felszínre hozza rejtett ellentmondásait.”

Így lehet megelőzni a viszályt.

Az éber szellemiség — mint a jó sakkozó — előre látja egy-egy lépés valamennyi következményét.

Gondolatban végigjátssza a partit, s ezért később nem éri meglepetés.

De lehet az is, hogy úgy dönt, ez nem az ő partija, és bele sem fog az egészbe.

Jó döntés az, amikor a Bölcs dönt bennünk, aki — mielőtt a megvalósítás útjára lépne — az egész mesét, amit végig kéne csinálnia, csupán mentálisan, képzeletében megidézi.

A viszályt, ha csírájában van, nem szabad megérlelni!

A Szung óvatosságra int: fontold meg, kikkel társulsz, mit tervezel, mire szerződsz és hogyan!

Vizsgáld meg „igazadat”.

Ha viszályba kergető, izgága, konok „igazság”, tudd, hogy van ennél bölcsőbb igazságod is.

Ha már viszályban vagy, ne egódtól, hanem lényed Középpontjától várd a megoldást.

Vonások

1. Ne tedd tartóssá az ügyet. Kis szóváltás (bírálat) — és menj tovább!

Kis kellemtelenséget ne növelj viszályá! Lehet, hogy az ügy nem rád tartozik, lehet, hogy egy szóval megoldható.

Nem szabad azonnal „ugrani”. Hagyd eliramlni, ne is nézz utána.

2. Nem tudod a vizályt uralni. Térj vissza magadhoz (cuan), s menekülj vissza erős városodba! Néped és a sok száz otthon így marad mentes a bajtól.

A helyzet nemcsak a túlerő veszélyére utal, de arra is, hogy fejetlenül küzdenél. (Gőg? Indulat? Hamis önérzet?) A kínai Patkány a bölcs alkalmazkodást és értelmet jelképezi. A szövegben előforduló cuan képjel egy patkányt mutat, amely visszabújik a lyukába, megmentve ezzel önmagát és övéit.

3. Táplálkozz a régi hagyomány erényeiből! Veszély, de üdvös vége lesz. Ha netán királyt szolgálsz, ne saját műre törekedj!

A vonásnak sokféle értelmezése van. Lényege, mint a 2. **Kun** jósjel 3. vonásának: a szolgálat a fontos, nem az egyéni elismerés! Ha önállóítani akarsz magad: vizályt szülsz.

A régi hagyományok lényege, hogy Istené a hatalom és a dicsőség. A veszély az jelenti, hogy ez ellen tiltakozol. A helyzet kulcsa most nem a kitörés, hanem a meglévő megbecsülése.

4. Ne bonyolódj vizályba! Fordulj meg a sorsod irányába! Béke s önmegtagadás nyit utat számodra.

Amit meg kell tagadnod: türelmetlenség, önfejlőség, agresszivitás, s a „küzdök az igazamért!” — önáltató gondolata. Valódi sorsod most nem a háborúság, hanem a békesség oldalán van. Ne akarj győzni, akkor se, ha gyengébb az ellenfél! Ha mások hívnak ki: ne vedd fel a kesztyűt!

(Ferdinándot, a mesebeli bikát semmiféle vörös posztóval nem lehetett döfésre ingerelni, mert az aréna illatos virágait szagolgatta.)

5. Vizály őelőtte: magasztos üdv.

Hívó ember ezt úgy mondja: Istenre bízom a döntést. Közönséges ember úgy: döntsön a pártatlan bíró. A Tao bölcse azt mondja: lényed közepében (**Csung**) már látod s teszed azt, amit kell.

A vonás nem szól arról, hogy mi a döntés: küzdelem, várakozás vagy békesség. Csakis az ego uralmától megszabadult ember képes az igazság harmóniáját helyreállítani. Ez a cél. El is érheted.

6. Talán bőrvével is kitüntetnek. Hajnalig háromszor is letépi rólád.

Aki sorsa ellen küzd, lehet, hogy átmeneti csatákat nyer, de a háborút végül elveszti. Aki konokul végigviszi az esztelen küzdelmet, pillanatnyi diadalt arat, de utána sorozatosan megszégyenül. Ne légy „gőgös sárkány” — mert győzelmed kéje rövid ideig tart, de a megszégyenülés karmikus terheit hosszan hurcolod majd.

SEREG

(Képjel: Sokaság gyülekezik a középpont köré)

Rendet kell teremteni a zűrzavarból.

Rendet azért, mert a kihívásnak nem tudunk megfelelni.

Az élet: küzdelem. S a küzdelmet győztesen megvívni csakis összeszedett lélekkel, szervezett erővel s jó taktikával lehet.

A zűrzavar lehet bennünk, rajtunk kívül vagy mindkét helyen.

Sok hang, sok akarat, sokféle vágy, késztetés, érzés, gondolat — kell egy karmester, aki kellő eréllyel renddé szervezi a diszharmóniát.

Hasonlóképpen: a világdrámában a csöcselék nem tud csatát nyerni, csakis a jól szervezett sereg.

A jósgel erről szól: kihívás előtt állsz. Erős, látó lényedre van most szükséged, benső „kapitányodra”, aki kitartással s eréllyel életedet megszervezi.

Mik a jó vezér tulajdonságai?

Először is, hogy látja a jövőbeli célt, s ezt másokkal is láttatni tudja.

Küzdeni csak akkor tudunk, ha van miért.

Mert minden küzdelem áldozatokkal jár, s áldozatot csakis olyan cért tudunk hozni, amelynek értelmét előre látjuk.

A cél lelkesít.

Másodszor: erőre van szükség. A vezér egyedül erősebb, mint egész serege: belőle merítik az energiát mások is.

Harmadszor: bölcsességre van szükség, hogy emberei szívét s a küzdelem titkát minden helyzetben ismerje. Ehhez hozzátartozik a megértés, az, hogy önmagát szeretetté vagy tiszteltté tudja tenni, hogy ne kényszerből kövessék.

A jel néha csak arra szólít fel: **szedd össze magad!**

Ilyenkor a „sokaság” lelkünk sokféle hangját jelenti, a fejünkben lévő zűrzavart.

De sokkal gyakrabban azt üzeni: kihívás előtt állsz, amelynek meg kell felelned! Hozd rendbe magad!

A Si jelét „Hadseregnek” is fordítják, de ez ellen tiltakoznak a kínai tudósok. Az ősi Kínában nem voltak reguláris seregek, csakis békés parasztok, akiket pillanatok alatt sereggé lehetett szervezni.

Igazságos háborút két esetben vívtak: önvédelemből, vagy ha a zsar-

nokságot meg kellett dönteni. De hadsereget nem tartottak, mert azt mondták: ahol militáris sereg van, ott háború is lesz.

Igazi vezér az, aki ódzkodik a csatától, de ha megtámadják, verhetetlen.

Az igazi vezér: békés. Szigora értő és mértéket ismerő. És hallgatnak rá, mert sikerült mindenkivel megértetnie (megéreztetnie), hogy jót akar.

Feladat előtt állsz. Ehhez, ahogy manapság mondják: „funkcionális egységre van szükség”. „Akarat — mondja Nietzsche — egy akaratot sokáig akarni!” Kire hallgatsz magadban? Ki a legfontosabb benned?

Követed-e magadat? Tudatos vagy féltudatos késztetéseidet alárendeled-e az élettervednek?

Ha nem — megbuksz.

Szétfolysz.

Legyőznek.

Vállalkozásodnak nem tudsz megfelelni.

E jósjel azonban azt mondja: Üdv! Hibátlan!

Vagyis látja benned a „karmestert”. A „vezért”.

A győzelem nem biztos — *a Ji-kingben* semmi sem „biztos”, mert tőled függ —, de lehetőség van rá!

Gondolatok

Füst Milán azt mondja: „A lélek: gyülekezet.”

Ez azt is jelenti, hogy egyszerre sokfélélt akarunk.

Ebben a jósjelben *cselekedni kell, s a tett nem lehet másmilyen, csak egyértelmű.*

Sorsfeladat megoldásáról van szó.

A feladatban lévő veszélyt az jelenti, hogy erőink szétszórtak, s önmagunkkal nem vagyunk tisztában. Itt pedig — mint minden harcban — kollektív erőre van szükség. Először önmagunkat, majd — ha ez a feladatunk: másokat is össze kell fognunk.

A jósjelben egyetlen „erős” vonás van: a 2. Ez nem a „király”, hanem a „kapitány” jele: „Isten után az első” — ahogy egy könyv címe nevezi a hajó kapitányát. Ő is szolgál. Nem önmagát, hanem a hajót, s a hajón lévő minden ember ügyét. Hívd elő magadban a „kapitányt”!

Ő az, aki tud, aki hisz, ha kell, erélyes, ha kell, megértő. Minél viharosabb a tenger, annál nagyobb szükség van rá.

Csakis olyan célt tudunk elérni, amit mindenki akar.

Ez ennek a jósjelnek a másik üzenete.

Ha az egyik pillanatban hiszel, a másokban nem: a hitetlenség kioltja a hit erejét.

Ha bízol a győzelemben, de közben a kudarctól is tartasz, veszíteni fogsz.

Ha azt mondod: „tudom”, s közben kételkedsz: hibásan lépsz.

A Si jósjele a kétség veszélyéről s az egység győzelméről szól.

Olyan élethelyzet előtt állsz, amelyet szétszórtan nem tudsz megoldani.

Sem türelmetlenül.

Kitartásra van szükséged.

Vonások

1. A seregnek rendben kell felvonulnia. Ha nincs rend, balszerencse fenyeget.

Nincs rend, ha nincs közös cél s közös hit az érdemes célban.

Sokan a „lü” (rend) írásjelet úgy is értik, mint „zenei ritmust”: ősi időkben zenei indulókkal kísérték a hadmozdulatokat. A zene magasabb rendű egységet teremt, mint a közös elvek. A keleti harci művészetekben a mozdulatok: ritmikusak, s a küzdelmeknek rejtélyes ütemeik vannak. De bármiféle harcban, még egy üzleti vagy politikai tárgyalásnál is fontos a ritmusérzék. Messzire vezető gondolat, hogy **ami zenétlen, az széthullik**. Itt egyszerűen az egész jósjel alapjelentéséről van szó, mert most elindul valami, és minden kezdet: döntő.

2. A Sereg vezérének helyén van a szíve. Üdv, nincs hiba. A király három sorsjutalmat ad.

Kissé szabadon fordítottam úgy, hogy „helyén van a szíve”. Azt jelenti, hogy a KÖZÉP-ből cselekszik. Az ilyen cselekvés önzetlen, tiszta, sorszerű és áldásos. Beteljesítő. A „három” számtalant jelent, sokat, mindenkire kijutót. Jó karmester intéseit követni a zenészeknek is jó. Üdvös eredmény. Jó sors.

3. A Sereg netán hullákat szállít a kocsin. Baj!

Vereség vár, ha nem a jósjel tanácsát követed. Ha nincs vezéred, ha vezérednek nincs helyén a szíve, ha félelmeidre, agressziódra, rossz emlékeidre, múltbéli ösztönös késztetéseidre hallgatsz: baj!

Fejtetlen akciónak vereség lehet a vége.

4. A Sereg visszavonul. Nem hiba.

Bölcs dolog most nem ütközni. Nem időszerű. Visszavonulni nem vereség, sőt, talán egy eljövendő győzelem első lépése. Ne hagyd magad harcra kényszeríteni. Térj ki előle, megfontoltan. Ha jön az ellenfél, akkor is. (Gondolj a bikára s a matador mozdulatára: hiába jön a dühödt bika!)

5. Vad a mezőn. Megfogni kívánatos. Vigyázz a szavaidra! Nincs benned hiba. Az idősebb fiú vezesse a sereget — az ifjabb hullákat szálít: ebben kitartónak lenni baj!

A küzdelem forogtata. Minden szó számít — nincs már hezitálás.

Vagy igen — vagy nem! Az igazi parancs: pontos és szűkszavú.

Ilyenkor félő, hogy elszabadulnak az alacsony késztetések, ösztön-erők. Baj. Küzdelemben megőrizni a tiszta fejet, a mértéket s nyugalmat: üdvös, de nehéz feladat. Pánik és kapkodás csak bajt szül. Békében könnyű az egót elnémitani. De drámai helyzetben előtör, és nem lehet megfékezni.

A képzett harcos úgy küzd, ahogy egy jó sebész operál: lát, tud, ítél s nem remeg a keze.

A képzetlen harcos ellenben elveszti a fejét.

Ebben a vonásban dől el, mennyire sikerült az egész jósjel tanácsát megvalósítani.

6. A Nagy Vezér beteljesíti a sorsot. Várost, otthont alapít. Közönséges embert alkalmazni nem szabad.

A megvalósulás fázisa. Vigyázni kell, nehogy a győzelemben bukj el. A sikerbe több ügy bukott bele, mint a vereségbe. Kevés ember van, akit a hatalom nem ront meg, s aki nyert csata után is megőrzi szerénységét. A legtöbb párt és jó ügy akkor kezd rohadni, ha győz. Kire hallgatsz magadban, ha jól megy sorod?

ÖSSZETARTÁS

(A képjelnek két értelmezése van. Az egyik: ketten, mint egy táncban, összetartanak. A másik: valaki megáll, körülnéz és vizsgálódik. „Összehasonlít.”)

Egyedül nem megy. Az ember társakat keres. Ennek a jósjelnek ez a feladata. Meg kell találni azokat, akikkel össze tudsz hangolódni, akikkel az élet — sokszor veszedelmesen hullámzó — tengerén biztonságosan tudsz hajózni. Azért használom ezt az olcsó hasonlatot, mert kétszerezen is érvényes. A jósjelben alul van a Föld s felül a Víz, melyen hajózni nem veszélytelen: a víz mély. Másodszor pedig: a biztonságos hajózás feltétele nemcsak az odaadó legénység, hanem a bölcs, erős, bajban is kitartó Kapitány. (Ez a jel 5. vonása.)

Az Ítélet így szól:

„Az összetartás üdvös.

Vizsgáld meg újra a jóslatot,

Van-e benned hit s kitartás.

Ha igen: hibátlan.

A szívükben nyugtalanok minden oldalról gyülekeznek

Aki későn csatlakozna: annak baj.”

Minden társulás feltétele, hogy valaki álljon a középpontban, akihez viszonyulni lehet. Egy király. Egy karmester. Egy kapitány a hajón — s VALAKI benned, aki erős, aki irányít, s akihez lelked összes erői viszonyulni tudnak.

A mai ember azért alkalmatlan arra, hogy valódi és tartós közösséget teremtsen, mert hiányzik a saját centruma. Minden napon és minden órában más szeszély, vágy, ambíció, indulat, hangulat uralja. Egyik pillanatban vonz, a másikban taszít, most szeret, majd gyűlöl; ma megbánt, holnap megbánja, s holnapután újra meghánt. Sokan vannak bennünk, csakhogy a sokhoz nem tudnak mások tartósan viszonyulni, mert ha közelednek hozzánk, nem tudják, ki az, aki éppen hatalmon van bennünk: a Szépség vagy a Szörnyeteg?

Van-e centrumod?

Ha van, köréd gyűlnek. Ha nincs, te igyekezz olyan, lelkileg rokon társakat találni, akiket nemcsak a vonzás-taszítás, hanem valami központi „rendező” hozott össze.

Közösség sokféle lehet.

A Pi eredetileg faluközösséget jelentett.

De lehet bármiféle kollektíva, amelyet valamiféle közös sors, terv vagy lelki kapcsolat hozott össze.

Hamvas azt mondja: igazi közösségben képességeink felfokozódnak. S fordítva: beteg „közösségben” képességeink lefokozódnak.

De bármennyire beteg is a világ, s bármennyire is képtelenek vagyunk normális közösséget teremteni s fenntartani — meg kell próbálni, mert „egyedül nem megy”!

A jósjel sokat kíván tőlünk, mai emberektől, mert mi közösség-képtelenek vagyunk. Vágyódnak rá, de nem tudjuk megteremteni.

Az összetartozás most mégis alakulóban van.

Talán alkalmassá válsz rá.

Csak ha magadat szereted, szerethetnek meg mások is.

Csak ha magadat megtaláltad, találhatnak meg mások is.

Elsősorban tehát magaddal kell „összetartanod”.

Másokkal már könnyebb, mert a benső harmóniának erős a vonzereje.

Az erőshöz szívesen csatlakoznak. A gyengétől ösztönösen menekül mindenki.

Az összehangolódásnak ideje van.

Mint egy koncertnél: a későn jövőket már nem engedik be.

Gondolatok

Korszerűtlen dolgot kér tőlünk ez a jósjel.

Azt, hogy szeressük egymást.

Nem a szó jézusi értelmében, szerényebb módon: legyünk szolidárisak, fogjunk össze, harmonizáljunk másokkal.

Emberek vagyunk, s ez azt jelenti, hogy nem tárgyként csapódunk össze egymással, de testben, lélekben, szellemben találkozunk: minden kapcsolat, még a kifejezetten anyagi, üzleti társulás is *lelki kapcsolat!*

Az érdek szintje fölött kell hogy legyen: morál, megbecsülés, tisztesség, összetartás és megbízhatóság — ha nincs, akkor *embertelen!*

A *Ji-king* azt kéri, ne legyünk embertelenek.

Az összetartás üdvös.

Manapság nagy ritkaság.

A Pi ősi faluközösséget jelent. Ma alig találsz olyan környéket nálunk, ahol a szomszédok ne irigyelnék vagy gyűlölnék egymást.

Kevés a harmonikus család, a jó csapat szellem, amelyet ne robbantana szét az érdek vagy az indulat. Pártok és szekták csak úgy tudnak ideig-óráig fönmaradni, hogy a levezetetlen indulatok energiáit *kifelé*

fordítják: másokat gyűlölnék. Ahogy a lélektan mondja: *saját kohéziójuk érdekében ellenség-képet gyártanak*.

Mások gyűlölete a legjobb ragasztó: a fenyegetettség érzete erősíti a csordaszellemet. Ilyenkor még azok is „összetartanak”, akiknek semmi közük egymáshoz: ha kiderül, hogy nincs ellenség, azonnal egymás tor-kának ugranak.

A forradalmárok jellegzetes sorsa ez a forradalmak után. Vállvetve harcoltak a közös ellenséggel, de amikor a lóporfüst elszáll, s nincs ki ellen harcolni tovább, egymásra néznek és rádöbbennek, hogy egyetlen közös eszméjük sincs és valójában szívből utálják egymást.

Ez a jósjel nem külső háborúságtól, hanem a benső méltóságtól, valódi emberségünk fölismerésétől várja az összetartás erejét.

Ez ugyanis nem múlik el.

Az életben a legmaradandóbb a hit és a kitartás.

A hit „hívseget”, hűséget jelent.

Vonások

1. Az Őszinte és az Igaz összetart. Nincs hiba. Szinte túlcsoordul tőle az agyagedény. Még üdvösebb, ahogy közeleg a beteljesülés.

A kapcsolatot közös szellemiség szövi. Ez nagy energiákat vonz magához. „Őszinte, igaz” (**jou fu**) azt jelenti, hogy nincsenek hátsó gondolatok: a szívünkkel is látjuk egymást. Ez a középpont vonzása. Ősi értelme szerint az ilyen egyesülést a magas szellemvilág is támogatja. Mélyebb szövetség csakis úgy jöhet létre, ha a lelkek előbb megtisztulnak. Ez még a fizikai világban is így van: mielőtt összeillesztesz valamit, **meg kell tisztítani**, különben nem fog a ragasztó.

2. Az összetartás belülről ered. Üdv! Kitartás!

Valódi társulás magától jön létre — nem kell (nem is lehet!) erőszakolni. A benső kapcsolat minden érdeknél, felszínes érzelemnél fontosabb.

3. Nem hozzád méltókkal tartasz össze.

Az igény, hogy tartozni akarok valahová, néha méltatlan helyzetbe kever. Ez nem a te színvonalad, nem a te közösséged! Ha köztük kell maradnod: légy tartózkodó. Ha nem: szakadj el, s várd ki, amíg elérkeznek a hozzád méltók! A jó kapcsolat az embert értékesebbé teszi. A rossz kapcsolat lehúzza.

4. Kívül is keresd az összetartást! Üdv! Kitartás!

Ha a 2. vonal „intim” hitet jelentett, ez itt a nyilvános megvallást.

Az összetartás itt a közösség vezetőjével van. Nem azért, mert hatalma van, hanem mert emberileg értékes. Gyakori tapasztalat manapság, hogy a vagyon és hatalom vesztével elvesznek a „jó barátok” is. Te ne légy szolgálékú!

A hűség igazi jele az, ha ez ember mindenki előtt vállalja.

5. Az összetartás megnyilvánul. Vadászaton a király csak három oldalról enged hajtani, de elengedi a vadat, ha előre szalad. A város lakóit nem kell engedelmességre figyelmeztetni. Üdv.

Csak aki önként jön, az tartozik hozzád. Semmiféle befolyás (rábeszélés, ígéret, fenyegetés, csábítás, lelki „ráhatás”, térítés stb.) nem helyes. Így jön létre az igazi közösség, ahová úgy tartozik mindenki, hogy megőrzi saját egyéniségét. Ez a sokszólamú harmónia titka. Aki nem ide tartozik: menjen el. „Ha nem tudsz szeretni — mondja Nietzsche —, menjél tovább!” Így gondolkozik közösségének tagjairól a jó vezető. A szellemvilág tiltja az erőszakos ráhatást.

Hamvas Béla úgy mondaná: az igazi közösség a szabadság jegyében áll. Ez érvényes egy népre, egy vallásra, egy barátságra, egy házasságra — még egy focicsapatra is. Minden olyan jó kapcsolatra, ahová az ember azért tartozik, mert önmagát önként adhatja.

6. Összetartás, fej nélkül. Veszély!

Ehhez nem kell magyarázat: fej nélkül még egy csorda is szétszéd. „Fejetlenül” menekül. Illúziók, önáltatások, félelmek, ambíciók, másokra vetített vágyképek vagy rémképek — egyszóval a való helyzet fel nem ismerése a „fejetlenség”. Az így összetákolt kapcsolatban megmaradni nem lehet, mert nem visz sehová.

Rádöbbsz, hogy a sofőr, aki mellett ülsz, nem tud vezetni!

Ha te vagy a sofőr: állj le! Ha mások: szállj ki azonnal!

Lélektanilag ez olyan helyzetet jelent, amelyben elveszíted a fejed.

Egy kapcsolatban azt, hogy a másikat nem látod tisztán: az illúziódat összetévesztetted a valósággal.

Az analógia, amelyet az élet bármelyik területére alkalmazhatsz most: **Centrum nélkül minden szétszóródik a semmibe.** Ezt tudják a csillagok, az atomok, a növények és az állatok. A test sejtjei is tudják — ha nem rákosak.

A helyzet megoldásának alapja: igyekezz ráatalálni a centrumra!

A KICSI ÖSSZEGYŰJTÉSE

*(Képjel: A Kicsiny — és a termékeny Föld,
amely a folyó iszapjából gyűlt össze.)*

A „Hszü” összegyűjtést, megszelídítést jelent. Amit szelídíteni kell, az a nagyravágyás, az ambíció, a „Mindent azonnal akarok!”. A cél már előtted lebeg — de nem oly közel, ahogy szeretnéd. Először magadnak s a körülményeidnek kell alkalmassá válni rá. Légy szelíd, óvatos, alkalmazkodó! Hajt a lendület, az akarat, a teremtő vágy — de mindezt még meg kell szelídítened. Nyers még az erőd, s főleg túl önös.

Tanács: Óvakodj erőd alkalmazásától, mert az most úgyszólván csak agresszió és durvaság lenne, vagy még inkább: hisztéria!

Tanulj alázatot! A „Hszü” másik jelentése: **összegyűjtés**. Sok kicsiből lesz a sok. Szorgalomból. Látszólag jelentéktelen részletekből. „A legnagyobb út is egy lépéssel indul” — mondja a bölc.

Becsüld meg a kicsit! Tanuld meg: nemcsak a benső, szellemi — hanem a külső, formai is lényeges! Haladj lépésről lépésre! Taktikád lágy legyen, ne kemény! A messzi cél bizonyosságá ne tegyen vakmerővé!

Ez az előkészület ideje.

Meg kell érni mindenre.

Gondolatok

„Ki a kicsit nem becsüli, az a nagyot nem érdemli.”

A tanítvány egyetlen tál rizst úgy köszön meg, mint Isten legnagyobb és legcsodálatosabb adományát.

Az is.

Az Érett Lélek tudja, hogy nincsen „nagy és kicsi” — minden nagy!

Az életben nincsenek elhanyagolható mozzanatok. Csak a nagyravágyó képzelet, hogy Élet és Dicsőség csak a csúcson van, a lépésről lépésre való menetelben nincs.

Mielőtt a teremtő erők formát öltenek, átmennek a sejtről sejtre növekedés lassú, isteni fázisán. Ez a lassú érés, fokozatos kibontakozás a *Hsziao Hszü* lényege. Ebbe a folyamatba nem szabad türelmetlenül beavatkozni. Bár a késztetés megvan hozzá. A nagy Jang erőket azért kell visszafogni, mert még nem egyensúlyosak, még gőgösek, önzők, hiúk,

nagyravágyók: most még csak rontani tudnak a helyzeten; és főleg rossz karmákat gyűjteni az „Akarom!” türelmetlen mohóságával. E jelben még nincs bizalmad abban, hogy „Isten adja” — hanem azt mondod: „Inkább elveszem!”

Ez a jel a nagy előkészületekés a nagy előkészítőkés; Mózes jele, aki elvezette népét a Kánaánig, de ő maga már nem mehetett be oda. S tudta, hogy ez így van jól.

Belesimulni a Taóba — Isten akaratába —, ez ennek a jelnek a feladata.

Vonások

1. Visszatérés a saját utadra. Hogyan is lenne ez hiba? Üdv!

Amikor valami nem úgy alakul, ahogy egókn szeretné, azonnali késztetést érzünk, hogy az élet irányítását kezünkbe vegyük. De itt még halljuk a szívünk hangját is: még tudjuk, hogy a nehezebb út a miénk.

Saját utunk, a bibliai „keskeny út”. Ezen csak kis léptekkel, szerényen és alázatosan lehet haladni. Ez visz az isteni boldogság felé.

2. Visszarántják, s visszatér az útra. Üdv!

Akit Isten szeret: pórázon tartja. A póráz sok minden lehet: akadály, kiábrándító esemény, mások példája, intő jel — „Ne erre! Arra!” Ez lehet benső hang is, amely legyőzi a kísértést. Mi a kísértés? Ebben a jós-jelben az, hogy valaki többet és nagyobbat akar — nem, mint amennyit nem megérdemel —, annál, amennyi a számára üdvös. Néha előbb kapjuk ezt és a megelőző vonást, minthogy a kísértés a sorsunkban felbukkanna.

3. A kocsi küllői kiesnek. A férfi és az asszony nem tekint egymásra.

Alábecsültük a külső akadályt, vagy túlbecsültük önmagunk erejét. Az üdvös cselekvés titka: önismeret és életismeret. Itt ez hiányzik. Ráadásul a kudarc élménye nem önvizsgálatra, de önvádra vagy indulatos vádaskodásra késztet. Ne tetézd a hibát újabb hibával: ne vidd haza az elkeseredésedet, senkire se vetítsd ki hibádat! Önmagadra se! Ha valamit elvétettél, fejtsd meg az okát, s hozd helyre! Ha nem, fogadd el a sorsodat!

4. Őszinte, igaz. Szűnik a félelem s az aggodalom. Nincs hiba.

Az első két szó (kínaiul **jou fu**) nem csak azt jelenti, hogy őszinte s igaz vagy.

Ősi jelentése „egységélmény”: a tudatos és a tudattalan, a külső és a belső egységét; s főleg azt, hogy a szellemvilág bizalmát kiérdemelted.

Azt jelenti: nyitva vagy az Igazra. Önzés, önáltatás, hátsó gondolat nem árnyékol le: seghető, s tette alkalmas vagy.

Az őskeresztény hagyomány ezt nevezi „hitnek”.

Ez minden akadályt legyőz. Félelem és aggodalom csak addig tart, amíg okai sötétben vannak. Az igazság fényében eloszlik a sötétség: aki bíz, abban megbíznak.

5. Őszinte és igaz. Egymás kezét fogva. Gazdag vagy társakban.

A **jou fu** itt kiterjed másokra. Semmi sem a tiéd, hanem közös. Egymásnak élünk, nem saját magunknak. A „kicsi összegyűjtése” itt megosztást jelent; a jel szelídítő ereje pedig ezúttal arra nevel, hogy nincs enyém — csak miénk. A lét nem monodráma, hanem társasjáték. Együtt.

Ritka pillanat, amikor nemcsak mi, de mások is ráébrednek, hogy egymásért élünk. Üdv csak az együttműködésben van.

Társat vagy társakat találni a sötét világban: a legnagyobb kegyelem.

Add oda magad — ez az első lépés.

6. Az eső megered s eláll. Az erény összegyűlt. Ha az asszony makacsul folytatja: baj. A hold majdnem teli. Ha a nemes lelkű tovább folytatja: balszerencse.

Az eredmény megszületett. A kicsiny összegyűlt. Légy hálás és elégedett.

Ha többre vágysz, akkor azt is elveszíted, amit eddig kaptál. Aki a győzelem pillanatában megfélekedzik a szerénységről, s aki a kapottnál sokkal többet remél, az elveszíti önmagát.

ÓVATOS HALADÁS

(Képjel: Valaki cipőben óvatos lépteket tesz)

Sorsod útján haladsz. Lépésről lépésre beteljesítesz valamit.

„Lü” valaha egy pár cipőt jelentett, amelyben az ember magasabb céljai felé „lépkedett”.

De hogyan?

A jósjelben a gyenge Tó Kua fölött az erős Alkotó áll — ráadásul az egész jósjelben egyetlen Jin vonal van —, vagyis itt a gyengének szól a tanács, hogyan viselkedjen az erőssel, a hatalmassal szemben.

A „viselkedés”, a „magatartás” döntő — bár a passzív magyar szavak helyett szívesebben használnám az „önirányítás” kifejezést.

„Tigris farkára lép

Nem harap.

Siker.”

Ebből a jósjelből született az „udvariasság” ma már sajnos alig ismert fogalma. Ez azt jelentette, hogy mindenkinek van egy „udvara”, amelybe nem gázolok bele. Tapintatos vagyok, tisztelem a másik ember társadalmi s emberi, rangját; nem akarom kitúrni, nem akarok a helyére ülni, nem akarok a tigris „farkára lépni”, s nemcsak azért nem, mert félek tőle, hanem azért sem, mert tisztelem.

Légy óvatos, tapintatos, tisztelettudó.

A minőségek világában valódi Rangok vannak.

Ma a világ teli van karrieristákkal, trónbitorlókkal — ezek is „tigrisek”, csak nem a nemes, hanem a vérszomjas fajtából; nincs veszélyesebb, mint ha karrierista felettesed észreveszi, hogy te is karriert akarsz csinálni.

Ma nincs udvariasság, csak arcunkra kényszerített mosoly.

Ritka az a benső meggyőződés, hogy valakire nem azért nézek föl, mert társadalmilag magasabban áll, vagy több pénze van, hanem azért, mert emberi, szellemi értékét többre tartom, mint a magamét.

Követni valakit csak ebből a szemléletből szabad!

Feltéve, ha több akarsz lenni s értékesebb.

Ha csak karriert akarsz csinálni, akkor — a *Ji-kings* szerint — a „tigris farkára lépsz, s megharap” — mert nem magasabb értékeket képviselsz, hanem pöffeteg egódat, s ez csúnya karmát vonz magához.

A világ rendjét csak ideig-óráig lehet földúlni: van egy öntisztuló törvénye, amely mélybe rántja a felkapaszkodókat.

Gondolatok

A jósjel azért int óvatosságra, mert itt nagy, teremtő energiákról van szó.

A **Lü** mellékjelentései között ott van a „beteljesítés”, a „boldogság”, az a pálya, amelyen a csillagok keringenek az égen — ott van a saját útját járó ember öröme; mindez csak úgy érhető el, ha *bánni tudsz a nagy feszültséggel*.

Mintha áram alatti rendszerben dolgoznál, tudatosítanod kell, hogy helyzeted *nem veszélytelen*.

A veszély tudata nem félelmet, hanem *óvatosságot* jelent.

Sőt, félnivalód éppen akkor van, ha nem tudod, mibe nyúlsz bele.

Sok érzékenységet, tekintélyt, önérzetet, sőt gögöt, beképzeltséget, hiúságot is sérthetsz most — pusztán elővigyázatlaniságból.

Ezért tanácsos fölismerned nemcsak azt, hogy kiben mi lakik, de azt is, hogy mi dolgod a másikkal!

Sértés, bántás, kioktatás, megalázás — mindezt akaratlanul is elkövet-heted, ha az „udvariasság” határait átléped.

Az ősi szemlélet szerint minden emberi lénynek van egy „udvara”, amelynek közepében lakik. Jól közelíteni valakihez nemcsak azt jelenti, hogy nem gázolok az ő birtokára, hanem azt is, hogy a saját „udvarom” határáig sem megyek el. Manapság is törvény, hogy a kerítéstől meghatározott távolságon belül nem szabad fákat ültetni. Az égi rend is így működik. A titka pedig nem az, hogy a kiszabott határokat betartom — ez csak formáság és áلودvariasság —, hanem az, hogy *tisztelem az udvar közepén élő ember lényét, szellemét*.

„Tiszteld az embert!” — mondja Gorkij darabjában egy részeges csö-lakó.

Nem azt, amivé tette magát (manapság alig van olyan „érdemünk”, amely tiszteletet érdemelne), hanem azt, aki benne rejlik, s tán maga sem tud róla.

A másik ember tisztelete: a benne lakó Isten tisztelete.

Az udvariasság alapja: önismeret. Elsősorban magát becsüli az ember: nem attól függ a viselkedésem, hogy mások mit érdemelnek, hanem attól, hogy *mi az én normám*.

Harcművészetben azt tanácsolná mestered, hogy játsszál.

Őrizd meg laza, hajlékony, játékos mozgásodat — ne félj, és ne éreztesd ellenfeleddel, hogy töled félnivalója van.

Korai lenne.

Követő taktikát kell alkalmaznod: az ügyesnek ez az egyetlen esélye az erősebbel szemben.

A jósjel helyes taktikáját alkalmazva **egyre erősebb leszel.**

„Tigrissé” leszel magad is.

(Egyszer azt kértem szellemi Mesteremtől: „Üzenj nékem valamit!”

Ezt a jósjelet küldte, változó vonalak nélkül.

Jelentése: „Így kövess engem, mint gyenge ember a hatalmas tigrist. Ritka manapság a jó tanítvány. Hiányzik a respektus, az odaadás a tudni vágyás és a gyermeki derű. Azt képzelitek, mindent jobban tudtok — és ráléptek a tigris farkára ! Ha tigris akarsz lenni, ne próbálj átgázolni rajtam, hanem lépj a nyomomba. Kövessél!”)

A Jósjel azt üzeni: légy óvatos, ne hagyd el a járt utat, túrd mások „rossz természetét”. Haladj lépésről lépésre, derűsen.

A gyenge legyőzi az erőset.

A jósjel sikert ígér.

Vonások

1. Egyszerűen haladsz. Nincs hiba.

Nincs benned nagyravágyás, elégedetlenség, nyugtalanság.

Benső lényed vezérel, s ezért nem az a fontos, mekkorát lépsz, s hogy mások mit szólnak hozzá, hanem, hogy jó úton jársz.

Kis lépések jó irányba. Nem baj, ha egyedül.

2. Sima, egyenes úton haladsz. A magányosnak üdvöt hoz a kitartás.

Ha benne élsz is a világban, mintha nem élnél benne: nem hatnak rád a társadalom sötét, zavaros erői: saját utadat járod. Nem engedsz kísértéseknek, hívságoknak, melyek fölösleges bonyodalmakat okozhatnak. Menj tovább a középúton.

3. Fél szemmel is láthatsz, sántán is járhatsz. Tigris farkára lépsz, s megharap. Baj! Úgy küzdesz, mint egy katona, aki nagy vezérért harcol.

Gyenge is vagy, rosszul is mérted föl a helyzetet: ebből csak elkeseredett küzdelem lehet. Nem látod sem magadat, sem a körülményeidet: ne ütközz! Gyűjts inkább erőt. S láss sokkal tisztábban! Más az emelkedés, s más az elbizakodott törtetés.

4. A tigris farkára lépsz. Védekezel, védekezel, végül üdvhöz jutsz.

A helyzet nehéz, de már tudod, nem erővel kell megoldanod, hanem megértéssel. Belül már erős vagy, de ne élj vele!

Lágyan, bölcsen, engedékenyen arathatsz győzelmet.

A tigris legyőzésének módja: a szelídítés.

5. Határozott lépés. Kitartás, veszély tudatában.

Ez már nem a vakmerő, hanem a bátor tett pillanata. Itt már tiszta a szem s az ész: tudod, mivel állsz szemben, mit kockáztatsz, s mit akarsz elérni.

Itt tenni kell! Tudod, mit! Egyetlen dolgod: a pontos időzítés.

Se későn, se korán. Éppen akkor!

6. Szemléld haladásodat, eredményes, ha elődeid útját követted. Magasztos üdv, ha visszatérsz.

A vonal mai jelentése talán ez: a fát a gyümölcseiről, embert a tetteiről ismerni meg. Most már láthatod azt, ami eddig csak érlelődött. A helyzet beteljesedést ígér.

(A vonal eredeti jelentése más. Az Igaz Ember az Ősök Útján halad. Ez a felfelé vezető ösvény. Ha ezen jársz, mintegy visszatér az áldás, amely valaha elődeidre szállt.

Ma a közönséges ember kétségbeesett igyekezettel akarja lerázni magáról a múltat, elfelejteni a régit, megtagadni az ősit — s valami egészen újat kezdeni.

Csak a vallásos ember érzi — ha érzi még! —, hogy minél mélyebb múltba néz, annál valódibb hitet lát.

A megragadottságnak, odaadásnak, igazságnak és transzcendenciának az ereje Krisztus idején még százezer fokos — s azóta csak hül, halványodik és egyre üresebb formává merevedik.

Ebben a vonásban a régi ember azt a biztatást látta, hogy nem lett méltatlan nagy elődeihez. S amit ezért jutalmul kap, az nem új, hanem valami ősi: a beteljesülés minden spirál-körön újra visszatér.)

VIRÁGZÁS (Harmónia)

(Képjel: Ember úszik az Örök Változás folyamában.
Harmóniában a Taóval.)

Lassan minden kivirágzik.

Amikor a Teremtő és a Befogadó harmóniába kerülnek egymással, az élet minden területén megjelennek az áldás jelei: a bőség, a béke, a teljesedés, a jólét, az eredmény, a jó közérzet.

Aldás akkor van bárkin, amikor **harmóniába jut** Isten akaratával.

Ilyenkor nem küzdünk a „sodrással”, hanem belesimulunk, együtt úszunk vele. Mint a sebes folyóban, valósággal elrepül mellettünk a part; egyetlen karcsapással is hatalmas távolságot szelünk át, mert erőnk összegeződik a folyó erejével.

Harmónia az, amikor tetteinket segíti az isteni Erő, a szellemi világ — sőt, ilyenkor még az embervilág sem ellenséges.

A természetben ez a virágzás ideje.

„Virágzás. A kicsi elmegy, a nagy jön.

Üdv! Siker!”

A mai ember a tavaszi virágzás idején megrészegedik, megfiatalodik, felszerken, vibráló öröm és mohóság borítja el — még a vér is gyorsabban száguld az ereiben.

Az ősi Kínában a virágzás a jólét és a csendes **béke** nyugalalmát jelentette.

Amikor az ember a „Tao” hullámain úszik, nem történik semmi, mert semmi sem az övé: minden a Taóhoz tartozik, ő is, a teste is, a lelke is; a siker sem az övé, s a virágok is a Tao gyümölcseit érlelik.

„Kuo tai — ming an!” — így szól a sok ezer éves közmondás.

„Ha az országban jólét van, az emberek békések.”

A „jólét” itt persze nem a mai elrákosodott dúsgazdagságot jelentette, hanem a virágzó cseresznyefák jólétét. Ez nem az egyéni mohóság, hanem az isteni bőség szüntelen áradásának az eredménye.

Tai azt jelenti, hogy most „együtt vagy magaddal”.

Tudattalanod a tudatoddal.

Egöd fokozatosan puhul, enged, hátrább szorul. Nem követel, nem sóvárog, hagyja, hogy megkapd végre azt, amit valóban megérdemelsz.

Első örömdben azt hiszed, hogy „maguktól” teljesednek a terveid — könnyű ebben az erőtérben ellustulni! —, s ezért a vonások mindarra figyelmeztetnek, hogy a harmónián is dolgozni kell!

A békét meg kell óvni — s mivel emberek vagyunk, s minden mulandó, a harmónia állapotát újra és újra meg kell teremtenünk.

A Tao sodrásirányában is „úszni" kell.

Belső harmóniád emberi kapcsolataidban is visszatükröződik.

A harmóniának varázshatalma van.

A harmonikus személyiség pusztá jelenléte is tisztít, rendez, gyógyít és teremt.

Érzem, hogy ez az ember **nem magának akar!**

Pontosabban: amit akar, azt nekem is, magának is, mindenkinek akarja egyszerre; azt akarja, amit az Univerzális Szellem akar.

Lehet, hogy valami új indul életedben.

Az is lehet, hogy új szövetségeket találsz.

Nemcsak belül, kívül is serkentő körülményekkel találkozol.

Gondolatok

A **Tai** az egyik legígéretesebb jósjel.

Gyakran mégis úgy éljük meg, mintha nem történe semmi — s csak évek múlva emlékszünk vissza, hogy életünk szép korszaka volt.

A mai tébolyult világban a fölingerelt és kielégíthetetlen ember számára a „boldogság, siker, jólét" fogalmihoz nagyzenekari tombolás és plakátszerű élethelyzetek tapadnak: milliók, milliárdok, házak, nyaralók, autók, népszerűség, szeretők stb.

A **Tai** békességet jelent!

Ahogy Jézus mondta: a mezők liliomával Salamon király legnagyobb gazdagsága sem tud versenyezni.

A liliom szépsége mögött az örök isteni lét munkája és áldása van.

Salamon gazdagsága merev: halálra ítélt emberek mulandó alkotása.

Az igazi boldogság az, amikor észre sem vesszük; olyan, mint az egészség, a tiszta víz, a szép táj, a nevető csecsemő, egy szelíd, jó szándékú mosoly... A boldogág: természetes.

A **Tai** azt jelenti kínaiul: „több... legtöbb."

Ennél több nincs!

Isten szeret, és odaadja, amire szükséged van.

S mintha körülötted is halkulna a zűrzavar, szelídülne az önzés, az agresszió. Becsüld meg, ha az emberek most szebbik arcukat mutatják feléd. Ne őrizz magadban keserű ítéleteket.

Harcművészek egyértelműen azt állítják, hogy a Tai állapotában lényegesen erősebbek, mint máskor. Univerzális erők médiumaivá válnak. Mai sportolók ilyenkor azt a szegényes, de igaz kifejezést használ-

ják, hogy „formában” vannak. Ezt természetesen ki kell használni, de úgy, hogy se agresszió, se görcsös akarás ne törje össze a harmóniát.

Tudd, hogy az, amivel most rendelkezel: mindenkié!

A szelet akkor használjuk ki bölcsen, ha tudjuk, nem csak nekünk fűj.

Vonások

1. Ha kihúzol egy fűszálat, a hasonlók is jönnek veled. Vállalkozni üdvös.

A „mao” nem közönséges fűszál, hanem az a sűrű fű, amellyel — a mi szüptetönkhöz hasonlóan — egyszerű és tiszta lelkű emberek borították a házukat.

Ez most nem a befelé fordulás, hanem a tett ideje.

Társakat találsz.

Oszlik a sötétség, s a hasonló gondolkodású emberek felismerik egymást a derengésben.

2. Viseld el a műveletlent. De kelj át a Nagy Folyón, tetted ne halogasd, akkor se, ha messzi a cél, s társak nélkül maradsz. Tiéd a dicsőség, ha a Közép vezet.

Ez a tett pillanata! El kell indulni, s ahhoz, hogy távoli célotat elérj, a következő „taktikai” utasítást kaptad.

Törekvéseidet a cél vonzása irányítsa, ne az, hogy jelenlegi helyzetedből ki akarsz menekülni. Ne éreztesd, hogy méltatlannak tartod a partot, amelyet most elhagysz.

Célotat távol van. Nem mindegy, hogyan osztod he hited s erőd.

Sorsod útján sokan lemaradnak, s új társak szegődnek hozzád. Van, aki megy, van, aki marad.

Iránytűid ne a vágy, az ambíció, a nagyravágyás legyenek, hanem a Közép tekintete; a sorsát élő ember nyugalma, bizonyossága vezessen.

3. Minden síkságot lejtő követ. Minden elmenetelt visszatérés. Aki keserves munkában is állhatatos: hibátlan. Ne aggódj: segít a látható s a láthatatlan világ. Hited ne veszítsd; a hanyatlásban is áldás van!

Akit a Közép vezet, azt sem a siker részeg öröme, sem a bukás keserve nem tudja eltántorítani. Menj csak tovább, akkor is, ha nehéz!

Áldás van törekvéseiden, segítség kísér.

A vonás ahhoz az emberhez szól, aki a robotos, kemény és szürke munkában kezd elveszíteni a hitét. „Lelki szárazságnak” is nevezik ezt a korszakot. Tudd, hogy ez törvényszerű fázisa minden beteljesülésnek! Apály a dagály előtt.

4. Repdes, repdes. Még nem gazdag: majd felebarátjával együtt. Nem figyelmeztetés. Kövesd szíved vágját!

A vonásnak számos értelmezése van. A fészkeből kiröppenő madár képe ez, amely még nem mer szabadon szárnyalni. Van, aki azt mondja: túl álmodozó vagy, maradj a realitás talaján.

Van, aki azt: támaszkodj társaidra, ha gyenge vagy még. Van, aki ezt: ne kérkedj, oszd meg, amid van.

Én ezt látom benne: „erősebb vagy, mint hinnéd! Bízz magadban s a szellemi segítségben! Ami késik, nem múlik!”

5. Ji császár férjhez adja lányát. Áldás és magasztos üdv.

Ez a motívum visszatér az 54. jósjel 5. vonásában. Ji császár, a „Beteljesítő”, lányát rangon alul adta férjhez, de megparancsolta, hogy nézzen föl urára, s adja meg neki a férjnek kijáró tiszteletet.

Ebből a bölcs szerénységből s alázatból született az a dinasztia, mely Kína aranykorát megteremtette.

E jelben nemcsak a taoizmus, de a krisztusi bölcsesség lényege is benne van.

Kövesd a példát, s vágyad teljesül!

Aki lent van, fölkerül — a nagy ember helye **lent** van.

Manapság nem értik, hogy a **szerénység** nem csupán tetszetős magatartás, hanem a lehető legnagyobb **felhajtó erő!**

Legyőzhetetlen. Megbuktathatatlan. Kibillenthetetlen. Alapvető.

Ma nincsenek szerények, s az alázat rendszerint képmutató szerepjátszás.

Ezért nem ismerjük az alázat valódi, kozmikus erejét.

6. A város fala visszahullik az árokba. Nincs szükség seregre. Saját városodban hirdesd ki parancsod: ami történik, sorsszerű. Továbbmenni megszegyenülés.

Fogadd el, hogy most ez a sorsod. Ne lázadj, ne tiltakozz, mert ezzel csak növeled a bajt.

A baj sokféle lehet — tudd, hogy sorsszerű!

Saját „városod” lelkednek az a benső része, mely sérthetetlen.

Ide vonulj vissza, amíg a vihar elvonul.

Harcművészek azt mondják, hogy egy leszorításból úgy lehet könnyebben kijönni, ha a harcos nem „nekifeszül”, hanem lazán kicsúszik belőle.

MEGREKEDÉS (Diszharmonia)

(Képjel: Egy száj azt mondja: „Nem!”)

A Pi az előző jósjel, a Tai ellentéte.

A Tai a virágzó, termékeny, harmonikus IGEN.

A Pi a pangó, terméketlen, diszharmonikus NEM.

A két Kua — Ég és Föld — eltávolodnak egymástól.

Ilyenkor a dolgok **megrekednek, megállnak és rohadni kezdenek.**

Ilyenkor semmi sem megy, ami üdvös, nemes és jó.

Csak a hitványnak s a rossznak van most itt az ideje, mindennek, ami sötétben, szellem nélkül tenyészik. A hitványak vannak felül, az értékesek lent. Történelmileg ez az a helyzet, amikor az alacsonyrendűek rémuralma teljessé válik: a sok rossz között még viszonylag az a jó, hogy mindenki megvesztegethető.

Ez most nem a nemes tervek megvalósításának ideje.

A helyzet képe:

„Megrekedés — embertelenség miatt.

Az Igaz Embernek próbatétel.

A nagyok mennek — és jönnek a kicsik."

Ne tégy most semmit — csak őrizd meg magad.

Egyetlen feladatod most nem álmaid, terveid, elképzeléseid megvalósítása, hanem az, hogy megóvd magad.

Mitől?

A hited elvesztésétől, az erőd elvesztésétől, a lealacsonyodástól, a lezülléstől, a megvesztegetéstől, a megvehetőségtől.

A helyzet most nem az emberségnek kedvez.

Hamvas Béla egész élete ennek a jósjelnek nehéz és sikeres megoldását tükrözi.

Ha most érvényesülni akarsz, később nagyon megbánod.

Az ördögnek kellene eladnod a lelkedet.

Inkább várj.

Óvatosan. Ha lehet, olyanokkal keress kapcsolatot, akik szintén emberségük megőrzésére rendezkedtek be — és a fennálló világ „rendjével” semmiféle közösséget nem vállalnak.

Ez ugyanis csak érdekközösség lenne, de a rossz fajtából: maffia. Ilyenkor „pártnak” nevezik. Vagy „szektának”.

Az elmúlt évszázad bőséges példákat mutatott arra, hogy mivé lesz a világ, ha a **rossz emberek** uralják.

Így mondom, mert a kínai „fei zsen”-nek, és a „pi”-nek is ez a jelentése: „rossz, gonosz, aljas, boldogtalan”.

Az eszmékkel ritkán van baj.

Az emberekkel van baj, akik rosszul szolgálják azokat.

Ha az ember nem „jó”, a legszentebb eszme is megrohad, ha ő képviseli.

A hagyomány a lényeg alapján ítél; nem az számít, milyen „izmus”, „vallás”, „eszme”, „tan” hívének vallod magad, hanem az, hogy **milyen ember vagy? Jó vagy rossz? Sötét vagy világos?**

A **Pi** idején a sötétség uralkodik. Nem szabad megszokni s nem szabad túlságosan alkalmazkodni hozzá.

Mert a sötétség elmúlik — s te ott maradsz mocskosan, boldogtalanul, vesztesen.

A jósjel meg akar kímélni a sikertelen ütközésektől, s főleg attól, hogy utólag megvesd magad.

Várd ki, amíg a légkör megváltozik.

Addig ezt a kínai közmondást ismételd:

„Pi zsi Tai lai!”

„Szerencsétlenségből jön az áldás,

Megrekedésből jön a Virágzás.”

Gondolatok

A **Pi** ideje semmiféle megvalósulásnak nem kedvez.

A jósjel ahhoz ad tanácsot, hogy ezt az állapotot hogyan viseld el.

Válasza radikális: ne végy benne részt!

Várj! Őrizd magad!

Nehéz ezt manapság megtartani, mert ha a korszak hosszabb ideig tart, a túlélés érdekében kénytelenek vagyunk a helyzettel előbb-utóbb megalkudni.

Kérdés, milyen fokig.

A lényeg: az emberségnek nem szabad megsérülni.

Ha teheted, ne vegyél részt semmiben, ha ezt nem teheted, legalább a lelkedet ne add semmihez. A légkör kísértő, hazug s akadályozó.

Bizonyára sorsszerű.

Terveidet csendben érleld tovább, s várd ki a jobb időket.

Harcművészek ilyenkor kerülnek az ütközetet.

Azzal is számolnak, hogy a „szellemtől elhagyott” ellenfél aljas és alattomos eszközökhöz nyúl.

A Pi-nek nincs morálja.

Vonások

1. Kihúz egy fűszálat, s vele jönnek a hasonló szálak is. Üdvöt s sikert hoz az állhatatosság.

Negatív időszakokban is akadnak társak. Mások is óvják magukat s várják a jobb napokat. Fogd meg a kezüket! jövőt érlelő találkozások ezek — egyelőre még a „kulisszák” mögött. A színen még másik játék folyik.

2. Viseld magadban rejtve, amit kapsz. Csak a közönséges emberek útja nyitott — az Igaz Ember előtt akadály van. Siker!

A „viseld magadban” (kínai „pao” jel) anyaméhben rejlő magzatot mutat. Így rejlik s érlelődik benned csendesen, titokban az üdvös jövendő. Várj! A gyors „sikert” hagyd a közönségeseknek!

Ez még az ő idejük.

3. Viselni a szégyent.

Ne lépj, mert megbánod. Gondold át újra s tisztázd magadban a zavar, a bizonytalanság és a kétség okait. A „pao” itt is benső „viselést” jelent: nem tartozik senkire. Az idők nem kedveznek a megosztott érzéseknek.

A „hsziu” (szégyen, megbánás, bűntudat) azt jelenti, hogy a kérdésed benned vagy másokban már lassan megérett odáig, hogy a hiba fölismerhető. Vakság és gátlástalanság után ez némi „megszeppenést” jelent — ami a változás előjele. Ahogyan magad, úgy mások felett se törj pálcát!

4. Aki sorsát teljesíti, nem hibázik. A (sors) gondos művelése sugárzó beteljesüléshez vezet.

A tett elérkezett. A benső és a külső egybeesik: a méltót segítik.

A „művelés” (csou) olyasmit jelent, mint amikor valaki a kertjét gondozza. Nem egynapos munka. Pangásból a virágzásba átmenni: folyamat.

5. A diszharmónia ideje lassan elmúlik. Igaz Embernek üdv! Nem felejtí, hogy minden mulandó! Önmagát eperághoz köti.

Az Igaz Ember a siker pillanatában a legóvatosabb. Az eperág (sang) a benső béke és nyugalom szimbóluma.

Ahogy a veszteség nem töri le — a győzelem sem vakítja el azt, aki szívéből cselekszik és a sors akaratát teljesíti.

Csakis az a siker tartós, amelyet bölcsen fogadunk.

S még valami: minden átélt nehézségnek csak akkor van értelme, ha tanulságait megőrizzük magunkban.

A baj nemcsak arra való, hogy kikeveredjünk belőle, hanem arra is, hogy megtapasztaljuk a titkait, s legyőzésének külső-belső taktikáját.

A közönséges ember sem egyéni, sem közösségi tragédiáiból nem tanul — s ezért állandóan ismétli azokat.

6. A diszharmónia ellentétébe fordul! Múlik a megrekedés — jön az öröm!

Virágzás indul.

Jung ismerte föl és alkalmazta gyógyításaiban azt az ősi gondolatot, hogy amikor valami eléri a csúcspontját, átsap az ellentétébe.

EMBERI KÖZÖSSÉG

(Képjel: Száj egy házban, tető alatt. Ez a szótlán egyetértés jele. S az „ember” képe. Magyarul egy falu „lélekszámáról” beszélünk — kínaiul a „szájak” számáról. Innen a közösség eszméje.)

Ez most a „másokkal”, az „együtt” időszaka. A sorsfeladat közös, s ehhez meg kell teremteni az egységet, a közösséget.

„Emberi közösség a szabadban: siker.

Üdvös átkelni a Nagy Vízen.

Üdvös az Igaz Ember kitartása.”

Sokféle emberi közösség van: nép, család, közös vállalkozás, sereg, párt, vallás, város, egyesület stb.

De bármiféle „egység” jön létre a „sokféleségben”, az ősi tanítás azt mondja: **minden valódi közösség alapja az Istennel való közösség.**

Ha fönt nincs közös igazodási pontunk, alul, „vízszintesen” nem tudunk egymással tartósan megegyezni.

Az állati csordát összetartja az ösztön, de az emberek közösségét csakis a Szellem tartja össze — s ha ez nincsen, akkor az egész önmagától szét hullik, feldúlja a gátlástalan önzés.

Nem véletlen, hogy a közös hit a legerősebb összetartó erő.

Népek a hitvilágukkal együtt születnek.

S ha a hitviláguk ereje gyengül, s istenükkel a kapcsolatot elveszítik, a közösség kiszárad, elkorcsosul, lezüllik, s végül eltűnik a történelemből.

Az érdekkapcsolatok romlékonyak s rövid életűek.

Ez a jósjel azt üzeni, hogy **sorsfeladatodat** másokkal együtt kell megoldanod! (Közös életcél.)

Talán ezt mások is érzik.

Össze kell jönnötök egymással.

Harmonikusan.

Ha ez sikerül, erőtök összegződik, s a legmerészebb vállalkozásokat is eredményes lesz.

A harmónia megteremtésének első titka: rá kell érezni, fel kell ismeri, mi az, ami bennetek **közös.**

Mi az, ami **hasonló** vagy **ugyanolyan**, lelkileg vagy eszmeileg rokon. Ez lesz az a pont, ahol egymásra rezonáltok, ahol egymás erejét megsok-

szorozzátok, s ez lesz az, ahová diszharmónia vagy a kezdődő széthúzás esetén vissza lehet menekülni, mint viharban egy biztos szigetre: minden valódi közösségben van egy szilárd **centrum, egy csodafa**, amelyet ha megérintünk, gyűlöletünk eloszlik, önzésünk leszelídül, s újra visszatér az „együtt” békéje.

Ez a **Szeretet-pont**.

Mindig van a másik emberben valami, **ami szerethető**, s ha ehhez visszatalálunk, mint a mágnes, összeránt bennünket a széthúzásból, s az egység újra megteremthető.

Lényegében minden igazi közösségnek szeretet alapja van — még egy jó zenekarban is szeretni kell egymást a zenészeknek, legalábbis addig, amíg játszanak. Lehet, hogy koncert után utálják egymást — de amíg „benne vannak” a zenében, s a zene bennük van... addig együtt kell hogy legyenek, mint a szerelmesek.

A Zenét szeretik — egymásban is.

A jó zenekar közös „istene” a muzsika, ha a zenész megteremti vele a közösséget, zenésztársaival is harmóniába kerül.

„Ha ketten összegyűltök az Én nevemben: veletek vagyok!”

Ez ennek a jósjelnek a misztikus, krisztusi értelme.

Ha nincs közös szellemiség, nem jön létre igazi közösség.

A másik titok az így hangzik:

„Ég együtt a Tűzzel: ez az emberi közösség képe.

Az Igaz Ember természetük szerint osztályozza a népeket s megkülönbözteti a lényeket.”

Vagyis az Egység másik titka: a **Sokféleség**.

Nem begyűrni mindenkit egy közös masszába (ahogy azt a kommunizmus képzelte), hanem megőrizni mindenkinek a saját arcát, méltóságát, jellegét, képességét, szépségét, egyedi, különleges talentumát.

Egy fán nincs két egyforma levél, mégis — s éppen ezért! — nagyra nő.

Ahol egyformák vagyunk, ott erősek leszünk; ahol sokfélék, ott gazdagok. Ez még egy jó futballcsapatra is jellemző: van egy közös csapat-szellem, egy közös cél, egy „mindenki mindenkiért” hit — és ezzel együtt tizenegy **teljesen különféle jellemű és készségű ember**, akik az élet más területén talán nem is tudnának szót érteni egymással.

A lélektani cél: **belső egységünk megteremtése. E jelben ingerlékenyebb, indulatosabb, hisztérikusabb az ember. A sok Jang erőt csakis az önismeret fénye tudja megszervezni. Semmit se „ösztönösen”, mindent „tudatosan”!**

A lélek erőit a fölismert életcélok összefogják. Akinek nincs célja: széthullik. De életcélja mindig, mindenkinek van: legfeljebb nem tud róla.

Gondolatok

„A mai ember — mondja Hamvas Béla — a közösségre nem érett meg... Az emberben lévő titáni Én minden módot megragad, hogy a közösséget megbontsa.”

Ezt mindennap tapasztaljuk.

Egónk oly mértékig túlfejlett, hogy igazi közösségi létre alkalmatlanok vagyunk.

Most mégis ez a feladatod.

Kérdésedre a válasz: együttműködni másokkal! Fölismerni, hogy itt közös dologról van szó. Egymás sorsával is el kell most számolnunk.

A jósjel biztató. Sikert kínál, s azt, hogy igenis bele kell vágni, bátran, mert a helyzet ígéretes — feltéve, hogy a bárki részéről föltámadó egoizmus nem dülja szét az egységet.

És még valami.

Az az „emberi közösség”, amelyről itt szó van, túl van minden csoportérdeken.

Az, hogy az emberek „szabadban” találkoznak, azt jelenti, hogy itt sem érdekek, sem előítéletek, sem „világnézetek”, sem vallásos hovatartozások nem játszanak szerepet.

Az Isten itt nem református vagy zsidó „istent”, hanem az Örök Egyet, a Taót jelenti. S minden emberi lényben azt, akihez közöm van, s akit (vagy amit) **szeretni tudok benne**.

Abból, hogy két ember azonos vallású, még nem következik, hogy valódi, tartós kapcsolatban tudnak élni egymással.

Csakis akkor, ha azon a ponton társulnak egymással, ahol az egónak már semmiféle érdeke, „meggyőződése” nem működik.

(Rómeo és Júlia története arról szól, hogy egy közösségre teljesen képtelen világban hogyan jön létre két ember között valódi sorsközösség. Az ilyen nem szükségképpen szerelmi történet! A háború és az 56-os magyar szabadságharc idején számos esetet tapasztaltam, amikor olyanok fogták meg egymás kezét, akik más körülmények között ellenségek is lehettek volna. És gyakran meg is haltak egymás mellett, mint Shakespeare hősei.)

Amit a „*Tung Zsen*”-ben fel kell ismernünk, az az, hogy itt **sorsközösségről van szó**.

Olyan feladatról, amelyről **nemcsak nekem, de másoknak is számot kell adni: közös a cél**.

Az egyes vonások arról szólnak, hogy az ego (az önzés, a különállás, a frakcióteremtés, a nyitottság és az odaadás hiánya) milyen mértékben akadályozza a harmonikus együttműködést.

Vonások

1. Társulás a kapun kívül. Nincs hiba.

Nyitni kell. Ki kell lépned zárt világodból. Ez az első feltétele annak, hogy társakra találj.

2. Társulás (cung) klán szellemmel. Megszégyenülés.

A „cung” eredetileg törzsi, faji, családi érdekszövetséget jelent.

De jelentheti azt is, hogy bizonyos doktrínák, „tanok” vagy hiedelmek hozzák össze az embereket.

Az ilyen „közösségek” mögött mindig az önérdek munkál, s ezért előbb-utóbb megszégyenülnek.

Az ilyen „klánok” mindig **mások ellen élnek**. Bármit hazudnak is, az ilyen csoportokat nem a Szellem (a Tao) vezeti, hanem az a mohóság, ami a „darwinizmus” ösztöne: elvenni másoktól, hogy nekem, nekünk legyen!

Az egoizmus itt frakciót alakít s megbontja a közösséget.

Gyakran úgy, hogy önmagának is azt hazudja, hogy ehhez joga van — mert neki van igaza.

Nincs igaza!

Ahogy egy emberi lélek, úgy egy közösség is meg tud hasonlani önmagával. Ilyenkor rendszerint mindenki veszt, de legfőképpen mégis az, aki a meghasonlást előidézte.

3. Fegyverét bozótba rejti. Magas dombra mászik. Három évig nem emelkedik fel.

Pártpolitikában ismerős helyzet: a bizalmatlanság, a ravaszkodás próbálja megdönteni az erős vezetőt. Ehhez azonban gyenge — viszont hosszú időre megosztja az egységet.

A kommentárok nyugalomra intenek. Nem lázadni!

4. Fölmászik a magas városfalra, de nem tud támadni. Jó szerencse!

A sikertelen lázadás után ez most a megbékélés lehetősége.

Válaszfalak vannak még közöttünk, de nincs már háborúság, s ez lehetőség a harmónia megteremtésére. Sem agresszió, sem ravaszkodás nem dülja föl az egységet; mindenki tudja, hol vannak a határai, s azokon nem lép túl. Talán tiszteletben tartja mások határait is — s ez nagy dolog. Bizonyos önvédelemre s a másik önvédelmének elismerésére még egy eszményi közösségben is szükség van.

5. Akik összetartoznak, először sírnak, majd nevetnek, ahogy a sereg katonáit is összehozza a keserves küzdelem s a győzelem öröme.

Sok népmese tipikus története: nagy megpróbáltatások után a fiú s a lány egymáséi lesznek. A megpróbáltatásokra szükség van. Utólag jövünk rá: sorsszerűek. Az igazi harmóniáért meg kell küzdeni. Ez a vonás azt mondja: harcolj, mert érdemes!

Még akkor is, ha néha kétségbeesel.

Az öröm azt a felismerést jelenti, hogy „összetartozunk”.

6. Közösség a réten. Nincs megbánás.

Minden olyan „közösség”, amely nem az egyetemes szeretet alapján áll, csak árnyéka a valódinak. De el kell fogadni.

A földön semmi sem tökéletes. Valami mindig hiányzik: a lelkünk mélyére süllyedt „aranykor”.

Minden kapcsolatunk csak bizonyos „síkokon” működik.

Ez is ilyen. Nem baj.

NAGY ARATÁS

(Képjel: A „Nagy” jele, s mellette egy kéz, amely meg akarja fogni a Holdat.)

Ez a nagy aratás ideje. Nagy tettek, nagy eredmények, nagy energiák, nagy „birtoklás”, bőség; valóra válása mindannak, ami beérett.

Alul az Ég ereje, felül a Tűz értelmes fénye: a hatalmas erő itt tudatosan, összeszedetten tör célja felé, s el is éri azt.

Manapság a „Jou” azt jelenti: „bírní, birtokolni, lenni” — de ősi értelemben azzal a figyelmeztető jelentéssel is bír: „Ne szálljon a fejedbe a vagyon s a dicsőség — a Holdat nem lehet megfogni!” A „Jou” azt is jelenti, hogy „aratás”. Ta Jou pedig azt, hogy NAGY ARATÁS.

Ez a nagy siker jele.

Titka pedig, hogy az ember alázattal fogadja; nem részegedik meg, ha álmai valóra válnak.

A jósjel nem ad tanácsot arra vonatkozólag, hogy hogyan érd el a célokat.

Úgy látja, tudod, s van is hozzá elegendő energiád.

Az Igaz Ember tudja, hogy az áldás az égből jön, s bár mindent megtesz érte, nem csupán az ő érdeme.

„Tűz az Égen

A Nagy Aratás képe.

Az Igaz Ember legyőzi a rosszat, s segíti a jót.

Így teljesíti be az Ég dicsó akaratát.”

A beteljesülés (siker) az önismeret pillanata.

A „rossz” („vu”), amit itt le kell győzni, olyan képjel, amelyen görcs van a szívben, és összetekerednek az ember belei, mert túlzabálta magát.

Vigyázz, ha sikered lesz, mert megcsúnyulhatsz!

Óvakodj a mohóságtól!

Az Ég megérleli azt, amire vágytál — de a legfontosabb, hogy te magad érett légy!

Ha érett vagy, tudod, hogy semmi sem a tiéd. A földi életed sem.

Most bőséggel kapsz — fogadd alázattal!

Légy nyugodt, és ne veszítsd el a tisztánlátásodat!

Gondolatok

Amikor az ember tudja, mit kell tennie, s van is ereje hozzá: mindazt, amit idáig érlelt, beteljesíti.

Harcművészetben ez a Nagy Akció.

Győzelmet ígér, feltéve, ha nem „esel bele” — ami azt jelenti, hogy túl erősnek érzed magad, megfeledekezel az önvédelemtől, a lazaságról, lényed alapvető szelídségéről, s az agresszió csapdájába zuhansz.

Ez a „beleesés az akcióba” — biztos vesztes.

Indulj — de ne válj indulatosná!

Törj a célod felé, de ne fejetlenül!

Ha bármihez hozzájuttat most a sorsod, tudd, hogy „tehetős” lettél! A kínai is pontosan úgy gondolja, mint a magyar: most **tehetsz másokért, mindenkiért!** Aki zsebre teszi a szerencsét, vétket követ el: elsősorban önmaga ellen. Az, akinek adatik, s nem ad; „a tehetős, aki nem tesz”, hanem az áldást, ahogy manapság mondják: „lenyúlja”, a saját bukását készíti elő.

Legnagyobb, visszatérő hibám, hogy a siker pillanatában mindig telhetetlenné váltam!

El is vették tőlem, gyakran.

Vonások

1. Nincs kapcsolata az ártalmassal. Nincs hiba. Ha felkészül a nehéz, keserves munkára, hibátlan is marad.

Nagy vállalkozás kezdete. Ha számítasz a nehézségekre, sikeres leszel.

2. Nagy Kocsival vidd! Menj a kijelölt célod felé. Nincs hiba.

Sokat viszel, s messze mész. A feladat nagy. Itt szellemi kincsekről van szó. És a tartalékolás hasznáról. Vannak olyan értékeink, amelyekből egy életen át élünk. Ilyen lehet a hűség társ, a megbízható barátok vagy a tudás, amit megszereztünk.

3. A herceg az Ég Fiának ajánlja fel. A közönséges ember nem tudja megakadályozni.

Ami jót, eredményt, sikert elérsz, nem a tied — Istené. S mivel ezt tudod, s nincsenek önző hátsó szándékaid, semmiféle rosszakarat nem tud a beteljesülés útjába állni. Ne hallgass senkire, s ne engeddd, hogy törekvéseidet bármi eltérítse útjáról!

A nagyot le akarják húzni — ez a kicsinyek, a féltehetségek ösztönös szándéka.

De ártani a valódi nagynak nem tudnak — csak ott, ahol még ő is „kicsi”.

4. Ne élj vissza a hatalmaddal (peng). Nincs hiba.

A „peng” képzel azt mutatja, hogy valaki túl hangosan veri a dobját. Itt olyan készletezésekről van szó, amelyek hiúságból, gőgből, túlerőből, a „nekem van igazam!” győzni akarásából fakadnak. Engedd, hogy mások is ragyogjanak! Aki valóban erős: tisztán lát. A tisztánlátás a szerénység alapja, a szerénység pedig a valódi nagyságé. Hogy jól értsd: a szerénység nem csupán egy vonzó, de a győzelem szempontjából roppant előnytelen emberi tulajdonság (ahogy azt manapság vélik), hanem a legnagyobb Erő megnyilvánulása!

A vonás másik tanácsa: ne kívánj túl sokat! Az már másoké.

5. Benső igazságod s méltóságod hat az emberekre. Üdv!

A vonás sikert ígér. „Középpontodból” sugáرزol, a szellemvilág támogat — s ezt érzik azok, akikkel sorsod van. Kínai kommentárok még azt is mondják, hogy magad se lépj túl a „közép”-en: ha túl barátságos, túl közvetlen vagy, elveszted méltóságodat; ennek nemcsak te, de az ügy is kárát vallhatja.

A másik tanács: tartsd a lelkedet lazán, hogy bármikor készen állj a hirtelen fordulatokra! Semmire se készülj előre — majd ha jön, megoldod!

6. Az Ég védelme alatt állsz, kezdettől fogva. Üdv és nagy szerencse.

Áldás van rajtad és munkádon. Mi ezt gyakran hajlamosak vagyunk földi életünk gyümölcserlelő korszakaira érteni, pedig többet jelent: védőpajzsot a sötét világ sötét erőivel szemben! Ennek a vonásnak értelme akkor tárulna fel előttünk, ha látnánk a láthatatlan világ csodálatos munkáját.

Légy hálás mindenért!

SZERÉNYSÉG

(Képjel: Egy száj — s egy kéz, amely gabonaszálakat egyesít s választ szét, egyenlően. Jelentése: az ember igazságosan mérlegeli benső dolgait, s ez nyilvánul meg „külső” életében; „Tiszta szívből szól a száj. Annak mutatom magam, aki valóban vagyok.”)

A „Csien” neve csak hangzásban hasonlít az 1. jósjelhez, a Teremtőhöz. Itt most azt jelenti, hogy **szerény, alázatos, értelen, tiszteletteljes, előzékeny.**

Feladatod most az, hogy **éntelenné** válj.

Bármit kérdeztél, **szerénységgel tudod megoldani.**

A mai ember ezt nem érti, sőt régen se nagyon értették.

„Te mosod meg az én lábamat?!” — kérdezte Jézustól a megdöbbszent Péter. S utána még föl is kiáltott: — „Soha!” — És Jézus azt válaszolta neki: — „Amit én teszek, azt most még nem érted, de később majd megérted.”

Péter a pöffeteg egóról vette a Nagyság mintáját. Azt hitte, a Mester, a Főpap, az Isten „fönt” van, s mint egy földi Császár, megközelíthetetlen pompában ragyog. Nem tudta még elképzelni sem, hogy a valódi király előtte térdel, az ő poros lábait mossa, és saját ruhájának kötőjével törölgeti.

Nem értette, hogy „aki a legnagyobb közöttetek, olyan legyen, mint a legkisebb”.

Ez a gondolat nemcsak hogy idegen tőlünk, de szemérmetlen kép-mutatásnak is tartjuk.

Amit nem tudunk a valódi alázatról, az a következő.

Az éntelenség (alázat) mágikus aktus. Amilyen mértékben fölszámolja magában valaki az ego uralmát, oly mértékben kezd sugározni lelkének rejtett atomereje, lesz egy magányos kis emberkéből kozmikus hatalmú, isteni lény, aki az Egész erejével él, és annak fényével világít.

Ha Jézus csak egy kicsit is gőgös lett volna, nem tudta volna az emberiség történelmét gyökeresen megfordítani — és ma már senki sem beszélne róla.

„Aki megalázza magát, felmagasztaltatik” — ez a kereszténységnek, a taoizmusnak s magának a *Ji-king*nek is alaptanítása.

A harcművészetben az értelen ember a szó szoros értelmében legyőzhetetlen!

Nemcsak azért, mert tisztán lát, s intuíciója vezérli, de azért is, mert „saját akkumulátora” helyett a Mindenség atomenergiája működteti.

Amit manapság látsz: álszerénység, alázatoskodás, képmutatás.

A pöffeteg, hiú és hatalomszomjas ego ravasz színjátéka, aki nemcsak a világot, de önmagát is becsapja, mert be akarja kasszírozni nemcsak a pénzt, a hatalmat, a sikert és az elismerést — de még a szenteknek s a jó embereknek" kijáró isteni dicsőséget is. Miközben zsebre teszi a hatalmas vagyont, neked azt mondja: a szegénység erény! Miközben a fejedre lép, azt hirdeti, hogy te maradj csak szépen alázatos.

A gátlástalan önzés előszeretettel jelenik meg a szerénység pózában (farizeizmus).

A Csien jelében valódi éntelenségről van szó!

Itt az ember pontosan tisztában van a saját értékeivel!

Krisztus — miközben mosta Péter poros lábait — tudta, sőt ki is mondta, hogy ő Isten Fia, s hogy rá a legnagyobb dicsőség vár!

A szerénnyt az álszerénnytől a hiteles önismeret különbözteti meg: egy szerény művész, ha elhivatott, ki meri jelenteni, hogy műveit beleírta az emberiség kultúrájának történetébe, hogy „egész népemet fogom tanítani”. — Bár, hozzá kell tennem, hogy aki **valóban szerény**, nem tartja fontosnak, hogy a neve fennmaradjon.

A jósjel azt tanácsolja: maradj lent, és föl fogsz emelkedni!

Ha fönt vagy, ne ünnepeled magad, mindig lépj hátra s lefelé — ha lent vagy, láss mélységes értelmet a szolgálatban.

Ismerd és becsüld saját értékeidet — ne légy se szolgálalkú, se önmagad igazságtalan bírója! — és ne várj senkitől elismerést.

Ha mégis kapsz: köszönd meg és annyi!

„Emberektől dicsőséget nem veszek.”

Nem tudnak ugyanis olyasmit adni, ami nekik sincs.

Minden dicséret: üres.

Kivéve, ha Istentől ered — de ez a dicséret belülről szól.

A legnagyobb dolgok mind lent, a csendben, a mélyben, a szótlán, alázatos odaadásban születnek.

A szerénység a legnagyobb eredmények szülőanyja.

Sok hírneves és túl ünnepelet, divatos „világsztár” beszámolt arról, hogy értékeit élete szerény és szorgalmas időszakának köszönheti. Sikerre a mélyben érett meg — s ha nem vigyáz, ha a siker fényébe belevakul, és elveszíti a szerénységét, lelkileg és művészileg is tönkremegy.

Ez nem erkölcsi kérdés, hanem a lét dinamikájának sorsszerű működése.

Keleten **karmának** hívják.

Gondolatok

A jósjel azt üzeni kérdésedre: **dolgozz csak szerényen, „éntelenül”, alázatosan, szorgalmasan: fényes jövőt érlelhetsz így a csöndben. Ez most nem az aratás, hanem a magvetés ideje!**

A gond ott van, hogy nem tudjuk, mi a valódi szerénység. A szó össze van hazudva — meg kell tisztítani.

A bölcs azt mondja:

„Hegy a Földben:

Ez a szerénység képe.

Az Igaz Ember csökkenti, ami túl sok, és növeli azt, ami túl kevés. Mérlegeli a dolgokat, s kiegyenlíti őket.”

Ha szerény vagy, a veszéstől nem félsz, és a győzelem nem részegít.

Ha szerény vagy, tetted jutalmával nem törődsz: maga a tett az örömed.

Szolgálsz, de nem úgy, mint egy szolga, hanem úgy, mint egy király: nem gyávaságból, gyengeségből, tehetetlenségből — hanem bátorsághól, erőből, tehetségből.

Ha kell, mindenedet odaadod — de nem tűröd, hogy kizsákmányoljanak.

Az erőtlennek erőt adsz — az erőszakosat letöröd.

Nem akkor vagy alázatos, ha hagyod magad megaláznai, hanem akkor, ha bátran kiállsz a rád bízott Úgyért.

Alázatosnak (éntelennek) senki sem születik.

Ezt csak nagy munkával tudod elérni: önismerettel, életismerettel és a szüntelen „mérlegelés” jógájával.

Mérlegelés azt jelenti, hogy az egyik oldalon van a pöffeteg góg, a hatalomvágy és az önzés — a másik oldalon a megalázottság, szolgálalkúság és a reménytelen kifosztottság.

Az alázat pontosan KÖZÉPEN van, ahol mindezekből semmi sincs, csakis méltóság, szabadság és az isteni egység érzete.

Alázatát végső soron mindenki az Éden kertjében veszítette el, ott hagyta, ahol az Örök Élet Fája s boldogsága volt — s ezért a legnehezebb dolog megérteni.

Ha nem magadnak akarod: megkapod!

Mikor?

Ha valóban szerény vagy, tudod a választ: amikor itt az ideje!

Mondok egy példát:

Egy anya azt kérdezte, hogyan viszonyuljon a lányához, akit nagyon szeretett, s akiért örökösen aggódott, mert küzdelmes élete volt. Ráadásul a lánya sohasem fogadta meg tanácsait.

A *Ji-king* válasza a „Szerénység” jósjele volt — változó vonalak nélkül.

A megfejtés: **Légy a lányoddal „éztelen”, szüntesd meg szeretetedben az önzésedet, ne aggódj miatta, ne féltsd, hagyd menni őt a saját útján! Te szülted, de nem a tiéd, hanem Istené.**

Bízd rá! Szeresd — de ne az „Enyém vagy!” rabságban tartó fojtogató ölelésével, hanem „szerényen”, „éztelenül” — elengedő szeretettel!

(Az anya megfogadta a tanácsot. S ettől nemcsak kettőjük kapcsolata, a lány sorsa is megváltozott. Valósággal kinőttek a szárnyai.)

A Csien végső értelme: az a tiéd, amit Isten oltárára leteszel.

Vonások

1. Az Igaz Ember szerénysége is szerény. A veszélyes Nagy Vízen is átkel! Üdv!

Ne nézz jutalomra, veszteségre, csak tedd a dolgod „pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen...” Aki a Tao folyamában úszik, az előtt nincs akadály — mert a Tao vagy kikerüli, vagy legyőzi azt. Bármiben vagy, bármibe is fogtál, menj tovább éztelen, tiszta hittel! Akadályok csak az egónk előtt tornyosulnak — Isten előtt nem. Ha megőrzöd éztelenségedet, a nehéz is könnyűnek fog tűnni.

2. Megnyilatkozó szerénység. Az állhatatosság üdvös!

A szív bőségéből szól a száj. A vonás vallásos értelme, hogy imádságod meghallgatásra talál: jót kérsz, jól és jó helyről.

Hétköznapi értelme pedig annyi, hogy környezeted visszajelez érztseid, gondolataid vagy kimondott szavaid üzenetére. A „ming” (megnyilatkozás) **kukorékolást, csiripelést** is jelent, amellyel a madarak messzi távolból is hívják és felismerik egymást. Mondd ki, amit akarsz! Adj hangot érztseidnek, szíved gondolatának! A szerénység „kukorékolása” hangzik a legmesszebbre. Es válaszolnak rá!

3. Az Igaz Ember a legnehezebb feladatát is alázattal teljesíti. Üdv!

A vonás első jelentése: bármilyen nehéz és súlyos is a feladatod: hajtsd végre, mert célhoz érsz! Ha Igaz Ember vagy, segíteni fognak. A belőled sugárzó erők másokat is mozgósítanak.

A vonás második jelentése arra az önzetlen magatartásra utal, ami az Igaz Embert irányítja: amit akar, nem magának akarja.

És ez sugárzik róla. Ezért segítik, ezért állnak mellé mások, mert érztik, hogy **saját sorsfeladatuk teljesítéséhez nyújt nekik segítséget.**

A jóslat csak a benned élő Igaz Emberre érvényes.

Ha csupán az önérvényesítés szándéka mozgat, másra számíthatsz.

4. Megmutatkozó szerénység. Semmi sem akadályozza a haladást.

A helyzet kedvező. Termékeny időszak. Az éntelenség az embert „lát-hatatlaná” teheti — de tettei megmutatkoznak. Ha várni kell, várj még, ha megkapod, köszönd meg Istennek — és menj tovább. Az igazán „éntelen” ember nem az Eredményért, hanem magáért a Cselekvésért cselekszik: boldog, hogy teheti. Ezért nem türelmetlen, s nem száll a fejébe a dicsőség.

5. Ha egyedül kevés vagy, tedd másokkal együtt. Ez most a cselekvés, a küzdelem s a fegyelmezés ideje. Semmi sem akadályozhat!

Az álszerény nem mer, mert valójában gyenge és fél.

Az éntelen azonban, aki nem magáért cselekszik, hatalmas tettekre képes. Itt a hamis és a valódi alázatról van szó — mert a helyzetet csakis a valódi alázattal lehet megoldani: ez pedig most **nem a behódolás, hanem a hódítás!** Néha az alázatos is háborúzik — ilyenkor az Igazság Kardja ragyog a markában.

Gyűjts erőt, ha gyengének érzed magad, mert cselekedned kell!

Kérdésed megoldása tőled függ! Nőj föl a feladathoz!

6. Megnyilatkozó szerénység. Üdvös hadjáratot indítani s a győzelem után rendet teremteni a fővárosban!

Itt, mint a második vonásnál, megint „kukorékol” a kakas, hogy jelet adjon társainak: eljött a nagy tett pillanata! A rend nem jön helyre, a sötétség nem múlik el magától: **meg kell küzdeni érte!**

A „főváros” (ji kuo) lehet a saját lelked is, ahol önismerettel s önfejelemmel le kell törnöd egód uralmát.

De lehet kívül is! Valamiért tette van szükség, közös erőfeszítésre, „keresztes hadjáratra”, hogy a jó és az üdvös megnyilvánuljon.

Harcművészetben ez a végső győzelem előtti nagy összefogottság pillanata.

A csata még nincs megnyerve. Hogy ezt most „hátralépve” vagy „előrelépve” fejezed-e be — mindegy. Az éntelenség ihlete megsűgja, mit tégy a sötét világ sötét erőivel szemben! Ennek a vonásnak az értelme akkor tárulna fel előttünk, ha látnánk a láthatatlan világ csodálatos munkáját.

Légy hálás mindenért!

LELKESEDÉS (Előrelátás)

(Képjel: *Egy kinyújtott kéz valamit ad — s egy táncoló elefánt.*)

Jön a tavasz! A Föld alól Villám tör fel — az odaadás végre megszüli a rég várt felszabadulást. Ez az Öröm születése. Minden öröm „felszabadult” öröm — ilyenkor lehullik rólad a félelem, a reménytelenség, a józan „én” szorongva figyelő görcse.

Lelkessé válsz, s lelkesítesz.

A Jü jelentéséről megoszlik a kínai bölcsek véleménye.

Van, aki így érti: Lelkesedés. Öröm. Önfeledtség.

Van, aki így: Előrelátás. Felkészülés. Gondoskodás.

A Jü két értelmét állítólag az elefánt képe adja. Huang mester szerint az ősi Kína déli részén az elefántokat súlyos terhek hordozására nevelték — északon azonban táncolni tanították őket, hogy vidám mutatványokkal örömet adjanak az embereknek. (Állítólag Vu király kedvelte az elefánttáncot.)

Úgy vélem, mindkét nézet igaz.

A felpeszdlő érzelmek ugyanis nagy dolgokat szülnek. A közös öröm, az ekstázis összeköti az embereket egymással és a láthatatlan világgal. A zene, a tánc és a színház csodája, hogy összehoz bennünket. Kilépünk magányunk páncéljából, megéljük az „együtt” örömet; eloszlik gondunk, félelmünk, lebegünk. S úgy tűnik: minden lehetséges!

Nagy tettek és művek ilyen inspirált állapotban, „szent örületben” születnek.

Lélektani értelemben itt az összerendező, egymást erősítő energiák, túláradó érzések erejéről van szó.

Ami hiányzik ilyenkor: az előrelátás. A fej, az ész nyugalma.

A muzsika nemcsak boldoggá tehet, de **könnyelművé** is.

Felelőtlené.

Lelkesedésből bárminek odadobhatjuk magunkat, megfontolatlanul.

Jól tudják ezt a diktátorok, a reklámszakemberek, a sikerszomjas művészek és politikusok, akik odaadásra vágynak, s ezért **hatni akarnak**.

Az ördög itt ugyanazt kínálja, mint az angyal: „Megszabadítalak a félelmeidtől, és beteljesítem az álmaidat.”

Ezért figyelmeztet a Lelkesedés jele a Józan Előrelátásra.

Tudd, hogy minek s kinek adod oda magad!

Nagy dolog a lelkesedés.

Csak egyvalami hiányzik belőle: a bölcsesség.

És ezért éppúgy szülhet nagy műveket, eredményes tetteket, közös sikereket, mint csődöket, botrányokat, kiábrándító eseményeket.

Lelkesedésből született a Kilencedik Szimfónia és sok nemes célú forradalom — és milliók váltak gyilkossá és áldozták föl életüket téveszmékért; küldtek embereket és meneteltek maguk is a pusztulásba olyan indulók szavára, amelyekért vakon lelkesedtek.

Ezért tanácsolja a Jü: hívj segítőket, hogy seregeid fölvonulhassanak!

Készülj a táncra! Gyűjts erőt s tudást, hogy amikor fölpezdül az élet, készen állj a tetre — és ne művelj szédült ostobaságokat!

És ezért mondja a bölcs, hogy a **Jü jelében az ősi királyok zenével dicsőítették Istent, s önfeledten ünnepeltek őseikkel.**

Ehhez tudni kell, hogy Kínában akkoriban még szent volt a zene.

És szigorúan kötött.

Tilos volt olyan zenét játszani, amely megtörte az univerzális harmóniát.

Csakis az volt megengedett, ami **fölfelé mutatott!**

Mert lelkesedni csakis pozitív irányba szabad: fölfelé.

Lefelé nem! Mert az: fejetlenség, részegség, káosz, ön-elvesztítés.

Gondolatok

A jósjel óvatosságra int, de biztató.

Jön az öröm, a fölpezdülés, valami új, amire régen vársz.

Vagy téged vonz mások lelkesedése, vagy a belőled fakadó lelkes örömré rezonálnak a többiek — ilyenkor minden könnyebben megy, mert az energiák összeadódnak.

A lelkesedés titka az, hogy a lángjában elégnek a határok, amelyek az embereket egyébként mereven elválasztják. Különböző jellemű, felfogású, műveltségű, korú és szokásrendszerű emberek lelkében rezdülnek meg ilyenkor a *közös húrok*. Alapvető igazság az, hogy nagy színházhoz *nagy közönség* kell — ez a **Jü** tanítása.

Jó vezető az, aki lelkesít.

Ehhez ismernie kell az emberek lappangó érzéseit.

Mi lelkesít?

Hogy lehullik rólad a félelem és a szorongás. Vagy ami ugyanaz: föl-szabadulsz a halandóság nyomása alól. Ilyenkor azt érzed, hogy az élet nemcsak izzasztó, keserves vándorlás, hanem **repülés** is!

De hová?

Igen, ez a másik titok.

Ilyenkor megpillantod a biztató jövőt.

Nem a szemekkel, inkább csak a lelkeddel, sejtve, érezve, bizakodva, szagolva: **Ott a part! Érzem az illatát!**

Minden lelkesülésben ott van a boldog jövő ígérete.

És a felszabadulás lehetősége: amikor lehullik rólad a gond és a hétköznapi szorongató bilincse.

A lelkesülés gyönyörű pillanatára — ahogy a kertésznek a tavaszra — föl kell készülnöd!

Hogy fölfelé repülj, s ne légy esztelen részeg.

A harci művészetekben cél az **abszolút spontán akció**.

Az önfeledt tett.

Amikor a tigris odacsap a mancsával.

Ebben a jelben azonban ott kísért még a **hebehurgyaság** veszélye.

Attól, hogy valami megfontolatlan, még nem spontán és önfeledt.

Vonások

1. Csiripelő lelkesedés. Baj.

A csiripelő madár képe (**ming**) itt a dicsekvést, az ego erőszakos hirdetését, a rábeszélést jelképezi. Az önreklámozást. Olyan ráhatást, mely nem érzékeli, hogy a másik lelkében mi történik.

2. Sziklaszilárdan, még mielőtt véget érne a nap. A kitartás üdvös.

Helyén van a szíved. Még mielőtt elkapna a hév, tudod, hogy ez repülés lenne-e vagy zuhanás. Tudod, ha lelkesít valami, összhang vár-e, vagy szédült zűrzavar. Itt mondja ki Konfuciusz a jóskönyv egyik alaphatározatát: „A csírák ismerete isteni képesség!” A láthatatlan szellemi magból megítélhető a jövő.

Mielőtt elkapna az indulat, a láz, a lelkesedés, vagy bármiféle érzelm, van egy csöndes, üres, meditatív pillanat, ahol még dönthetsz: belemenjek vagy sem?! Ha már belementél: késő.

Itt azonban még nyugodt vagy — sokszor tényleg csak egy pillanattal — s ezért döntésed helyes lesz.

Vagy boldogító táncba mész — vagy semmilyenbe.

3. Kétkedő lelkesedés bánatot okoz. A halogatást megbánod.

Itt hiányzik a magabiztosság. Nem tudod, jó lesz-e vagy rossz.

Táncolj?... Ne táncolj?... Ne másoktól várd a boldogságodat: benned rejlik! Az ész unalmas józanságát ne téveszd össze a bölcsességgel!

A bölcsék szeretnek táncolni és önfeledten kacagni.

4. A lelkesedés forrása. Nagyot érsz el, ne kételkedj! Váratlanul társakra találsz.

A forrás a szíved. Te lelkesedsz, s másokat is lelkesítesz. A táncot te irányítod, s köréd gyűlnek azok, akik hasonlóan éreznek.

Az igazi lelkesedés nem ismer lehetetlent.

5. Betegség. Tarts ki, nem végzetes.

A helyzet nyomasztó. Embert próbáló. Most nem a lelkesedés, hanem a mély, benső hit kell hogy vezessen. Mint a hosszútávfutókat.

Ne aggasszon, hogy kevésnek érzed az erődöt. Ne add fel! Tarts ki! (A Hit tízszer erősebb, mint a Lelkesedés, és százszor erősebb, mint az Akaraterő — ez jusson eszedbe, amikor úgy érezed, elfáradtál, nem bírod tovább.)

6. Sötét lelkesedés. Meddig mész tovább?

A „sötét” (ming) lehet ábránd, téveszme, tévhit — egyszóval nem a valóság talaján álló lelkesedés. Térj vissza a saját utadra. Önáltatás helyett éld végre a saját sorsodat! Könnyű vagy nehéz, nem számít! Utólag meglátod majd: ez vezet a valódi örömhöz. Úgy hívják: beteljesülés.

KÖVETÉS (Alkalmazkodás)

(Képjel: Egymást követő lábnyomok. Huang mester egy királyi menetet, mások ostromlókat látnak egymás után felfelé hatolni egy vár oldalán.)

A Gerjesztő a szelíd s vidám Tó alatt: **kövesd a csillagodat!**

Ha késztetést érzel arra, hogy saját fejed után menj: ne tedd!

Maradj nyugodtan, s alkalmazkodj az idő követelményeihez.

„Az igazi Uralkodó: szolgál” — ez ennek a jelnek a paradoxona.

A Követés „magasztos sikere” a kitartó szolgálatban van.

Az örömteli szolgálatban.

Ez az értelenség mágiája. Az igazi nagyság és a hatásos szellemi cselekvés titka.

Jézus Krisztus megmosta tanítványainak lábát.

Mondta is, hogy szolgálni jött — így lett Uralkodó. Lao-ce azt mondja: „Tudni erőnkről s gyengénekről lenni, tudni nagyságunkról s kicsinekről lenni annyi, mint birtokolni a Völgy Hatalmát. A Szellemi Ember így uralkodik.”

Manapság, a mérhetetlen góg és egoizmus korában azt hisszük, hogy mindez képmutatás. Azt hisszük, ilyesmit csak taktikából hazudnak a farizeusok, ostoba, aki elhiszi. Úgy véljük, minél puffedtebb az ego, minél följebb kapaszkodik valaki az emberhegy tetején, annál sikeresebb, hatásosabb, hatalmasabb.

Így vélik a diktátorok.

Vegyük észre végre: ezek mind bukott, semmibe hullt, szégyenbe fulladt életek!

Az igazi nagyság alulról fölfelé hat, s mindig **követ** valakit vagy valamit. Mindig **lent** van, s **följebb** néz.

A zenész követi a karmestert, a karmester követi a zeneszerzőt, a zeneszerző követi az ihletét, az ihlet követi az isteni szépséget és harmóniát.

Ha bármelyik ponton fordítva működik, az nem művészet lesz, hanem százalmas, öntetszelgő mutatvány.

Jézus határozottan kijelentette, hogy nem „magától” cselekszik: így tett csodákat.

A **követés** tehát azt jelenti: Kövesd eszményedet! Kövesd magadban a többet! Kövesd az ihletedet, az álmaidat — de légy gyanakvó, amikor azt gondolod, hogy te tudsz mindent a legjobban.

Légy fölfelé nyitott! Új idők jönnek, ne húzzon vissza a múlt!
S ami ugyanez: légy alkalmazkodó. Tudd, mi az időszerű, hol tartanak életükkel az emberek, hol és mikor lehet őket megszólítani.

„Egyszerű” emberekkel nem azért kell „egyszerűen” beszélni, mert nagylelkűen leereszkedsz köztük, hanem azért, mert nem vagy különb náluk.

Ne tartsd magad többnek Istennél, aki a teremtésben békává, hanygyává, fűszállá, levéllé, bamba borjává, egyszóval Mindenné tudott válni, s elrejtette legnagyobb titkát, hogy az igazi teremtői hatás **alulról fölfelé és belülről kifelé történik.**

A karrierista ezt nem érti, ezért bukik el.

Karrierista az, aki átmászik mások fején egyre följebb s följebb, s a végén saját semmiségével szembesül. Fent elpukkad.

A karrierista életének száználmas végjátékát rendszerint nem látjuk, mert útját csak a sikeres felívelésig követjük.

A Szui jelében fokozottan Figyelj az új idők szavára.

Megérzed, mi az, ami éppen a „levegőben” van, mi az üdvös szélirány, s ha nem vagy önfejű, átérzed azt is, hogy másoknak mi a jó. Nem „parancsolva”, de követve irányíthatod az eseményeket, s ez azt jelenti, hogy a legkisebb stresszel érheted el a legnagyobb eredményeket.

Az, hogy a hajós a széljárásnak megfelelően folyamatosan állít a vitorláján, nem jelenti azt, hogy céljáról levette a tekintetét.

Kövesd a célokat — s alkalmazkodj a jó szelekhez!

Gondolatok

Mindannyiunkban két akarat van.

Az egyik az ego, a másik a Fensőbbrendű Én akarata.

Az egyik azt mondja: „Egyszer élsz! Használd ki gyorsan!”

A másik azt mondja: „Szellemi lény vagy, örök úton jársz! Tedd azt, ami üdvös és jó!”

Akit a vak önakarat hajt, az az *életét* éli.

Akit Igazi Valója, az a *sorsát*.

A két akarat kivétel nélkül mindenki-ben állandó összeütközésben van. Ez nyugtalanságunk, feszültségünk, zaklatottságunk, boldogtalanságunk, sokféle lelki és testi betegségünk alapvető oka.

A Szui azt mondja: „Kövesd magadban a Magasrendűt! Az istenit. A szellemit!”

Néha ezt egyszerűen csak így mondjuk: „Hallgass a jobbik énedre!”

Aki ezt megteszi, annak lényében megszűnik minden feszültség.

Átéli a nyugalom semmihez sem fogható élményét.

Ezért mondja a bölcs: „**A Szellemi Ember alkonyatkor megnyugszik s pihen.**”

Mi nem tudunk sem nyugodni, sem pihenni, mert rossz lelkiismeretünket, benső vitánkat és félelmeinket még egy magányos szigetre is magunkkal visszük.

A békesség titka: sorsunk útjának „követése”.

„Az eredethez visszatérni annyi, mint megnyugodni”— mondja Lao-ce.

Az eredet: az isteni középpont.

Megnyugodni semmi másban nem lehet, csakis Isten akaratában.

Úgy is hívják: sors.

Ha nem ezt éled, dúlt leszel. A zaklatottság biztos jele annak, hogy az ember nem adta át magát ennek az akaratnak. A nyugtalan szem, kapkodó kéz, zaklatott lélegzet s a sokféle figyelő türelmetlen elme arról tanúskodik, hogy *itt viadal folyik, szüntelen benső küzdelem, s nem tudni még, ki lesz a győztes.*

Ha valaki azt mondja, „hisz”, és mégis nyugtalan, az önmagát csapja be.

Kérdésre a jósjel azt mondja: sorsod útján jársz, kövesd! S hogy ez sikerült-e, visszajelzi a nyugalmad vagy a nyugtalanságod. Aki a sors útján jár: nyugodt. Aki az „én-akarat” útján: zaklatott.

E jelben jövünk rá, hogy sorsunk nem egyenes vonalban, hanem „cickakkban” működik. Ezért kell alkalmazkodnunk a hirtelen fordulatokhoz. Ennek az alkalmazkodásnak pedig az a titka, hogy semmihez sem ragaszkodunk görcsösen, mindent képesek vagyunk azonnal újramegtenni. Előítélet, rögeszme, túl okos terv vagy csontos megszokás nem gátol abban, hogy villámsehesen „fordíts a vitorlád”, ha kell.

Harcművésznél ez a „követő” taktika.

Ellenfelének nem ellenáll, hanem mozgását átveszi, belesimul, vele együtt folytatja, s a végén kibillenti egyensúlyából.

Vonások

1. Szakadj el hivatalodtól (társadalmi helyzetedtől). Utad szabad! Lépj ki otthonod ajtaján, s vegyülj el másokkal! Jó eredménye lesz.

Valami indul. El kell szakadni a régi megszokásoktól, elvárásoktól, pozícióktól. Főleg attól a tévhittől, hogy „ez az életem”!

Nem! Nyílj ki mások felé! Új lehetőségek, új tervek és emberek felé! Szemléleted elavult. A vonal „hatalomváltást” üzen, gyakran nem kint, hanem bent, a szívben. Ha képes vagy rá, eredményes leszel.

2. A kisfiúhoz ragaszkodik — elveszíti a férfit.

Nem a jobbik, hanem a rosszabbik „énedre” hallgatsz. A könnyebbik utat követed. Ahelyett, hogy felnőnél, sodródsz. A „férfi” a felnőtt, isteni lényünk. A sorsteremtő. Az erős. A „gyerek” a gyenge, az éretlen, a kiszolgáltatott, az önös, a riadt. A mai lélektan szerint az emberek többsége — jelképes értelemben — élete végéig nem szakad el az anyja szoknyájától. Nem nő fel. Másoktól függ. Adni nem tud, örökké kapni akar. S egyetlen pillanatig sem szabad.

Ez a vonás erről a gondról szól. „Rossz társaságba ne keveredj!” — mondja egy kommentár, s ez nemcsak társadalmi, de lelki tanács is. A jót kell követni! Igazi, erős természetünket. Hagyd abba az önsajnálatot!

3. A férfihez ragaszkodik — elhagyja a kisgyereket. Ha így tesz, megtalálja, amit keres! Üdvös az állhatatosság!

Az előbbi helyzet fordítottja. A magasabb minőség miatt itt elhagyom az alacsonyabbat. Nem könnyű; bátorság kell hozzá s kitartás. Az ember küzdelmesen növekszik, de csakis így ér magasra: sorstervét így teljesítheti. Ahhoz, hogy elérjem célomat, alkalmassá kell válnom rá. Most ez a folyamat zajlik.

4. Követsz valamit, hogy megragadd. Baj, ha így folytatod. Kövesd a „jou fu”, a belesimulás útját a Taóban, s értelmed világossá válik. Hogy lenne ez hiba?!

Néha mint az elvakult vadász a prédáját, mániásan üldözzük célunkat, nem nézünk körül, csak előre, csakis vágyaink irányába — s bajba kerülünk. Saját csapdánkba zuhanunk.

A „jou fu” belesimulást jelent. Alkalmazkodást az élet áramlásához. Másokhoz. Az időszerűhöz. Bensónknak a külső követelményekhez s a magas szellemvilág sugallatához. Az Igaz Ember egységben él önmagával és a világgal. Ez a „jou fu” — együtt az Egésszel!

És nem a csólátás!

Harcművészetben a nyerni akarás kétségbeesett vágya görcsössé teszi a küzdőt. Lelassul, figyelme beszűkül, s ha nem szabadul meg eszelős vágyától, a veszébe rohan.

Az küzd eredményesebben, aki nyitottabb.

Aki szabadabb.

5. A jó követése kiválónak tesz. Üdv!

A művész, aki ihletét, a tanítvány, aki mesterét, az ember, aki vezérlő csillagát követi: boldog lesz. Ne a jót akard, hanem a legjobbat! Megkaphatod.

6. Ragaszkodásra lel, s ez még megköti. Királyi áldozat a Nyugati Hegységben.

Abszolút értelemben ez a bölcsre utal, aki már felülemelkedett a világ zűrzavarán. De visszajön, s tanácsával segít azokon, akik becsülik és követik. Ez az érdek nélküli segítő, tanácsadó.

A vonás hétköznapi jelentése: vedd észre, hogy felelős vagy másokért. Vannak, akik felnéznek rád s példakép vagy. Valahol mindannyian „mesterek” vagyunk, ha másoknak nem, a gyermekeinknek. Jákob latorjáján mindig állnak egy fokkal lejjebb is: ezek csakis a te lenyújtod kezedet fogva kapaszkodhatnak följebb.

Az ember néha rádöbben, hogy másokért él.

Nem részben, hanem teljesen.

Neki már nem is kellene élnie — az, hogy marad még, mások miatt van.

Ez is lehetséges.

(Nagyanyám sok évvel élt tovább családunk — elsősorban anyám — miatt.)

MUNKÁLKODÁS AZ ELROMLOTTON

(Képjel: Férges a szent edényben)

Megállt, férges, bezápuult, rothadó helyzet — ugyanakkor biztató.

Ehhez azonban az első öt vonás nagy munkáját el kell végezni.

Az ember rossz helyzethez alkalmazkodott, igazi lényét elnyomták, szabadságát belefojtották, s most tehetetlen, mert a múlt beleépült a lényébe, és bénító súllyal nehezedik rá.

(Alul Szél — felül Hegy.)

A gyermekkori traumák éppúgy idetartoznak, mint múltunk egyéb emlékei: a lélektan szinte teljes egészében ezekkel a „férgesekkel” foglalkozik. A szülők vétke a gyermekekben folytatódik.

Könyvtárnyi irodalma van annak, hogyan válnak a tiszta és védtelen gyermeki lélekre ráfényképezett hatások később jellemmé. És nemcsak a szülői ház, egy beteg társadalom is „beteggé” teszi a lelket: riadtan alkalmazkodunk a lét feltételeihez, s ha azok embertelenek, mi is azzá válunk többé-kevésbé.

Bajom oka nem sorsszerű — emberi hiba következménye.

Meg lehet, és meg is kell szabadulni tőle!

Nemcsak magam miatt, hanem — a *Ji-king* bölcsessége szerint — szüleim miatt is! Ha magamat megváltom, őket is megváltom, s megszabadítom őket a szellemvilágban már lehazudhatatlan büntudattól.

A múlt átírható.

Ez a jelen mágiája.

Amit itt és most megváltoztatsz, az a múltat is megváltoztatja.

Nem magát a megtörtént eseményt — hanem a nyomasztó emléket.

Ez a „csírák” elégetése.

A rohadásnak egyébként az ezoteriában nincs olyan undort keltő hatása, mint az érzéki világban: minden újjászületés feltétele.

Az elrohadt magból bújik ki a csíra. Megélni rossz, de mint alkímiai folyamat: kikerülhetetlen.

A rohadás, a felbomlás a születő újnak az előfeltétele. Addig kellemtelen, amíg az ember „benne van”, amíg régi énje együtt él régi és bomlasztó emlékeivel, s nem tudja még leválasztani magáról.

Találd meg a bajok okát, a múltból eredő nyomasztó emlékeket, beled ivódott mérgek forrását — és szabadulj meg tőlük. Új tavasz előtt

állsz, biztató jövő csirái rejlenek benned, új vállalkozások, messzi távlatok: vesd le magadról a bénító múlt terheit!

A helyes stratégia: fölismerni az eddig elrejtett „férgemet”.

Megfontoltság az új megszületése előtt — és megfontoltság az új megszületése után! Az elsöre azért van szükség, mert a romlott régi és a tiszta új szétválasztását nem lehet hebehurgyán elvégezni.

A második „megfontolásra” pedig azért, mert az új csira még kíméletet, bölcs figyelmet igényel.

S aztán a tetterős, lelkesítő akció.

Sorsod alapvető, jó fordulata előtt állsz — ha sikerül az „alkímiai folyamat”. Ne tegyen reményvesztetté, hogy a helyzetet reménytelennek véled — ne sietted az átalakulást. Mások „elromlásával” légy türelmes: adj időt számukra, s ne ítélkezz fölöttük.

Jóslatban az „elromlott” lehet baráti kapcsolat, életterv, házasság, lelki gubanc, bezáptult terv. Nem biztos, hogy a baj csirája benned van.

Lehet, hogy mások drámája most a tiéd. De — valamilyen mélységes oknál fogva: mégis összefügg veled, s a tiéd is.

Gondolatok

A jelen: mágikus idő.

Minden, amit valaha éltél, tapasztaltál, ebben és százezer elmúlt életedben, vissza egészen az ősröbbanásig: MOST VAN.

És amire vágyasz, amit akarsz, amit tervezel, akivé lenni akarsz, minden eljövendő eszményed egészen az üdvözülésig: MOST VAN!

A MOST: ablak az örökkévalóságához.

Aki erre ráébred: szabad lesz.

Aki nem ébred rá, azt tehetetlenül vonszolja a múltja: életét lelki s testi „feltételes reflexei” irányítják.

A **Ku** jósjelének üzenete: téli pangás után a tavasz korszaka.

Föl kell számolnod a korrupciót, a bénító érzelmeket, sorsrontó gondolatokat! A tavasz „félrázza” az álmos, bénult állapotokat.

Le kell vetned magadról a múlt ártó igézetét!

Indulni csak tiszta lappal lehet.

Ez vonatkozik nemcsak lelkünk, de életünk, kapcsolataink, sorshelyeink megújulására is.

Gyengeséged, konokságod s tehetetlenséged miatt ne örökíts tovább „betegítő géneket”.

Az Igaz Ember biztató tavasz hírnökét látja a rohadás előjelében, s ezért bátorítja, lelkesíti egész környezetét. Mint Jézus vagy az őskeresz-

ténység apostolai tanították: Vessétek le a régi embert, hogy megszüljétek az Újat!

A jóslatokban itt egy olyan bezápujt, rossz helyzetéről van szó, amely nemcsak jóvá, de kifejezetten szerencsésé is tehető.

Környezetet inkább lelkesítsd, mint vádold.

Vonások

1. Helyrehozni azt, amit az apa elrontott. Igaz fiúnak az ősei is makulátlanok lesznek. Veszély, a végén üdv.

Itt arról a mintáról van szó, amelyet apánktól, apáink társadalmától örököltünk. A lista százféle lehet: mindenki maga tudja, mi az a rossz örökség, amelytől meg kell szabadulnia. A sérülést tágabb értelemben a Hatalom, a Szigor, a Keménység túlzása vagy éppen hiánya okozta. Bátor szembeüléssel javítható. A *Ji-king* szerint szüleinknek-őseinknek nemcsak áldozatai, hanem főképp megmentői vagyunk — ha vétettek bármiben is.

2. Helyrehozni azt, amit az anya rontott el. Konok kitartás nem helyes. Találd meg a Közép útját.

A szeretet, a gondoskodás, a védelem túlzása vagy éppen hiánya az, amit az „anya” ronthat el. Függés, önállótlanág, gyengeség az eredménye: olyan helyzet, amelyben nehéz „felnötté” válni.

Tágabb értelemben ide tartozik az is, hogy túlságosan az anyagba tapadtunk; a fészekből, ha eljött annak az ideje, ki kell röppenni a szabad égre. Szellemünk hazája fönt van. Igazi valónk nem az anyagi természetből ered.

Ha eseményre kértél jóslatot: találj meg először a probléma szívét. Ne menj tovább — nem látsz még tisztán.

Egy helyzetet akkor látunk tisztán, ha önmagunkat is tisztán látjuk benne. Itt a túl puhaság, engedékenység okozta a korrupciót.

Amikor valaki „hagyta”, hogy így legyen.

3. Helyrehozni azt, amit az apa elrontott. Kis megbánás. Nem nagy hiba.

A szándék jó, az erő és a lendület túl sok. Néha sértő is lehet, de a jóakarát végül feledteti a türelmetlen, kissé agresszív taktikát.

Munkálkodni az elrontottnon nem hirtelen, hanem folyamatosan kell.

4. Eltűnni, amit az apa elrontott. A folytatás megszegényüléshez vezet.

Ha fölismerted, hogy nem jó, szabadulj meg tőle. Együtt élni a „nem jó”-val gyáván, tehetetlenül, kiszolgáltatottan, sehová sem vezet. Ura légy, s ne rabja sorsodnak. (Sajnos manapság — mivel kevesen ébrednek önmagukra — az emberek zöme tehetetlenül ismétli szülei hibáit. Társadalmilag is inkább csak a jelmezt váltjuk, a kordivatot s a technikát — a „vétkek” folytatódnak tovább.)

5. Helyrehozni, amit az apa elrontott. Az ember biztatásra talál.

A múlt hibáit felismerni a jelenben nem kis dolog. De nem elég.

Jövőkép is kell. A biztatás itt részint másoktól, részint fentről ered. Minden kis újjászülető rügyecskének „tündére” van, aki segít neki kibontania magát a téli tetszhalálból. Nincs ereje még, de segítséget kap.

6. Nem szolgál királyokat és hercegeket. Magasabb céljai vannak.

A „valódi Ember” céljai túl vannak az éppen fennálló társadalmi, politikai és gazdasági célokon.

A valódi Ember Istent szolgálja.

Nemcsak mint pap vagy szerzetes, de mint apa, anya, tanító, költő, munkás, paraszt vagy éppenséggel gazdasági ember.

E vonásban ébredszik benned az Örök Ember.

Nem a „nagy”, hanem a valódi. A szellemi.

Innen kezdve nem az a kérdésem, mit szól a tetteimhez az apám, anyám, környezetem vagy az egész világ — hanem az, hogy mit mond az Isten, aki a költő szerint „belülről vezérel”.

KÖZELEDÉS

(Képjel: Egy vezető irányítja a sokaságot. Támogatja, nagyvá teszi az alatta lévőköt.)

Jó idők közelednek.

A felemelkedés, a beteljesedés ideje közeledik.

Valami jelentős érlelődik — valami új.

Látod, hogy a jósjelben a Jang erők emelkednek fölfelé — és csökken a sötét Jin ereje.

A „közeledés” itt alulról fölfelé és fölülről lefelé történik: valaki lentről **fölemelkedik**, egyre világosabbá válik, több erőhöz, képességhez, hatalomhoz, lehetőséghez jut — s ugyanakkor, aki magasan áll, együtt érzően **leereszkedik**, mint a jó vezető, aki szereti, neveli, fölemeli az alatta állókat; mint az angyalok és mesterek, akik fáradhatatlanul segítenek; mint a jó tanítók, akik nagyvá teszik tanítványaikat.

„A Közeledésnek magasztos sikere van.

Előmozdító az állhatatosság.

A nyolcadik hónapban jöhet a baj.”

A „nyolcadik hónap” itt a tavasz utáni őszt jelenti. A virágzás utáni hervadást. Az emelkedés utáni hanyatlást.

A Bölcs a következőket tanácsolja: érik a beteljesedés, de **ne siettesd!** **Ne akarj türelmetlenül, túl korán följutni a csúcsra.**

S főleg ne engedd, hogy a kezdeti sikerek a fejedbe szálljanak.

Amit kapsz: tekintsd ajándéknak.

Akkor jársz helyes úton — középen —, ha jó és rossz fölött állsz.

Se szerencse, se balszerencse ne szédítsen meg.

A sikert az ember alázatos, szorgalmas, odaadó munkával éri el. De amikor eléri, **minderről könnyen elfeledkezik. Gógös lesz, beképzelt, mohó, elégedetlen. Az ego még többet akar, összes zsebt teli akarja tömni, mint aki csak egyszer szüretelhet. Retteg, hogy mindez nem lesz az övé, és ettől a félelemtől el is veszít mindent.**

Ne ess ebbe a hibába!

Isten ad — és elvesz.

Most valószínűleg kapni fogsz, de ha beletapsz az ajándékba, elveszítéd azt, amiért kaptad: elveszítéd a **szabadságodat, benső békédet.**

Ne válj külvilág-függővé.

A siker bent van!

Gondolatok

A bölcs azt mondja:

„Az Igaz Ember gondolkodni tanít, kimeríthetetlenül.

Az Igaz Ember mindenkit védelmez s elfogad.”

Így kell másokhoz közeledni.

Jó és rossz jön-megy az életben; most jön a jó, s aztán jöhet a rosszabb periódus, de ami változatlan és örök, hogy az Igaz Ember mindenből tanul, s szüntelenül tanít — még a halála pillanatában is. Toleranciája nem ismer határokat: nagy az Isten állatkertje, benne minden lény más, de szeretetre méltó s az ő védelme alatt áll!

Ezt a mondást gyakran hordozzák tárcájukban azok a vezetők, akik virágzóvá tették vállalkozásaikat.

A beteljesülés akadályja a tudatlanság s az összeférhetetlenség.

A kettő összefügg.

Aki megérte a másságot: bölcs.

Az Igaz Ember jele benned, hogy tudni akarsz, s tudóvá teszed környezetedet — s kivétel nélkül mindenki, bárki és bármilyen, védőszárnyaid alá kerül.

Először megszereted — s utána tanítod őket!

(Óvakodj a szeretet nélküli tanítástól! Az csak agitáció — ami pedig ártalmas!)

Amikor az emberek érzik, hogy megérted, szereted s óvod őket (sokszor a saját hülyeségüktől!), akkor szívesen tanulnak majd tőled, és jó érzéseik tudássá nemesednek.

Nagy eredményekhez nemcsak „pozitív” érzés, de tudás is kell.

Nemcsak érezni, tudni is kell, mit, miért!

(Néha, amikor elfogadtam másokat olyanoknak, amilyenek: kivirágzott körülöttem az élet! Itt nem „toleranciáról” volt szó! Nem arról, hogy csupán eltértem, hanem *megértettem* őket! Óriási különbség valakit *elviselni* vagy mélyen *megérteni*, s *másságát megszeretni!*)

Harcművészek ebben a jósjelben a győzelem lehetőségét pillantják meg. Ezért fokozottan vigyáznak az időszerűsége! A közelgő diadaltól nem kapnak vérszemet. Hagyják beérni, hideg fejjel. A növekvő jó lehetőségbe nem szédülnek bele, kívárlják a legjobb lehetőséget!

S utána nem vesznek bele a győztesek mámorába!

(Sokszor rontottam el ígéretes helyzetet a túl korai lelkesedéssel!)

A vonások közül az alsó három arról szól, hogyan segítsd az eredmény kibontakozását — a felső három pedig arról, hogyan válj a beérő helyzet urává.

Vonások

1. Találkozás közeledik. Üdvös kitartani.

Ami összevaló, egymásra lel. (Ez a „Hszien”, a 31. jósjel: „összehangolódás”.) Ami érik, annak sok síkja van: együttműködés, társulás; önmagammal, a szellemvilággal való jó kapcsolat. Érleld és érlelődj, kitartóan.

2. Találkozás közeledik. Üdv. Minden előnyös.

Inspiráló hatás, kapcsolat, lehetőség érik. Élj vele bátran. Még nem látod át, hogy jövőd fájának milyen ágai-bogai lesznek, de a helyzet biztató. Ha valaki a Sorsát éli, nem kérdés, mi a „kedvező” vagy a „kedvetlen” — mert sorsunk megcsinálásánál nincs üdvösebb.

3. Édes közeledik. Semmilyen irány nem előnyös. Ha bánatos vagy emiatt: nem hiba!

Kívül édes — belül keserű. Ne ragadj bele a közeledő helyzetbe, bármilyen jónak, előnyösnek, „édesnek” látszik is. Még ha fájdalmas is, leplezd le a kísértést, s menj tovább! Messzebb van az igazi cél!

4. Kiteljesedés közeledik. Nincs hiba.

Figyelj: csúcspont közeledik. Tudod, mit kell tenned, s tedd is meg. Nem magadért teszed. Légy nyitott önmagad s mások felé!

5. Bölcs közeledés. A Nagy Vezetőhöz illő. Üdv.

Bölcs az, akit nem érzelmei, nem csupán értelmi „információi”, hanem lényének tisztánlátó Közepe vezet. Tudja, kiben bízunk: s arra rábízta a közös ügyek intézését. A „jó vezetőt” munkatársairól, beosztottjairól lehet megismerni. A sors ura csak az lehet, aki tudja, mi a sorsa. Most juthatsz el oda, hogy tudod, mit lépj, mert látod, mi a helyes s a helytelen — látod a következményt. És hogy felelsz azokért, akiket az élet „alád” rendelt.

6. Nagylelkű közeledés. Siker. Hibátlan.

Végre megérted az embereket. Nemcsak egójukat, de lényük isteni szívét és sorsukat is látod. Ilyenkor bármit teszünk: igazságos. Tudod, mit tégy, s ezt már nem csak magadért teszed!

Beteljesülés. Oszd meg másokkal, amit kapsz, legyen az szellemi, lelki vagy anyagi érték.

A varázsló varázshatalma másokért van. Ezért sohasem veszi el. Ezt ne feledd!

TISZTÁNLTÁS (Figyelem)

(Képjel: Egy madár néz „madártávlatból” — s a Látás ősi szimbóluma)

Mielőtt cselekszel, pontosan látnod kell mit, miért teszel.

Feladatod: láss tisztán, személytelenül, előítélet-mentesen.

Lásd önmagadat, másokat és sorsod alakulását úgy, ahogy valóban van — nézz úgy, mintha Isten szemével látnál.

Mindig valamilyen „szemüvegen” át nézünk.

Önzésünk, vágyaink, reményeink, félelmeink, gátolásaink, elvárásaink, szubjektív előítéleteink, de főleg hazugságaink, önáltatásaink „szemüvegén”.

Most meg kell szabadulni mindezekről. Mielőtt egyetlen lépést tennél, lásd meg a Valóságot!

Nézd meg, milyen is ez az egész **valójában!**

Ki vagy te? Ki az, akivel beszélsz? Miről szól ez a történet?

Mit akarsz valójában és miért?! Melyik az igazi utad, s amelyik a hamis?

Pillants rá mindenre úgy, mintha **most látnád először!**

gy szabadulhatsz meg attól, ami már méltatlan hozzád, amit már ki-nőttél — így indulhatsz el új úton, amelyen már nem káprázatsz, hanem éberséged vezet majd.

Ezt az utat Sorsnak hívják.

Mielőtt egyetlen lépést is tennél, látnod kell **az igazi perspektívát.**

Még nem látod — erre figyelmeztet a jósjel —, de itt az ideje, hogy végre lásd!

„Tisztánlátás. Mosd meg a kezed, mielőtt áldozatot hozol! Tisztelettel tekintenek arra, aki igaz úton (a szent szellemek útján) jár.”

Hogy „lásd” a jósjel mindennapi üzenetét, meg kell hogy értsd spirituális jelentését.

A taoista Templomot úgy hívják: „TAO KUAN.”

Jelentése: „Hely, ahol **figyelem a Taót.**”

A taoista meditáció titka semmi más, csakis a FIGYELEM.

Figyelem a lélegzetemet. Figyelem az energiák áramlását. Figyelem a gondolataimat. Figyelem a lelkemet. Figyelem az életemet.

Buddha reinkarnációját (Avalokiteshvara) úgy hívták: **KUAN JIN.**

Azt jelenti: „FIGYELI A HANGOT.”

„A meditáció — tanította — semmi egyéb, mint figyelni a külső-belső hangot.”

A szerzetesek éneklés és a szent szövegek olvasása közben egy fából készült Halat ütöttek, ritmikusan.

A hálnak mindig nyitva a szeme!

Mindig LÁT — ez az éberség jelképe.

És most jön a jósjel mindennapi jelentése: **a tisztánlátás azt jelenti, hogy nem vagy belekeveredve a világba. Nem azonosulsz semmivel: csak látod. Nézed, mint magasról egy tájat, mint utazásod térképét. Látod, hol vannak az ösvények, hol az akadályok, fölismered sorsod rejtett összefüggéseit, s innentől kezdve nem fordulhat elő, hogy azt mondd majd: „Bocsáss meg, Uram, nem tudtam, mit cselekszem!”**

A tisztánlátó ember nemcsak jó úton jár, de **rejtélyes hatással van a környezetére is.**

„Belülről” néz, s ez a tekintet nemcsak tiszta, de roppant erős is. Nem gyengíti semmiféle önző érzélem vagy gondolat.

Bárkire néz: látja a gyengéit is.

Nem lehet elbűjni előle.

Ez a félelem nélküli, átható tekintet ereje.

S ez a mondat már átvezet a **harcművészethez: a győzelemhez vezető út első lépése: kiismerni ellenfelemet és stratégiáját.**

És természetesen önmagamat is: a jó harcos kendőzetlenül látja saját hibáit s erényeit.

Bármilyen veszélyes helyzetbe keveredik, szüntelenül a figyelem állapotában van.

A jó harcos akkor is tisztán lát, ha támad, és akkor is, ha őt támadják.

(*Belső mosoly* című könyvemben sokat írok a figyelemről, s a nyitott szemű meditációról is.)

Kérdésedre a válasz: nézd meg jól! Mintha nem is rólad lenne szó.

Mintha mással történne az egész.

Ennyi a feladatod.

Utána léphetsz!

Erre biztat ez a jósjel..., talán mert „látja”, hogy nem látsz jól!

S nem is tudod, nem látsz tisztán.

Gondolatok

Az igazi Figyelem akkor jön létre, ha az egódat lecsendesíted.

Az ego tekintete szétszórt, zaklatott, vágyaktól, félelmektől, ambícióktól, téveszméktől zavart.

Az ego nem azt látja, ami van, hanem azt, amit **látni akar**.

Később kiderül, hogy ez káprázat, ami nem azt jelenti, hogy nem létezik, hanem hogy egész másképp van: nem ott a lépcső, az ösvény, ahová szeme vetíti, a gödör felett hidat lát, s mivel a csúcsra bámul, nem veszi észre a kígyót a lábai alatt. Emberismerete téves megítélések sorozata: fél attól, akitől nem kellene félnie, s nem tart attól, aki ártalmas.

Mivel nem valóságos emberekkel kerül kapcsolatba, hanem a róluk való elképzelésével, előítéletével, idealizált képével vagy karikatúrájával, egész viszonyrendszere hamis: nem annak beszél, aki előtte áll.

A figyelem: egótlan.

Személytelen.

Akkor is így látnám, ha nem én lennék a helyzetben, ha nem velem történne.

Tisztánlátás nélkül még egy üzleti tárgyalást sem lehet eredményesen lebonyolítani.

Aki valóban lát, az nem fél látni.

Aki lát, azt nem befolyásolhatja a győzelem reménye vagy a vereségtől való szorongása, mert a remény és a szorongás eleve eltorzítja a hiteles képet.

Valódi és érvényes képet föltehetően csak az Isten lát — bizonyára ezért ábrázolják egy háromszögben lévő nyitott Szemmel.

A látás titka, hogy nemcsak passzív, de aktív is.

Az egyik befogadó-értő — a másik kiáradó-teremtő látás.

Az aktív látás legszebb formája: a **tanítás**.

A tanítás nem egyéb, mint láttatás.

Ha látsz, képessé válsz mások szemét is felnyitni.

És még egy fontos dolog.

Aki lát, tudja, hogy őt is látják! Más is lehet olyan emberismerő, mint te! A benned lévő titkok éppúgy eldughatatlanok, mint másokban: ha félsz, érzik rajtad a félelmet, ha nagyon akarsz nyerni, látják rajtad, hogy „éhes vagy a nyereségre”, s máris föled kerekedhet az, aki nem fél annyira, mint te, s nem olyan fontos neki a nyereség, mint neked!

Mindig a lazább, szabadabb s a tisztábban látó van fölényben!

Ez a jósjel arra tanít, hogy a póker-arc nem ér semmit!

Csak a „póker-lélek” — ami azt jelenti, hogy az ember belül is semleges. Nemcsak nem mutatja a vágyait és a félelmét, de tényleg szabad azoktól.

Vonások

1. Gyermeki látás. Közönséges embernél nem hiba — Igaz Embernél szégyen.

Ha egyszerű emberek ösztönösen követik a jónak vélt utat, nem hiba. (Gyermeki látás, amikor valamit elfogadunk helyesnek, mert az apánk mondja, vagy a fennálló társadalmi szokások így követelik, amikor érzéseink kötnek egy-egy valláshoz anélkül, hogy értenénk tanait.)

Sorsod útja nem ez!

Sorsod útja az éberség!

Föl kell nőned, és meg kell szerezned a tisztánlátásodat.

Nemigen érted a helyzetedet. Szemléleted még szűk, éretlen, gyermekien „tudatlan”. Nyisd ki a szemed!

2. Kilesni az ajtónyíláson. Asszony számára előnyös.

Itt szűklátókörűségről van szó. Ahogy egy anya is csak annyit lát és ért meg a világból, ami családjá érdekében szükséges, te is szűken látsz, rövid távra — csakis a saját érdekeidet veszed figyelembe.

Ami egy anyánál üdvös, egy felnőtt férfi számára már démoni: nem az a Taója.

Nem érted mások lelkét, érzéseit, gondolatait — túlságosan önmagad körül forogsz.

Az alacsony éberségi színvonal csak azoknál megengedhető, akiknek sorsfeladata is szűk, s lelki fejlettségük sem magas.

Később a szűklátókörűség — amelynek oka mindig az önérdek! — már fojtogatóvá válik. A „CSOU” azt jelenti: démon, megszállta egy rossz szellem vagy egyszerűen csak részeg.

Próbáld más szemmel nézni a gondodat.

Ez a tanács: nyisd ki jobban a szemed, mielőtt cselekszel.

Lehet, hogy nincs igazad!

3. Figyelve, hogy mit szül az életünk, eldöntjük, hogy ez most a visszavonulás vagy az előrelépés időszaka-e.

Érik a tisztánlátásod. Ez azt jelenti, hogy nemcsak önzésed szemüvegén át, de teljesebben is látsz. Kezded látni, hogy milyen **hatásokat** váltasz ki az emberekből. A külvilág: tükör.

A legjobb önismeret: megpillanthatod mások szemében magadat is!

Azonfelül: kezded felismerni egy-egy esemény **csíráját**, s el tudod dönteni, kibontakozzon-e vagy sem.

Most még választhatsz. A megnyilvánulás határán vagy.

Figyelj!

4. A város fényét (a közösség érdekét) figyelni. Ez dönti el, elfogadható-e, hogy a király vendége légy.

Valaha a bölcsek tartományról tartományra vándoroltak, s az uralkodóknak tanácsot adtak. De csak ott fogadták el a megbízást, ahol segíteni tudtak. Ahol üdvös célt szolgálhattak. Megvizsgálták alaposan a közösséget, a feladatot, a Vezető célját és szívét — s csak a jóhoz csatlakoztak. Semmiféle kísértés ne csábítson — csakis a valódi lehetőség.

Figyeld, mire akarnak használni.

Értékeid értékessé tehetnek másokat — s ha ez kell nekik, segíts.

De ha mást akarnak tőled, ne csatlakozz, mert akkor nem a „város lesz fényes”, hanem te leszel sötét.

Figyelj!

5. Figyelem, hogy mit szül életem. Az Igaz Embernek üdv!

Nem látok magamra, mert „belülről” nézem. Most itt a pillanat, hogy rápillantsak az életemre, kívülről, személytelenül, mintha mindez más-sal történe — mintha egy regényt olvasnék, amelynek a hőset ugyanúgy hívják, mint engem. Látom, mi vezetett idáig, s főleg azt, hogy lényem **milyen hatást váltott ki az emberekből.**

Eddig nem láttam. Azt hittem, ők „olyanok”, s nem láttam, hogy sok mindent én váltok ki belőlük.

Most meg kell figyelnem, hogyan működik az egész — s ha ezt végre megértem, nem fogom fölöslegesen hibáztatni magamat.

Mert javítok ott, ahol tudok, s elfogadom magamat (és a sorsomat) ott, ahol nem tudok.

Az ilyen mély, „önismereti” rápillantásnak nem az a legnagyobb jelentősége, hogy megismerem testem, lelkem rejtett tulajdonságait, hanem hogy **megismerem azt, Aki mindezt Látja bennem.**

Megismerem a Látót!

Innen kezdve kezemben van a változás kulcsa.

Mert a „Látó” tanácsol s vezet is.

Kérdésedre a felelet: **Figyelj, ne lépj még! Csak akkor, ha látsz már. S nem fogsz vakon lépni.**

6. Figyelni, mit szül az élet. Az Igaz Ember hibátlan.

Itt már nemcsak magamat látom, hanem az egészet. Ez a személytelen figyelem. Ezt az állapotot akkor élem át, ha drámát írok. Minden figurámat átélem, benne vagyok szenvedélyükben, ostobaságukban, át-élem az érzéseiket — de ugyanakkor **felülről is látom őket; mintha egy kicsit „isten” szemével nézném: megértem az összefüggéseket, hogy mit akarnak egymástól, s mire vezet az egész közös játék.**

A sors szóttését látja ilyenkor az író...

De nem csak az író!

Bárki ránézhet így az életre, s látni fogja, mi történik vele, s mind-azokkal, akikkel közös sorsa van.

Erre az emelkedett szemléletre, rálátásra azért van szükséged, mert nem látod még tisztán az utadat! De azt már sejtéd, hogy ez nemcsak a „te utad”, hanem egy **útrendszer**.

Sorsunk nem egyéni, hanem közös vállalkozás.

A karmák összefüggenek s egymásba hurkolódnak.

Ha valaki nemcsak önérdékét keresi, hanem másokét is: élete gyökeresen megváltozhat.

SZEMBESÜLÉS (Átharapás)

(Képjel: Egy száj és isteni jóslat: az ember megtudja végre a rejtett igazságot. — A másik jel: mozog az állkapocs föl-le, mint edényen a fedő. Átharapás, megrágás.)

Az igazság pillanata!

Szembesülnöd kell a baj okával, és meg kell szüntetned!

Minden problémának van egy „gyökere”.

Sokféle sugárik, sokféle gondot, szomorúságot, rossz érzést és szorongást okoz — mégis egyetlen gócból ered!

Ez a góc rejtve van.

Mélyen-mélyen elrejtve, s nehéz rátalálni.

Ahogy hosszadalmas vizsgálatok kiderítik, hogy régóta tartó rossz közérzetet egyetlen rossz fog okozza — amely talán nem is fáj —, úgy derül ki, hogy a lelket, életedet mérgező sokféle bajod **egyetlen gyökér-okra vezethető vissza.**

Rá kell bukkanni, föl kell ismerni — és keményen, határozottan **meg kell szüntetni!**

Magától nem múlik el soha!

A feladat tehát kettős.

Kíméletlen önismeret, amely a hazugság rétegein keresztül leás a mélyen elrejtett okig...

Amikor megtaláltad, látod, hogy „Ez az!”, határozottan le kell számolni vele!

A feladat első része **értelmi, intellektuális, szellemi funkció: meg kell ismerned valamit.**

A feladat második része **akarati, cselekvő funkció: „szét kell harapnod azt, ami a torkodon akadt”!**

Vagyis el kell jutnod a gondolat és a tett egységéhez.

Ha ezt végrehajtod, sikert jósol a Si Ho jele.

„Szembesülés-átharapás: siker.

Előnyös az igazságszolgáltatás. (Per)”

Egy mai pszichoterapeuta számára ismerős Si Ho jósjele.

Azt mondja az ősi hasonlat: a baj okáig úgy jutunk el, mintha egy elejtett vad húsát rágnánk. Egyre mélyebb rétegeket — hazugságrétege-

ket — harapunk széjjel, amíg végül rábukkanunk arra a bronz vagy arany nyílhegyre, amely az állatot leterítette.

Ahhoz, hogy a Végző Okra ráharapj, sokféle önbecsapáson kell „át-rágnod” magad — az Ok ugyanis mélyen fekszik.

Bajaink végző oka az, amire legkevésbé gondolunk: nem merünk gondolni rá!

Az ember nem véletlenül „dugja el” tudata alá vétkeit s megemészt-hetetlen sérelmeit — ugyanis fél tőlük!

Nem mer a „szemükbe nézni”!

Ha valamit egész életünkben el akarunk kerülni, az éppen ennek a jósjelnek a drámája: **a szembesülés.**

Ehhez ugyanis olyasmi kell, amire csakis a katarzis forrponjtján képes az ember — ez a **Kíméletlenség.**

(Nem kegyetlenség — kíméletlenség!)

Egy meggyült, rohadó foggal nem lehet „kíméletesen” bánni!

Ki kell húzni.

Van pillanat, amikor **ítélni kell!** Az Ítélet lehet tisztánlátó, bölcs, elő-relátó, jó szándékú, isteni, igazságos... csak egy nem lehet: **kíméletes nem lehet, mert a baj góciát nem szabad megkímélni.**

A drámatörténetben ez az a pillanat, amikor Oidipusz megvakítja magát. Rádöbben ugyanis arra, hogy a bajt okozó vétek nem itt-ott a külső körülményekben vagy saját, még érzéketlen, „puha húsában van”, hanem mint egy mérgezett nyílhegy, a szívében!

Ez a jósjel azt üzeni neked: itt van végre az Igazság pillanata!

Nézz oda, ahová eddig nem mertél nézni!

Ne elégedj meg az igazsággal! Van egy mélyebb igazság is!

Sőt, van még egy **Legmélyebb Igazság, amit nem mersz és nem akarsz bevallani magadnak!**

Nézz a szemébe: mitől félsz legjobban?

S ha már látod... ha valóban felismered... meg is szüntetheted.

Az ember a lelke legmélyén boldog.

De csakis a legmélyén! Néhány szinttel följebb ott a „nyílhegy”, ami titokban szúr és mérgez, és beteggé teszi egész lényedet.

Ki kell húzni.

A „nyílhegy” lehet múltbeli élmény, földolgozatlan iszony, félelem, szeretethiány, bűntudat, gyermeki sérelem, reinkarnációs trauma, vétek, mások aljassága vagy elvetemültsége... *A Ji-king* nem mondja meg, mi az, csak azt, hogy **olyan értelmi és akaratati helyzetben vagy végre, hogy mindezt megfejtheted s meg is oldhatod!**

Gondolatok

Előfordul, hogy az akadály, amelyet „át kell harapni” kívül van.

Nem magunkat, másokat kell szembesíteni az igazsággal.

Az ősi igazságszolgáltatás ezen a jelen alapszik.

A Tudás és az Erő egységén.

A Jognak **világosnak és érthetőnek** — az Ítéletnek (büntetésnek) **határozottnak és szigorúnak** kell lennie.

A lényeg: az emberrel szembeni kímélet s a vétekkel szembeni kíméletlenség.

A „vétkes” lelke mélyén isteni szikra él, eredendően jó és romolhatatlan Szellemiség. A „vétek” egy a sötétiséggel való azonosulás, önelfelejtés, amikor valaki „nem tudja, mit cselekszik”.

Minden büntetés az emberért van, s nem ellene.

Az első feladat: a tisztánlátás.

Látni kell pontosan, mi a „vétek”.

A második: megtalálni a büntetés arányát, hogy az ne legyen se túl puha, se túlságosan kemény.

Ebben a jelben **erélyre** van szükség — erre csak az képes, aki saját démonai legyőzésekor megtapasztalta, hol van a könyörület, s hol az ítélet pontos határa.

Harcművésznél ez az „irru” pillanata, amikor behatol ellenfele „központjába” — személyes, rendíthetetlennek vélt erőterébe.

Vonások

1. Cipői kalodába zárva, s benne lábujjai. Nem hiba.

Kis vétek, kis büntetés. Csak annyi, hogy „ne így tovább”!

Ha kezdetben elcsíped a hajt, nem tud gyökeret verni.

2. Lány húsba harap, orra eltűnik. Nem hiba.

Ez olyan helyzet, amiben valaki túl szigorú. A nevelésnek (és önnelvelésnek) ősi szabálya, hogy a túlságos szigor nem olyan baj, mint a szigor hiánya. Azért itt rosszul ítélünk meg valakit: ajánlatos korrigálni.

3. Régi, szárított húsba harap, mérget talál benne. A Kicsi megszégyenül. Nem hiba.

Régóta romló, rohadó kérdésről van szó. Hiányzik az erőd s a bátorságod, hogy megszüntesd. A „Kicsi”, aki megszégyenül benned, a Jin — aki hagyná tovább mérgezni a helyzetet.

4. Száradt, porcogós húsrá harap. Egy fémmylat talál benne. Jóslat: kemény küzdelem üdvös. Az út nyitva áll előtted.

A rossz (negatív) a gyökerénél a legerősebb. Ahhoz, hogy leküzd, fel kell nőned a feladathoz. A csata nem lesz könnyű s rövid — de megéri. A jelkép azt is üzeni, hogy a régi, rossz szokásrendszert nem lehet pillanatok alatt felszámolni.

5. Száraz húsrá harap. Arany nyilat talál. Szilárdnak maradni nehézségek közepette: hibátlan.

Hosszú, kemény küzdelem „arany” diadalt ígér. Ne hallgass senkire, kövesd a Közép útját, semleges tisztánlátásodat — s készülj nehéz, de győztes csatára.

6. Befogják kalodába, a fülei is eltűnnek. Baj!

Se nem lát, se nem hall. Mert nem akar látni s hallani.

Ne légy konok!

Nem jól látod, amit láatsz, s nem jól tudod, amit tudsz!

Ha rádöbbsz, sok bajtól megóvhatod magad.

Ne tartozz azok közé, akik semmiből sem tanulnak.

MEGSZÉPÍTÉS

(*Képjel: Díszes kagylópénzek — s virágok*)

A képjel a szépségnek, a megjelenésnek, a formának, a viselkedésnek, az esztétikának — egyszóval a **külsőnek** a jele.

A Pi drámája, hogy a **látszat és a valóság ritkán fedi egymást**.

Egy rózsza **természetesen szép** — egy ember nem! Ehhez még kell, hogy „adjon magára”, hogy széppé tegye magát, s kezdve a primitív népektől egészen a magas civilizációkig megoldandó kérdés: hogyan jelenünk meg a világban? Milyen a külsőnk? Hogyan hatunk egymásra?

A jósjel drámája a benső tartalom és a külső forma (vagy látszat) között feszül: lehet valami szép és üres, vagy tartalmas, ugyanakkor külsőleg taszító.

Lélektanilag ide tartozik a jungi „persona”, a külső maszk, amit egyrészt azért viselünk, hogy a külvilág elfogadjon bennünket, másrészt azért, hogy benső, valóságos lényünket elrejtjük minden olyan közösségben, amely nem szeretet-alapokra épül.

Az, hogy a „szebbik arcunkat” mutatjuk, nemcsak hazugság, de a közösségi élet legfontosabb törvénye is: a szép, illedelmes, harmonikus nemcsak „hat”, de vissza is hat ránk: minden nő tudja, ha kifesti magát, belül is megváltozik.

„Szépités, Siker!

Kövesd utadat, de csak kis dolgokban!”

Nagy csatákat nem lehet bájjal, ecsettel és kedvességgel megnyerni.

De a kicsiket igen!

A szép, a kedves, a harmonikus is hatóképes. (A báj „bübáj” is: varázslat!)

A művész is gyakran a szépséggel hat, néha olyan lenyűgöző „bübájjal”, hogy nem is keressük mögötte a mélyebb igazságot.

Ritka pillanat, amikor a szép igaz is.

Ez a jósjel azért is biztat kis lépésekre s óv a nagyoktól, mert nem bizonyos abban, hogy nem vagy a látszatok, illúziók rabja!

Nem biztos, hogy hitelesen látod a dolgokat.

Értelmed fénye nem világít messzire, csak a közelbe, mint a Hegy lábánál lángoló tűz: meleg fényével megszépíti a hegy oldalát, de nem sugárzik a csillagokig.

Ennek a jósjelnek nem a távlat a lényege, hanem az „itt és most” gyönyörűsége. Tedd széppé, harmonikussá magadat s körülményeidet.

Nem lényegtelenek a találkozások, a kapcsolatok, a közösségi események: de tudd, minden kellemes visszahatás ellenére illúziók működnek benned. Idealista vagy. A jósjel erőterében például gyönyörű szerelem bontakozhat is, de megfontolásra intene a bölcs, ha egy életre szóló házasságot vagy válópert terveznél most.

Ez a példa az élet minden területére érvényes, ahol tartós, mélyreható és reális eredményt szeretnél elérni.

Annak nem most van az ideje.

A hagyomány szerint Konfuciusz is elpirult, amikor egy alapvető kérdésére ezt a jósjelet kapta a szellemektől.

Azt üzenték: bár megteremtette a kínai életrendet, etikettet, morált, társadalmi és politikai szabályokat..., a civilizáció mai napig tartó, esztétikus törvényeit — de a Tao bölcseihez képest működése felszínes volt.

Nem volt igazán mély.

Gondolatok

A **Pi** a nyugodt, tiszta szépség jele.

Hogy mit jelent, inkább érzi az ember, mint tudja: ezen alapszik minden kultúra, viselkedés, öltözködés, megjelenés, a vallásos és közösségi élet minden **külsősége**; a reklám, a csomagolás; a madarak szép tollazata és a ragadozók festői bundája: az isteni természet egész látványos világa.

Pi az, amikor egymásra mosolygunk (vagy valódi érzéseinket mosoly mögé rejtjük!). *Pi* az esztétika és a vallásos külsőségek jele, s mint ilyen örömet is okoz — **de küzdelemre nem alkalmas, mert hiányzik belőle a dráma, a gyökeres megújulás akarata..., hiányzik belőle a mélyreható Igazság ereje!**

Hinduknál ez a „maja”, a káprázat, a varázsos Látszat jele — ami a teremő Isten legelső álma s színes köpenye.

A jósjel, miközben óv a látszatoktól s arra int, hogy ne csak tetszeni akarj, hanem légy valódi és igaz..., azt is tanácsolja, hogy törekedj a szépségre, a vonzó és esztétikus külső tükröződésre, de azért amennyire lehetséges, *legyen őszinte a mosolyod!*

A mai ember akkor éli át a jósjel pozitív jelentését, amikor leveti egész életén át hordott konfekcióingét, trikóját, emblémás farmergatyáját, s fölveszi az ünneplőjét.

Ami „isteni”, annak öltözködni kell!

Egy indián is fölveszi a tolldíszét, a pap is a miseruháját — a keleti színházművészetben a jelmez felöltése hosszadalmas külön szertartás.

Ez alatt a jelmez alatt a színész lelke „átváltozik”.

A külső is szent!
Szent az arcod, a nevetésed, a mosolyod, a tekinteted. Szent, ahogy eszel, ahogy köszönsz, ahogy megfogsz egy teáscsészét.
Nagyanyám a halála előtt mindenkit kiküldött a szobából, majd szépen megfésülködött.
Ez a *Pi*.

Vonások

1. Lábujjait szépíti. Leszáll a kocsiról, gyalogol.

Nem akarja többnek mutatni magát, mint ami. Saját erejében bízik. A szerénység s a magunkhoz való hűség messzebbre visz, min ta „kocsi”. Igaz, nem annyira kényelmes. Látszatéletben a lélek megfagy — inkább vállald a nehezebb valóságot.

2. Növekvő szakállát szépíti.

Hogy magamról mit gondolok, fontosabb, mint az, hogy mások mit gondolnak rólam. (Nem is biztos, hogy azt gondolják, amit vélek.) A szakáll itt a „látszat” szimbóluma: akár saját, akár mások arcán van, akár a helyzeten, amelyet külsőségei alapján ítélünk meg. Keresd a valóságos tartalmat. Az igazat!

A vonás üzenete a figyelmeztetés ellenére biztató: emelkedést jósol. Amit kívül megidézünk, az idővel beérik, és a sajátunkká válik.

3. Szépíti, elmerül benne. A kitartás messze visz. Az út nyitva.

Életünk szélcsöndes időszaka, a kényelem, a jó sors, az üres csillogás és egyáltalán a gondtalanság: nagy kísértés.

Ne kerülj mások véleményének, divatnak, külső körülményeidnek a hatása alá. Járd a saját utadat. A kép azt mondja: veszélyes vízben úszol, gyönyörűséges part felé, amelyet el is érhetsz: ne engedd, hogy díszes, de vizes köpenyed lehúzzon.

4. Ahol szépség van, ott bölcs egyszerűségnek is lennie kell. Fehér ló repít a magasba. Akik érkeznek, nem ellenségek — kérők.

Mindenki azt kapja, amit értéknek vél.

Vannak értéktelen „értékek”. Üres örömök, felszínes társaságok, lélektelen kapcsolatok.

Egyetlen jó barát, bensőséges szó, szeretetteli pillanat többet ér, mint bármiféle külsőséges siker.

Értékrended változóban van.

Valódit akarsz — s meg is kaphatod.

A vonás figyelmeztet: aki megszokta a régit, gyanakodva fogadja az ismeretlen újat.

A „magasba repítő fehér ló” gyönyörűséges szimbólum.

Nem fordítom le a jelentését: képzeld el, s megérint a kép!

De ne legyen rajta se kantár, se dísz, és lobogó sörénye is legyen tiszta hófehér.

5. Szépség a dombtető kertjében. Festetlen selyemcsomagod szegényes, kicsiny. Szégyenkezel, de végül mégis üdv.

A vonás mély jelentése: a dombtető kertje az Ősök Sírja, ahová az ember, mint a szellemvilágba, lelkének csakis valódi értékeit viheti. Az ember azonban szegényen érkezik; élte során vacakokat gyűjtött, s elfelejtette „selymét” kifehéríteni. És mégis: az igazi benső érték, a szív valódisága legyőzi a szégyenkezést.

Új körülmények, új, értékes világ nyílik ki előtted.

Bensőségesebb s boldogabb, mint amiben eddig éltél.

Itt nem az számít, kinek látszol, hanem az, hogy ki vagy.

6. Fehér szépítés.

Légy hű önmagadhoz!

A legszebb: a legegyszerűbb.

„A jó mondat olyan, mint egy eskü: nem lehet megváltoztatni” — így szól Hamvas Béla.

Jézus és az Evangélium: egyszerű. Nem „puritán”, hanem egyszerű. A valódi hegyi beszédhez képest minden templomi szertartás: színház; és minden prédikáció: költőieskedés.

Ez a vonás azt üzeni: a lényeddel hatsz.

A valóságoddal.

Nem kell rátenni semmit.

Így vagy a legszebb.

FELBOMLÁS (Szétforgácsolás)

(Képjel: Egy éles szerszám kivágja a fát,
legallyazza s megfosztja kérgétől.)

A természetben körforgás van: születik, kivirul s felbomlik minden — s a felbomlásból születik az új.

Valami felbomlik benned-körülötted.

Nem a te hibád — ez a törvény.

Felbomlanak megszokások, formák, kapcsolatok, túlélt élethelyzetek. Lehet, hogy eddig jó volt, de lejárt az ideje.

Mi a teendő?

Hagyni kell!

A jósjelben a sok sötét Jin kiszorítja a világos Jangot.

Jön a tél. Gyönyörű kerted ilyenkor riasztó képet mutat, s elfeledkezel arról, hogy ez a nyomasztó vég az újjászületés feltétele.

Elmúlik nemcsak a rossz, de az is, amit szépnek, hasznosnak, jónak tartottál. Halhatatlan lelkünk nehezen fogadja el a halandóságot, pedig itt erről van szó. Ne keseregj, ne félj: **ami túlhaladott, az se nem szép, se nem hasznos, se nem jó már. Azt hagyni kell elmúlni.**

Sei Shin, a kard mestere azt mondja:

„Az Elengedés Tudománya: hagyni. Nem veszni hagyni, hanem tovább haladni. Átlépni, megőrizve túnni hagyni. Nem felejteni, nem felidézni: **Semmit se tenni!**”

Ezt tanácsolja a *Ji-king* is: „**Sehová se kívánatos most menni!**”

A „romlás” fokozatosan történt. Szinte észrevétlenül. Egyszer csak rájössz, hogy **ez már nem az!** Hiányzik belőle az, amiért valaha belementél; minden emberi kapcsolatnak, törekvésnek, vágynak megszokásnak, beidegződésnek, előítéletnek eljön az éjszakája.

Ilyenkor nem szabad félni, tiltakozni, kapkodni, kitörni.

A korhadt fát nem érdemes gondozni, sőt ki kell vágni, s le kell gallyazni — hogy újat ültess majd a helyére.

Ahhoz, hogy újat kezdj, a régit le kell zárni.

A „földbe esett magnak el kell halni, hogy gyümölcsöt teremjen”.

Kérdésedre a válasz: egy lezáródó ciklus végén vagy. Egy régi struktúra leomlik azért, hogy helyet adjon az újnak.

Hagyd, hogy ez a folyamat magától megtörténjen.

Ne tegy se érte, se ellene semmit!

Fejtsd le a helyzetről a látszatok „héját”, tépd le magadról a régi, túlélte jelmezt — ne bízz most senkiben.

Nemcsak környezeted — te is változol! Benned is meghal s újjászületik valaki, aki nem óhajtja már a régi szerepet játszani.

A jósjel gyakorlati tanácsa: most semmit se tégy! Várd ki a folyamat végét!

Gondolatok

Itt most a sötét, anyagi erők győznek a világos, szellemi erők felett. Az a „szellem”, amely egykor létrehozta az egészet, már csak halványan pislálkol: az anyag tehetetlenül, lélek nélkül vegetál.

Ez az előregedés.

Ilyenkor a gondolataid teli vannak anyagi félelmekkel, földi gondokkal, szorongással. Rágódsz a múlton, nem tudsz szárnyalni, nincs erőd. Ez a rossz „öregedés”, mert beletapadtál a múltó és felbomló anyagba.

A képzel azért mutatja a favágást és a gallyazást, mert azt üzeni, hogy **a múlton nem rágódní kell, hanem le kell zárni!**

Gyűjts energiát! Teremts erős alapot, amelyre fölépítéd az újat!

Ne nézz vissza — csak előre!

Az ember, „aki még nem nőtt fel”, beletapadt mindabba, amihez hozzászokott. Szenved, mert nem szabad, mert azonosult azzal, ami mulandó — mert elfelejtette halhatatlanságát s mindenhatóságát.

Az ilyen ember fél a régi elvesztésétől.

Nem hiszi, hogy lesz új.

Az Igaz Ember azonban most kezd írni sorsának új fejezetét.

Itt két eltérő szemlélet ütközik: a mai ember az öregedésben a felbomlást látja — a *Ji-king* bölcsei pedig az istenihez való közeledést.

Ézért tisztelték valaha Kínában „istenként” az öregeket.

Igaz, ezek olyan öregek is voltak!

Vidámak!

Felszabadultak!

Derülátók!

Sokat mosolyogtak.

Mert ami elmúlt, nem sajnálták.

Jövőjüket várták: s az nem a halál volt, hanem új Élet!

Emlékeztetlek nagy zenebohócunk felejthetetlen mondatára: amikor elvették trombitáját —, amelyen egyébként gyönyörűen játszott — előkapott valahonnan egy újat s vidáman felkiáltott:

„Nem baj! Van másik!”

Vonások

1. Az ágy lába korhad. Ha nem veszed észre: baj!

Az ágy a nyugalom helyét jelképezi. Észrevétlenül romlik, mint egy rossz fog, amely nem fáj még. Ébredj föl! Ne bízz abban, hogy magától megjavul. Még ne tégy semmit, csak tudd: ami eddig biztonságos volt, már nem az. S nem is lesz többé már — ne akard folytatni.

2. Az ágy keretei korhadnak. Ha nem veszed észre: baj!

Itt a régi társakkal is gond van. Vedd észre! Számolj azzal, hogy helyzetet egyedül kell megoldanod — nem számíthatsz segítségre. (Ilyenkor tanulod az önállóságot — az újjászületés új alapja lesz ez!) Ne add át magad semmiféle negatív gondolatnak. Amikor a régi élet keretei megszűnőben vannak, az ember szorong, s ettől nem hallja a magas szellemvilág biztató hangjait sem.

3. Forgácsold szét, nem hiba!

Amit túlnőttél, ami méltatlanná vált, amihez már nincs igazi közöd: hagyd ott. Lépj ki belőle, szüntesd meg. Ne támadóan, hanem kihátrálva. (Figyelj! Ha elcsöndesülsz, hallhatod lelked mélyéről a támogató helyeslést. Más nem támogat most: de nem is kell.)

4. Ágyad forgácsolod, s húsodhoz ér. Baj.

A felbomlás folyamata már nem a körülményeidet érinti: énközelbe ért. Ez a folyamat csúcspontja. Át kell élni a katarzist. Minden átváltozásnak van egy olyan kikerülhetetlen állapota, amikor fáj. Amikor letépődik az, ami odanőtt. Tűrni kell!

5. Halrajként vezeti a királynő udvarhölgyeit a királyhoz. Minden üdvös!

Katarzis utáni fordulat. Romlás után a felépülés öröme. A sötétség hirtelen kivilágosodik, ami ellened volt, támogat, s a sivárság a bőség ígéretével kecsegtet.

A hal a bőség jele. A vonás pedig azt a telihold előtti pillanatot jelöli, amikor — ősi udvari szokás szerint — nemcsak a királynő adja oda magát a királynak, de az előtte lévő napokban még az ágyasait is „halrajként” sorban a királyhoz vezeti.

Ez az, amit gyakran elfelejtünk, hogy minden balszerencsében ott rejlik a szerencse eleme, hogy a trágyás földből búza nő, és a búzából, ha megőrlik és megsütik, puha kenyér lesz.

A Jin bomlasztó eleme alázatossá fordul, s a fény örömének szolgájává válik.

6. Az érett gyümölcsöt még nem ették meg. Az Igaz Ember kocsit kap — a közönséges ember kunyhója összeomlik.

Népmesék vége, hogy a jó elnyeri jutalmát s a rossz a büntetését. Itt nem erkölcsi minősítésről van szó. Jó az, aki a bajban fölébredt, megtalálta benső istenét, önvalóját, s most elindul, hogy sorsának következő feladatát teljesítse.

Rossz az, aki a bajban nem ébredt föl, nem lett több, fényesebb, szabadabb, de benne maradt a mókuserékben, öntudatlanul rohan tovább, és ismét, ismét, mint a bukott diák. Az ilyen csak a bajokon kesereg, változtatni nem tud, nincs ereje hozzá — ott marad a romokon.

Az Igaz Emberért kocsi érkezik, mely magasabb körbe röpíti majd.

Amiről itt szó van, arról minden nép tud; kozmikus méretekben ez az Utolsó Ítélet szimbóluma.

De ez történik minden „felbomlásban”: a szellem felszabadul és föl-szárnyal — az anyag a mélybe hull és feloszlik.

Ez a vonás arra figyelmeztet, hogy válaszd az életet!

A gyümölcsben eljövendő létciklusod magjai rejtőznek.

VISSZATÉRÉS (Újraszületés)

(Képjel: Lépések visszatérnek az útra)

„Visszatérés. Siker.

Feltör s belehatol akadály nélkül.

Társak jönnek. Hibátlan.

Fordul a sors, visszatérsz a saját utadra.

Hetedik a visszatérés napja.

Előnyös ha van úti célod!"

Ez a téli napforduló: a legmélyebb sötétségben megszületik a fény. Valójában visszatér, mert minden körbe-körbe forog, mint a bolygók a nap körül: minden visszatér — de nem ugyanoda. Visszatér a tavasz, de nem ugyanaz a tavasz, és te sem vagy ugyanaz, és egyetlen fűszál vagy élmény sem ugyanaz!

Mi az, ami itt visszatérhet?

Az „én vagyok!" örömteli létélménye.

Egyetlen pillanatig mindenkinek volt már ilyen élménye — ha máskor nem, akkor gyermekkorában.

Ez az inspiráció. Hogy nincs halál! Hogy örökkévaló szellem vagyok!

Akiben ez nem tudatosul, az is megél azért annyit ilyenkor, **hogy nehéz életkorszakában valamiféle reménység villan föl.**

Kezd múlni a baj.

Lábadozik.

S vissza-visszatér a hite, az életkedve, és előbb-utóbb az ereje is.

A levegő lassan megtelik a biztató Jövő illatával.

Új tervek, új társak, új lehetőségek érkeznek.

Erős késztetést érzel a cselekvéshez, de várj! A lelkesültség még nem Erő — csak a „hetedik nap", a hetedik „ütem" lesz majd a Tett pillanata.

A helyzet hasonló ahhoz, mint amikor egy asszony áldott állapotba kerül. Tudja, hogy sorsa gyökeresen megváltozott — mégis sok hónapos nyugalomra, békére, csendre van még szüksége, amíg önmaga az anyaságra, és magzata a méhében „megérik".

Gyűjts erőt, dolgozd fel múltad emlékeit, és jól figyelj, mert ahol el-törtél, ott leszel erős, ahol vesztettél, ott leszel legyőzhetetlen.

Az Igaz Ember nem menekül a múltjától, bármilyen sötét volt is, mert kudarcaiból lesz hajtóanyag, veréseiből diadal — tragédiái érlelik naggyá.

Az új idők hajnalán föl kell dolgozni a múltat és meg kell erősödni a jövőhöz.

Ehhez nyugalom kell.

Nehéz csöndben maradni olyankor, amikor a legszívesebben kitörnél, pedig most még erre van még szükséged: csírázó hitednek meg kell erősödnie.

Gondolatok

Mi minden történhet a „Visszatérés” erőterében?

Néhányat felsorolok: biztató ígéret; észrevétlen inspiráció vagy ötlet, amely később sorsodat átformálja; új kapcsolatok kezdete; régi, megromlott kapcsolataid újjászületnek; segítséget kapsz; régi terved újraéled; derülátó leszel; felgyógyulsz; lábadozol..., de az is lehet, hogy valami olyasmi történik veled, amelynek jelentőségét észre sem veszed...

Nem tudatosul benned, hogy *most indul valami sorszerű!*

A lényeg: a nyugalom!

Nehéz nyugalomban maradni, amikor lelkünk tavaszi impulzust kap, pedig erre van most szükség!

Harcművészetben ez az az állapot, amikor átlendülünk a holtpontra. Amikor a kimerültségből, bajból, vesztésből átbillenünk mindezek elmentébe: felcsillan a remény, és szűnik az erőtlenség.

Nem szabad azonnal kitámadni! Átlendültünk a mélypontra, de meg kell várni, amíg feljutunk a csúcra: addig erőt kell még gyűjteni!

Kis lehetőség ígérete miatt nem szabad a Nagy Lehetőséget föláldozni!

Ez ennek a jósjelnek hétköznapi tanácsa is.

Spirituális tanítása pedig az, hogy a hitet föl kell nevelni.

A szikra még nem lobogó láng — csak lehet belőle.

Vonások

1. Visszatérés — mielőtt messze menne. Nincs sok megbánnivaló. Nagy szerencse.

Ha egy-egy negatív gondolatot felvillanásának pillanatában elcsípsz, nem tud gyökeret eresztene. Elszáll, nem gyökerezik meg benned, nem válik „valóvá”! Ez az önismeretnek és az „önuralomnak” a kulcsa: Látom! Felismerem az okát! Megszüntetem...! És nem hagyom lelkemen, életemen elburjánzani a gyomot. (Egy-egy jó kezdő pillanattal hosszan tartó gondot lehet megelőzni.)

2. Visszatérés — nyugodtan. Üdv!

„Nyugodtan” azt jelenti, hogy belenyugodni Isten akaratába.

Legyen meg, úgy lesz jól. (A belenyugvás nem beletörődés! Nem „beletörünk”, hanem „belesimulunk” a Nagy Akaratba, mert az a Jóakarát. A kínai képjel, a „Hsziu” egy olyan embert mutat, aki kényelmesen nekidől egy erős fának. Ez a „Nyugalom” jele.)

Ilyenkor más szemüvegen át nézzük az embereket is. Jobban értjük őket, s fölismerjük sorsszerű szerepüket az életünkben. Akkor is, ha nehéz próbák elé állítanak minket.

3. Visszatérés, gyakran. Baj — de nem hiba!

Jól ismert állapot ingadozni jó és rossz, hit és kétely, reménység és borulátás között. Nem kellemes, mégis megóv a felelőtlen lépésektől.

Azért jó lenne, ha végre döntenél. Nem tudsz kétfelé menni!

4. Visszatérés — egyedül. Saját útján halad.

Nincs nagyobb dolog, mint ha bensőd vezérlő szavára hallgatsz.

Szívedre. „Középpontodra” (fu), ahogy a kínai mondja. Lehet, hogy utad másfelé vezet, mint eddig, s kilépsz régi környezetedből.

Amikor „sorsunk” kiált s követjük hívó szavát, néha el kell hagynunk azokat, akik más okból, másfajta érdekből vettek minket körül.

5. Visszatérés — őszintén. Nincs megbánás.

A „Tun” („őszintén”) képjele olyan harcost ábrázol, aki nagyvonalúan támad s védekezik.

Most végre szembenézel saját hibáiddal, s eltökélten leszámolsz velük. Új élet előtt állsz, s végre van már bátorságod és erőd is, hogy elindulj az úton. Önáltatás, hazugság nélkül bátran indulok! Magamat legyőzőm, sorsomat megcsinálom: itt az ideje!

„Én vagyok az élet mestere.”

6. Visszatérés — önbecsapással. Baj. Külső-belső szerencsétlenség.

Ha így vonulsz csatába, nagy vereséget szenvednek csapataid, s bajt hozol országod urára. Ha így folytatod, tíz évig nem kezdhetsz újat.

Az „önbecsapás” („mi”) illúziót, elvakultságot jelent. A közönséges ember káprázatát, aki a jót rossznak, a rosszat jónak, a kártékonyt hasznosnak látja. Érti a késztetést, a lehetőséget, de rossz irányból: vágyai, kísértései, vak ambíciói mozgatják.

Ne lépj! Nem látod a következményeit! Ne csapd be magad!

Egy egész élettornust ronthatasz most el, ha „magadra” hallgatsz. Ne nyúlj az alma után, bármilyen fényesnek látszik is.

SPONTÁN CSELEKVÉS

(Képjelek: „Vang” azt jelenti, hogy „hazug”, „hamis”, „önmagába bonyolódott”, „ostoba”, „sóvárgó”, „csaló” „nyugtalan”. A Vang képe egy olyan nőt ábrázol, aki elindult valamiféle csábítás után. „Vu” pedig azt jelenti, hogy mindezek „nélkül”.)

Csakis az igazi, benső hangodat kövesd!

Ehhez meg kell szabadulnod mindattól, ami szorongó egód műve: félelmeidtől, előítéleteidtől, gátlásaidtól, múltad rossz beidegződéseitől, és a szüntelen sóvárgástól, hogy mit hoz a jövő.

Ne nézz a jövőbe!

Élj itt és most!

A jósjel olyan dinamikus helyzetet jelöl, amikor a szellemünket kell követni. (Alul a Dörgés — felül a Menny Akarata.)

A jósjel parancsa: szabadulj meg egód rémuralmától!

Cselekedj szabadon, önfeledten!

Ilyen cselekvésre mondjuk, hogy „spontán”.

De sajnós, ez félreérthető.

Ha valaki megszabadul az ego kontrolljától, tette éppúgy lehet állati és ösztönös, mint szabad és szellemi.

Az ihletett művész és a bátor samuráj éppúgy „egótlanul” cselekszik, mint az önmagáról megfeledkezett ember, aki állati agresszióját követi vagy „fejveszetten” menekül.

Szabadság azonban csak felfelé van!

Ez a jósjel azt sugallja, hogy kövesd szellemedet.

Ehhez azonban vissza kell szerezned előítéletektől és gátlásoktól mentes természetes gyermeki állapotodat, azt a nyitottságot, amelyet elvesztettél.

Élj a jelenben!

Itt és most!

Ne várd a jövőt, ne nyomasszon a múlt: bízz Isten akaratában!

Keresztényeknél ez az a pillanat, amikor nem kell töprengened, mert a „Szent Szellem megmondja, mit kell szólnod és tenned!” Nem kell fogalmazni, tervezni és főleg aggodalmaskodni. Engedd el magad,

s rájössz, hogy nem szabad örökösen kavarni, hajtani, nyüzsögni, törekedni: a sors sodrása hajt, s a jó szél röpít.

Ha ebben az állapotban meg tudod tartani magad: „magasztos sikered” lesz.

De csak akkor, ha nem várod!

Ha tovább tekered elméd szorongó-sóvárgó imamalmát, balszerencsés leszel!

Az ember akkor tesz legtöbbet jövőjéért, ha nem is gondol rá — ha úgy éli meg a jelen pillanatot, hogy **az az Egész!**

Ezekből a teljes odaadással megoldott jelen percekből áll majd össze a jövőd — szinte önmagától. Ha előre sandítasz, figyelmedet s erődöt ellopod a jelentől: gondatlanul vetsz, és ezért aratásod is szárnalmas lesz.

Aki önző módon előre-hátra sandít, szorong s reménykedik, aki egóját követi, annak — Konfuciusz szerint — „hiányzik tetteiből az Eg akarata s áldása”.

Meg kell szabadulnod mindattól, ami nem a te valódi szellemi célod.

Meg kell szabadulnod a rossz szokástól, az ambíciótól, az éngörestől — meg kell találnod igazi lényed hangját.

Gondolatok

Hagyd, hogy minden magától alakuljon! Ne avatkozz bele, mert elrontod!

Ezt tanácsolja a Vu Vang jósjele.

Ez nem azt jelenti, hogy légy teljesen passzív, hanem azt, hogy inspiráltan cselekedj.

Költők legszebb verseiket ihletetten írják. Az ilyen költemények szinte maguktól születnek. Ha ésszel, ambícióval, számítgatással beleavatkoznak: a mű eltorzul, és színvonala leesik.

És még valami.

Minden költő akkor találja meg a **saját hangját**, amikor ihletetten ír! És nem amikor különféle elméleteket követ, vagy kinkeservvel szüli költeményeit.

Saját valódi természetedet csakis akkor pillanthatod meg, ha önfeledten cselekszel.

Ilyenkor vagy **igazán önmagad!**

Egyébként — egód ellenőrzése alatt — nem mersz önmagad lenni.

Arra a kérdésre, hogyan legyek ihletett, a Vu Vang negatív feleletet ad: azt mondja: meg kell szabadulnod a „hazug”, „méricskélő”, „sóvárgó” énedtől, és kiszabadul belőled az ihlet!

Ha szállni akarsz, a homokzsákot kell kidobni.

Ha tudnád, hány jól alakuló dolgot rontottál el életedben, csupán azért, mert türelmetlen, mohó és számítgató énedre hallgattál: meg döb Bennél!

Angyalok munkáját tetted tönkre, mert a konok fejed után mentél.

Ha a jósjel tanácsát követed, sok **váratlan** esemény bukkan föl az életedben!

Részint azért, mert aki önfelelt, az tényleg nem „vár” semmit: a jelenben él.

Másrészt azért, mert valóban ismeretlen dolgokkal találkozol, új ügyekkel, váratlan eseményekkel, **véletlen** fordulatokkal.

(Milyen pontos a magyar szó: véletlen az, amit nem „véltünk” előre! Ez nem azt jelenti, hogy törvénytelenül bukkant föl a semmiből jött, csak azt, hogy mi nem gondoltuk, hogy így lesz.)

A váratlanra nem kell készülnöd.

Ha jó: örülni fogsz neki. Ha rossz: túllépsz rajta vagy megoldod.

Aki önfelelt (spontán), annak sorsmegoldó képessége szinte határtalan. Amit máskor évekig bogoz vagy végleg összegabalyít, azt most néhány mozdulattal megoldja.

Vonások

1. A spontán tett üdvös. Haladj csak!

A „szív” első rezdülései jót sügnak. Ez lehet új cél, új terv, új ismeretség. Ami indul, biztató. Vannak olyan első „megérzéseink”, amelyekben nemcsak egy Út kezdetét, de mintha még a végét is előre látnánk.

2. Ha szántás közben nem gondolsz az aratásra, ha irtás során nem foglalkozol a mező hasznosításával, akkor érdemes vállalkoznod valamire.

Ne sandíts a jövőre, jutalomra, eredményre. Feledkezz bele abba, amit csinálsz, ne akarj gyorsan meggazdagodni!

3. Meg nem érdemelt balszerencse. Lehet, hogy egy elkötött tehén a vándornak nyereség, a városlakónak veszteség.

Aki önfelelten (spontánul) él, az még a halszerencsét is könnyen veszi, s hamar elhárítja. Nem esik kétségbe, sőt, lehet, hogy azt gondolja: „Ez még jó lesz valamire!”, s erőt merít belőle. De ha „városlakó” vagy, beletapsz a bajba, és siránkozol a veszteségen.

4. Aki állhatatos, hibátlan marad.

Igaz valód elveszíthetetlen, megölhetetlen — senki nem tudja elvenni tőled. Ha benső Napod szüntelenül világít: nincs okod aggodalomra! Senkire se hallgass, csak saját erőforrásodra.

„Az ember igazi természete isteni és erős!” — mondja Vivekananda.
„Légy hú önmagadhoz!”

5. Ha olyan betegség sújt, amelyben vétlen vagy, ne használj orvosságot, meggyógyul magától.

Az ősi Kínában a „gyógyulás” „örömet” is jelentett.

A mesterséges ne rontsa el a természetet. Az emberi ne rontsa el az istenit.

Csak azt hozd helyre, amit te rontottál el. (Sok „betegség” ilyen!)

Vizsgáld meg, vétkes vagy-e.

Ha igen: hozd helyre.

Ha nem: hagyd, hogy az ügy megoldja magát!

Ha nem ezt teszed, tovább rontod.

6. Spontán cselekvés. Minden lépés hibás. Semmi sem előmozdító.

Maradj nyugton. Ha az „ihletedre” hallgatsz, most nem csinálsz semmit. Várj!

(*Megjegyzés:* harcművészeti taktikáról azért nem írtam, mert ez a jós-jel azt az alapvető lelki tartást írja le, amellyel a harcosnak állandóan rendelkeznie kell. Nehéz elérni, igen sok munka kell hozzá. Itt azonban föltehetően még bennünk, egyszerű emberekben is fölsejlik ennek a „spontán cselekvésnek” a titka.

Mint egy villanás. Mint egy sugallat!

Mint egy olyan pillanat, amelyre azt mondjuk: „lélekjelenlét”.

Mindannyiunknak vannak intuitív élményei. Legfeljebb nem tudjuk hosszan kitartani azokat. De bevillan, s megtapasztaljuk, hogy milyen hatásosan és „magától” működik ilyenkor minden.)

NAGY ERŐ ÖSSZEGYŰJTÉSE

(Képjel: Egy hatalmas Ember kiterjesztett karokkal — a „Nagy” jele — és termékeny, fekete föld, amely a folyó felgyűlt iszapjából keletkezett.)

A teremtő energiák lassacskán gyülekeznek — élni azonban az ilyen nagy erőkkel csak akkor lehet, ha az alkalmazáshoz a feltételek megértek.

Korai cselekvés kapkodáshoz, az erők elfecsérléséhez vezet.

A szelídítetlen erők égetnek. A tettet meg kell érlelni.

Ahogy egy terhes asszonyt feszíti az új élet, úgy feszülnek most benned jövődet teremtő energiák.

Türelem. Kitartás. Várni s érlelődni!

A megérett gyümölcs magától lehull.

Az út nyitott előtted. Üdvös időszak. Ha megértél: indulhatsz!

Erőt gyűjteni azt is jelenti, hogy fölöslegesre nem szabad elpazarolni.

Az igazi feladatra kell összpontosítani.

„Emlékezetem lapjáról letörlek minden léha jegyzetet, hogy csak parancsod éljen, egyedül!” — kiáltja Hamlet királyfi, amikor apja szellemétől megtudja, mi a sorsának a feladata.

Jól teszed, ha kilépsz megszokott környezetedből.

Tágabb körbe — túl eddigi határaidon.

„Az Igaz Ember ősi hagyományok titkát kutatja, s lefordítja saját korának nyelvére. Innen tudja, mi az üdvös cselekvés.”

A Hegyben Égi erők rejlenek — ez a két kua alkotja a jósjelet.

A nagy akció előtti létfázis ez: összegyűjteni, felhalmozni, koncentrálni, a visszatartott erőt megérlelni, megszelídíteni — és feltör majd, mint a forrás.

Gondolatok

A mai tudomány akkor szembesült ezzel a kérdéssel, amikor az atomenergia békés fölhasználásának a lehetőségét kereste.

Ebben a jelben az égi erők a hegy mélyében szunnyadnak. Feszítik, de nem jó, ha kitörnek. A taoista misztika szerint ez a „spirituális embrió” érlelődésének kora.

Nehéz kivárni, amíg a dolgok megérnek. Belül már sejtjük, kik vagyunk — de kívül még nem tudjuk megvalósítani.

Belül már tudjuk, mit akarunk — kívül még nem történik semmi!

Ebben a várakozásban érik az ember — s érlelődnek üdvös tervei is.

Legnagyobb veszély: a türelmetlenség.

Az, „aki még nem nőtt fel”, a korlátokat börtönnek tartja.

Az Igaz Ember tudja, hogy minden lelki érték és üdvös esemény korlátok között érlelődik! Ha valami még nem megy, nem feszül újra s újra neki, mert tudja, hogy **nincs itt még az ideje**. Sem ő, sem a körülmények nem értek meg rá.

Sokszor tapasztaljuk, hogy valamit szívósan erőszakolunk, és mégsem megy. S egyszerre — amikor nem is akarjuk — magától megtörténik!

Ezt a titkot tudja, aki a Ta Csu jelének üzenetét megfejtí.

Ne zavarjon, hogy környezeted nem ért meg, hogy akadályokat állít eléd. S azt, aki akadályoz, ne gyűlöld — lehet, hogy akaratlanul is miattad teszi!

Lásd mindenben s mindenkiiben a sors eszközét.

„Boldogok a szelídek, mert ők öröklék a földet!”

A „Nagy Ember” — a Ta — a szelíd ember.

Az ember alapvető küldetése, hogy önmagát s a természetet megszelídítse. Más szóval: művelje. Az atomerőt, a napenergiát, a földet, a vadállatokat, a növényeket meg kell „szelídíteni”. A vadság embertelen s nem ismerünk olyan „Nagy Embert”, aki ne lett volna szelíd: Jézus, Buddha, Lao-ce, minden bölcs, szent és nagy művész: szelíd volt.

Tudnod kell: **a szelídség a legnagyobb erő!**

A nyúl nem szelíd, csak gyáva.

Mert gyenge.

Szelíd csak az oroszlán lehet.

A keleti harci művészetekben a tanítvány akkor lesz mesterré, ha szelíddé válik.

A szelídség legyőzhetetlen.

A mai elvetemült ember, aki látja, hogy itt rablók és farkasok uralkodnak, eredeti természetét megtagadva rémülten próbál maga is farkassá válni.

A szelídségről keveset tud, mert összetéveszti a gyámoltalansággal.

A szelídség ott jelenik meg, ahol az ember ősi, vad energiáit megművelte, megfékezte, és méltóságába beolvasztotta.

Amikor a **Ta Csu** jelén meditáltam, Polyák Imre világ- és olimpiai bajnok birkózónk, aki látványosan szelíd ember, azt mondta, hogy agresszív embernek soha nem volt esélye vele szemben. Nagy ellenfelei mindig hozzá hasonló „szelídek” voltak.

A Ta Csu jelében nemcsak a szelídség erejét tanuljuk, de azt is, hogyan kell várakoznunk, amíg szunnyadó energiáink eljutnak a „kritikus tömeg” állapotába.

A Csu nemcsak „megfékezést”, de „felhalmozást” is jelent.

Ki kell várni, amíg a feltételek megérnek.

Néha másokra kell várni, néha magunkra. Lehet, hogy mi már készen vagyunk — külvilágunk még nem. Vagy fordítva: a világ már vár, de nekünk még érnünk kell.

Egy bizonyos: az idő nekünk dolgozik.

Vonások

1. Veszély. Kívánatos lemondani.

Ne lépj! Most olyan erők készítetnek tette, amelyeknek gyümölcse nem jó.

2. Kilazul a kocsikerék.

Nem mehetsz még tovább. A körülmények még nem értek meg: várj.

3. A jó lovak egymást követik. A nehézségek közepette tarts ki. Azt mondja: kövesd a zárt kocsit. Üdvös, ha őrzöd a célodat.

A „ló” (**ma**) a szellemi energia jelképe. Az értelemé. A cél, amit itt követsz, még egy „zárt kocsiban” robog előtted. Még nem a tiéd.

Még titok. Még rejti a jövő. De azért kövesd, bátran! Most már sejtéd, hová visz az út. Bár e célod még távol van, de állandóan lebegjen a szemed előtt. A nehézségek pedig a jellem próbái. Az akadályok ismételt legyőzése nevel s tesz valóban erőteljessé. Először csak „érteni” kezdünk valamit — s aztán megismerjük. Jó Ló” az, aki értelmes: tudja, hogy ő még csak „érti” — de nem „ismeri”. S ezért hűségesen követi a még nem ismert, csak sejtett célját. Az akadályok itt azokat az ismételt próbatételeket jelentik, amelyek az okost bölccsé, az értőt megismérvé teszik.

4. Karámban a fiatal bika. Nagy üdv.

Erőd már összegyűlt, az út is nyitva előtted — az elindulásra még várnod kell. Most már tudod: győzni fogsz. S ez az érzés örömmel tölt el. Bizalom az eredmények kulcsa. Bizalom az isteni segítségben — s bizalom a saját képességemben. Most már hittel tanulod a Kivárás Művészetét.

5. Herélt disznó agyara. Üdv.

Csak akkor értél meg az ég adományaira, ha minden önzést kiirtottál magadból. A „disznó” (si) a szerencse és a gazdagság szimbóluma. A bölcs tudja, hogy bármit kap a sorsától: nem az övé.

Ugyanis nincs „énje”, nincs, aki birtokjogot formálna benne.

6. Merre vezet az ég útja? Tao: az örökös haladás. Üdv.

Beteljesedés. A szellem beérett. Az erők megszelídültek, a külső-belső akadályok elhárultak. Megérkeztél — de már tudod, mert megélted: az út végtelen. Nem az isteni adományokban, hanem a kiteljesedésben van az igazi gyönyörűség.

Bölcs az, akinek szíve mindig teli van hálával. Mindenért.

TÁPLÁLÁS

(Képjel: Nyitott száj — s mellette a „ji” hangot jelentő ősi jel: egy ember feje)

Figyelj arra, mivel „táplálsz” magad s másokat!

A „táplálást” itt a legszélesebb értelemben kell venni: táplálni lehet a testet, a lelket, a szellemet, a barátságot, egy tervet, egy vállalkozást, vagy éppenséggel a közösséget, amelyben élsz.

A jósjel szerint a táplálkozás nemcsak fenntart és növel, de eldönti életünk színvonalát is.

Testünket táplálkozással beteggé és egészségessé lehet tenni.

„Az ember azzá lesz, amit eszik.” Ezen túl táplálnak a jó és a rossz érzések, gondolatok. „Az ember azzá lesz, amit gondol.”

De legfőképpen a hitek és a tévhitek táplálnak: „Az ember azzá lesz, amivé mágiikus hite-képelete alapján varázsolja magát!”

A Ji jósjele arról a varázslatos anyagcseréről szól, amellyel önmagunkat és környezetünket formáljuk, alakítjuk s fenntartjuk.

Ma ennek csak a durva, materiális részét tartjuk fontosnak, a hagyományban azonban első és meghatározó volt a szellemi táplálék, s magának az enivalónak a megszentelése.

A keresztény szimbolikában ez a „mindennapi kenyér”, amelyről Jézus azt mondja: „Én vagyok az élet kenyere!”

Aki életét nemesebbé, szebbé akarja tenni, az nemes és szép gondolatokat vesz magához, s dolgoz föl lelkében. Aki Isten közelébe akar jutni, az az Utolsó Vacsora misztériumában él, ahol Jézus saját testét és véréát adja tanítványainak: ezt egyétek, ezt igyátok! Csak amit **megeeszelsz s megemésztesz, az** lesz a tiéd.

Nem csupán futó gondolatokról van szó, hanem az „imaginációról”. Amit hittel képzel, valóra válik! A jósjelhez fűződő vélemény azt mondja:

Figyeld a szádat! Az eredetét nézd mindennek, ami a szádon bemegy s kimegy.

Figyeld, ki varázsol benned s mivel! Ha a „Félő” varázsol, félni fogsz, s előbb-utóbb okod is lesz rá. Ha az Igaz Ember varázsol s erővel, szabadsággal, bizakodással tölt el, előbb-utóbb erős leszel, szabad, s okod lesz a bizakodásra!

Nagy hatalma van a szavaknak! Azoknak, amiket magadban némán

és másoknak hangosan kimondasz. Ezért az Igaz Ember **óvatos a szavaival** — mert tudja, hogy teremt velük!

„Mivel táplálsz magad s másokat?” — ez most sorsteremtő kérdés.

Ha nem úgy alakulnak dolgaid, ahogy szeretnéd, változtatni kell gondolkodási mintáidon. Itt a gyökerekig kell leásni. Meg kell figyelned, hogy mit s miért imaginálsz! Sokféle ősi jóga-rendszer van, amellyel a teremtő „képet” cserélni lehet — a lényeg azonban, mint a táplálkozásnál, a rendszeresség, az ismétlésen van!

A „megtérést”, a „felébredést”, vagy egyszerűen csak a nemesebb élet elérésének módját ezért hasonlították régen a Táplálkozáshoz, mert szüntelen, rendszeres, mindennapi. Ahogy naponta többször eszel, úgy kell naponta táplálni a lelkedet, a hitedet; a láthatatlan dolgokat éppúgy energiák növelik vagy sorvasztják, mint fizikai testedet; **aki naponta boldogtalan gondolatokat „eszik”, boldogtalan lesz!**

A jósjel vonásai arról szólnak, sorsdöntő most, hogy mivel táplálsz magadat, másokat, és hogy mivel táplál a világ téged!

Az ember felel azért, amit mások lelkébe szavaival, érzéseivel, gondolataival „beletáplál”.

Tágabb értelemben a Jihez tartozik szükségleteink kielégítése, anyagi javak, pénz stb. De mint mindent, ezt is a **szellemi viszonyulásunk határozza meg**: nem mindegy, hogy miénk a pénz, vagy „mi vagyunk a pénzé”, hogy urai vagy rabjai vagyunk az anyagnak.

(„Ahol a kincsetek van, ott van a szívetek is!”)

Azonfelül: bármi történik velünk, annak szellemi előzménye van! Ha mélyen magadba nyelsz egy mérgezett téveszmét, elronthatod az életedet. Minden belül dől el.

Aki ezt nem tudja, az a körülmények fogságába kerül.

Gondolatok

Korunk zuhan, s a szó minden értelmében rosszul táplálkozunk.

Vegyi konyhán élünk, mesterséges anyagokon hizlalt műállatokat fogyasztunk, s ezen túl félelmet, szorongást, céltalanságot, nyugtalanságot, haragot, gyűlöletet, bosszúvágyat, depressziót eszünk naponta, megemészthetetlen mennyiségben.

A „Ji” ma azt üzeni: élj korod ellen! Ne edd meg, amivel etetnek!

Egyél erőt s bizakodást! Igyál halhatatlanságot!

A „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” nem csupán azt jelenti, hogy enni kérünk, hanem elsősorban azt, hogy az „Én vagyok!” bennünk van, s mi öbenne! Istenélményért imádkozunk — mindenna-

pos élményért, hogy ne feledkezzünk meg arról, hogy kik vagyunk s hová tartozunk!

Harci taktikában a legfontosabb tanácsot akkor érted meg, ha a jósjel szerkezetét nézed: alul Dörgés — felül a Hegy nyugalma. Az egyik: elementáris késztetés a kitörésre — a másik a mozdulatlanság nyugalma.

A taktika pedig: mozgásodat állandóan „táplálja” a nyugalom!

Kívül erőteljes mozgás — belül Nyugalom! Mindig őrizd, s ha egy-egy pillanatra elveszíted, azonnal találj vissza nyugalmadhoz!

Lefordítva hétköznapi élethelyzetre: bármilyen mozgalmas, feszült vagy drámai szituációba keveredsz, őrizd meg benső nyugalmadat!

Ha késztetést érzel arra, hogy „túllihegd” a dolgokat, inkább ne beszélj, vagy csak nagyon keveset. Minden kimondott szavad teremt!

A megfontolt szó sikert.

A fecsegés sikertelenséget.

Tápláld magadat s másokat is Nyugalommal!

Vonások

1. Megfeledkeztél szent teknősbékádról (ling kui), s most lebiggyedt szájjal bámulsz rám! Baj!

A „ling kui” olyan mágikus teknősbéka, aki levegőből él boldogan és beláthatatlanul hosszú ideig.

Megfeledkeztél arról, hogy teremtő vagy! Sorsod varázslója! Most úgy érzed, körülményeid hatalmában élsz. Irigyled mások jó sorsát, sajnálsz magadat, és tehetetlen vagy. Azt hiszed, az élet áldozata vagy. Ébredj föl! Ahelyett, hogy belemerülnél az önsajnálathoz, keresd meg magadban a „ling kuit”, és varázsold át a sorsodat!

A vonás energiahiányt jelenthet, s arra is figyelmeztet, hogy a levegőből is boldogabban lehet élni, mint dollárszázmilliókból — ha tudod, hogy halhatatlan vagy!

2. Főnt keres táplálékot, majd a hagyomány szellemét megtagadva, lent a domb oldalán. Ha folytatja, bajba kerül.

Gyengének véled magad, s ezért nem tudsz magadról gondoskodni. Másoktól függsz, a körülötted élők vagy fölötted állók jóindulatától. A hagyomány szelleme azt üzeni: az ember igazi természete isteni erős! Ne tagadd meg, mert akkor ügyeskedésre szorulsz.

A vonás függetlenségre biztat. De óvatosan...

3. Nem valódi táplálékon élsz. Tovább menni: baj. Tíz évig így ne cselekedj.

Nem valódi táplálék: függni sikertől, mások elismerésétől, méltatlan gondolatoktól, társaságtól, szenvedélyektől, külső elvárásoktól, divatoktól, pillanatnyi érdekektől, élvezetektől... amikor megfeledekszel a Taóról, s azt mondd: egyszer élek! ...

Rossz irányban keresed a boldogságodat.

Állj meg, mert ha megszokássá válik, nagy munkába s hosszú időbe, jelképesen „tíz évbe” kerül a változtatás.

4. Fent keres táplálékot. Üdv! Mint egy prédájára éhes tigris, éles szemekkel figyel, keres. Hibátlan.

Még hiányzik a kellő erőd, de szándékosan önzetlen s segítséget kapsz. Figyelj, mit üzen a bensőd! Az inspiráció előfeltétele az összpontosított figyelem. (A „tigris prédája” az igazság. Arra éhes, arra vár, rebbenetlen szemmel.)

5. Letérés az útról. Maradni üdvös. Ne kelj át a Nagy Vízen!

nálló lépésre, vállalkozásra erőtlen vagy, az idők sem kedvezőek. Maradj a jó szolgálatában. Mások segítségére számíthatsz.

Ne tápláld magad hamis ambíciókkal!

6. A táplálás forrása. A veszély tudata üdvös! Kelj át a Nagy Vízen!

A veszély a múltból ered. (Emlék, megszokás, karmikus kötés.)

A bölcs azonban „ura a csillagoknak"! A feladat nem könnyű, de sorsfordító! Épp ezért szükség van a látásra s az óvatosságra. A jósjel biztat: áldást hozhat, ha a terved végrehajtod. Itt nem önös tervről van szó — másokat is „táplál”.

A NAGY TÚLLÉPÉSE

(Képjel: „Nagy” Ember, kitárt karokkal — és egy ház, amelynek tartógerendáira túl nagy súly nehezedik.)

Minden nagy dolog születését krízisek előzik meg. A krízis sorsunknak az a pillanata, amikor a régi már nem tartható — de az új még nem jött létre. Hogy ebből visszazuhansz-e a túlél, tarthatatlan állapotba, vagy előrelendülsz, az új felé: az rajtad áll.

A krízist — mint a mesebeli próbatételeket — egyedül kell megoldanod.

Most senki sem segít, hisz épp önmagadat kell harmóniába hoznod.

A jósjel egy olyan energiastruktúrát mutat, amelyben a nagy, kreatív energiáknak nincs még támasztékuk — nem tartanak ki sokáig.

Vagy a külső világ nyomása túl nagy, vagy belül kell visszanyerni hitedet, erődöt — számot kell most vetned magaddal. A külső-belső események biztató jövővel terhesek — ugyanakkor a föladás és a visszaesés is fenyeget.

Vagy fölfelé — vagy lefelé.

Itt nem maradhatsz!

Mai nyelven szólva: nagy a stressz.

A régi hiedelmeid nem működnek, s az új hited még csak születőben van. Ne nézz vissza — menj a jövőd felé! Bátorság. Utadat most egyedül kell megtenned: menj rajta derűsen, ne bánatosan.

A bölcsek azt mondják: **szorult helyzetéből az ember nem akkor kerül ki jól, ha menekül, hanem ha van egy úti célja!**

Kövessd a célokat!

Gondolatok

A diszharmónia oka itt a Jang túlsúlya. A diszharmóniát megélheted úgy, mint kételyt, félelmet, szorongást, bizonytalanságot, csalódást, a külvilág nyugtalanító nyomását, vagy egy sorshelyzet kihívását.

A túlsúlyos Jang erők most nem jó impulzusokat adnak: agresszíven, konokul, görcsösen és elkapkodva nem lehet a helyzetet megoldani.

Nem kitámadásra van szükséged, hanem óvatos kihátrálásra, utánaengedésre, állhatatosságra, türelemre. Nem pánikra, hanem nyugalomra.

Erőszakkal nem mész semmire, főleg az önmagadon tett erőszakkal nem.

Most lélekjelenlétre van szükséged.

A lélekjelenlét az az állapot, amikor az ember egy összeomló házból kihozza a legfontosabb értékeit; nyugodt szívvel, biztos kézzel, sietve, de pánik nélkül.

Bízz magadban!

A krízis rendkívüli időt jelent.

Hol a krízis?

Belül?

Másokkal való kapcsolatodban?

A kérdésed dönti el.

Egy biztos: rendkívüli idők „nagy embert” követelnek.

Hősiességet.

**„Az Igaz Ember nem fél az egyedüllétől,
S nem szomorú, ha lemond a világról.”**

Ez a „hősiesség” lelki alapja.

Az, hogy velünk van az Isten akkor is, ha társak nélkül maradunk s földi ambícióink nem teljesednek!

Csakis ezzel a hittel nem szorong s nem depressziós az ember.

Vonások

1. Tiszta, fehér sást fektetni alá. Hibátlan.

A hősi cselekvés önfeláldozó — de nem vakmerő! Légy óvatos, körültekintő, elővigyázatos. A helyzetet nem lehet hirtelen megoldani, csak lépésről lépésre. Így cselekszik a sebész, ha operál: tisztán, figyelmesen, nem sietve.

2. Kiszáradt fa új ágat ereszt. Idős férfi fiatal asszonyt kap. Minden kívánatos!

Megújulás. Titka az, hogy a látszólag túlélte helyzetben még élet van. Ez lehet gyógyulás, egy kapcsolat újraébredése — de lehet benső lényünk megifjodása is. A helyzet rendkívüli, s azt üzeni, hogy még a végletes dolgok is termékenyek lehetnek, ha harmónia van közöttük. Fogadd szerényen a sors adományát!

3. A mestergerenda túlhajlik. Baj!

A helyzet nem tartható és nem javítható. Minden, ami mást sugall: illúzió. Ebből a léthelyzetből ki kell lépni.

4. A mestergerendát megerősítik. Üdv! Ha többet akar: megszegyenül.

Csak addig vagyunk alázatosak, amíg segítségre szorulunk. Ha megkaptuk a segítséget, könnyen „elszemtelenedünk”. Az ego hálátlan. Ha meginog: szerény, ha megerősödik, gőgjét is visszanyeri. Ne feledkezz meg sem a látható, sem a láthatatlan világ segítségéről. Itt nemcsak a háláról van szó, hanem az éberség fönntartásáról. Vallásos emberek úgy mondják: minden az Isten dicsőségéért történik. Egy szamuráj úgy mondaná: ha kikerülsz a veszélyből, ne válj figyelmetlenné!

5. Kiszáradt fűzfa kivirágzik. Idős asszony fiatal férjet szerez. Nem hiba, de nem dicséretes.

Átmeneti öröm a túlélt helyzetben. Úgy hívjuk: illúzió. Felszínes megoldás. A krízisen nem változtat. A fának már alig él a gyökere — az idős asszony terméketlen —, az ember színes álmokat sző ahelyett, hogy megélné katarziszát.

6. Ha átkelsz a vízen, elborítja a fejedet. Veszélyes, de nincs hiba.

Ez éppúgy lehet a megtisztító katarzisz, mint az öntudatlan bajba kerülés helyzete. A jelkép azt sugallja, hogy nem tudod, milyen mély a víz.

És mint minden nem tudás: veszélyes. S mégis — megélni egy helyzet tarthatatlanságát, teljes mélységig átélni valamit: az igazi átváltozás lehetőségét jelentheti. A történelemben ez a merész hőstettek pillanata.

Az egyéni életben a szembesülésé. A krízis állapota már nem folytatható.

Tenni kell valamit.

Légy bátor — de ne vakmerő!

A NEHÉZSÉG LEGYŐZÉSE

(Képjel: Föld — s egy mély szurdok, amelyben víz folyik.)

A helyzet nehéz.

Le kell győzni.

A nehézség — vagy ahogy kínai szövegek nevezik, a „veszély” — abban van, hogy a Jang két Jin fogságába került. Ez a „Víz (Veszély)” trigramja, amely ebben a jósjelben kétszer is megismétlődik.

A „veszélyt” itt az jelenti, hogy **a szellem az anyag fogságába került.** A helyzetet sem elfogadni, sem lázadó türelmetlenséggel legyőzni pedig nem lehet, csakis a **Víz bölcs taktikájával, ami lényegében a következő: szüntelenül áramlik, s miközben mindenhez alkalmazkodik, minden keményet kikerül, átfolyik rajta, s föloldja azt: önmaga nem változik. A Víznek nincs „formája”, csak lényege. Ezért mindent legyőz, és feltartóztathatatlanul hömpölyög a végtelen Tengerbe.**

Így kell a nehézséget legyőzni.

Mi lehet „nehézség”?

Belül a hit elvesztése, hogy nem vagy a sorsod ura, hogy tehetetlen lettél, semmi sem sikerül, elborítottak olyan vágyak, szenvedélyek vagy sötét gondolatok, amelyeket képtelen vagy lebirkózni. Másfajta életet szeretnél élni, de nem tudsz változtatni, mert nem működik a varázshatalmad. Félelmeid, aggodalmaid erősek — nem is tudod, honnan erednek, mert forrásuk öntudatlan mélységekben van.

Nehézség lehet az olyan élethelyzet, amely karmikus és visszatérő; amit belül nem tudtál megoldani. Eléd áll kívülről, megijeszt, kedved szegi, és azt súgja némán: „Erősebb vagyok, mint te..., legyőzlek!”

A borúlátás, a „negatív” energiák garázdálkodása valóban veszélyes, mert akiben elfullad az isteni „ÉN VAGYOK!” létélménye, az a halálösztön fogságába kerül. (A kínai „szurdok” vagy „verem” [**Kan**] „sírgödör” is jelenthet.)

A Kan mégis biztató jósjel!

Azt mondja:

„Ismétlődő nehézség. Ha igaz vagy és üdv rejlik a szívedben, akkor bármit teszel, sikerrel jársz.”

Az Igaz Ember a nehézséget legyőzendő sorsfeladatnak tartja.

Az „ember, aki még nem nőtt fel”, megretten, megtorpan s föladdja a csatát, vagy — ami még rosszabb — rossz taktikával próbál küzdeni.

A jó taktika a következő:

1. Sohasem szabad elveszíteni a benső bizonyosságot a végső győzelemben. A folyó a Tengerre gondol, szüntelenül.

2. Nem legyőzni kell az akadályt — hanem túljutni rajta. Tovább kell menni! A folyó nem áll le vitatkozni az útját álló sziklával, hanem átfolyik rajta, s derúsen rohan a tenger felé.

Az ego merev. Török, beszorul. Görcsös és konok. De akit benső lénye irányít, az hajlékony, alkalmazkodó, laza, s „nem veszi föl a kesztyűt”. Ez nem jellemhiba — hanem bölcsesség. **Önérzetedet sohasem a kis csaták diadalában, hanem az egész háború megnyerésében keresd.**

Tudd, hogy mi a fontos — magadban, az életedben —, ezt őrizd szüntelenül. A többi bármikor föladhatsz! Ez a „víz” legyőzhetetlen stratégiája.

Nemcsak arról van szó, hogy a nehézség „ismétlődik”, hanem arról is, hogy csakis az újra és újra megismételt, szüntelen „edzéssel” lehet legyőzni.

Egy életproblémán rendszeresen dolgozni kell!

Mindennap csak egy kicsit kell győzni.

Egészen kicsit, szinte észrevehetetlenül.

A gond is idővel állt elő — csakis idővel lehet legyőzni.

Ez a kitartás döntő — ebbe még az is belefér, hogy sokáig vissza-vissza huppansz, nem megy, sőt az is, ha néha úgy érzed, előlről kell kezdeni mindent.

Nem baj.

Ami bennem értékes, a nehézségek legyőzésével lett az enyém.

Mindent bajaimnak köszönhetek!

Gondolatok

A bennem lévő isteni szellem legyőzhetetlen.

A „veszély”, amiről ez a jósjel beszél, azt jelenti, hogy erről megfeledkeztem! Azonosultam a testem hajaival, félelmeimmel, kudarcaimmal, érzelmi „örvényeimmel”, borúlátással, gyengeségemmel, vágyaimmal, konok elméleteimmel — fogva tart a „Nekem semmi sem sikerül... Minden reménytelen!” gondolata.

Sorolhatnám még.

A szellem anyagba zuhanása azt jelenti, hogy azonosul az anyaggal! Elfelejteti halhatatlanságát, s azt hiszi, halandó. Azonosul a félelemmel, hajjal, fájdalommal — azt hiszi, hogy a test: „én vagyok”, és a mulandóság az élete.

A kínaiak szerint az anyagba szállás univerzális törvény: a Víz a teremtés egyik ősjele! Nem az a veszély, hogy anyagi sorsot élsz a földön, hanem az, ha ebbe beleveszel, ha túlon túl „beleragadsz”..., ha elfeledkezel, a Taóról... vagy ahogy mi mondjuk: az Istenről, magunkban.

Ha ránézel egy kiszáradt folyómederre, döbenten látod, hogy a víz valaha miféle köveken, sziklákon, dögtemeken, miféle elsüllyedt vasak, fatönkök és karmos ágak fölött és között száguldott végig, **anélkül, hogy ez gátolta vagy „lehangolta” volna — anélkül, hogy bármivel „azonosult” volna!**

Életed minden problémájával így kell szembesülnöd!

Nem leállni! Nem beleépíteni semmiféle külső-belső akadályt lelkedbe! Ne engedd, hogy eluraljon az a tudat, hogy itt bármi is a tiéd — se a fájdalom, se a baj, se a félelem..., de a csalóka remény és a reszkető elvárás sem a „tiéd”!

„Belül szabad vagyok!” — ez a Víz titka. S nincs olyan nehéz út, amelyen ne tudna győztesen végigáramlani.

A nehézségek tanítanak meg arra, hogy van benned Valaki, akinek ez nem nehéz. Aki az életben benne is van, meg nem is, aki mindent megold, ha mással nem, Idővel, mert isteni és szabad.

A Víz a legnagyobb áldás — maga az ősteremtés. Ezért szeretünk vízben lubickolni, megtisztulni, föllazulni — a Víz jó, s a lelket simogatja.

De a Víz legyőzhetetlen ellenfél. Még egy patakot is csak küzdelmesen lehet terelgetni, s az árvizet, vízözönt legyőzni nem lehet.

Légy Víz!

Szeretettel, lágysággal teli — és legyőzhetetlen.

Lélektanilag az ösztönvilág tudattalan tartományát jelenti ez a jósjel.

Vonások

1. Ismételt nehézség. Verem a veremben. Balszerencse.

A nehézséghez nem hozzászokni kell, hanem meg kell oldani!

Ha látod, hogy zsákutca, nem szabad továbbmenni. Kis kételyből lesz a kétkedés, kis elgyengülésekből lesz a Gyengeség — ha elvétett tetteinket, gondolatainkat ismételve kezdjük, jellemé válnak. A jellem pedig sorssá. Allj!

2. Veszélyes (kockázatos) nehézség. Csak kis dolgok elérésére szabad törekedni.

A helyzet még éretlen a nehézség legyőzésére. Lehet, hogy erőt már érzel hozzá, de a túl korai akció csak kudarchoz vezethet.

Légy óvatos, elégedj meg szerény célokkal. Akaratodat csak a türelmes „víz” taktikával érvényesítsd — s csak kis dolgokban. A nagy még várat magára.

3. Nehézség nehézség után. Állj meg, ne kockáztass, különben a verem vermébe esel!

Bár késztetést érzel, hogy túllépj a gondon, hogy mihamarabb megoldd a helyzetet: ne ezt tedd! Várj! Lazíts! A hatásos tethez nem látsz még tisztán, s ezért most nem csinálhatsz mást, csak hogy kivárod az időt — akármilyen nehéz is a helyzet.

Miközben kívül éled, belül el kell távolodnod a gondtól — rá kell látnod, fel kell ismerni, milyen is **valójában** — mert eddig nem jól láttad. És másoknak is időt kell adni, hogy bizonyos téveszméik és káprázataik eloszoljanak. **Kellő rálátás és perspektíva nélkül semmiféle helyzetet nem lehet megoldani, mert csak ugyanazokat a régi erőket tudod működtetni, amelyek a bajt előidézték.**

Várj. Lazíts a „veremben”!

4. Pohár, áldozati tál, hozzá egy korsó bor az ablakon át benyújtva. Hibátlan eredmény.

Bajban a Bölcs a tanítványa segítségére siet. Itt — mint ablakon át a fény — fentről jön a segítség. Ha figyelsz, meg is látod.

Két gondolat:

A nehézségek megoldásának útja az **áldozat**.

Fogadd el a jó tanácsot! A jó tanács ilyenkor egyszerű és praktikus. Egyetlen pontos szó többet ér, mint százkötetnyi okos elmélet.

Új események határához érteztél.

5. A verem nem tölthető túlsordulásig. Csak a pereméig. Nincs hiba.

Minden csak akkor történhet meg, ha megérik az ideje. Ha türelmetlen vagy és előbb akarsz, csak feszült leszel és nyugtalan. Hagyd, hogy minden magától — a (legkisebb ellenállás) természetes útján alakuljon. Ez most a türelemnek és nem a nagy tetteknek az ideje.

6. Fonott kötéllel megkötözve küldik a bíróság (Igazság) tuskés fákkal szegélyezett falai közé. Három évig nem jut semmire.

Így jár, aki elvesztette az útját. Térj vissza azonnal, mert ha magadtól nem eszmélsz rá, a sors fog ráébreszteni a vétkedre.

A nehézség, amit belül nem oldunk meg, kívülről mint sors áll elénk. Három év: a hosszú idő jelképe.

MEGVILÁGOSODÁS (Tűz)

(*Képjel: Egy sárga, mágikus tűzmadár*)

Föleszmélsz, öntudatra ébredsz. Szemeid kinyílnak: látóvá válsz.

Amit eddig öntudatlanul tettél, azt most fokozatosan átlátod, megérted — és megismered. „Most már látom!”

Az ész és az értelem között döntő különbség van.

Az ész rövidlátó. Az „ember, aki nem nőtt fel”, legföljebb okos.

Az értelem: lát. Az Igaz Ember bölcs.

A bölcsnek minden gondja megoldódik, mert kivétel nélkül **minden gond a megismerés hiányából ered**. Lelkedet benső fényed világítja át, s „az igazság szabaddá tesz”. Minden csak addig nyomaszt, amíg nem értjük. A fényben megszűnik a félelem, értelemet nyer a szenvedés, s a múlt démonai nem kísértenek többé. (Az erdő is addig félelmetes, amíg sötét.)

Most ráébredsz. Most megérted és megoldod.

A Li tüzet, ragyogást jelent. A Lben főlragyogsz, melegítesz s világítasz.

Nemcsak magadnak — másoknak is. Most megértheted sorsodat, életered értelmét, kapcsolataidat: mint amikor fölkel a nap, s elosztatja a homályt, minden fénybe kerül s értelmes kontúrt kap. (Véget vet az érzelmek zűrzavarának.)

A Li legnagyobb buktatója a hiúság. A fény sohasem önfény! A gyertya lángját a sűrű faggyú táplálja s a láthatatlan levegő élteti. Az Igaz Ember egy „tehen alázatával s odaadásával” él: hűséges a föld adományaihoz, s figyelmét a magas szellemvilág felé fordítja: „Az ember semmit sem vehet, ha nem a mennyből adatott neki.” Aki azt hiszi, a tudás az övé: nem tud semmit.

A Li „megkülönböztetést”, „elkülönülést” is jelent.

A ősi hagyományok szerint szenvedéseink oka, hogy szellemünk „azonosult” a dolgokkal. Összetévesztette magát velük. Azonosult az egóval, mulandó testével, múltjával, indulataival, és még sok más egyébbel. Az élet drámájába beleveszett, mint egy színész, aki oly mértékben átéli szerepét, hogy már nem tudja, hogy játszik: maszkja rásült az arcára, s azt hiszi, a játék végén együtt hal meg vele.

A Li fényében ez az azonosulás megszűnik. Felragyog az, aki játszik, s urává lesz a sok szerepnek. A megkülönböztetés az önismeret útja. „Ez

mind én voltam egykor" — mondja Füst Milán, az író. Halhatatlan lelkünk halandó szerepeket vállal a világ színpadán — a Li jelében a játékos rádöbben magára, és urává válik a játéknak.

Gondolatok

Az Ég, a Föld, a Víz és a Tűz: időtlen ősjelek. Alaptulajdonságok, amelyek valamennyi jósjelben benne rejlenek.

A Tűz a „teremtő világosság” jele.

Az ember a gondolataival teremt.

A kínai azt mondja: Aki másokat ismer — okos, aki magát megismeri, — bölcs.

A valódi megismerés: önismeret.

*Bármit kérdezel, a Li arra figyelmeztet, hogy kétségedet, gondjaidat te magad teremtetted, s csakis te magad tudod megoldani. Az önismeret nem passzív tudást, hanem **mágikus teremtőképességet jelent.***

Megismerni valamit azt jelenti, hogy az a hatalmadba kerül!

Ezért ennél az ősjelnél legdöntőbb az *alázat*.

Önző tudással a világot tönkre lehet tenni. Látjuk is manapság.

Önzetlen tudással a világot meg lehet menteni.

Az önzetlen tudást úgy hívják: szeretet.

Ha önfényedben élsz, hamar ellobbansz, és a kapcsolataidat elégeted.

A bölcs alázatos tudása melegséget áraszt, és olyan kitartó, hogy ez a melegség még a halála után is árad. Elhagyott cipőiből is.

Megértél arra, hogy az igazság ságását meghalljad.

Fellángolsz, de tudd, hogy mint mindenki, a fényt te is csak kaptad.

Ha azt hiszed, a tiéd, eléget.

Aki a Li jelében született, sorsfeladatként a megismerést és a hiúság legyőzését kapta.

Ezek a „tűzmadarak” gyakran lesznek manapság szelíd, magányos, emberek.

Mert ez a mi sötét korunk nem szereti a világosságot.

A jósjel azt üzeni: világíts, magadba, magadból. Maradj alázatos. Az út nyitva áll előtted. A fényben nyilvánvaló, mi az, ami összetartozik, és mi az, ami nem.

Vonások

(A világosodás stádiumai)

1. Elindulás, Megtisztulás és tisztelet. Nincs hiba.

Minden a jó kezdeten múlik. Ha egy kezdő harcos belép a gyakorlóterembe, összeszedi gondolatait, s meghajol nemcsak leendő mestere, de a terem előtt is. Ami kezdetben még csak parányi zavar, később már káosszá nő. Az első lépés: döntő. A tervek csírája. A lelki összeszedettség. A „csing” pedig nemcsak „tiszteletet”, de „csodálatot” is jelent. A tisztelet a megismerés előlege. A tanítvány még nem ismeri a mestert, csak tiszteli, s ez a megelőlegezett respektus a biztosítéka, hogy idővel majd megismeri, s ő maga is mesterré válik. Amit elindítasz, s ahogy elindítod, az lesz belőle. A közönséges ember zaklatott lelkülettel indul, és senkit sem tisztel. Te nem ilyen vagy!

2. Sárga fény. Magasztos üdv.

A sárga a „Közép” színe. A közép lelked teremtő centrumának, a tisztánlátásnak a helye.

Ami innen indul, üdvös és sikerül. Egyrészt mert elég erős vagy, másrészt mert átláttad a sorsát. Az ihletett lépés a legbölcsebb lépés. Most nemcsak azt tudod, mit teszel, de azt is, hogy ki vagy. Déli napod ragyog.

3. Napnyugtakor, ahelyett hogy dobolnál s énekelnél, öregkorodon siránkozol. Baj.

A mulandóság csapdája. Lényed halandó része megriadt, és leragadt a sárba. Elfelejtetted, hogy halhatatlan vagy! Ha hinnél: dobolnál s énekelnél. Ha hinnél, tudnád, a Nap nemcsak lenyugszik, de másnap újra fölkel!

Rossz hangulatunkat nehéz legyőzni, mert egónk ragaszkodik hozzá. Azt mondja: addig élek, amíg sajnálom magamat! Terméketlen szomorúság.

4. Rohan, nekimegy, kiég, elhamvad, eldobják.

Szalmaláng. Akiben nincs alázat, sietetni akarja a sorsot. Ez lehetetlen. Aki önfényében izzik, s elszakad az isteni „áramforrástól”, hamar kiég.

Figyelmeztetés ez a jel: ne gyönyörködj talentumodban, képességeidben, lángoló elmédben — mert semmi sem a tiéd. Aki azt mondja benned: „Sietnem kell!” — az hazudik! Türelem!

5. Könnyei patakokban omlanak, szomorúan gyászol — s Üdv! Szerencse!

A 3. vonal az álkatarzis. Ez itt a valódi katarzis. Itt az ember megtisztul és szívet cserél. Az ego hatalma megtörik — ez fájdalmas. Valódi énünk viszont felébred bennünk: ez boldogító. Látjuk, hogy minden kudarcnak mélységes és üdvös okai voltak. Magunk voltunk sorsunk beteljesedésének akadályai. Az élmény a felébredéshez hasonló. Nemcsak a nyomasztó álom múlt el, hanem az álmodó is: mások lettünk!

6. Az uralkodó megfegyelmezi a lázadókat. Csak a fejet öli meg — a démonokat futni hagyja. Hibátlan.

Lelkünk ura megoldja a gondot. Látja, hogy mindennek **egyetlen gyökere** van. Ezt most határozottan kiírta — s minden rendbe jön. Aki tisztán lát, gyakran tapasztalja, hogy a legbonyolultabb problémának is **egyetlen oka** van. Ez sokszor egyetlen szóval megnevezhető. Például: hiúság.

S ez, mint egy gyulladt fog a testet, az egész életet megmérgezi. Lelkünk ura tudja, mi a baj — és pontosan cselekszik. Nem esik a túlzás bűnébe, s fölösleges szenvedést nem okoz.

A „*csou*” azt jelenti „démon”, „rossz szellem”, „rossz kísértés”.

„Ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a Gonosztól” — ez ennek a vonásnak a titka. Ha a „gonoszt” megszünteted, nem vagy többé kísérthető. Lelkünk ura tudja, hogy a bennünk lévő bármiféle „gonosz” a láthatatlan világ valamennyi hasonló „gonoszságát” magához vonzza. Az agresszív ember körül fűrtökben lógnak a kiéretlen agresszivitás „kísértetei”. A hiú ember a világ minden hiúságának médiumává válik. S akinek lelke mélyén a nagyravágyás elfojtott tüze ég, az könnyen válhat kalandor politikai félisteni ambícióinak szánalmas eszközévé.

A megszabadulás taktikája: határozott erővel megszüntetni a baj okát — s utána elengedni, megbocsátani. — Letenni a kardot, s békét teremteni.

ÖSSZEHANGOLÓDÁS

(Képjel: Kettétört tányér két darabja összeillik —
mert egyek voltak.)

Találkozás.

A sors nem magányos, hanem közös vállalkozás.

Ehhez társak kellenek.

Igazi társ a házastárs, de lehetnek barátok, munkatársak, bajtársak, egyívású emberek, rokon lelkek, vagy olyanok, akikkel közös terveid, álmaid vannak.

Üdvös jóslat. A társulás ideje. Kitartásra biztat.

Az Igaz Ember titka: a nyitottság. A másikat befogadja — mégpedig úgy, hogy saját szíve üres (**Hszü**). Nincs benne előítélet, ellenérzés, ellenkezés, önvédelem. Semmi olyan gondolat s érzés, amely a másik lényét kizárja vagy elítéli.

A vonások az **összehangolódás** különféle fázisairól, nehézségeiről szólnak.

Gondolatok

Hsien azt is jelenti, hogy „egység”, „együtt”. Az ember nem volt és sohasem lesz magányos. Életének csak másokkal együtt van értelme.

A mai, elidegenedett ember nemcsak önmagától, a másik hiányától is szenved.

A kettő összefügg: aki önmagával nincs „egységben”, másokat sem bír ki: „nem fér össze” senkivel.

Ennek a jelnek a titkát a jézusi tanács mondja ki: „Amit az Isten összekötött, ember ne válassza szét.”

Ez nem csak a házasságra vonatkozik.

A **Hsien** azt mondja, az igazi társulások előfeltételeit már az „Ég”-ben, a természetfeletti világban megteremtettük. Onnan hoztuk magunkkal ide, a földi világba az egység félbetört darabjait, s emlékezetünket vesztve, szagra, sejtésre, érzésekre hallgatva, vakon tapogatva próbáljuk összeilleszteni a cserepeket. **Hsien** a szeretet villanásait jelenti, az összetartozás élményét, a lelkes örömet, hogy Jé, ez összevaló!”

Szétválásban, szétszórásban művészek vagyunk — összegyűjtésben, társulásban ostobák és szerencsétlenek.

Ezért romlékony manapság a párkapcsolat, a házasság, a barátság — de még a közös célokért való törekvést is előbb-utóbb szétdúlja az önzés.

A Ji-king azt üzeni, hogy **minden kapcsolat: lelki kapcsolat!**

A mai, automata üzemmódra állított ember a legnagyobb tévedésben van, amikor azt hiszi, hogy „lelki kapcsolata” csak a szeretőjével van, a pénztárgép mögött ülő áruházi alkalmazottal nincs. Egy-egy kapcsolatnak természetesen különféle mélységei lehetnek, de aki akár csak egyetlen embert is tárgynak és eszköznek tekint, az a számára kedveset is előbb-utóbb eszköznek fogja tekinteni.

Szerelme önszeretet lesz, ölelése önkielégítés, barátsága önzés.

Az elidegenedett embernek meg kell tanulnia szeretni.

Meg kell tanulnia az *összehangolódás* művészetét.

Ez nehéz.

A jel 6 vonása közül egyik sem maradéktalanul boldogító.

Az összehangolódásnak három titka van.

Az első: amit magamból adok.

A második: amit másokból befogadok.

A harmadik: a kítartás — vagyis az, hogy a szeretet nehezen megszerzett állapotát nem engedem sem a magam, sem a külvilág démonaitól szétdőlni!

Az *adásnál* tudni kell, hogy lelkünk folyamatos adásban van. Amit a mai elmélet „pillangó-effektusnak” nevez, Kína több ezer éve ismeri: pusztá gondolatoddal, érzésseddel az egész mindenséget befolyásolod. Akarva-akaratlanul állandó jeleket adunk ki magunkból. Hívó és taszító jeleket. Minden harmóniánk, minden zavarunk szétsugárzik. Egy párkapcsolat nem akkor születik, amikor először meglátjuk egymást — és nem akkor megy tönkre, amikor már „kívül” is ellehetetlenül. A lélek láthatatlan világában minden előbb történik!

Ezért kell ismerni önmagunkat!

Kihallani a benső, tudattalan hangunkat — mert ez a „hívó-üzenő Jel”!

Az „összehangolódás” először is az önmagunkkal való harmóniát jelenti.

Hangoltnak kell lennünk a bennünk lévő önzetlen, szebb melódiára.

Ez menjen *adásba* — de tudd, a külvilág mindent vesz: a bizonytalanságot, gőgöt, gyűlöletet, lenézést, indulatot, a titkos megvetést és undort is!

A legtöbb hatás: visszahatás!

Vizsgáld meg, valójában mi sugárik belőled!

Másokat *befogadni* pedig még nehezebb, mert önvédelmünk állandó háritásban él.

Befogadni csak akkor tudunk valakit, ha egónk félreáll, vagy nincs is otthon.

Ez a „**hszü**”. Azt jelenti: üres vagyok. Üres, de megtermékenyíthető.

Nincs bennem előítélet, vélemény, magam gyártotta kép Rólad — olyanakk látlak s fogadlak el, amilyen vagy.

Engedem, hogy hass rám — anélkül, hogy a hatásod alá kerülnék.

Szívemben megjelenik lényednek hű tükörképe — anélkül, hogy befolyást gyakorolnál rám.

Ez nagy misztérium, s nehéz elhinni, hogy nemcsak a szeretők működnek így, de élethalálharcban a szamurájok is: tökéletesen átérzik a másik szándékát — de ez „objektív tudás” —, nem kerülnek a rabságába.

A **Hszien** jelében a felső Derű alatt a Hegy Szilárdsága áll.

Kívül derű — belül erő s nyugalom.

Odaadom magam, belém jöhetsz — de uralkodni nem tudsz fölöttem, mert nem gyengeségből, hanem erőből engedtem, hogy bennem élj!

Ha tökéletes az összehangoltság, így működünk. Ketten, hárman, tízen vagy százan. Így él egységben egy házaspár, egy család, egy zenekar, egy társulás — kegyelmi pillanatban egy nép is. Ilyenkor együtt vagyunk s külön is — mint a naprendszer bolygói s a kozmosz minden csillaga.

Vonások

*(Ebben a jósjelben az Összehangolódásra való késztetés
különféle szinteken jelenik meg)*

1. Késztetés a „Nagy lábujjakban”

Öntudatlan késztetés. Éppúgy jelenthet valós ígértetet, mint illúziót.

Várj, amíg jobban megismered. Nem tudni még, hogy ez most a Sor-sod, vagy csupán az életed útjára csal. Figyelj!

2. Késztetés a „lábszárban”. Ha lépsz, megszégyenülsz.

Ne akarj hatni másokra — és ne engedd, hogy mások hassanak rád. Itt még sok önös erő kavarog: vágy, indulat, hamis ígélet, önbecsapás.

Várni kell, amíg a légkör kitisztul.

A valódi összehangoltságot csak önzetlenség és őszinteség szülhet.

Várj — és nézz magadba.

S a másikba is.

3. Késztetés a „combokban”. Maradj, ne menj utána!

A késztetés erős — de ne fuss utána. Lehet, hogy üres lelkesedés, hamis vonzalom. Az a különbség az ösztönös és az önfeledt cselekvés között, hogy az ösztönös vak — az önfeledt: lát!

Nem elég, ha „érezd” a késztetést. Gondolkozz, mit akarsz másoktól, s mások mit akarnak tőled. Más az indulatainkra, a vágyainkra hallgatni, és más a sorsunk útját járni. Elindulni korai még!

4. Üdvös jóslat. A megbánás szűnik. A késztetés a „szívből” indul — de a szív még ingadozik.

Most már jó úton jársz. De minden biztató jel ellenére elméd még ingadozik.

A kínai hagyományban a „szív” a gondolatok székhelye. Nem hiányzik más, csak a bizonyosságod. De emiatt tudatos szándékkal még befolyásolni is akard a társakkal (társsal) való kapcsolatodat. Lehet, hogy mások is ezt teszik veled. Mint aki még nem bízik a zenében — számolod is tánc közben a lépéseidet. Még nem bízod Istenre az ügyet. Magad is beleavatkozol — főleg mentálisan. Mindenki érzi a másik gondolatát — s önkéntelenül reagál rá. Senki sem szereti, ha befolyásolják! Te sem! Az igazi összehangolódás csak akkor jön létre, ha mindenki szabad!

5. Késztetés a nyakban. Nincs ok megbánásra.

Valami görcs van a késztetésben. Konokság. Ilyenkor nemigen hatnak ránk mások, s mi sem hatunk rájuk. Mégis, mint egy eleven idegvégződés, él a kapcsolat. Elkerülhetetlen, hogy az összehangolódásban ilyen száraz, önös periódusok is legyenek.

6. Késztetés „szájjal”, „arccal”, „állal”.

Pusztán szavakkal nem lehet összehangolódni — mert a szavak üresek.

Aki csak észérvekkel, logikával, beszéddel akarja megteremteni az összhangot, a levegőt csépel.

Rációval csak analizálni lehet — szintetizálni soha.

A bölcs keveset beszél, mert tudja, hogy a lényével hat.

Nem hisz a szavakban.

Soha senkit még szavak nem győztek meg — csak a másik lénye és a tettei.

Az intellektus nem pótolja a lélek teljességét.

Aki szeret, nem magyaráz.

Az, aki sokat beszél, rendszerint az önszeretet foglya. A szeretet helyett beszél. Az önmaga odaadása, és a másik befogadása **helyett** fecseg.

Tudd, hogy a szavak csak jeladásra valók — nem pótolják a lényegét. Az elidegenedés biztos jele, amikor az ember beszéddel akarja kitölteni az űrt, amely a szeretet hiányából fakad.

Terméketlen kísérlet.

KITARTÁS (Tartósság)

(Képjel: Egy szív és egy csónak két part között. Életút.)

„Jöhet jó és rossz, ha egy szívvel, egy csónakban evezünk!”

Ez a kínai mondás valószínűleg a „Heng” jeléből eredt.

Bármilyen történik, tartsd az útirányt!

Ne térdj le, semmi áron.

Se holnap, se holnapután — tarts ki, nagyon sokáig.

Ez a sorsod útja.

A „Változások Könyve” azt tanítja, hogy minden változik, sőt nincs is más, csakis örökös Változás — ez a jel a **maradandóságról szól, a tartósságról; arról, hogy a Szívnek — a középpontnak — nem szabad változni.**

A „Heng” az eszményi házasság jele.

Ebben élek, lassan fél évszázada. Voltam benne szerelmes kamasz, gondterhelt férfi, apa, most már nagyapa — minden sejtem, agysejtem, körülményem, barátom, otthonom, hazám és az emberiség történelme, még az éghajlat is megváltozott; mi is változtunk a feleséggel, csak a házasságunk nem változott, mert az az „Égben” köttetett.

A tartósság titka, hogy miközben minden meghal, állandóan újra is születik. Ha a hűség nem változik, ha megmarad a „szív”, akkor az „elmúlás-születés” váltakozása értelmet és irányt kap.

A középpont nem változik.

A jósjel üzenete: **jó úton haladsz, maradj rajta, tartsd az irányt!**

A bölcsek azt mondják:

„Siker. Kívánatos az állhatatosság. Kívánatos tudni, merre megy az ember.”

Az Igaz Ember ebben a jelben nem engedi hatni magára a változással járó kísértéseket. Olyan, mint a jó hajóskapitány: nem hat rá vihar, hullámverés, éberségét nem veszíti el szélcsöndben sem, a partok, amelyek elsuhannak, nem vonzzák — csak a Cél!

Ezt csakis akkor tudja megcsinálni, ha **egységben van önmagával, ha meg van győződve róla, hogy az Út, amin halad: jó felé visz.**

Gondolatok

Nem mozdulatlanságról van szó, hanem önmagunkat megújító szüntelen mozgásról.

A *kitartás* azért nehéz, mert minden pillanatban mások vagyunk.

Minden változik, csak a lényegünk nem.

Sejtjeink cserélődnek, lényünk nem.

Lelkünkben érzések, vágyak, szenvedélyek jönnek-mennek — s mégis valahol ugyanazok maradunk.

Azt, hogy „én vagyok”, már gyermekkoromban átéltem. Azóta sok minden tapadt hozzá, de most is csak „én vagyok”, s az is maradok.

Mihez hűséges az ember?

Amihez **érdemes** hűségesnek maradnia, mert ott van a... micsoda?

Nehéz megmondani...

Amit szeret? Amit vállalt? Amiért élni érdemes?

Kérdésedben a hűség drámája rejlik.

Ha változó nélküli jósjelet kaptál, akkor üdvös a kitartás!

Pontosabban: üdvös megtanulni, hogyan kell hosszan-hosszan kitartanod.

Ha változót is kaptál, az egyes vonalak már az eltérítő kísértésekről szólnak, vagy éppenséggel arról, hogy bizonyos élethelyzetekben nem is érdemes kitartani.

A zaklatatott ego azt hiszi, a Tartósság unalmas.

Pedig ez a legnagyobb kaland!

Az egónak ugyanis örökös szenzáció kell; hajszolja az állandó fordulatokat, a másikat, az újat, a divatokat. Ami az egóban **tartós, az a rossz közérzete s örökös zaklatottsága.**

Aki viszont a „szívéből” él, nem igényli a szenzációt, nem hajszolja a változást, mert ami **tartós benne, az a jó közérzet és benső nyugalma.**

(Ez a lelkiállapot jelzi vissza, ha valaki a sorsát éli — akkor is, ha ez a sorsa nehéz.)

„Boldog családoknak nincs története”, — mondja az író.

Lehet, hogy valami új előtt állsz!

Ha ezt az újat nemcsak mohóságod, de szíved is óhajtja, bátran menj bele, mert erre készültél régóta már; a tartósság titka a folyamatos megújulás!

Órizni semmi mást nem kell, csak a célt!

A tartósság az Örökkévalóság sejtelve a mulandóságban.

Vonások

1. Fejest ugrani a tartósságba: baj! Ne tűzz ki célt! Most nem időszzerű.

A „csün” (fejest ugrani) másik jelentése, amikor a gyökér hirtelen akar mélyre hatolni.

Hosszú távon futsz — ne akard az első száz méteren megnyerni.

Tartós eredményt csak hosszú munkával lehet elérni.

Gondold át, mire vállalkoztál!

2. Szűnik a megbánás.

Folytasd csak így tovább. Külső körülmények még nem igazolják vissza benső erődöt. Eljön az ideje. Maradj a „közép” útján.

3. Nem tud kitartani sorsának (taójának) útján. Ha kap is valamit, büntudata lesz. Jóslat: megszegyenülés.

Ha egöd félelme, szorongása, nagyravágyása, pánikja irányít, ha a külvilág hatása alá kerülsz s elveszted benső ösvényedet, sodródó leszel. Az eseményeknek nem ura, de áldozata. Amit az ember nem sorsának útján kap, hosszabb távon súlyos veszteség. Hallgass legbensőbb hangodra, amely a zűrzavar mögött csendesen szól: „Ne erre! — Arra!”

4. Nincs vadmadár a mezőn.

Ahogy manapság mondják: ez nem a te játszmad. Itt hiába vagy kitartó, semmit sem nyersz. Sorsod útja nem erre vezet.

Lehet, hogy vágyad irreális.

Menj tovább.

5. Tarts ki sorsod (taód, erényed, vállalásod) útján. Ha „asszony” (Jin) módjára jársz rajta: nyitva az út. Ha „férfi” (Jang) módjára: zárva az út.

Itt kitartásod módját kell megválasztanod.

Jó úton is lehet rosszul járni.

Itt a veszély a konokság, az önfejűség, az akarnokság, a „mindent jobban tudok”, a keménység, az erőszakosság és törtetés.

Hagyd magad vezetni! — mondja a bölcs. — Add át magad nekem s kövess!

Hallgass másokra s légy alkalmazkodó.

Kitartásod már megvan.

Már csak az alázatod hiányzik.

6. Baj, ha a nyugtalanság állandósul.

A „csen” itt nyugtalanságot, remegést, izgalmat, fölhevart állapotot jelent. A képjel egy **remegő kez**et ábrázol.

Hajlamos vagyok rá, hogy mindig izguljak valamiért.

Ennek gyökere a hitetlenség. Örökös félelem, hogy nem kapom meg, ami az enyém, hogy baj lesz, hogy nem sikerül.

„Ne aggodalmaskodjatok a holnap felől!” — mondja Jézus.

Ez a vonás azt mondja: baj, ha az egónak ez a tulajdonsága kéjes szokássá, jellemmé válik. Az ego ugyanis a szorongástól nemcsak szenved, de élvezi is, mert ilyenkor „róla van szó”.

Ha valaki sokat aggódik, **aggodalmaskodó**vá válik, s erről már nehéz leszokni.

VISSZAVONULÁS

*(Képjel: Megtorpanó láb, egy malac és egy kéz:
valaki visszavonulás közben malacot áldoz.)*

Ez a számunkra kissé mulatságos képjel azt üzeni: **egy lépést se tovább! Vonulj vissza, és áldozd fel különféle „földi” ambícióidat: ez lesz sikered titka.**

„Visszavonulás. Siker.

Előnyös jóslat a Kicsinynek.”

Bármit kérdeztél, a válasz az, hogy vissza kell vonulnod és felkészülni olyan időkre, amikor helyzeted kedvezőre fordul.

A visszavonulás nem feladást jelent, hanem az idők jelének bölcs felismerését.

Kutuzov orosz tábornok a „Tun” jósjelének zseniális alkalmazásával roppantotta össze a legyőzhetetlennek vélt Napóleont.

Nehéz taktika, kevesen tudják végrehajtani.

Először is föl kell ismerned, hogy a győzelemre most nincs esélyed.

Az idő nem neked dolgozik: ha magot vetsz, nem kel ki; kihajózni nem tudsz az apály miatt; az ellenség erősebb és lendületben van — nem elég, ha megtorpansz, vissza is kell vonulnod.

Nem elég, ha nem ütközöl — az ütközés lehetőségét is kerülnöd kell!

Tudatosan és megfontoltan hátra kell lépned. Ennek lélektani titka az, hogy **amibe bele vagy bonyolódva, abból ki kell kászálódnod, és el kell szakadni tőle.**

Valamit nagyon akartál?

Ne akard!

Valamire vágytál? Valamitől féltél? Valami nagyon kellett volna?

Tépd le magadról ezeket az érzéseket, mintha nem is hozzád tartoznának!

Légy közömbös!

Ne azonosulj a lelkiállapotaiddal!

Mintha kívülről és felülről néznéd magad — mintha nem is veled történe ez az egész.

Konfliktushoz két ember kell, és ha te nem „állsz” oda” — nincs konfliktus. Ez egyébként egy **harcművészeti trükk**. Olyan hatásos lehet, hogy például a birkózásban új szabályokat kellett hozni, mert világossá vált, hogy egy gyenge versenyző még a világbajnok győzelmét is meg tudja

akadályozni, ha passzív marad, és folyamatosan kibontakozik minden akcióból.

Aki „nem akar”, azzal nem lehet mit kezdeni.

Nem elég, ha nem vitatkozol, ha nem akarsz meggyőzni senkit, nem elég, ha kívül nem ütközöl — belül is vissza kell vonulni!

Válj le ügyeidről, vond ki belőlük lelki energiáidat!

Mentesítsd magad a feszültségektől azáltal, hogy nem szállsz harcba a gonosszal..., hanem kitérsz előle.

Ne küzdj az apály ellen, sőt hátrálj, ha jön!

Ott se légy, mire odaér.

A feladat, hogy ebben az átmenetileg vesztesnek tűnő helyzetben ne ess pánikba!

Minél „szakszerűbben” hátrálsz — annál nagyobb erőt gyűjtesz az előretöréshez.

Gondolatok

A „Tun” még azt is jelenti: „elrejtőzni, homályban maradni, eltűnni, láthatatlanná válni”.

Ma úgy mondjuk: „Kivonom magam a forgalomból.” Visszavonulok a háttérbe.

Befelé fordulok.

Visszavonulok a világtól, és lecsendesítve külső-belső küzdelmeim lármáját, kilépek az örvényből, és megpróbálok sorsomnak nem résztvevője, hanem — rövid ideig — a *szemtaniúja* lenni.

Ezt hívják meditációnak.

Ilyesmi történik egy Zen-kolostorban éppúgy, mint bármiféle igazi vallásos rendben: az emberek időnként „visszavonulnak”, hogy rendezzék soraikat.

Amíg az ember ismerte az élet lelki és spirituális titkait, *soha jelentős cselekvés nem indulhatott imádság, magába szállás vagy meditáció nélkül.*

Egy matador, egy sportbajnok, egy valódi művész ma is éppen úgy „visszavonul” életének drámai pillanata előtt, mint a régi idők bármelyik hadvezére vagy királya.

Nem csupán „Isten segítségét kéri”, hanem visszalépve a külső-belső bonyodalmakból, megnézi nyugodtan, *hol tartanak belül, hol a külső helyzetük, és ennek ismeretében mi az üdvös út, amelyet követni kell.*

Olyan ez, mint amikor egy festő „hátralép” a képétől, és távolról, tárgyilagosan megszemléli, hol kell rajta javítania még.

Amíg „benne van a képben”, nem látja!

Ha konfliktusod van valakivel, nem tudhatod: azért van-e, mert ő „olyan”, vagy azért-e, mert te váltottad ki belőle.

Ha „visszavonulsz”, részint magad is tisztábban látsz, részint pedig magára hagyod a másikat saját örvényeivel.

Ehhez persze nem elég a külső-benső, visszavonulás is kell!

Valódi — és nem képmutató.

Egy üzleti tárgyalásnál például nem elég, ha „nem mutatod ki, mennyire fontos neked a győzelem” — hanem rá kell venni magadat, hogy *tényleg ne legyen olyan nagyon fontos...*, s máris közelebb léptél a jó megállapodáshoz.

A „Visszavonulás” jósjele, ha ellentétébe fordul, akkor a „Nagy Hatalom” jelévé válik!

Ez a létfázis tehát nem a végső feladást, hanem a győzelem előkészítését jelenti.

Meditálni sem azért kell, hogy elmenekülj, hanem azért, hogy a világ hasznára válj!

Ilyenkor, amikor visszavonulsz, ajánlatos — így mondja a Bölcs — **„a közönséges embereket távol tartanod magadtól. Nem haraggal s ítélkezően — inkább félelmet keltő szigorral.”**

A „visszavonulás” ugyanis nem gyengeségből, hanem **erőből** történik, és ezt tanácsos néha környezeted tudomására hozni.

A visszavonulás taktikájánál — amint azt a vonásokban is látod majd — döntő kérdés a „hogyan” és a „mikor”.

A **„Tun”** jósjelét rendszerint akkor kaptam, amikor nem vettem észre, hogy kívül-belül belebonyolódtam valamibe, amit hibásan értékeltem. Már-már léptem volna, amikor figyelmeztett: *„Állj meg! Nem jól látod! Lépj hátra és nézd meg újra, nyugodt, tiszta tekintettel!”*

S még egy fontos tanács.

Ha ezt a jósjelet kapod, semmiféle külső agressziótól nem szabad megijedned, még akkor sem, ha fenyegető, vagy annak tűnik.

Mindent csak hátrálással, a nyílt ütközés nyugodt, félelem nélküli elkerülésével tudsz megoldani.

Még egy „Napóleontól” sem kell félni.

Vonások

1. Visszavonulás, sereghajtóként. Veszélyes. Ne mozdulj most semmilyen irányba.

Elkéstél a visszavonulással, előbb kellett volna. Most már benne vagy egy helyzetben, legjobb, ha nyugodtan maradsz, nem mozdulsz.

2. Sárga ökörbőr szorosan tartja. Semmi sem tudja elszakítani.

Se külső, se belső helyzeteknek ne add át magad. Maradj passzív, üres és semleges. Mintha nem is rólad lenne szó. Mókásan szólva: tettesd halottnak magad, és elvonul feletted a baj. Aki visszahúzódik semleges, bölcs középpontjába: védelem alatt áll.

3. Zavarodott visszavonulás. Baj és veszély. Szolgák és ágyasok segíhetnek a helyzetben.

A „baj” (csi) lehet „gyűlölet”, „betegség”, „sérelem”, „sérülés” — a „veszély” (1i) pedig „fenyegető”, ellenséges”, „rosszakarató”.

Itt olyan gubancos helyzetről van szó, amikor valaki nem tudta végrehajtani a valódi, jól időzített visszavonulást. Sok mindenhez ragaszkodott és elkésett. Most ellenséges élethelyzetbe került, amelyet csakis kompromisszumokkal lehet valamennyire enyhíteni.

(Kutuzov „visszavonulása” teli volt ilyen pillanatokkal, amikor **nem bölcs erőből vonultak vissza, hanem gyengeségből, pánikból menekültek, és rendszerint elkéstek: ilyenkor kénytelenek voltak az ellenséges francia katonákkal cimborálni.**)

A kínai gondolkodás nem helyteleníti a kompromisszumot, ha azzal a Lényeg menthető.

A kompromisszum jobb, mint a semmi. Nagy cél elérésére alkalmatlan, de átmeneti kis bajokat meg lehet oldani vele.

Itt most erről van szó.

4. Önzetlen (szeretetteljes) visszavonulás. Az Igaz Embernek üdvös, a közönséges embernek baj.

A közönséges ember képtelen visszavonulni. Nem szabad; vágyaihoz, vackaihoz, megszokott életéhez hozzá van tapadva. Árvízben jobban ragaszkodik a lábosaihoz, mint az életéhez.

Az Igaz Ember azonban szabad.

Régi világát vidáman hagyja el, s könnyen talál otthont az újban.

„A kúti békát fogva tartja saját gödre” — mondja Csuang-ce a közönséges emberről.

Az Igaz Ember a végtelenben kóborol: ott van hazája, ahol Ő van. Isten mindenhol jelen van.

A jósjel azt tanácsolja, hogy könnyedén, barátian oldódj el a helyzetedtől — nem kell érvelned, bizonygatnod, hogy amit teszel, az helyes és természetes.

Lépj ki a helyzetből vita nélkül — de eltökélten!

(Kifelé lehetsz „lággy” — de befelé nem! Vigyázz!)

5. Kiváló visszavonulás. A kitartás üdvös.

Jó lélektani pillanatban könnyedén, szinte magától megoldható minden. Erőd is van hozzá, tapintatod is — s ráadásul lehet, hogy céljaid is megváltoztak. Most barátságosan, s kellő eréllyel tudsz „kibonyolódni” a helyzetből. Lehet, hogy nem hagyod ott teljesen, csupán a „lelkedet” vonod ki belőle. Belül vonulsz vissza. Ezentúl nem függsz a külső körülményektől. Légy eltökélt s szándékodban tántoríthatatlan. Jó, amit teszel!

6. Boldog (dicső) visszavonulás. Minden előnyös!

Szabad vagy! És amikor az ember (kívül-belül!) szabad, bármit tehet:: előbb-utóbb minden előnyére válik.

Itt a „visszavonulás” valójában befejeződik.

Semmi sem köt.

Amikor eloszlanak a kételyek, megjelenik a bizonyosság.

NAGY HATÓERŐ

*(Képjel: Nagy Ember — és fegyver s egy erős szolgáló.
Ez később az intellektuális kaszt jele lett.)*

Gyúlik az erő.

Lehet életerő, lelki erő, szellemi erő..., mindenesetre olyan **benső erő, amely hat és inspirál, s egyre nagyobb hatalomhoz juttat.**

„A Nagy Hatóerő előnyös jósjel.”

„Az ember igazi természete — mondja a bölcs — isteni és erős.

Ami gyengeség benne, az téves vágy és téves gondolat.”

Akár tudatában vagy, akár nem, erőid rohamosan gyúlnak, és ez sugárzik rólad. Érzí a környezeted is. Vigyázz, mert hatással vagy mindenkire, és ha ez nem tudatosul benned, nem fogod fölismerni, hogy amit tapasztalsz, **azt te váltod ki az emberekből.**

Ha derús vagy, derűsek lesznek; ha szorongó, szorongók..., ha ideges, mindenki nyugtalan lesz körülötted és zaklatott — mert erős a hatásod.

Gyúlnak teremtő erőid, s megvalósulásra törnek — érik a tett! —, a gond csak ott van, hogy a dúsuló energiák **nincsenek egyensúlyban. Sok a Jang és kevés a Jin** — és ezért az a veszély fenyeget, hogy **visszaélsz a hatalmaddal.**

Több vonás a kitörő kecskebak szimbólumával figyelmeztet, hogy a felgyülemelő erők, ha nem irányítja őket megfontoltság, nyugalom és alázat, komoly károkat okozhatnak.

Hatalmunkkal mindannyian visszaélünk.

Ez az Ős-vétünk.

Az egyik — leggyakoribb — emberi véték, amikor másokat elnyomunk, kizsákmányolunk. Amikor nem erősek vagyunk, hanem erőszakosak! Az erőszakos nemcsak mások, de végső soron a saját életét is tönkreteszi: úgy uralkodik, hogy a másikat elnyomja, s ebbe mindketten bele-rokkannak.

Nincs „győztes” elnyomó!

A másik — szintén gyakori, de rejtett — véték, amikor **saját erőnket nem ismerjük fel. Aki nem tudja, hogy minden gondolatával teremt, és azzal áztatja magát, hogy gyenge és kiszolgáltatott, önmaga ellen is vétkezik, mert elfelejti isteni eredetét.**

Terveid beérnek.

Külső-belső erők segítik.

Ehhez tudnod kell, hogy: „**Az Igaz Ember nem lép olyan útra, amely a hagyománynak nem felel meg.**”

Ez a hagyomány azt mondja: **a Hatalom: szolgálat!**

Minél erősebb vagy, minél nagyobb hatalmad van, annál inkább felelős vagy másokért.

Aki pedig legfelül van, annak nincs „énje” — minden tétével, gondolatával szolgál — még a lélegzetét is másokért veszi.

(Gondolj Jézus hatalmára!)

Erőszakos az, aki önmagát szolgálja — s ebben lehet a legnagyobbat bukni.

A jel biztató, s egyben figyelmeztet: egy több száz lóerős versenyautó vezetőjének fokozott a felelőssége.

Gondolatok

Minden tettek megvan az időszerúsége.

Cselekedni a legnagyobb hatásfokkal akkor lehet, amikor erőid éppen a **csúcsponton** vannak. Fizikában ez a robbanáspon. Odáig sűrűsödnek, onnan kezdve ritkulnak: a csúcspont az a pillanat, amikor a felgyülemlett energiák tetté robbannak.

Ez egyébként ennek a jósjelnek a **harcművészeti tanácsa is**: a csúcsponton kirobbanó tett jellemzője, hogy **pontos és nyugodt**.

Aki ezt nem éli meg, könnyen lehet **görcsös, erőszakos, hisztérikus, türelmetlen, vakmerő, kapkodó**.

Ez a nagyon ígéretes jósjel végig a „túlakarás”, a „türelmetlenség” és a másokkal szembeni felelőtlen erőszak (dominancia) veszélyére figyelmeztet.

Az igazán erős ember szinte alig csinál valamit — mégis minden megvalósul körülötte.

Aki nincs tisztában erejével, az állandóan nyüzsög, akar, intézkedik, beavatkozik, és alig ér el eredményt. Amit kiharcol magának, hitvány, összetakolt — sok esetben kártékony is.

Egy indiai bölcs azt mondta: egy rossz közlekedési rendőr kézzel-lábbal mutogat, és nagy zűrzavart csinál — a másik csak a szemével int, és rendben mennek a dolgok körülötte.

Ez a Nagy Hatóerő.

Összpontosítsd ezt az erőt!

És valósítsd meg célodat, nyugodtan, türelmesen.

A jósjel rejtett üzenete a benned lévő Mágushoz szól: teremtedet valóra válthatod, de felelős vagy érte. Élhetsz s visszaélhetsz vele.

Legyen meg — általad — az Isten akarata!

A valódi Hatalom úgy működik, hogy észre sem veszik.

Egyszer csak ott van, nem tudják, ki tette és hogyan.

Az isteni Mágia jele, hogy észrevétlen.

Mert aki műveli: láthatatlan.

Másik dimenzióból hat.

És nem jön ki tapsra.

Vonások

1. Erő (hatalom) a lábakban. Továbbmenni: balszerencse. Őrizd őszinteségedet (Jou fu).

Túl korai a helyzet az akcióhoz. Gyűjts még erőt!

A „Cseng” szó eredetileg nem továbbmenetelt vagy akciót jelentett, hanem „büntető expedíció” indítását. A Jou fu” pedig nem „őszinteséget”, hanem a „jó szellemek támogatását” jelentette. Mégpedig hűséggel, az ego és az Én harmóniájával.

Vagyis: **veled vannak a jó szellemek, de várd ki a tett idejét.**

Ha korán indulsz, hamar kimerülsz, mert elfogy az erőd.

2. Az út nyitva előtted.

Indulhatsz. A jelek biztatók. De légy állhatatos, s őrizd meg végig a „központodat” — szíved nyugalmát. (A hatásos tett titka, hogy az ember nem vész el benne: cselekvés közben is megőrzi hideg fejét, egyensúlyát, tisztánlátását. Nehézség nem aggasztja, siker nem teszi lelkessé.)

3. A közönséges ember visszaél hatalmával. Az Igaz Ember hálót (ürességet) használ. Tovább menni: baj. A kecskebak a sövénybe dőf, s megsérülnek a szarvai.

Az ego nemcsak akkor szül hajt, ha hatalmát már elérte, hanem már az odafelé vezető útja is csúnya, nehéz karmát szül.

Az Igaz Ember itt a „nem cselekvéssel” arat majd diadalt.

„Isten hálójának — mondja a bölcs — nagyok a szemei, mégis minden fönnakad rajta.”

Most ne tégy semmit. Légy üres. Semmi sem a tiéd — legkevésbé a hatalom. Ha megkapod is, nem magadnak kapod.

Buddha legszebb szobra egy trónust ábrázol, amelyen nem ül senki.

Minél hatalmasabb valaki, annál kevésbé használja hatalmát.

Aki törtet benned, az a közönséges ember — csak bajt hoz és ellenségeket szül.

4. Szűnnek a gondok s a bánatok. Az állhatatosság üdvös. A sövény megnyílik, nincs fennakadás. Nagy kocsi tengelyén nyugszik a hatalom.

Biztató jóslat. Már nem az egód, hanem benső lényed vezérel. A kocsi tengelye láthatatlan, mégis nagy súlyokat elbír. Aki megérdemli a hatalmat, azon soha nem látszik. Lassan eloszlanak az akadályok. Indulhatsz.

Amikor rádöbbenünk, hogy semmi sem a miénk: megkapjuk.

5. Elhagyja bak-természetét, és könnyedén változik. Nincs megbánás.

Már nem vagy konok és erőszakos. Tudod a „víz”-taktikát: úgy győzöd le az ellenállást, hogy türelmesen, lágyan alkalmazkods; könnyedén forgatod vitorláidat. Haladj az áramlattal.

6. A bak a sövénybe dőf. Se előre, se hátra, semmi sem előmozdító. Nehéz munkával továbbjuthatsz. (A hiba nem hosszú életű.)

Ismételten akarod, akarod, akarod — s végül se továbbjutni, se visszalépni nem tudsz. Saját konokságod rabja lettél. Továbblépni nem lehet: minden feszülés, akarás, vágy és ambíció csak szorít a csomón.

A munka itt leépítést jelent. Abba kell hagyni a hibás gondolati mágiát, a vágyódást vagy éppenséggel a gyakorlati nyüzsgést.

HALADÁS (Kibontakozás)

(Képjel: A felkelő Nap fényében felröppennek a madarak.)

Felkel a Napod, és minden kivilágosodik!

A Csin a haladásnak, a kibontakozásnak, a kivirágzásnak, a felnövekedésnek az időszaka, amikor a dolgok kifényesednek. Fénybe lépsz... minden „napvilágra” kerül.

A boldogulásnak, a prosperálásnak az időszaka.

A kiragyogó napfényben erőt kapsz, és magad is erősebbé válsz.

Fogadd magadba a szellemi erőket — és adj magadból másoknak.

Amit hunyt szemmel átélsz, ha arcodra süt a ragyogó napfény: ez a „csin” élménye! Vágyak, rögeszmék, hétköznapi célok nem fontosak ilyenkor: érzed, hogy élni jó, a föld jó, az ég jó... Minden jó.

Ez az ihlet állapota. Ilyenkor többnek érzed magad. Ami eddig nehéz volt, most könnyű, ami eddig homályos, most tiszta.

„Legyen világosság!” — ez a legfőbb óhajunk.

Persze, ilyenkor minden látható lesz: nemcsak a szép, a ronda is! Előtűnnek hibáid, gyengeségeid, rejtett vétkeid..., de nem baj, legalább most **látod és tudod, hogy a Fény erősebb, mint a sötétség**, és lelkesen dolgozhatsz magadon.

A Nap, ami ilyenkor fölragyog: benned van!

Elborította a „külső sötétség”: mások véleménye, ostobasága, rosszindulata, korunk vaksága és gonoszsága; amióta élsz, azon dolgozik ez a világ, hogy elfelejttesse veled: Isten lakik benned!

Most fölvilan.

A fény belőled világít.

Úgy is mondhatnám: rajtad keresztül — mert ilyenkor a láthatatlan világ segítsége is átragyog életeden.

Most nemcsak látsz, de „világítasz” is.

Ezért téged is jobban látnak.

Jobban becsülnek.

És értékelnek.

„Haladás. Az erejében- bízó (kang) herceget megszámlálhatatlanul sok lóval ajándékozzák meg. Egyetlen nap három ízben (sokszor) is.”

A „kang” azt is jelenti: „nyugodt, szilárd, békés, vidám, örömteli”.

Ez mind, együtt.

Erejében az bízik, aki az egésszel **együtt van! Istennel, a Taóval, a látható és a láthatatlan világgal! Az ilyen ember legyőzhetetlen.**

Gondolatok

Az ígéretes jósjel titka, hogy az ember egoja félreáll: a jó szellemi hatást nem előidézi, hanem befogadja.

A nap magától kel föl, nem kell fölcibálni az égre, és a fényt sem kell magadból csiholni. Egyszerűen csak el kell fogadni. Nyisd ki a szemedet!

Az ember akkor lesz tehetséges, akkor kezd hallani, látni, ha értelen lesz és elfogadó.

A sötétség nem más, mint az a tévhit, hogy te világítasz.

A világosság az, ha befogadod a fényt — a „fényemberek” mindig föl-felé néztek, és ha már fönt voltak, még följebb — senki sem volt „legfö-lül”, még Jézus Krisztus sem, mert a Mennyben a legkisebb: a legnagyobb.

Ha valaki **nem akadályozza, hogy fényes legyen: megvilágosodik.**

Hagyd megtörténni a jót!

A másik titok, hogy ebben a jelben a valódi természeted nyilvánul meg. Ezért lehetsz sikeres. Azt mondod, ami a tiéd, azt teszed, ami valóban belőled jön: ennek bűvös hatalma van.

Mindenki akkor a legeredményesebb, ha saját természete szerint él; a macska akkor nyer csatát, ha a legmacskább.

A harmadik titok, hogy mindenki ott lehet a legeredményesebb, ahol az élet a legtöbb akadályt állítja elé.

A fény: a sötétség legyőzéséből születik.

A siker: a gátlások legyőzéséből ered.

A negyedik titok — ezt a jóslatot óvatosan fogadd! —, hogy ebben a sorsfázisban a **külvilág is segíthet!**

Ha nem kapsz változó vonalakat, amelyek a *Haladás* jelét nagyon nehezzé is tehetik, a jósjel roppant kedvező egybeesésekről beszél, olyan állapotról, amikor a világnak „bölc s uralkodója” van, aki méltányolja az igyekezetedet.

Csak hol van ma ilyen?

Bár biztosan van, még a vaksötétben is.

Vonások

1. Haladás — de gátolva. Jóslat: az út mégis nyitva áll. Légy „üres”. Gazdagodás, nem lesz hiba. (Magányosan halad; nem kapott még megbízatást.)

A jósjel üzenetét az „üres” szó hordozza, ami eredetileg „hálót” jelent.

Azt jelenti: még sűrű a sötétség, piciny a fényecskéd, magányosan botorkálsz. Nem hallod még szellemed hangját, de jó irányban haladsz, egyedül is! Légy te is nyitott, üres, hogy befogadd szellemed akaratát, ahogyan a nyitott és üres háló befogja a halat.

Sorsodat éled — öntudatlanul, de helyesen. Csak így tovább!

2. Haladsz, de félve, szomorúan. Az út nyitva áll. Egy sűrű láncokból szőtt védópáncél áldás a királyi Anyától.

Elakadtál. Semmi sem sikerül. Aggódsz a jövő miatt. Tekintsd az akadályokat védelemnek, a sikertelenséget megóvásnak; a nagy Jin-erő vigyáz rád, s boldogságot ígér.

Jobb néha egyedül menni, szorongva és szomorúan, mint másokkal olyan úton, amely nem a miénk, s méltatlan hozzánk.

A jósjel azt is üzeni, hogy valami Fensőbbhöz vonzódunk — de nem tudunk közel kerülni hozzá. A hűség és kitartás azonban megoldást hoz. (A vonzalom ugyanis — bár nem érezted, s ez fájdalommal töltött el — nem egyoldalú. A keresztények Mária-imádata e vonásban rejlik.)

3. Közös bizalom (egyetértés). A megbánásnak vége.

A sors nem magányos vállalkozás. Nem kell mindennel egyedül küzdened. Erőd se lenne hozzá — de ne bánd. Leszel még sokkal erősebb is. Ez most olyan feladat, amit csak együtt tudtok megoldani. Csatlakozz másokhoz, fogadj el másokat!

4. Halad, mint a patkány. Baj.

Az ego gátlástalan mohósága bajt okoz. Állj le!!!

Erről a vonásról nincs mit beszélni: sötét világunk „haladása” ez, önző patkánymorál: mindent magamnak, bármilyen áron!

A „baj” azt jelenti, hogy ebbe a küzdelembe a patkány is, a világ is belepusztul.

5. A megbánásnak vége. Nyereség vagy veszteség nem érint többé. Haladj tovább, az út nyitva áll! Minden üdvödre válik.

Akkor vagy szabad, ha vágyaid nem kötnek többé. Nem függsz külső dolgoktól.

Az igazi harcosnak mindegy, nyer-e vagy veszít! Ezért legyőzhetetlen. Ellenfelét fogva tartja a nyereség szomja s a veszéstől való rettegés — ő pedig szabad. Nagy előny!

A „nem érinti” (kínaiul „vu hszü”) — egy olyan képet mutat, ahol nem ver hevesebben a szív. Akármilyen történik: egyformán, az isteni élet ütemére dobog.

Aki ezt az állapotot eléri, annak „kívül” is minden sikerülhet — bár nem ez a fontos neki.

A fontos, hogy énje átlátszó lett, s hogy önmagával és a szellemi világgal egységben él.

6. Haladás a szarvaiddal. Csak saját városodat (önmagadat) fegyelmeheted meg. Tudd, hogy veszélyes — de nem hiba. Megbánás.

Az erőszak sohasem üdvös. Itt azonban olyan helyzetről van szó, ahol a „túlnyomás” megbocsátható. Főleg, ha saját egódat, nagyravágyásodat, önzésedet kell megfékezni.

De ne menj tovább! Innen már lefelé visz az út.

A FÉNY ELSÖTÉTEDESE

(Képjel: Egy barbár harcos nyilával a Napba-Holdba lö.)

Nehéz, sötét idők.

Ne veszítsd el a hitedet!

A sötétség itt a lélek sötétségét jelenti, azt az állapotot, amelyet a keresztény hagyomány „gonosznak” nevez.

Hamvas Béla „létrontásnak” hívja.

Olyan erő, amely a szellem, a tisztánlátás és az „emberség” ellen tör. Isten azt mondta: legyen világosság.

A **Ming Ji** barbár harcosa beelö a Napba: legyen sötétség!

Erről a világról sokat tudnunk, mert benne vagyunk, amióta élünk.

A hagyomány szerint ilyen sötét korban született meg a „Változások Könyve” — éppen azért, mert alkotói a **Ming Ji** jósjel tanácsát pontosan betartották.

A tanács lényegében a következő:

Ne ütközz a világgal, mert a sötétség hatalmát legyőzni most nem tudod! Inkább őrizd a hitedet, bölcsességedet, és rejtsd el az emberek elől lelki értékeidet, nehogy „megtapossanak”!

Ebből a jelből ered a „rejtőzködő bölcs” fogalma.

Spirituális embernek tudnia kell, hogy a „barbár, aki megsebzí a fényt”, nemcsak tudatlan, de gonosz is: mindent gyűlöl, ami minőség, tisztaság, magasrendűség, jóság. Gyűlöli a nemeset, a szellemet, az istenit. Meg sem kell szólalnod: pusztán attól, hogy többnek érez magánál, irigyel, utál és sajnós gyűlöl is: a jósjel pontos fordítása: „A Fény megsebzése.”

„A fény megsebesül. Nagy nehézségek közepette üdvös a kitartás.”

Korunk egész története a Ming Ji erőterében zajlik: ez a Vaskor.

Ahogy a hinduk mondják, a kali-juga.

Ilyen időkben mindenki ki van téve annak a veszélynek, hogy elveszti önmagát. Belehülyül, helegonoszodik, belebutul, belealjasodik a világba. Egyrészt azért, mert csakis így tud érvényesülni, másrészt azért, hogy eltüntesse azt a veszedelmes másságát, amely kihívja maga ellen a „barbárok” rosszindulatát.

Egyet fontos tudni: a sötétség nem azért utálja a fényt, mert más „világnézetet” vall, hanem azért, mert az a **puszta létevel „átvilágítja”, leleplezi hazugságait!**

Hogy mennyire valódi a spiritualitásod, azt az emberek rosszindulatából tudod lemérni. Ha csak lenéznek, megvetnek és semmibe vesznek: alacsony fokon állsz. Ha indulatokat váltasz ki: magasabb szintre kerültél. Ha üldöznek: már büszke lehetsz magadra.

Akkor már valaki vagy!

A jószer az üzenet: nehéz korszakra készülj! Amit itt megérlelsz és megőrzöl magadban, abból lesz a fényes jövődöd.

A munka nehéz.

Kemény, visszhangtalan és kitartást igényel.

Kívülről ne számíts segítségre. Kívülről inkább sötétség jön: rossz levegő, hazudozás, mérgező lelki befolyások.

Ne add át magad a negatív gondolatoknak!

Ilyen gondolat például nem az, hogy a helyzet nehéz — ez igaz! —, hanem az, hogy mindig így volt és így is marad!

Nem igaz!

Ne veszítsd el a hitedet! Őrizd reményedet! És tartsd kapcsolatodat igazi valóddal s őrzőangyaloddal — mert van! —, két kézzel kapaszkodj köpenyébe, de úgy, hogy kívülről ne látszódjon semmi!

A kínai hagyomány nem híve az olyan tetteknek, amelyből hiányzik a bölcsesség.

Nem híve a mártírsorsnak.

Nekimenni egy világnak, amelyet megváltoztatni nem lehet: értelmetlenség.

Taishen Deshimaru zen mestertől megkérdezték: „Mit tanácsolsz annak a hős samurájnak, aki legyőzhetetlen túlerővel áll szemben?”

A válasz: „Fusson, ahogy a lába bírja!”

Itt most nem menekülni, hanem rejtőzködni kell.

Minden „trükk” megengedett, mint az állatok világában: színeket váltanak, besimulnak a kövek közé, fehérek a hóban, sárgák a sivatagban és zöldek az erdőben, s mindezt úgy teszik, **hogy valódi lényükön semmit sem változtatnak!**

A „Változás”, a „Ji” írásjele egy kaméleont ábrázol.

Amit kezdedben tartasz, az a „Kaméleon Szent Könyve”!

S éppen ennek a „kaméleon” léttaktikának köszönheti létét.

Csi hercege örültnek tette magát. Mondják, Ven király is ezt tette a zsarnok Sin börtönében — s rejtőzködve, mosolyogva és szerepet játszva, de közben rendíthetetlen lélekkel és kőkemény munkával megteremtette egy eljövendő nagyszerű kor szellemi alapjait.

A „Fény elsötétedése” Ven király jósjele.

Lényege az ősi, kínai közmondás: „Tao kuang Jang hui!”

„Rejtsd el fényedet, és várd ki az időd!”

Gondolatok

Vigyázz, ne zuhanj a zuhanással!

A külvilágból most sem kaphatsz semmit, mert sötét, romlott, rosszindulatú és tudatlan.

Ne félj másképp látni, érezni és tudni, mint ahogy a körülötted élők látnak, éreznek és tudnak.

Másságodban van az igazad.

S az erőd is.

Maradj a háttérben, a kulisszák mögött. Ne is vegyenek észre.

„Maradj fölöslegesnek!”

A jósjel tanácsa: „Legyetek ravaszok, mint a kígyó, és szelídek, mint a galambok!”

Egyszerre mindkettő: ravasz is, tiszta is!

A „Szent Háború művészete” minden trükköt engedélyez!

A bölcs nem úgy „morális”, hogy kitért mellel belerohan sötét ellenfelének kardjába, hanem úgy, hogy győzelmet arat felette.

Szun-Ce stratégiai könyve a ravaszságok gyűjteménye.

Mutathatod magad gyengének, ártalmatlannak, ostobának, szelídnek. Valódi érzelmeid fölött bármiféle lárvát viselhetsz. (Kelet megvalósította ezt a tanácsot, főleg a japánok. A szellemi önvédelem sok ezer éves munkája rejlik a „kifejezéstelen japán mosoly” mögött.)

Ne tudják, ne is sejtsek, ki vagy!

Higgye a sötét, hogy kiegyeztél vele!

Hogy tőled nem kell tartani!

Kenyerét tőled ne féltse!

Hülyeségével ne vitatkozz; bölints rá!

Ne ütközz vele; mondd, hogy igaza van!

Meggyőzni soha nem fogod, mert nem elvekről vagy elméletekről van szó, hanem kivétel nélkül minden esetben barbár és könyörtelen létérdekekről! Ne dőlj be egyetlen izmusnak sem! Az eszmék, világnézetek és a sötét korban sajnós a vallások között is **nyers hatalmi háború folyik!** Miközben azzal áztatják, tán még önmagukat is, hogy itt „elvekről van szó”!

Szó sincs róla!

Hadd győzzenek!... Úgyis összeomlanak!... Erről szól a jósjel utolsó vonása!... Neked most nem győznöd kell — úgysem tudnál, mert nincs esélyed rá —, hanem kívárni az idődet! És őrizni magadban a fényt!

Rajtad senki ne találjon fogást: légy hajlékony, alkalmazkodó.

„Azért nem törik össze a bambusz a hó súlyos terhe alatt, mert egészen a földig hajlik.”

Ez a hareművészet legfontosabb titka.
Ne tartsd gerinctelenségnek, ha megtéveszted a világot!
(Krisna is ezt tette a háborúban — pedig ő megtévesztült Isten volt!
Minden cselt, trükköt, tettetést, becsapást és ravaszságot megengedett magának!)
De vigyázz!
A színjátékhoz jogod van — de elveszni benne nem szabad!
Belül ne engedj jottányit se!
Belül tudnod kell, ki vagy s mit akarsz!
Belül fényes, tiszta galamb légy — kívül okos, ügyes, ravasz, és kiismerhetetlen kígyó!
Így készülj a jövőre.
Ott vár a győzelmed, nem itt.
Ezt az időszakot úgy kell átvészelned, hogy ne sérüljön meg benned a Fény!
Fontos: a jósjel lélektanilag (belül) azt jelentheti, hogy nem látsz tisztán. És ami ennek következménye: hogy elborít a szorongás.
A magad sötétségével is el kell bánnod!

Vonások

1. Repülése közben elsötétedik (megsérül) a fénymadár. Leereszti szárnyaait. De az Igaz Ember halad tovább, három napig nem eszik, de célját nem adja fel. Ura megszólja ezért.

A vonás mögött az a történelmi pillanat áll, amikor egy nemes gondolkodású herceg elrejtőzött a zsarnok elől.

Kérdésedre a válasz: bár szorongató a helyzet, ne add föl, készülj csak tovább az idődre, amikor elmúlik majd a „napfogyatkozás"! Ne törődj azzal, ha megszólznak, vagy esetleg a főnököd bírál, mert gondolkodásod eltér attól, amit a sötét világ „normálisnak" nevez.

A „három napig nem eszik" azt jelenti, hogy nem vagy megvásárolható. Manapság szokatlan, hogy nem lehet valakit megvenni.

A mai „barbárok" nem nyállal, hanem pénzzel sebesítik meg a napot. A sötét világ fénye a pénz: akinek nincs, olyan, mintha élőhalott volna.
Benned valódi fény van! Vonulj vissza, s vigyázz rá!

2. A fény elsötétedik. Megsérül a bal combján, s mégis lovagol tovább, és megment a bajból. Erő és inspiráció; üdv.

A történelmi példa itt Ven király, aki a zsarnok börtönében megalkotta a Változások Szent Könyvét, és később a nép megmentőjévé vált.

Fontos, hogy tartsd be a jósjel általános tanácsát: várd ki az idődet, bölcsen, titokban, de nagy benső aktivitással. Komoly bajok s nehézségek ne törjék meg hitedet: ezek most időszerűek.

3. A fény elsötétedése a déli vadászaton. Elkapod a főkolompost. Kiszabadulsz a bajból, de légy megfontolt és kitartó.

A történelmi példa itt az, amikor Ven király végre kiszabadult hét éves rabságából — de nem tekintette még győztesnek magát. Megtanította fiát, Vu herceget az uralkodás nagy tudományára és arra, hogyan döntse meg a zsarnok uralmát és teremtsen emberséges rendet a világban.

A jósjel azt üzeni: döntő fordulat előtt állsz, de ne feledd, a megoldás nem egy pillanaton, hanem a türelmes munkán múlik. A baj sem egyetlen pillanat miatt történt, s a megszokottat, még ha rossz is, csak lassan, fokozatosan lehet jóvá tenni.

De végre felismerted a baj okát.

4. Behatol a bal hasüregbe. S megragadja (megpillantja) végre a megsérült fény szívét! Kimegy házának kapuján.

A sötétség oka mindig káprázat. Illúzió. „Nem látás”.

Most végre látsz! Látod a baj valódi okát. Tudod, érted, felismered.

Belelátsz a probléma „szívébe”; nincsenek már illúzióid, tekintetedet nem árnyékolja be se remény, se vágy, se félelem, se gyáva, bénult megszokás.

Döntsd el: menthető-e még a helyzet, vagy sem!

Ha nem: menj tovább!

Változtass, bátran!

Nagy példákkal élve, ez Bartók, Márai, Kossuth, Rákóczi, de Szentgyörgyi, Neumann és sok magyar emigráns sorsa. Azoké, akik „kimentek házuk kapuján” és sohasem tértek vissza.

Vannak ösvények, amelyeket el kell hagynunk, még ha fáj is — mert nem a miénk.

A jósjel túlélt gondolati minták, negatív érzések, előítéletek elhagyását is jelenti.

Le kell vetni magadról, ami már nem időszerű!

5. Rejtsd el fényedet, mint Csi herceg! Kívánatos kitarítani!

Csi herceg a zsarnok rokona volt, így nem hagyhatta el udvarát.

Ezért bolondnak tette magát, és a rabszolgák között vészeltte át a nehéz időket.

A jóslat azt üzeni: maradnod kell. Végy példát Csi hercegről.

Rejtsd el valódi gondolataidat s érzéseidet. Egyelőre még körülményeid áldozata vagy, amelyek fölött nincs hatalmad.

De őrizd fényedet! A vonás látja már nemcsak sötét helyzetedet, de a közeledő napfelkeltét is.

Sem szóval, sem tettel ne ütközz — csak ronthatsz vele.

6. Nem fény, sötétség! Először fölkapaszkodik az égbe, és utána a Föld mélyébe zuhan.

Ha a vonás téged jellemez: állj le! Minden zsarnok, minden gátlástalan önző szenvedély megbukik. Először fölrepül az égre, és utána a poklra zuhan.

Számtalanszor tapasztaltuk, mégse tanult belőle senki.

Minél jobb a lapjárásod, minél „menőbb” szériában vagy — annál mélyebb szakadék fenyeget. Ha tovább mész, belezuhansz.

Ha a vonás a körülményeidet jellemzi, tudd, hogy a gondot okozó helyzet **egyre elviselhetetlenebbé válik, és aztán mint egy kelés, kifakad, és az egész megoldódik.**

Tudd, hogy a sátáni elv akkor veszti el a csatát, amikor diadalának csúcspontjára ér, s mivel megállni nem tud, átbillen — s önmagával is meghasonlik.

A jósjel egy szorongató időszak végét jelzi.

AZ EMBER CSALÁDJA

(Képjel: Az Ember jele — s az otthon idillikus képe:
háztető alatt egy malac.)

A család a legkisebb Egység — és mindennek az alapja. A „család” az ősi Kínában oly mértékben volt az egész emberi létezés mintája, hogy felfogásuk szerint még a halálon is túlmutatott: az elköltözöttek szellemcsaládja a földi családdal szoros kapcsolatban maradt.

Ez a jósjel — jelképes értelemben — egy bensőséges és tartós közösség megteremtéséről szól: ez most a sorsfeladat.

„Ha meg akarod javítani a világot — mondták —, először az államot kell megjavítani; ha az államot akarod megjavítani, először a családot kell, s ahhoz, hogy a családot megjavítsd, először **javítsd meg magadat!**”

Ez ennek a jósjelnek az első tanácsa: lelked erői „családtagok”, élj egységben önmagaddal. Aki önmagával rossz viszonyban él, az másokkal is rossz viszonyba kerül.

Mindent önmagunkon kell kezdeni.

Belülről kifelé: ez életünk és körülményeink megváltoztatásának egyetlen lehetséges iránya.

Ezért mondja a kép:

„Az Igaz Ember szavai a lényeket mondják, lénye pedig a változásban is hűséges és kitartó.”

A családban ez az „Apa” szerepe.

A jósjel neve azért nem csupán „család”, de az „Ember családja”, mert itt olyan közösségről van szó, amelyet nem pusztán ösztönök, érdekek vagy öntudatlan érzések terelnek össze, hanem a belátó Értelme is.

Csak az emberi Értelme képes felismerni, hogy **„Ezekkel sorsom van!”**

Vagyis abban a „család”-ban, amiről itt szó van, nem a vérségi és érzelmi kapcsolatok a döntők, hanem elsősorban az „isteni rend”, amit csakis a tudatos Ember képes megteremteni.

Ebben a Mintában az apának, az anyának és a különböző nemű és korú gyermekeknek éppolyan helyük és minőségük van, mint a Naprendszerben a Napnak, a Holdnak és a bolygóknak.

Nemcsak a Csia Zsen, de minden jósjel vonalai az alsó egyestől a legfelső hatosig megfelelnek a családtagoknak; az ősi kommentárokban úgy is szerepelnek, mint „idősebb fivér és fiatalabb nővér” stb. Én erről azért nem beszéltem, mert a mai olvasó már nem érzékeli, hogy a kü-

lőnféle családi szerepek milyen társadalmi és spirituális erőkkel állnak analógiában.

A mai család oly mértékig zuhant széjjel, hogy még a legjobb esetben is csupán érzelmi vagy érdek-közösség. A legújabb időkben inkább tragédiák, botrányok, válások és gyötrelmek színhelye, mintsem a kozmikus rendnek az az idillikus tükörképe, amit valaha jelentett, s ami — természetesen már csak „leesett” formában — a kínai családokban még ma is fellelhető.

Ezért fontos, hogy az Apa szavai a lényegyet mondják. Az apának tudnia kell, mi a jó és mi a rossz.

Ezt a tudást nem kívülről, a társadalmi mintákból kapta — mert azok éppenséggel lehetnek romlottak, hazugok és alacsonyrendűek, ahogy ma azok is! —, hanem saját szívéből, önérzetétől és leszűrt élettapasztalatától.

„Anyám kezéből édes volt az étel / Apám szájából szép volt az igaz” — mondja a költő.

Erről van itt szó.

Ami pedig a kitartást illeti, az azt jelenti, hogy **az igazi nevelés nem a szigorú büntetés és a szerető engedékenység pofozó-simogató taktikáján múlik, hanem mindenekelőtt a példán!**

A mintán! Gyermeinkre elsősorban lényünkkel hatunk! Azzal, akik vagyunk! Amit mondunk, kevés. Egész lényünkkel nevelünk.

Az Apa adja a család rendjét.

Az Anya pedig az összetartó erejét.

„**Az asszonyi erény az üdvös!**” — mondja a bölcs.

Minden családot az anyák tartanak össze — nélkülük széthullik az egész.

A „család” minden közösség alapja.

Lelkünk önmagában is „család”; ha behunyjuk szemünket, érezzük azokat az erőket és azokat a tereket, melyek által önmagunk irányító „apja”, gondoskodó „anyja” vagyunk, és lelkünk gyülekezetében azokat a vágyakat, érzéseket, célokat, amelyeket jó vagy rossz „gyermekként” föl kell magunkban nevelnünk.

Egy harmonikus ember benső világa: „eszményi család”.

De hivatalban, boltban, gazdaságban, munkahelyen, műhelyben vagy bárhol, **ahol még emberszabású élet van**, megjelenik a „családdá” válás igénye, mert a minta az emberrel együtt született. (Az államélet vezetőjében még ma is ösztönösen „Papát” látunk — ez az, amivel a diktátorok gyalázatosan visszaélnak.)

Minden olyan közösség, amely nem a család-mintára épül: **embertelen.**

Ahogy embertelen egy multinacionális vállalat — ezt érzi mindenki, aki ilyenél dolgozik, bármennyi pénzt keres is.

Kérdésedre a Csia Zsen a Család mintájával válaszol. Ez éppúgy lehet bensődre, mint valóban a családdra vagy bármiféle sorshelyzetre vonatkozó kérdés, amelyben megjelenhet a harmónia lehetősége éppúgy, mint a minta szétdőlése; egy idillikus emberi kapcsolat lehetőségeinek megvalósítása vagy felrúgása.

Megmutatja, mi a harmóniához vezető út stratégiája — és mik azok az erők, amelyek ezt a harmóniát fenyegetik.

Gondolatok

Ha a világban sérelem ér, az egyetlen hely, ahová visszamenekülhetsz: az otthonod.

A családdod megővhat.

A tied között biztonság van.

Ezt sehol másutt nem érezheted.

Gondold el: akárhány emberrel volt dolgod életedben, sírod körül rokonaid állnak majd — mert ők tartoznak hozzád!

Ezért a családi diszharmónia a legnagyobb próbatétel: akinek otthonában is zürzavar van, nincs hol meghúzódnia — lényegében idegenek között él, számkivetésben.

A jó család titka: a Meghittség és a Rend.

A Meghittség azt jelenti, hogy érzed: ezekkel *összetartozol*, jóban-rosszban. Megoszthatod velük a gondjaidat. Együtt éreznek veled. Érintésnyi közelségben vannak. „Hozzátartozók” — mondja a magyar nyelv.

A rend azt jelenti, hogyha bárki átlépi a meghittség határait, a helyzet pokollá változik!

Ha ugyanis másvalaki *túl közel* kerül hozzánk, legyen az bárki: apánk, férjünk, testvérünk vagy akár az anyánk: elviselhetetlen.

Elnyomnak, elfojtanak, illetéktelenül beleavatkoznak a sorsunkba.

Ha sok emberrel élsz együtt kis helyen (ezalatt azt értem, hogy lelileg túl közel, érzelmi és egyéb rokon szálakkal összegabalyodva), óhatatlanul is megsérülhet benned az, aki csak Te vagy!

A vonzalomból erőszak lehet, a szeretetből önzés, az apából zsarnok.

Az anyából érzelmi fösvény, aki nem engedi felnőni magzatát, hogy örökké birtokolja; a gyerekből kitörhet a lázadó, aki apát-anyát lerug magáról, vagy éppenséggel elfelejt felnőni, és vénségére is önállótlán, támasztékra szoruló lény marad.

Ami a Nagy Társadalomban gyógyíthatatlan daganat, az a családban — mint egy rákos sejtben — már régen megjelent.

A **Csia Zsen** jósjelét akkor kapod, ha rendezned kell külső-belső erőidet. Rendezni, hogy harmóniába kerülj magaddal, s azokkal, akikkel sorsod van.

Harcművészetben azt a stratégiai feladatot jelenti, amikor rendezned kell a soraidat. Vagy azért, mert akcióra készülsz, vagy azért — és ez a gyakoribb —, mert olyan akció után vagy, amely szétzilált. Ez az erőújítás, az összeszedettség megteremtése.

Az „asszonyi erény” itt azért üdvös, mert belülről hat és elfogadó.

A nyugati világban alig van már harmonikus család.

A szerepek is száználmasan összekeveredtek: anyák kénytelenek játszani férfiszerepeket, apák viselkednek úgy, mint a gyermekek, és a gyermekeket hamar beledobják a beteg társadalom karjaiba: nevelje tovább valami intézmény: óvoda, napközi, bölcsőde...

Az ideális minta megszűnt, s ezért, ha itt azt tanácsolja a *Ji-king*, hogy „az asszonyi erény üdvös”, nem biztos, hogy ez manapság az anyában van, aki régóta rákényszerült, hogy az apa feladatát lássa el a családban.

Jobb, ha itt a **Jin-stratégiára** gondolsz, amelynek főerénye az Elfogadás.

Elfogadom a másikat olyannak, amilyen.

Egyedül a tiszta Anyai Szeretet képes elfogadni valakit lényével, sorával, jó és rossz tulajdonságaival, gyengeségeivel együtt. Nem köti feltételekhez a szeretetét: ez az erőszakmentes elfogadás az, ami a jó közösség feltétele, ahol sokféle sors és jellem él együtt, harmóniában.

Jó anyának, ha hat gyereke van, mindegyikkel másképp beszél, mert tudja, hogy mindegyik más ember — már a pólyában is más volt mind a hat.

A jó közösségnek feltétele a megértő szeretet.

Soha nem szorít magához annyira, hogy a szabadságodat elveszítsd.

Ez a mintája az „emberi” közösségnek.

Az én és te, mi és ti kapcsolatának.

De az első lépés nem másokon — rajtam múlik!

Vonások

1. Szilárd kötés a családban. Eloszlik a bánat.

Amikor elkezdődik a közös élet — akár belekerülsz, akár beleszületsz, vagy éppenséggel te magad alakítod ki, a legelején tudni kell, mi itt a Rend! Mi az a Minta, ami érvényes. Kezdetben ez a tapasztalat belénk szervül, és később már magától működik. Ha azonban az alapok zavarosak, a széthullás később elkerülhetetlen. Most tisztázz mindent, és nem lesz okod bánatra.

2. Ne távoli célokat kövess! Maradj a középpontban, táplálj s gondoskodj. Az állhatatosság üdvös, szerencsés.

Ez most nem a nagy ambíciók, hanem a kis szolgálatok ideje.

Ez érlel szerencsés jövőndőt. Másokkal légy türelmes, megértő.

Ne akard őket „megváltani” — inkább gondoskodj róluk, érezzék a biztonságodat. Ismerd föl az éppen előtted lévő „kis ügyek” nagy jelentőségét. Még gondolatban is maradj másokkal és magaddal is türelmes.

3. A családban csak szigor, szidás. Megbánás — és mégis üdvös! De ha asszony és gyermek csak felelőtlenül kacag, a család széthullhat.

A túlságos szigor jobb, mint a túlságos engedékenység. Itt olyan heves pillanatokról, kitörésekről, indulatokról van szó, amelyekről az sem mentes, aki a „család” rendjéért felelős. Ő is túllép a korlátain: túl kemény, esetleg indulattal teremt rendet. Még mindig jobb, mintha könnyelmű lenne.

A túl engedékeny miliőben a közösségi élet megzárul, és benne mindenki saját szeszélyének, önzésének és szétszórtságának lesz az áldozata.

4. Ő a család gazdagsága! Nagy üdv!

Itt a Jin-erényről van szó, amely jólétet teremt. Bölcs anyák körül mindenki biztonságban van. Nemcsak lelki, de földi értelemben is.

5. Királyként közeledik családjához. Ne félj! Jó szerencse.

Itt a Jang-erényről van szó. A bölcs apáról, aki „szívével” lát, és akinek nem kell szigor ahhoz, hogy tekintélye legyen.

Boldog az a közösség, amelynek ilyen feje van. (Ősi értelemben ez a vonás olyan férfit jelöl, aki közösségét a kozmikus rendhez tudta igazítani. A jézusi „Házban” Péternek jutott ez a szerep. Az ilyen „apa” nemcsak azt látja, hogy mi az, ami a családja tagjainak javára szolgál, hanem azt is, hogy mi tetszik ebből az Istennek. Más szóval: úgy vezeti a családját, hogy abban mindenki teljesíthesse nemcsak a közösség, de saját élettervét is! Nem uniformizál, hanem megengedi a legváltozatosabb sorsok megélését is — hiszen mindenki más.)

6. Az őszinteség, „Jou fu” másokra is benyomást gyakorol. Üdv és szerencse a vége.

Itt olyan emberről van szó, aki egységben van önmagával. Hiteles személy. Nemcsak mondja, éli is a jót. Ez a jó vezető. Igazodni lehet hozzá. Az ilyen ember — bármiféle közös gond merül fel — először **önvizsgálatot** tart. Csak utána vizsgál másokat. S először **önmagán** változtat, és másokat ezzel készíttet változásra.

ELLENTÉT

(*Képjel: Szemek ellentétes irányba néznek, kezek elfordulnak egymástól.*)

A Kuj jelentései: ellentét, széthúzás, elidegenedés, nézeteltérés, szétválás, konfliktus.

Ebben a nehéz helyzetben csak a kis lépések lehetnek hasznosak. „Aki velem van: összegyűjt — aki ellenem: szétszór”, mondja Jézus, s amit most megélsz, az éppen a szétszórás.

Ez a szeretet ellentéte.

Lehet közös célnak vagy közös eszmének a hiánya is. Ebben az erőterben mindenki önmagát keresi; saját elveit, saját érdekeit akarja érvényesíteni, s ezért összefogni senkivel sem óhajt.

Manapság a **gyűlölet uralmának** is nevezhetnénk ezt a léthelyzetet, bár régen ezt nem így értették. Mi az ellentétben nem poláris kiegészülést látunk — nem az „érem másik oldalát” —, hanem ellenséget, akit el kell pusztítani.

Az ősi bölcsesség egészen másra tanít.

Minden „másság” fontos. Ilyenkor magadban is fölfedezheted azt, aki csakis te vagy, aki mindenkitől különbözik. „Se rokona, se ismerőse nem vagyok senkinek” — mondja a költő. És megpillanthatod az emberekben is a „másságot” — nemcsak azt, akik **valójában** ők, de azt is, akit **rájuk vetítesz!** Amit magadban gyűlölsz, utálsz és lehazudsz, a másik arcáról tükröződik vissza.

Legjobban azok a tulajdonságok irritálnak másokban, amelyeket magunkban mélyen eldugtunk. (Azért dugtuk el, mert utáltuk!)

Ez a jósjel arra tanít, hogyan kell a veled ellentétes létezőkkel megtalálni a közös alapot.

A **Kuj** a tolerancia iskolája.

Aki megtanulja, virágzóvá teheti ezt az egyébként terméketlen és fészült helyzetet, mert ha a **sokféleség közös alapot és célt talál, nagy dolgot szülhet!** Mindenki megőrzi másságát — de egy irányba húz. **Ez a fejlődés útja, az élet minden színterén.**

A kérdés: **hol vagyunk közösek?**

Mi az, ami minden idegenség dacára mégis összeköt bennünket?

Ha nem lenne központi Erő, amely a széthúzó bolygókat közös pályára vonja: szétrepülnének a semmiben.

Mivel az ellenerő nagy, csak óvatosan, kis léptékkal haladhatsz. Magadon kell kezdeni.

Nem szabad olyan engedményeket tenned, hogy önmagadat elveszítsd!

Attól nem válik harmonikussá a kettőnk közötti feszültség, ha én önmagamot gyáván föladam.

„Az Igaz Ember minden egységben megőrzi a maga különbözőségét!”

Az igazi egységet a sokféleség alkotja! Azok a „sátáni” egységtörekvések, amelyek az emberek egyéniségét be akarják gyúrni a közös masszába, idegenek a hagyománytól. A kommunizmus, a fasizmus, a minden külön ízt és jelleget moslékként egybedaráló multinacionális törekvés ellen az Igaz Ember a végsőkig küzd — önmagát még akkor sem hagyja lényétől megfosztani, ha kiveti magából az egész társadalom, vagy akár elveszti az életét.

Az Igaz Ember mindig szemben állt kora egyengondolkodásával; ebben nem ismert „toleranciát”!

Ne kompromisszumot keress — hanem megoldást!

A kompromisszum itt nem vezet sehova.

Ez éppolyan, mintha a párkapcsolati feszültséget úgy próbálnád megoldani, hogy te se legyél egészen férfi, s a nőd se legyen egészen nő — két nemtelen lény talán jobban szót érthet egymással.

Soha!

Tisztelni kell a másik másságát.

Számíts ellenállásra, ellenzésre, félreértésre, indulatra, közönyre — de keresd mögötte mégis azt a pontot, ahol nincs ellenállás, nincs ellenkezés, csak valami mélyen fekvő közösség vagy távoli, azonos cél.

Értsd meg mások motívumait.

De értsd meg a sajátodat is.

Gondolatok

Mint drámaírónak, ez a jósjel a „kenyerem”.

Darabjaim minden egymásnak feszülő szereplője én vagyok; bennük vagyok, átélem őket, tudom, mi a szándékuk.

Minden ember egy sajátos, külön „univerzum”. A magam számára egyszer azt jegyeztem föl: „Minden színpadi szereplőben van valami örület: maga körül forog, azt hiszi, csakis saját világa érvényes, a másik világot képtelen megérteni. Azt képzei, a másik ugyanúgy működik, mint ő — csak hülyén, ostobán, elvetemülten. Előbb vállalja a halált, mint hogy — akár egy pillanatig is — a másik ember fejével gondolkodjon.”

A szembeforduló, rögeszmés emberek hadakozása írja a tragédiák és komédiák történetét: minél önzőbbek a hősök, annál véresebbek az események. De tegyük hozzá: annál gazdagabbak, életszerűbbek és egyetemesebbek is!

A legjobb példák erre Shakespeare meséi.

Hősei oly mértékben forognak önmaguk körül, hogy még haláluk után is visszajönnek, bosszúért lihegve.

(Ők ezt persze „igazságnak” vélik!)

Samuel Beckett tömören így fejezi ki: „Az emberek: hülyék!”

A kínai képjel ezt szimbolizálja: szemek néznek, de nem látják egymást.

Mi a teendő?

A jósjel azt tanácsolja: ne feszítsd a húrt! Próbáld beleélni magad nem mások „igazságába”, hanem *világába*. De közben maradj önmagad: ne veszítsd el azt a benső hitedet, hogy te is *egyedi teremtménye vagy az Istennek!*

Értsd meg a különbözőséget — és keresd a közöset.

Kell, hogy legyen közös! — mondja a *Ji-king*.

Ma ezt ritkán tapasztaljuk.

Nos, ha nincs közös, akkor inkább engedj távozni — ne hadakozz!

Ezt az ellentmondást csak feloldani lehet — legyőzni nem!

Ha valaki *végképp* nem tartozik hozzánk, el kell engedni!

Harcművészetben arra figyelmeztet: ne vedd át ellenfeled küzdőmódot! Ne alkalmazkodj hozzá! Először ismerd ki lelkivilágát: tudd, hogy mit akar, mit gondol, mit érez. Maradj kívül az ütőtávon. Keresd benne az ismerős pontokat.

Ne engedj „kiugratni” magad se ijesztéssel, se indulattal.

A Ji-king az utolsó pillanatig a harmóniát keresi.

Ez ugyanis a lélek fejlődésének a legtermékenyebb állapota.

Van azonban a szakadásnak egy olyan végpontja, amikor találkozásra már nincs remény.

Az összeütközést akkor is kerüld — mert sem magadat, sem a másikat nem ismered még annyira, hogy megnyerd most a csatát.

Vonások

1. Szűnik a bánkódás. Ha lovad elvész, ne fuss utána, visszatér magától. Ha rosszindulatú embereket látsz, maradj hibátlan.

Nem tudod megoldani az ellentmondást, de ne bánd! Ami veszni látszik, visszatér. Ami távolodik, nem vész el. Lehet, hogy nem tudsz kitér-

ni méltatlan emberek elől, rosszakarat, sőt rosszindulat hatásától — de ne ütközz senkivel. Ne vedd föl a kesztyűt!

Egyetlen dolgod, hogy ne add át magad negatív érzéseidnek.

„Semmi kívülről jövő nem fertőzheti meg az embert, csak ami belőle jön ki...” Ugye, ismered a jézusi mondást? A rossz csak ott hat rád, ahol még „rossz” vagy. Dolgozz magadon!

2. Találkozol uraddal a keskeny úton. Hibátlan.

Az ellentétek idején van, aki a konfliktuson kívül áll. Saját Ön-valód — vagy tanítód, tanácsadód, aki valódi lényed üzenetét lefordítja számodra. Hallgass rá. Tudja az üdvös megoldást.

A vonás váratlan találkozást jelenthet, olyasfélé, amikor a sorsszerűség a véletlen álarcában bukkan elő.

Mélyebb értelme azonban a jézusi „keskeny út”, amely „uradhoz” vezet.

A válság a széles úton van; a konfliktusok nagy érdeme, hogy az igazi „keskeny útra” rákényszerítenek: ez az önmagunkkal való találkozáshoz vezet.

3. Kocsidat visszahúzzák, ökreidet visszafogják. Embereid haját s orrát levágják. Rossz kezdet, de a vége jó.

Akadály akadály hátán. Az ellentét engesztelhetetlen. Úgy tűnik, a helyzet megoldhatatlan. Megalázó, mintha a sors büntetne. S mégis: van remény a harmonikus befejezésre. (Színpadi drámákban ezt nevezik „bonyodalomnak”.)

4. Teljes elidegenedés; magára marad. De mégis találkozik valódi társával (fu). Kölcsönös bizalom. Veszély — de nincs hiba.

A „fu” lehet „valódi társ”, „férj”, „hű barát” — valaki, aki erőt ad. Együtt oldhatják meg a nehéz helyzetet. Az ilyen találkozáshoz nem elég a sóvárgás. Önismeret is kell: benső harmónia és hit, amely nem törik össze a reménytelennek látszó küzdelmekben sem. Kívülről csak az jön, ami már belül megszületett!

5. Eloszlik a bánat. Akivel összetartozol, keresztülharapja magát a húsán. Menj hozzá, megszaz a jutalmad.

Az ellentétek megoldásához katarzis kell. Akivel ez megtörténik, más emberré válik. Felejtsd el, ha valaki sebet ütött rajtad.

Menj oda és öleld át. Most tartozik hozzád igazán.

A kép egyrészt a megbocsátásról szól, másrészt pedig arról, hogy a harmóniához keserves küzdelem vezet. Mintha saját húsunkat tépnénk le magunkról. Lear király sokat mesélhetne erről.

6. Az ellentét miatt magára maradva olyannak látja társát, mint egy piszkos disznót, egy szekér ördögöt. Először megfeszíti íját — de félreteszi. Nem haramia ő, hanem törvényes kérő. Odamegy, eső esik, üdv fakad.

Igazi happy end. Lényege, hogy az ember visszavonja kivetítéseit. Válságban, gyűlöletben mi mindennek látjuk embertársunkat!

Hány ellenséges vitában villan föl a gyilkos harag? Most lehull a lárva,, amelyet mások arcára vetítettünk. S kibukkan alóla a szeretetre méltó arc.

Utólag jövünk rá, hogy ez a háború: testvérháború.

A beteljesülés az igazi önismereten (emberismereten) múlik.

Ilyenkor megtaláljuk egymásban azt, ami a másságban közös.

NEHÉZSÉG

(Képjel: Béna egy hideg házban)

Ez nem a 3. jósjel „kezdeti” nehézsége, amely minden új elindulását szükségszerűen kíséri.

Itt olyan gondokról és akadályokról van szó, amelyek életünk során sorsszerűen bukkannak fel. Oka nem a kezdeti ellenállás, hanem az érett karma: próbatétel, amelyet az ember tetteivel megidézett.

A helyzet nehéz.

A Csien arra tanít, hogyan birkózz a nehézséggel.

Az első tanács:

„Sziklás hegyen a veszélyes víz: a nehézség képe.

Az Igaz Ember gyökeresen átrendezi benső lényét, hogy megújítsa magában a Tao hatalmát.”

Mit jelent ez?

Először is azt, hogy nem ront az akadálnak, hanem önvizsgálatot tart. Nincs ugyanis életünkben olyan külső akadály, amelyet tőlünk függetlenül, valamiféle megátalkodott színpadmester volna elénk — minden a mi teremtményünk!

Ezt hívják karmának.

Amit az ember belül nem old meg, kívül mint sors bukkan elé. Egy-egy betegség vagy életeseemény nem egyéb, mint láthatóvá vált benső lélekprobléma. Megnézheted, megfoghatod, bele is ütközhetsz; ami a lelkedben csak gondolati gubanc volt, érzelmi vagy tettleges támadás az Egész ellen, abból haj született. Olyan „valódi” helyzet, amelyet nem szeretsz.

Mások viszonyulása hozzánk: tükörkép is.

A korlátok építésében neked is részed volt.

Hiába rontanál neki. Nem azért, mert az akadály túlságosan kemény, hanem azért, mert amíg nem ismered föl, hogy ez a te Műved, állandóan újra s újraépíted.

Az OKOT kell megszüntetni — és az benned van!

Az akadály nem azért van, hogy büntessen, hanem hogy **több legyél!**
Szabad!

A nehézségek és próbatételek a közönséges embert összeroppantják, az Igaz Embert megerősítik és istenivé teszik.

Nem túlzok. Az a szó, amelyet úgy fordítottam, hogy benső lényét

„átrendezi” **(fan)** pontosan megfelel a keresztény „megtérés” **(meta-noia)** fogalmának. Visszafordul a Tao-Isten felé.

Az első tanács: nézz befelé, és változtass magadon.

A második tanács: ha sikerült megtalálnod bensődben a baj teremtő forrását, **ne riadj meg a már előállt külső helyzettől! Légy kitartó, és gyűjts erőt!** A bölcs szeme látja, hogy hajlamos vagy a földadásra.

Ne tedd! Ahol most gyengének véled magad, ott leszel a legerősebb!

Ne halljam azt a szót, hogy „reménytelen”! Minden változik, csak épp a reménytelenség nem? Ki mondja ezt neked? Az a rossz varázsló, aki köréd bűvölte ezt az egész nehéz helyzetet, és most arra akar rávenni, hogy ne is ébredj föl belőle?!

A második tanács: **„fordulj délnyugat felé, ott a megoldás — és kerüld az északnyugatot!”**

Azt jelenti: ne fuss tovább! Ne akard mindenáron legyőzni a nehézséget! Kerüld az elkeseredett küzdelmet! Ne feszítsd tovább a csomót! Lehet, hogy az idő megoldja a gondot. Vagy te — de nem most, mert nem **időszerű!** Várj! Vonulj vissza! Így találod meg a Közepet **(Csung)**.

Minden nehézség addig tart a présben, amíg kisajtolja belőled az édes mustot.

Régi jövendőmondók biztató távlatot látnak a nehéz helyzetben.

Még tart a tél, fagyos a föld — de jön a tavasz!

Ennek az a feltétele, hogy másképp gondolkodj.

Sőt, kissé más is legyél.

Ébreszd föl magadban az alvó Mágust, aki szeretettel varázsol!

Gondolatok

A mai embernek nincs transzcendenciája, és ezért ha akadály tornyosul elé, akkor vagy maradék erejét összeszedve vakon nekiront — vagy földadja a küzdelmet.

Életünk teli van akadályokkal.

Megkerülhetetlen nehézségekkel — alig van élet manapság, ahol ne lenne karma-torlódás!

Baj bajok hátán. A legnagyobb baj, hogy a sötét kor nem nyújt megoldást!

Sokan a vallás vigaszához menekülnek, de ebben a jósjelben nem erről van szó. Nem azt mondja, hogy bajban húzódj az Erős Hatalom védőszárnyai alá, hanem azt, hogy **te magad válj rendíthetetlenül Erős Hatalommá!**

Találd meg az örvényben a mozdulatlan tengelyt! Találd meg a fő-

lelem, a kétségbeesés és a reménytelenség zürzavarában lelked **szilárd és nyugodt középpontját!**

A harcos ilyenkor megáll. Nem csapkod tovább. Minden nekirohánás csak megsebzí újra. Megáll, s igyekszik visszatálcálni önmagához (egy speciális légzési technika, a „hara-légzés” segíti ebben). Visszanyeri nyugalma. Már látja a nehézség okát: egocentrikus volt! Túlságosan akart! Kardját „én”-je irányította! Saját elképzelését erőltette — a helyett, hogy rábízta volna magát ihletére!

A baj oka, hogy kiesett a „taóból”.

Ilyenkor legfőbb dolga nem a külső vagdalkozás — hanem, amilyen hamar csak lehet, visszatálcálni a Taóba!

Gyorsan megfogni Isten kezét, s érezni erejét.

Ez a karma oldásának a stratégiája.

Kérdésre a válasz: sem nekimenni, sem föladni!

Megváltozni! Föle emelkedni! Megoldani!

Vonások

1. Nekimenni nehézség, hátralépni dicséret.

Ez most nem a küzdelem, hanem a megfontolás ideje. Ne menj neki az akadálnak. Várj, mérd föl jobban magad s a helyzetet. Légy nyitott minden új számára. Meglesz a jutalma!

2. A király szolgálatában nehézség nehézséget követ. Semmiképp nem a te személyes hibád.

A helyzet nehéz, de nem a te karmád. A nehézség egy magasabb ügy, esetleg mások szolgálatából adódik. Itt nem szabad meghátrálni, s nincs okod „befelé fordulni” — eszköz vagy a sors kezében, és nem okozója az akadálnak. Cselekedj bátran, de ne mértéktelenül!

(Így szerepel az egyik kommentárban: **vu you**. „Ne mértéktelenül!”)

A jó szolgálat értelmes és megfontolt, és nem esik bele a túllelkesezés és a heroizmus szerepjátszó csapdájába. Póztalan, praktikus és csakis annyit tesz, amennyi a dolga. Többet még a „királyért” sem, mert a túllihegés az Istennek nem tetszik.)

3. Nekimenni nehézség. Ha visszalép: megfordulás.

Itt a lehetőség, hogy magadra találj. És ez az egész helyzetben fordulatot idézhet elő. Több kommentár itt benső örömet ígér. Es ez azokra is sugárzik, akik közel vannak hozzád. Az öröm oka nem a győzelem, hanem a biztonság érzése. Ne küzdj, várj!

4. Nekimenni nehézség, visszalépés szövetségeseket hoz.

Egyedül gyenge vagy. Nem is mérted föl bölcsen a helyzetet. Ne küzdj, maradj a helyeden, s várj. Nem csak te változol, az akadály is. Társakat hozhat az élet, s új megoldási lehetőséget. Ezek a lehetőségek olyasmik, amelyekről nem tudsz még, nem szerepelnek jelenlegi logikádban. Fölösleges törni a fejedet.

5. Legnagyobb nehézségekben jönnek a társak (barátok).

A jósjel mély értelme, hogy az éngörcs csomójában szenvedő, logikájának mókuskerekében tipródó ember ihletre talál — a kilátástalanság mélypontjáról a Tisztánlátás magaspontjára billen. Fölvillan benne a Tao nyugalma és sorsmegoldó hatalma.

Felszíni értelme pedig, hogy valóban segítő társakra talál. Olyanokra, akikkel meg tudja és meg is kell beszélnie nehézségeit (a szónak hatalma van — mert kimondani az ember csak azt képes, amit már **tud!**) és együttesen legyőzik az akadályt.

6. Nekimenni: nehézség. Visszalépni: beérés. Az út nyitva. Kívánatos látni a nagy embert.

Megértél a változásra. A nehézségek oldódnak, az akadályok elhárulnak. Wilhelm egy sorsát már megoldott, „nagy embert” lát e vonásban, aki nem hagyja magára a világot: visszatér segíteni.

Mások olyasvalakit, akiben lassan beérik a jósjel taktikája: kezd visszatalálni magához, lényét átformálta, bízik már magasabb sugallatban, bölcs tanácsban — s ahol fal volt előtte, ott lassan út nyílik. Nyílt ütközetre azonban gyenge még. Az elfogadásban van az ereje. Mindenre meg kell érni — ez történik most.

MEGOLDÁS

(Képjel: Egy ökörszarvból készült kés, amely csomók kioldására szolgál.)

A Csie jósjelet úgy is fordíthatnánk: „megszabadulás”, „felszabadulás”, „megkönnyebbülés”. Olyan helyzetet jelent, amelyben a nyomasztó gond szűnik, az akadályok fokozatosan elhárulnak.

Az a létfázis, amikor egy probléma végre **megoldódik**.

A kínai Képjel arra figyelmeztet, hogy itt egy csomót kell kioldani, egy gubancot, amely idáig megkötözve tartott. Ez a gubanc lehet lelki, lehet testi, lehet nyomasztó sorsteher; fojtogató gond vagy múltbeli nyomás, a szabad energiák áramlásának gátja.

Egy egész életciklus fejeződik be — és egyben születik az új.

Nehézségek, akadályok, félreértések, aggodalmak, szorongások múlnak — egyrészt azért, mert idejük lejárt, másrészt azért, mert **megértél végre arra, hogy problémáidat megold**.

A „gubancok” megoldásához a bölcsességedre, türelmedre és ügyeségedre van szükséged.

Fel kell ismerni végre, mi okozta a gubancot.

Hol szorul még, és hol oldódik magától.

Hol kell türelem, és hol lehet azonnal átvágni.

A Csie jósjele a megkönnyebbülés, a feszültségek oldódásának időszaka. A jósjel azt mondja: „ha nincs hová menned, üdvös a visszatérés; ha van hová menned, indulj azonnal!”

Nehéz korszakokban az ember kifordul önmagából. A „visszatérés” itt Középpontunkat jelenti, igazi valónkat. „Térj észhez, nyugodj meg, nyerd vissza egyensúlyodat!” — ezt tanácsolják a harc művészeinek, egy-egy nehéz és keserves akció után. De az is lehet, hogy éppenséggel ki kell használni a felszabadult pillanatot, s új akciót, új életkör megvalósítását kell kezdeményezni.

Ha van jövőképed: rajta! Ha nincs: lépj vissza magadba, és találd meg szíved nyugalmát.

A „gubanc” a múltból eredt.

A múlt fojtogató gubancai pedig — azok után, hogy világosan felismertük és megneveztük őket! — kétféleképpen oldhatók meg: **felejtéssel és megbocsátással**.

A Csie jósjelében az ember rádöbben: azért nyomasztja valami, mert ragaszkodik hozzá. Görcsös kézzel szorítja magához a rosszat is. El kell engedni!

Gondolatok

Az emberi szellem akkor veszíti el a szabadságát, amikor azonosul a testével: innen kezdve elfelejti, hogy szellem, és idetapad a földi világhoz.

Az **azonosulás** azt jelenti, hogy összetévesztem magamat azzal, aki nem én vagyok, csak egy földi szerepem, és onnantól kezdve úgy élem meg, mintha én lennék.

A hinduk ezt úgy hívják: *adhjasza*.

Ez az azonosulás hozza létre földi lényünket, személyiségünket, sőt érzéseinket s érzeteinket is.

Amíg a testemmel azonosnak érzem magam, fáj a fogam — de ha hipnózisban megszűnik az azonosulás, nem érzem többé a fájdalmat sem.

„*Legjobb gyógyszer bánat és sajgó seb ellen, ha rá se gondolunk!*” — mondja Goethe.

A gubanc megoldása legtöbb esetben elengedést jelent. Az azonosulás megszüntetését. A kötelekek eloldását. Azt a pillatatot, amikor megérünk végre a szabadságra.

Igazi valónk eredeténél fogva szabad.

Pál apostol azt mondja: „Az igazság szabadokká tesz benneteket!”

Az igazság pedig az, hogy valamennyien halhatatlan, szabad szellemek vagyunk. Ami megkötött bennünket, az a téves vágy, téves érzés, téves gondolat.

„*A kúti békát fogva tartja saját gödre*” — mondja a Tenger Istene.

Mégpedig azért, mert a béka ragaszkodik a gödréhez.

Itt azonban elérkezett a kilépés ideje.

Egy „karma-kör” lejárt; lassan megszűnnek az életterhek, oldódnak a problémák — a megoldás továbbmenést jelent, kilépést a méltatlan „gödörből”.

(Annak számára, aki a *Ji-king* titkai után mélyebben érdeklődik, van itt egy rejtélyes tanács: „*Előnyös a délnyugat, nem előnyös az északkelet.*”)

A tanácsot még a kínai tudósok is sokféleképpen értelmezik. Annyi bizonyos, hogy Ven király rendszerében egyik irányban a Befogadó, másik irányban a Hegy jele áll. Itt azonban nem csak erről van szó. Az ősi kínai felfogás szerint az új Hold délnyugaton *születik, és északkeleten hal meg*.

Az átváltozásokban van egy olyan pillanat, ami semleges. Se nem

Jang, se nem Jin. Olyan, mint a melódiát alkotó hangok közötti csönd, a tételek közötti szünet, vagy ami még érzékletesebb: *mint a meditációban a lélegzésszünet. A belélegzés és kilélegzés közötti néma, mozdulatlan, üres és passzív állapot. A „semmi” fázisa. Valami már befejeződött — és az új még nem indult el.* Nos, ez a csend, ez az üresség sem teljesen semleges! Kétféle lehet: az egyik az, amikor lassan lecseng bennünk a régi, és **elszámolunk a múltunkkal.** Ez egy „**halál utáni**”fázis. Ez az északkelet! A másik: **amikor felkészülünk már az új létrehozására;** ez egy „**születés előtti**”fázis: ez a délnyugat.

*Erre mondja a jóskönyv, hogy ez az előnyös irány! Vagyis: **készülj az újra!***

Új életedbe a régi gondokat és rossz emlékeket ne vidd át! Se bosszút, se szomorúságot, se a félelmeidet!

Találd meg az új embereket, új kapcsolatokat — szüless újja!

De a megszabadulás ne tegyen könnyelművé.

Vonások

1. Hibátlan.

A „gubanc” kibomlik. Jó úton haladsz a megoldás felé. Látni már az alagút végét.

2. Három rókát ejt el a mezőn. Sárga nyilat kap. Kitartás. Üdv.

A róka a hazugság, a hamisság, az önáltatás, a ravasz hízelgés jelképe. A sárga a közép, a nyíl a céltudatos tett jelképe. Az új életbe semmiféle hazugságot, önbecsapást nem szabad átvinni.

A hazugságot legyőzni sem diplomáciával, sem „politikával” nem lehet. Csakis igazsággal. Őszinteséggel. A vonás azt mondja: a hazugság taktikázhat, a leleplező igazság nem! Lejárt az az idő, amikor az igazság fegyverét még rejtegetni kellett, gyakran önmagad előtt is. Bátran leplezd le saját „rókáidat” is!

3. Aki terhet cipel, mégis kocsin utazik, magára vonja a rablókat. Ha folytatja: megszégyenül.

Az öntévesztés bajjal jár. A gazdagsághoz, hatalomhoz jutott kisember gögje rossz karmát vonz magához. Itt nemcsak arról van szó, hogy a gög mások szemében ellenszenvessé tesz, hanem arról is, hogy előbb-utóbb bajba jutok miatta. „Aki önmagát fölmagasztalja: megaláztatik.” Ne vállald túl magad! S őrizd meg tiszta emberségedet. Külső sikerek nem oldják meg a benső problémákat!

4. Szabadulj meg hüvelykujjadtól (mu), és igazi társra találsz.

Ne ragaszkodj a múlthoz, ahhoz, amin túlnőttél már. Ereszd el, ami méltatlan, hogy „megfoghasd” a méltót. (A „mu” jele hüvelykujjat jelent, amellyel az ember erősen fog.)

A megbocsátás elbocsátást is jelent. Elengedni azt, ami már túlhaladt. Letapadt emlékek, megszokások súlya húz le — nem azért, mert nehezek, hanem azért, mert te kapaszkodsz beléjük. Engedd el őket, hogy helyet teremts az újnak!

5. A Magasrendű az, aki kitartó erejével „Megold”. Így mutatkozik meg az igaza, s a közönséges visszavonul.

Igazi valónk az, aki problémáinkat megoldja. Ő sorsunknak irányítója. A győzelem titka pedig az, hogy elsősorban nem a negatívumok ellen kell küzdenünk, hanem a Pozitív Célt kell magunk előtt látnunk! Ha lelkünk „napja” felemelkedik, a sötétség eltűnik.

Istent nem lehet legyőzni.

6. A herceg egy magas falon levő héjára lő. Elejti. Minden előnyös.

A „héja” a lélekben a gőg, az önző ego jelképe.

A világban a hatalomra jutott ártalmas ember, aki bajt hoz a közösségre.

A „héja” meggyőzhetetlen, konok, kemény. Jól célozni, pontosan és időben löni: ez a herceg feladata.

A megoldás itt már egyetlen végső mozdulat — olyan, mint a gordiuszi csomó átvágása. Mint a gyógyító műtét.

CSÖKKENTÉS

(Képjel: Valamit tartó kéz — s egy áldozati edény)

Az ellentétek egységéből következik, hogy minden növekedésnek csökkenés az előzménye.

Mielőtt nagyot ugornál, először hátrálnod kell.

A dagályt megelőzi az apály.

Ha jön egy nagy hajó, a folyó partján „csökkenni” kezd a víz, szinte beszívódik valahová, s kibukkan a sár és a kavicsos talaj.

Ahhoz, hogy valamit befogadj, először üressé kell válnod.

Erről van itt szó.

Helyet kell csinálni valami lényegesnek, és ennek módja: az üresedés.

A Szun az ősi hagyomány lényege: legyen benned hely, hogy kaphass!

Így „a szelídek” öröklik a földet, „e szellemben szegényeké” a Menynek Országá; és „aki megalázza magát: az fölmagasztaltatik”.

A taoista bölcs tudatosan marad mindig hátul és alul — hogy az egész világot hatalmában tartsa.

Ma ezt másképp gondoljuk: hizlaljuk magunkat, kapaszkodunk — és nem vesszük észre, hogy a vége a felpuffadás és a törvényszerű zuhanás.

A napóleoni sorsokat addig tartjuk irigységünk képterében, amíg puffednek és valószínűtlen izzással fölragyognak — a kipukkadás és sötétbe hullás már képen kívül zajlik: mintha nem is ugyanahhoz az élethez tartozna. Kinek jutna eszébe elképzelni egy Hitlert nem diadalának üvöltő csúcán, de mondjuk akkor, mikor egy föld alatti bunkerben fejbe lövi nőjét, és utána sovány, riadt arcához emeli pisztolyának csövét.

Az árnyék ma nem tartozik fényhez.

A *Ji-king* azonban egységlátó.

Ez azt jelenti, hogy nincs két szál, csak egy: ebből szövődik az egész életszöttek; Jin és Jang ugyanannak a szálnak a csillogó és a matt oldala, és mivel a boldog élet célja a harmónia: mindig az egész szöttek a fontos, és hogy a szálak egymással harmonizáljanak.

Itt most túl sok a Jang.

Sok az „akarom!”, a „kell!”, sok a keménység, konokság, a nem odaadás, az „ide nekem!” és az „enyém!”

Ezeket kell csökkenteni.

Észrevetted-e már, hogy mindent akkor kaptál meg, amikor már nem is nagyon kellett?

Ami nem „nagyon kell” — viszonylag könnyen elérhető.

Még akkor is, ha ez mások számára óriási dolog — annak, aki eléri, nem olyan nagyon nagy. **Azért lett az övé, mert számára ez csaknem természetes.**

(Még az üzleti életben is köztudott, hogy ha valaki úgy kezel egy ügyet, hogy „nagyon kell!” — az nem fog sikerülni.)

Ami „nagyon kell” — elérhetetlen.

Itt ezt a „nagyon kell”-t kell fölálldozni.

Nem kell.

Majd Isten megadja, ha úgy látja jónak.

Kevesebbrel is beérem.

S ha ezt a lelked mélyén is így gondold, megérted az „áldozat taktikáját”, amikor az ember odaadja magából a sok vágyát, sikerszomját, egoizmusát — hogy helyet csináljon magában valami többnek.

A **Szun** nem arról szól, hogy „elviselem” az apályos korszakot, hanem arról, hogy **tudatos apályt teremtek magamban!** Körülnézek például a világban, ahol embermilliárdok éheznek, s azt mondom, hogy — még ha napi gondjaim vannak is — **elmondhatatlanul gazdag vagyok!** Főlösteget teremtek magamban. Nem feszülök odáig, hogy „nem elég” — hanem lazulok addig, hogy „így is sok”! Annak örülök, amim van — a szó testi, lelki és szellemi értelmében — és nem tartom magam pattanásig izgatott, szomjas és elégedetlen állapotban azért, ami (még?) nincs.

„Az őszinte Csökkentés: magasztos üdvöt jelent.

Hibátlan. Az út nyitva áll.

Hasznos, ha utadnak van célja.

Mindezt hogyan tegyed?

Két kis tálka elég az áldozathoz.”

Az áldozat csak akkor üdvös, ha tudod, mit áldozol. Úgy látszik, már az ősi Kínában is voltak képmutató áldozatok — kilenc tálka kellett a rítushoz —, de itt arról van szó, hogy kettő is elegendő, ha szándékod őszinte: amit fölálldozol bennük, az egőd hatalom- és birtokszomja.

Amennyivel csökkented egőd súlyát, annyival emelkedsz egyre magasabbra. S leszel egyre teljesebb és harmonikusabb ember.

„Az Igaz Ember — mondja a bölcs — féken tartja vágyait, s nem adja át magát az indulatainak.”

Veszteséggént éli meg.

Nem tudja, hogy nyereség.

Nézz vissza: ami értéket találsz magadban, amitől **TÖBB** lettél, erősebb, bölcsőbb, tisztább, fényesebb, azt nem a sikeres lapjárásaid idején

gyűjtötted össze, hanem éppen akkor, amikor meghoztad a szorgalom, a lemondás, a türelem áldozatát.

Annak, aki letért az Útról, minden veszteség csapás.

Aki az Útra lépett: nagy-nagy ígéret és lehetőség.

Gondolatok

Apályos sorshelyzetben mi, mai emberek kétségbeesünk.

Egónk megriad a „nem sikerül”, „nem megy” élményeitől: védtelennek érezzük magunkat, és a helyzetünket reménytelennek.

A gyengéket, ha bajba jutnak, elragadja a pánik. Csapkodni kezdenek tehetetlenül, szorongó szívvel, reménytelenül.

Csapkodni nemcsak amiatt, mert külső vágyaik nem teljesülnek, hanem elsősorban azért, mert ez az a pillanat, **amikor az egónak félre kell állni, s átadni a kardját Fensőbbrendű Énüknek.**

S ettől az egó jobban retteg, mint bármiféle külső kudarctól.

Kérdésre a válasz: az apály időszakában vagy!

Ne ellene lépj, hanem vele!

Menj még hátrább, fogadj el segítséget, áldozd fel önző éned minden félelmét és indulatát, hogy helyét átvegye benned az Erős, a Segítő.

Az „erőtlenség” roppant erős lehet!

A harcművészet szép példája egy tanítvány beszámolója arról, hogyan küzdött a nyolcvanesztendő Ueshiba aikidó mesterrel. Nekítámadt az öregembernek, aki „Szun” taktikáját alkalmazta; a tanítvány érezte, hogy Mestere nem visszatámad, hanem valósággal magába nyeli, és mint egy „fekete lyuk”, iszonyú szívóhatással szinte beszippantja valami nagy ürességbe s megsemmisíti.

A tanítvány úgy érezte, mintha nem egy esendő vénember, hanem az Univerzum ereje ellen küzdene.

Ezen a számunkra „mesének” tűnő hétköznapi csodán alapszik minden igaz vallás és ezotéria.

Ahogy az egyik Parkinson-törvény mondja: „Minden valódi mozgalom akkor hal meg, amikor székházat kap!”

Igazi spirituális mesterek életük végéig szegények maradtak, még akkor is, ha királyi családból származtak, mint Buddha.

Ha igazi értéket kutatsz az embervilágban, az mindig lent van, hírnévtől, gazdagságtól és hatalomtól távol — és ha értékes ember felszínre vetődik, gondoskodik róla, hogy állandó önvizsgálatot tartva, lelkében lent maradjon!

Ez nem „szerénység”, hanem az erő megóvása: a mélységnek *iszonyú felhajtó ereje van!*

Jézus, Lao-ce „nevezetes névtelenségben” éltek.

Azonkívül, hogy *gyökeresen átformálták az emberiség történetét, szinte alig tudunk róluk valami történelmileg hiteles tényt.*

Itt tehát Erőről van szó — nem is kevésről.

Ez a jósjel arra tanít, hogyan hasznosítsd az apály (a sikertelenség és látszólagos veszteség) periódusát valódi és maradandó eredmények eléréséhez.

Ha szegény vagy, ne arra gondold, hogy „nem lesz mit ennem”, hanem arra, hogy *„még mindig egy kicsivel többem van, mint ami éppen elég”.*

Ez a **Szun** stratégiája.

Ha ezt a gondolkodásmódot alkalmazod, nemcsak harmonikussá teszed magad, de megteremted az előfeltételét annak is, hogy a jövőben sokkal „többed” legyen.

A tudatosan megélt apály szüli a dagály erejét.

(Tudják ezt nemcsak a szentek, de a tőzsdeguruk is — ez ugyanis a létezés minden síkján megjelenő törvény!)

Vonások

1. Befejezni az ügyet (cselekvést) és gyorsan továbbmenni. Nincs hiba. Megfontolni (megbeszélni) a Csökkentést.

Itt a csökkentés helyes mértékéről van szó. Sem „tüllihegni” nem szabad, sem elfogadni olyan áldozatot, amely túlzásból fakadt, nem üdvös. Például: anyák hajlamosak túlzásba vinni gyermekük szeretetét. Ez az egyik baj. A másik, ha a felnövő gyermek nem lázad föl idejében a túlzott „majomszeretet” ellen. Ugyanazt átviheted munkára, barátságra, vagy bármiféle társadalmi helyzetre. Például a jó vezető tudja, mennyit követelhet.

A **harcművész** itt egy **akció határát** látja: sem beledőlni, sem tovább hátrálni nem szabad. Megáll, levegőt vesz és összeszedi magát. Zenében ez az „auftakt”. Aki nem tartja meg, hibázik.

2. Üdvös jósjel, légy állhatatos. Baj a túlzásba vitt szigor. Önmagad csökkentése nélkül is növelhetsz másokat.

Őrizd a Középpontodat — ott helyes a mérték. Ezt úgy érzed magadban, mint **méltóság. Önbecsülés.** Ha ezt elveszíted, már nem alázatos vagy, hanem alázatoskodó, nem erődnek fölöslegéből adsz, hanem gyengeségből, félelemből. Más Krisztusként lehajolni s megmosni a

tanítványok lábát — és más szolgálalkuségból urak csizmáit pucolni. Tudd, hogy gazdag vagy, azért adsz!

3. Ha hárman vándorolnak együtt, eggyel csökken a számuk. Aki egyedül megy, megtalálja társát.

Mielőtt e vonás hétköznapi jelentéséről beszélnék, meg kell érteni a mély üzenetét.

A Ji szerint a misztérium a Kettő, s nem a Három.

Az nem úgy van, hogy „tézis” „antitézis” és „szintézis” egy gyönyörű családot alkotnak, s hárman békében élnek ezentúl, hanem úgy, hogy a „szintézis” nem egyéb, mint egy új „tézis” csírája — s az örök dráma tart tovább.

Jézus azt mondja: „amikor a kettőt eggyé teszitek, mentek majd be a királyságba!”

A misztérium: a férfi és a nő.

A kettő szerelme.

A gyerek már „harmadik” — vagy férfi, vagy nő —, és feladata nem a szülők közé ékelődni, hanem megtalálni a **saját párját**.

Családban, ha jön egy gyerek, gyakran véget vet férj és feleség szerelmi páros táncának, közéjük áll, s magához vonja az anya szeretetét. A férj pedig kiszorul. Sok tönkrement házasságnak ez az oka.

Pároknak tudni kell: ez halálig tartó kettős tánc.

A gyerekek pedig, ha felnő, ki kell szakadni ebből, s megtalálni azt, akivel násztáncát majd maga is eljárra.

Mint drámaíró sokszor tapasztaltam, hogy minden jó jelenet: párbeszéd! Dialógus! Nagy dolgok mindig két ember között történnek! Ha már hárman, négyen, sokan vannak, a feszültség föllazul, de a sok előbb-utóbb polarizálódik: néhányan ehhez húznak, néhányan ahhoz, s újra kialakul a Két Párt.

A vonás azt súgja: háromból csökkenjete kettőre — egyedül pedig növekedjete kettőre: így élhetitek meg saját sorsotokat.

Gyakran azért nem lelünk társra, mert ott ragadunk, ahol nem kelünk már. Néha pedig azért, mert összetévesztjük a magányt az egyedülléttel. Mindenkinek van társa. A „magános szent” is valakivel beszél — s a legkevésbé sincs egyedül!

4. Ha csökkented hibáid, mások (si) sietve jönnek, nagy örömrre. Nincs hiba.

Ha eloszlatoz magadban az előítéletet, gyűlöletet, lenézést, félelmet, megvetést, elidegenedést — azonnal átvarázsolod a környezetet. A si

jele „üzenetet”, „küldöncöt” jelent; bensőd megváltozása titkos hívójeleket küld a világba, s akiknek szól, veszik.

5. Tíz pár teknőc-jóslat is csak növelheti! Semmi sem akadályozhatja, s nem mondhat ellen. Nagy üdv!

Az ég áldását semmi sem akadályozhatja. Szerencséd, boldogságod elrendelés. Tervedet láthatatlan hatalmak is segítik.

6. Csökkentés nélkül is gyarapodsz. Hibátlan. Üdvös az állhatatosság s ha utadnak célja van. Szolgáid vannak, de nincs otthonod.

Minden üdvös és beteljesülhet, amit a közjóért teszel. Mások javáért. Ehhez sok segítséget is kaphatsz. Ez most az időszerű — s nem a magánélet szűk köre.

Közösségi „karmát” szolgálsz, mások sorsának megoldásához nyújtasz segítséget. Munkatársaid most „élettársaid” is.

Ez most nem a befelé fordulás, hanem a cselekvő szolgálat ideje.

GYARAPÍTÁS

(Képpel: Egy edény túlcsoordul az anyagi és szellemi javaktól.)

A növekedés, kibontakozás, fejlődés, termékenység és feldúsulás ideje. Az előző jel a Csökkentés volt — ez most a Gyarapítás időszaka.

Apály után a dagály.

„Gyarapítás. Üdvös, ha van célod, amelyet követsz.

Üdvös átkelni most a Nagy Vízen.”

A jósjel mögött az egymást segítő és növelő erők harmóniája áll.

Ezt úgy éled meg, mint a valóra válás korszakát.

Régóta vártad — most megérkezik.

Ami most indul, az jó szelet kap és messzire jut. A Szél és a Gerjesztő (Dörgés) együttes munkája ez. E jelben a gondok megoldódhatnak, kapcsolatok és tervek virágzóvá válhatnak.

Használd ki a jó szelet!

Legyen világos terved, úti célod, és add bele vállalkozásaidba minden erődöt. Most rádöbbenhetsz, mennyi erőd van! (A gyógyulás és felerosódás jele ez, a külső-belső életenergiák feldúsulása.)

Személyiséged is gazdagodik.

Az ember sokkal jobban megismeri önmagát a „menő”, sikeres, mint a sikertelen korszakaiban, mert ilyenkor az addig rejtett jó és rossz tulajdonságok a felszínre kerülnek. Akiben hatalomvágy bujkált, az ilyenkor meghülyül a hatalomtól, az egoista pedig jó lapjárás esetén hajlamos lesz minden sikerét önmagának betudni. A sikerben minden ember lelepleződik — jó esetben önmaga előtt is.

Közhely, hogy a „hatalomtól mindenki meghülyül”.

Így van ez más kísértéssel is: jó lapjárás idején az ego is felpuffad, s hajlamos minden sikerét saját varázshatalmának betudni.

Ezért mondja a Bölcs:

„A Gyarapodás idején az Igaz Ember, ha jót lát: követi, ha hibája van: elhagyja.”

E jósjelnek végső tudása az, amit Jézus mond:

„Az ember semmit sem vehet, ha nem a mennyből adatott neki!”

A jó élettervet onnan tudod megkülönböztetni a rossz tervtől, hogy a „jó” mások számára is üdvös — a „rossz” csakis neked hozhat hasznot.

Az „átkelés a Nagy Vízen" azt jelenti, hogy bár nem tudod, mi vár odaát, azt se, milyen veszélyes az út, de **vágy neki bátran!**
A Mester tudja, mi vár odaát.
De nem mondja meg.
Szükséged van ahhoz a bátorsághoz s önfelelt merészséghez, amelyet csakis az ismeretlenbe való ugrással szerezhetsz meg.
Egyelőre csak egyetlen támaszod van: a hited.
Higgy magadban s a Mesteredben!
Mindennapi értelemben a jósjel vállalkozásra biztat.
Fogj bele, s hajtsd végre!

Gondolatok

A „Ji" megtermékenyített, áldott állapot.
Gazdag jövő ígérését rejti.
A láthatatlan világ segít.
Ezt a segítséget akkor kapod meg, ha sorsodat éled — ha élettervedet teljesíted.
Ez a „jó szélirány".
A segítséget akkor veszíted el, ha „eltérsz az iránytól" — ha a földi életbe belevakult egód átveszi az irányítást.
Maradj hangolt, nyitott, érzékeny a jóra!
A sikerbe több ember bukott bele, mint a bukásba.
Légy óvatos!
Egy rablóbanda is akkor züllik szét, amikor a zsákmányon osztozni kezd.
Harcművészetben a „Li" az a pillanat, amikor hosszú és nyomasztó idő után felvillan a győzelem lehetősége.
Ezt bátran és céltudatosan ki kell használni — de nem szabad beleszedülni!
Más győzni, és más diadalt aratni.
A győzelmet az ember megérdemli — de a diadalba előbb-utóbb belerokkan.

Vonások

1. Előnyös elszánnod magad a felpezsdítő nagy tetre. Nagy üdv. Nincs hiba.

Vége a passzivitás idejének. Lehet, hogy önmagadat érzed gyengé-

nek, vagy túl nagyoknak a feladatokat, de bátran vágj bele! Lelkesen! Hittel! Jó erők segítségére számíthatsz.

2. Valaki feltehetően gyarapít! Tíz „peng” kagylót érő teknősbékát se utasíts vissza. Hűség és kitartás nagy szerencsét hoz. A király a Menny Urának mutatja be áldozatát. Nagy üdv.

Itt olyan áldásról van szó, amely nem saját erőfeszítésünk eredménye. „Kívülről” jön — a jóslat ősi értelme szerint embertől, szellemektől s Istentől. A kitartás azt jelenti, hogy jó szerencsében is maradj a földön — légy szerény, ha a sors rád mosolyog. (Megszédülhetsz — s ez nem jó.)

3. Még a sikertelen, balszerencsés ügyek is gyarapítanak! Semmi hiba, ha igaz vagy, a Középpel haladsz, s ezt a hercegnek pecséttel jelented.

A Gyarapodás időszaka olyan erőteljes, hogy még kikerülhetetlen (karmikus) bajok is előnyödre válnak. Lelkileg, emberileg gazdagítanak, erősebbé tesznek, s ez a „benső gyarapodás” előbb-utóbb külső sorodban is megnyilvánul.

4. A Középpel tarts. Értesítsd a herceget a helyzetről, kövessen. Üdvös hasznossá tenni magad a főváros áthelyezésekor.

A vonás ősi jelentése a médium szerepéről szól, akinek ihlete megmenti országát a bajtól. Akkoriban egy közelgő háború vagy természeti csapás elől az egész nép máshová vándorolt.

Szereped az olyan „közvetítő”, akire lent is, fent is hallgatnak. Az időszak pedig roppant jelentős: hosszú ideig meghatározza a jövődet.

Ilyenkor döntő, hogy őrizd a Közepet!

Sem vezető nem vagy, sem vezetett — a kettő között állsz. Mindkettőt meg kell hogy értsd; ez nyitottságot igényel.

De főleg tapintatot, mert te hordozod az igazat, ami mindenki érdeke. Új születik. Vegyél részt benne: szükség van rád!

5. Igaz vagy (jou fu), és szíved önzetlen, jó. Ne kérdezd: az út nyitva áll. (Nagy szerencse.) Igaz és önzetlen szív önmagában hordja jövőbeli jutalmát.

Jou fu azt is jelenti, hogy kapcsolatban állsz a jó szellemekkel. „Önzetlen szív” pedig azt is jelenti, hogy másokkal törődsz, és könyörületes vagy.

Ez gyarapodásod alapja: ezt ugyanis a látható s láthatatlan világ is értékeli.

Akkor vagy jó, amikor nem tudod magadról, hogy „jó” vagy.

Amikor jószágod önkéntelen, természetes. Ilyenkor „könyörületes” is

vagy — mert nem ítélsz, nem minősítesz, nem azt nézed, hogy megérdemli-e vagy sem: adsz, mert árad belőled.

6. Egyáltalán nem gyarapíatsz — talán még büntetnek (csi) is! Hűtlen, ingatag szíved az oka. Baj!

Olyan helyzetben vagy, amikor adnod kéne s nem adsz. Hitre lenne szükséged, és kétely gyötör. Önzésed elszigetel a világtól, és kivívod az emberek ellenszenvét. Ha így folytatod, a „fejedre koppinthatnak” — ezt fejezi ki a „csi” képjele.

ELTÁVOLÍTÁS

(Képjel: Egy kéz óvatosan elkülönít valamit. Ma már ezt a jelet nem használják. Volt idő, amikor egy csatorna ásását jelentette, amellyel az áradó folyó veszedelmes erejét ügyesen elterelték, megszüntették.)

A jó és fényes feljövőben van — már csak egyetlen sötét erő állja az útját. A végső csata mindig a legkeservesebb. Ostromban, drámákban, külső-belső háborúkban egyaránt.

A jósjel óv az elkeseredett küzdelemtől! Ezért téves itt az „elszántság, eltökéltség, forradalom, áttörés” szavak túlhangsúlyozása.

A kínai tudja: nem akkor leszünk elszántak, ha csikorogva összeszorított fogakkal rátámadunk a rosszra. **Az elszántság náluk a bizonytalanság hiányát jelenti!** Amikor az ember gyökeréig fölismeri a rosszat, de olyan egyértelműen, mint amikor valakinek tüske ment az ujjába, s tudja, addig fáj, míg ki nem húzza! Kétségeink megszűnnek! Nincs mese: ettől van a baj! Ezt kell legyőzni!

Ha valahol, hát ebben a jósjelben működik a keleti harci művészet taktikája: „Ne állj ellen a Gonosznak!” Azzal ugyanis csak erősíted.

Inkább oszd meg erejét, fáraszd ki, s hagyd, hogy saját indulata számolja föl.

Ne nyúlj „fegyverhez”! Húzdódj vissza semleges középpontba.

Lásd tisztán a sötét erőt — akár benned van, akár másokban, akár a tisztázatlan élethelyzetekben. Óvakodj attól, hogy agresszív légy!

Ezzel csak átveszed a sötétség harcmódozatát, és még a kétségtelen túlerődet is elveszítheted. Tudd a célokat, tudd, hogy csakis te győzhetsz — a többit bízd a láthatatlan világ segítségére, amelynek csak eszköze vagy.

Erő. Eltökéltség. Nyíltságot! Ez a küzdelem, már nem rejtetten, hanem nyilvánosan zajlik. Megalkuvás nélkül!

Határozott, kételytől és félelemtől mentes lélekkel oldd meg ezt a helyzetet — olyan biztonsággal és az indulatoktól olyan mentesen, ahogy egy sebész operál, vagy ahogy a fogorvos eltávolít egy romlott fogat.

A jósjel — változók nélkül — elsősorban az önfejlődés kritikus pillanatát jelenti. Saját „rossztól” való megszabadulásról.

Ott vagyunk legyőzhetőek, ahol hibáink vannak!

Gondolatok

Itt már meg kell tudnod fogalmazni, mi a bajod. Már nem kell hozzá lélektan, analízis, tapasztalat: tudod már! Mondd ki magadnak, mondd ki Istennek és kérd a segítségét hozzá! Ne erőt kérj, az van, inkább türelmet, a nem cselekvés nyugalmát (amely minden győztes tett alapja!), és a győzelmedbe vetett rendíthetetlen hitet.

A sarokba szorított patkány a legveszedelmesebb. Egónk végveszélyben a leggörcsösebb: pánikban mindenre képes. (Mások egoja is!) Az ilyen helyzetben a **tai csi** táncos harcmódorával könnyebben győzhetsz, mintha karddal rontanál az ellenségednek. Nem is biztos, hogy ütköznöd kell! Az ember húz egy árkot — s a víz pusztító erejét máris megszüntette: erről beszél a képjel.

Egy példa: sokan évekig küszködnek, hogy legyőzzék magukban a dohányzás szenvedélyét. Nem sikerül. Jön egy nap — a **Kuai** napja —, és többé nem gyújtanak rá. Nem történt semmi, csak rájött, hogy ez nem kell neki! Otthagyta. Elfordult a szenvedélytől.

Nem úgy, hogy önkínzó módon szíven dőfte magában a dohányzó embert, hanem úgy, hogy elment mellette. Elterelte gondolatait.

Többé nem adta át magát a sóvárságnak.

Külső-belső ellenségeinket gyakran mi tartjuk életben. Mi tápláljuk erővel.

A **Kuai** biztató tavaszjel — a kibontakozás mégsem könnyű.

Régen sem volt az — ez a vonások drámájából is látszik.

Az ego önvédelme s a negatív erők elkeseredett és ravasz harcmódja ellen nehéz küzdeni.

A bölcsek azt mondják: a megvilágosodás előtti utolsó pillanat a leg-sötétebb, a legreménytelenebb.

Herrigel, aki Japánban az íjazás művészetét tanulta, beszámol arról, hogy sokéves kudarc után az első nyilat akkor sikerült jól kilőnie, amikor arra gondolt, hogy az egésztest végképp föladjja, mert nem megy.

Az ihlet is rendszerint akkor érkezik, amikor a művész vagy a tudós hosszú gyötrelém után föladjja a keserves töprengést.

Amiről itt szó van, az a valódi éntelenség, a „Legyen meg a te akaratod!” elérése.

Ez gyakran sorsváltást is jelenthet.

Vonások

1. Hatalom az előrelépő lábokban. Ha odamegy: hibázik. Nem képes a helyzetet megoldani.

Korai lépés. Túl hamar, túl sokat akar. Meg kell állni. A helyzet éretlen még: korai kihívás csak árthat. A harcnak csak akkor szabad elébe mennem, ha készültebb vagyok, mint az ellenfelem. — De fordítva? — Állj meg!

2. Riadó és kiáltás. Egész éjjel fegyverben. Ne félj!

Aki éber, azt semmi haj sem érheti. Az éberség itt azt jelenti, hogy a „központból” látunk, felsőbb Énünk szemével. Ezért semmi baj nem érhet. Félni, izgulni csak az ego tud bennünk. A felsőbb Én soha. Semmi olyan nem történhetik vele sem most, sem a jövőben, amire azonnal és félelem nélkül ne tudná a legjobb megoldást.

Mérd föl, tiszta szemmel: mi történhet veled? Látod, hogy amit egód rossznak vél, az is jó.

3. Erőszakos késztetés a pofacsontokban. Baj. A Magasrendű inkább kitér. Magányosan megy tovább, esőbe kerül. Lefröcskölök, vádolják — de nem hibázik.

Sem a benső, erőszakos késztetés, sem a külső elvárás nem kényszeríthet tette! A küzdelem akkor indul, amikor eljön az ideje.

Inkább érjen vád, és maradj magadra — de várd ki az idődet! Ez nem most van. Térj ki, légy taktikus, vagy hagyd ott a küzdelem színterét, és ne hallgass sem a vád, sem az önvád hangjaira!

4. Combja sebes, mégis előretör. Ha báránként hagyná vezetni magát, baja s bánata megszűnne. Hallja is a tanácsot, de nem bízik benne.

Sem erő, sem vakhit, sem elkeseredés, sem görcsös akarat nem vezet most jóra. A konokság oka az ego vaksága s pánikja: aki csak magában bízik, csatát vesz, mert nem hallja sem mesterének, sem valódi Énjének, sem ihletének hangját. Hallod — de nem hiszel benne! Azt hiszed, hogy a „nem cselekvés” a vesztes útja — pedig éppen fordítva van!

5. Mocsári gyom magas fennsíkon. Eltávolítani! Eltávolítani! Tarts középre! Nem hibázol.

A „rossz”, a „közönséges”, a „negatív” magas helyen áll. Küzdj meg vele, eltökélten. De ne indulatból, bosszúból, félelemből, hanem lényed tiszta s minden önös indulatától mentes „közepéből”.

A harci művészetekben ez az akció lélektani pillanata! Nincs benne sem kétség, sem nyugtalanság. „Itt az idő, most, vagy soha!”

6. Nincs figyelmeztetés. Ez bajhoz vezethet.

A rossz megszűntetése könnyűnek tűnik. Baj, ha az ember óvatlan, és nem hatol a gyökerekig. A műtét hiába sikerül, ha nem eléggé steril.

Nincs egyetlen negatív tulajdonságunk sem, amelyet végleg legyőzhetnénk. „A bölcs — mondja a kínai — kard élén él.” Örökké óvatos.

„Senki sem jó, csak az Isten” — mondja Jézus, amikor „jónak” neveztek. Az éberség hiánya maga a baj. Nem más, mint önelfelejtés. Ha az ember óvatlan, új életébe a baj csíráját is magával viszi. Figyelj!

Légy előrelátó! A magyar „óvatos” szó a „megóvás” titka is. És semmi köze a félelemből való örökös figyeléshez. Baj, ha valaki nem hallja, amikor szólnak hozzá: a rossz magja újra kikelhet!

ÉRINTKEZÉS (Kísértés)

(Képjel: Szexuális egyesülés)

A jósjelben az „érintkezés” találkozást, párosodást, jelent.

A szexualitásnak ősidők óta kettős üzenete van.

Az egyik, hogy ez a természeti élet gyökere és alapja.

A másik, hogy a legnagyobb kísértés, mert az ember az anyagvilág foglya marad. Az erősz őstörvénye a testhez köti.

Az öt Jang alá belép a Jin öserő — s a Kép azt mondja:

„Érintkezés. A nő erős, étellel telít.

De nem előnyös elvenni, megtartani (csü) őt.”

A jósjel üzenete persze jelképes és sokértelmű.

Kérdésre az egyik válasz: üdvözöld életedben a váratlant, a sorsszerűt, a hirtelen becsapódót, az erőt adót, a lelkesítőt; ez a kapcsolat jön-megy, és mégis — mint egy megtermékenyítő ölelésnek, univerzális oka s célja van. Örömet adó történések, találkozások, benső, termékeny pillanatok lehetnek ezek az „ölelések”. Váratlan intenzív események, amelyek — jelképesen szólva — nem üdvöt adnak, csak kéjt.

„Kou” azt is jelenti: Jó.”

Jó az embernek.

Ugyanakkor minden vonás figyelmeztet: ne ragadj bele! Ne akard megtartani! Sőt, fedezd fel ártatlannak tűnő s élvezetes arca mögött a Nagy Kísértőt!

A „kísértés” lehet egy személy, egy ígéret, egy érzelmi érintés, egy negatív gondolat, amely éppen csak föl villan és belépni készül életedbe — észre sem veszed, hogy **hatalomra tör**, és ha tartósan odaadod magad, előbb-utóbb a földhöz köt, s elveszted a szárnyaidat.

A hagyomány egyik része azt tanácsolja: üdvözöld, hogy az Egyetemes Teremtő Erő részévé válhatsz... Ami történik: sorsszerű.

A másik része pedig azt, hogy addig szüntesd meg az ártatlannak tűnő vágyat a szívedben, amíg nem uralta el az egész életedet!

A jósjel felszínes jelentése: a látszólag ártalmatlan „női agresszió” veszélye. A csábító, behízeltgő közeledés, amely rejtett uralmi vágyat takar. (Kölyökkorában a hiéna is bájos.)

Minden negatív gondolatot, átsuhanó félelmet, a ború előszelét is szüntesd meg csírájában!

A jósjel arra is figyelmeztet: a kecsgetető, ígéretesnek tűnő helyzeteket kezelj roppant elővigyázatosan.

Kínai jósok váratlan, futó eseményeket látnak e jelben.

Gondolatok

Az ember szellemi és földi lény.

Egyszerre halhatatlan és halandó.

S ez mindaddig így lesz, amíg vissza nem tér Istenhez.

Ezért kéj és üdv, földi öröm és lelki boldogság nemigen választható szíjjel.

Azt hiszem, ez a jósjel azt üzeni, örülj a jónak, de ne válj rabjává.

Élvezd az életet, de ne tapadj hozzá.

Tudd, hogy amit kapsz, nem maradandó.

Ennyit kell tudni, semmi többet: fogadd el Isten mulandó ajándékát, és ne akard maradandóvá tenni, mert csak azt éred el, hogy te magad is mulandóvá válsz.

A kísértés észrevétlen.

„Mi van ebben rossz?”

A válasz: semmi.

Élvezheted az ételt, az italt, a szerelmet, a sikert, a szerencsét, mindazt, ami érzéki és nem tart örökké — **csak ne válj rabjává!**

A kínai „csü” írásjel egy fület s egy kezét ábrázol.

Azt jelenti, hogy az ember nem elégszik meg azzal, amit hall, ami a lelkén átsuhan: meg akarja fogni, markába akarja zárni — birtokolni akarja a jót, és azt kiáltja: Enyém vagy!!!

Ebben a pillanatban ő esik fogságba.

Elveszti uralmát a sorsa felett, s ő lesz a pénz, a siker, a vágy, a hírnév, a szerelem, a reménykedés, a hatalom rabszolgája.

Ha kapsz valamit, köszönd meg Istennek, örömmel — aztán tedd le az oltárra — s menj tovább!

Aki a sors bármiféle adományát megkísérli zsebre vágni: boldogtalan lesz.

(Ezt a jósjelet kapta egy asszony, aki húsz évvel fiatalabb férfibe volt szerelmes. Sokat adtak egymásnak; az asszony forró szerelmet kapott, a fiú érett bölcsességet; kinyílt előtte egy magasabb világ lehetősége. Tudtommal szépen váltak el. Fájó szívvel, de mindketten gazdagabban. Találkozásuk rövid volt — de sorsszerű.)

Vonások

1. Vas féksaruval megfékezni! Az út nyitva áll. De önös cél után menni: baj! Sovány disznó is rugdal a patáival.

Állj meg, ne menj tovább! Amikor belép valami az életünkbe — egy érzés, egy gondolat, egy vágy vagy éppenséggel valaki —, a hatás még gyenge. A kísértést az első pillanatban kell legyőzni — később már nagyon bajos, vagy nem is lehet. Valami fontosat találsz a csendben, a mozdulatlanságban: mi az?

Ne hagyd el igazi utadat! Fékezd magad!

(Ellentétben sok könyvvel, a „disznó” a kínai hagyományban nemcsak jólétet, gazdagságot jelképez, hanem **méltatlanságot** is.

A magyarban is több értelme van a „disznó” szónak.)

2. Hal a burokban. A helyzet nem rejt bajt. Ne fogadj vendégeket.

Égy hasonlattal: az anyaméh bőséggel várandós. Ez még nem megszüthető, mivel maga is „táplálásra” szorul.

Ez a vonás pozitív megfajtése, mert a hal a bőségek és — mivel párban úszik — a szerelemnek és termékenységnek a jele is.

Vannak azonban, akik óvnak a helyzettől: minden földi vágyat és gondolatot időben kell „burokba” zárni — mielőtt elurálná az életünket. Mindezt most titokban kell érlelned! Ezekről ne tudjon senki más! („Ne fogadj vendégeket!”)

3. Combján nincs bőr; jár, de nehezen. Baj. Ha megtalálja magában a Nagyot (nem hagyja pórázon vezetni magát), elkerüli a hibát.

Vágy, ami — szerencsére — nem tud kielégülni. Szenvedsz miatta, pedig nem lenne jó, ha beteljesülne. Nézz inkább magadba s fölfelé!

Néha üdvösek a korlátaink és hasznosak a gyötrelmeink.

Idővel rádöbbenysz majd, hogy így igaz, s azt mondod: de jó, hogy nem történt meg, pedig mennyit szenvedtem miatta!

Most is rájöhetsz erre, ha megtalálod magadban a „Nagyot”.

4. Nincs hal a burokban. Baj.

Ez a „terméketlen méh” képe. Az önmagába zárt ember támogatók nélkül marad. Politikusra ilyenkor azt mondják, hogy „elszakadt a néptől”. A baj oka az, hogy nem tudsz elfogadni másokat.

Ezen változtatnod kell!

(A kínai „Pao” azt jelenti: hurok, türelem, felelősséget vállalni, eljegyezni valakit. Az írásjel pedig egy anyaméhben rejlő magzatot mutat.)

Lélektani síkon azt tanácsolja a jósjel, hogy fogadd el magadat, jó és rossz, magas- és „alacsonyrendű” tulajdonságaiddal együtt!

Minden te vagy, aki vagy! Ösztönvilágod, vágyvilágod, elnyomott sóvárgásod: minden te vagy! Aki nem veszi tudomásul a maga teljességét: kiszárad!

5. Fűzfaágak takarják a sárgadinnyét. Rejtik (védik) szépségét (csang). S mint a Menny ajándéka: öledbe hull.

Tedd csendben a dolgodat. Ne tégy erőszakot se magadon, se a körülményeiden: hagyd, hogy minden magától alakuljon. Odaadó szelídséged áldást érlel.

Legnagyobb dolgokat az ember nem létrehozza, hanem **hagyja megérlelődni**.

Hogy ez mű, alkotás vagy életed szép fejezete, azt a kérdésed dönti el. Nagy idők közelednek. A „csang” jelentése: szépség, ragyogás, jól komponált egész, gyönyörű teremtmény.

A „teremtés” mágikus folyamata rejtve készül, mert nincs romlékonyabb, mint egy „gyönyörű teremtmény”.

Megrontja az önakarát.

Mit jelent számodra a „Menny ajándéka”?

6. Érintkezés szarvakkal. Szégyen és zűrzavar — de nem hiba.

Néha előfordul hogy „megbántjuk” magunkban vagy másokban az alacsonyrendűt. Néha goromba az ember a tolakodókkal. Ez nem bölcs magatartás — de nem is hiba. Mivel azt teszed, amit tenned kell, nem fontos, hogy mások mit szólnak hozzá.

Néha a bölcs is goromba. Jézus is felborította a pénzváltók asztalát a templomban.

A jósjel üzenete: nem tanácsos a kirobbanó indulat, de ha előfordul, nem hiba.

A GYÜLEKEZÉS (Összegyűjtés)

(Kép: Sűrű fücsomók — egy szolgálta összegyűjti)

Aminek itt „gyülekeznie” kell, az az erő, energia, tudás, hit. Ahhoz, hogy valami jelentősebb tettet hajtsunk végre, és főleg, ha nem egyedül, hanem másokkal együtt: erőt, hitet, bizonyosságot kell gyűjtenünk.

Ahhoz, hogy társakat kapj, alkalmassá kell válnod a feladatra.

Csak aki belül kész, ahhoz csatlakoznak.

Aki belül nem kész, aki magából bizonytalanságot áraszt, az másokat is elbizonytalanít. Belül pedig akkor vagy kész, amikor eszméidet, gondolataidat tetté is tudod váltani!

A gyülekezés: érlelődés.

Érlelődés az igazi társulásra.

Érlelődés az igazi társulás vezetéséhez.

A valódi közösség alapja: az erős vezető, akiben megbíznak, s akit odaadóan s vidáman követnek. Ahogy egy indulóra vidáman masíroznak, és megfélelmeznek a félelmükről is.

Gyűjts erőt! Hitet! Éberséget! Magabiztosságot!

„A király templomához közeledik.

Kívánatos látni a Nagy Embert.

Ez sikert hoz. Kitartás.

A nagy áldozat üdvöt hoz.

Kívánatos a célirányos elindulás.”

A Nagy Ember mindannyiunkban él — ha ráébredünk.

(Ha nem, hallgassunk azoknak a tanácsára, akikben már fölébredt.)

A „templom” és az „áldozat” ősi jelentése pedig az, hogy igazi közösség nem jöhet létre közös hitbeli alapok, közös célok s felülről, a szellemvilágból való megszenteltség nélkül.

(Csak hogy lásd e jel végtelen távlatait is: a „Nagy áldozat” az, amikor a „király” magát áldozza fel. Ahogy ezt Jézus tette, aki „életét adta a barátaiért”. Nagy ügynél az áldozatkészség is nagy!)

A jósjel a „gyülekezés” vezetőjét előrelátásra inti. Éberségre, amely minden váratlan fordulatra fölkészült.

A „másokkal együtt” alapja az „összeszedettség”.

Először magamat kell „összeszednem”, mielőtt mások kezét megfogom.

A jósjel biztató — de csak akkor, ha a közös vállalkozást a Nagy Ember irányítja. Ha hallgatunk rá, nem lesz széthúzás, árulás, hitetlenség, lemondás.

Gondolatok

Mint minden jósjelnek, a Cujnak is sokféle analógiája van.

Attól függ, mit kérdeztél.

Testi értelemben ez az *erőgyűjtés* ideje. Lelki értelemben arra tanít, hogyan *szedd össze magad* — közösségi értelemben pedig arra, *hogyan tartozzatok össze egymással*.

Lehet mind a három is, egyszerre.

A lényeg — bármelyik síkon — három dolog.

Kell egy központi akarat, aki köré gyűlnek.

Kell egy központi cél, ami miatt gyülekeznek.

S kell tudni áldozatot hozni a cél és az egység érdekében, különben nem jön össze semmi.

Manapság ezt nem így gondoljuk, ezért ritka a jó közösség, és gyakori a szedett-vedett társulás, véletlenül összecsapódott emberek sokasága, akiket semmi sem tart össze, csak a szolgálati szabályzat.

Ha a fenti három pontot lefordítod mondjuk egy focicsapat működésére, nyilvánvaló a jel üzenete:

A központi *akarat* az edzőé, aki a közös taktikát eldönti. Azonkívül minden csapatnak van egy *vezéregyénisége*, aki a többieket irányítja. (Ezt szokták rendszerint lerúgni). A központi cél egyértelmű: nyerni kell! S aki nem tudja, hogy ezért *áldozatot* kell hozni, soha jó focista nem lehet, és az ilyent magából minden jó csapat kivetí.

Ha mindez megvan, „**jó csapatszemléről**” beszélünk! (Ízlelgesd ezt a szót, mert benne van az egész jósjel spirituális titka! Ma már sajnos csak a sportban ismerjük.)

Így működik minden jó „gyülekezés”.

Vagyis nem „demokratikusan”!

Nem a sok keres egy „középpontot” — hanem a „Középpont” vonzza maga köré a sokat.

Nem az apostolok választották Jézust — hanem Jézus választotta az apostolait. Demokratikus népszavazást Pilátus rendezett, s itt a nép Barabbást választotta, s Jézust halálra ítélte. Nagy példa ez arra, hogy mi történik, ha sok tudatlan dönt az egyetlen igaz sorsa felett.

Önmagadban is először a centrum a fontos, a valódi éned!

S ha emberekkel társulsz — bármiféle ügyben —, a te centrumod lesz az igazodási pont.

Tudd, hogy ki vagy! Tudd, hogy mit akarsz! És hozz áldozatot érte!

A gőg nem lehet a centrumban — csakis az alázat!

És még valami.

A jel elővigyázatra int. Nem látható akadályokra, amelyek az „összszegyülekezők” útjába állhatnak.

„Az Igaz Ember megújítja fegyvereit (csu zsung), hogy az előre nem láthatóra felkészüljön.”

A kínai tanácsot (csu zsung) kétféleképpen lehet értelmezni.

„*Újítsd meg fegyvereidet*”, hogy készen állj az előre nem láthatóra!

„*Ne a fegyverek használatára gondolj*” — légy inkább éber (előrelátó), hogy készen állj a váratlanra!

Az egyik Konfuciusz, a másik Lao-ce taktikája.

A harcművészek mindkettőt használják.

A lényeg: az éberség.

Aki éber, sohasem fél. Nem lehet megijeszteni, mert lelke oly mértékben hajlékony s olyan gyorsan alkalmazkodik a legváratlanabb fordulatokhoz, hogy ami mások számára riadalmat kelt, az neki teljesen természetes.

Magyarul ezt úgy mondjuk: **„Helyén van a szíve.”**

Ennek semmi köze a jobb félni, mint megijedni” ostoba tanácsához.

Aki fél, magához vonzza a bajt!

Így élnek a majmok.

Az igazi tanács:

„Sem félni nem kell, sem megijedni — hanem éberén élni!”

Így élnek az oroszlánok.

A lényeg, hogy a jó vezető tudja, hogy minden közösség számtalan viharon mehet keresztül, rajta múlik, hogyan veszi a hullámokat, s tartja-e az útirányt.

Vonások

1. Ha igaz vagy, de nem teljesen, hol zűrzavar van, hol gyülekezés. Ha hívsz, egy kézfogás, és nevehetsz. Semmit se bánj! Tovább menni: hibátlan.

A kétség csak addig hasznos, amíg nem jelenik meg az Egység.

Onnantól kezdve, már csak haszontalan toporgás. Körülményeid csak saját zavarodat és kétségeidet tükrözik. Ahogy elszánod magad az odaadásra — mert megszűntek a fenntartásaid —, társakra találsz. A helyzet bizonytalan — mert az vagy még te is. Ha már látod, mi a jó: tedd meg, ne tétovázz! És megszűnik a toporgás.

Aki elindul, azt várják már.

2. Ha engedi, hogy húzzák: üdvös. Nem hiba. Ha igaz vagy, kis áldozat is üdvöt hoz.

Rokon lelkek vonzzák egymást. Ez teremti meg az összetartozást.

A vonás mélyebb elemzése olyan embert mutat, aki **hagyja magát vezetni** és nem a saját feje után megy. Ihletére, inspirációjára hallgat. Ha a lélek nyílt, nem szükséges már nagy áldozat.

A „húzzák” képjele (**Jin**) egy íj kifeszítését ábrázolja. A gyülekezéshez hangoltság kell — az „én” és az „enyém” helyett belép a „mi” és a „miénk”. Az ügy fontosabb, mint a saját érdeked.

Az „ügy”-ben rejlik igazi, megfizethetetlen örömed.

3. Gyülekezés, sóhajtozás. Semmi sem kívánatos. Továbbmenni nem hiba, csak kis szűgyen.

Néha nem fogadnak be. Ennek két oka lehet. Az egyik: túl önös vagy, s nem csapatjátékos. Ez esetben alázatot kell még tanulnod, mint egy zen tanítványnak, akit — mielőtt a közösség befogadná — a konyhába küldenek, szolgálni. A másik ok: lehet, hogy nem is ide tartozol. Gondok vannak az összetartozással: emiatt sóhajtozol. Ne erőszakold a megoldást — bízd az időre.

4. Nagy üdv! Nincs hiba!

Nyitva az út. Néha egyedül kell menni, de ha hú vagy benső Vezetődhöz, mégis célba érsz, és törekvésedet siker koronázza. Ha

Istenhez hűséges vagy, az emberek véleménye másodlagos.

Majd megváltoztatják. Élni csak fölfelé érdemes.

Ne a sokféle véleményre hallgass, hanem a célotat kövesd, mert tudod, hogy az mindenkinek jó lesz!

Több ember együtt még nem közösség, csak ha közös a vezércsillaga. (Ez egy barátsággra, házasságra is vonatkozik.) Azt kell követni!

5. A gyülekezésben rangod van. Ez nem hiba. De nem vagy még igaz! Dolgozz magadon, folyamatosan, s a megbánás szűnik.

Ha vallásos vagy, így mondom: bármiféle közösségért felelsz, napon-ta kérdezd meg az Istent, jól csinálod-e. Előbb lettél „valaki”, s most utólag kell alkalmassá válnod rá. Akár részedről, akár mások részéről fenn-tartások vannak. Önző szándékok. Hátsó gondolatok. Tisztítsd meg magad! S akkor meghallod a magasabb sugallatot. Még nem hallod!... Ugod, tudod?

6. Könnyel, sóhajjal, nyögéssel fizetsz. Nem hiba.

Nem fogadnak be. Nem értékelnek. Félreértenek. Emiatt szenvedsz, de ez nem a te hibád. Ne bánkódj olyasmin, aminek megváltoztatása nem rajtad múlik. Az ősi szöveg csak ennyit mond.

Van jós, aki azt tanácsolja: várj, megváltoznak. Van, aki azt: menj tovább. Lehet, hogy mások nem értékelnek még igazán; idővel kinyílik majd a szemük. De az is lehet, hogy rossz helyen zörgetsz.

FELTÖREKVÉS

(Képjel: Erjesztett italok mércéje. 1 seng kb. 1 liter)

Ez a felnövekedésnek, a tervek valóra válásának, az elképzelések megvalósításának ideje.

Seng ma azt is jelenti, hogy „felemelkedés”, „hivatali előmenetel”.

Seng az, amikor valaki az ismeretlenség homályából feltör s ismertté, válik.

Az ősi képjel jelentése mélyebb.

Azt mutatja, ahogy az esszencia lassan megtölti a mércét: cseppenként lepárolódik a lényeg.

Száz kiló gyümölcsből néhány liter pálinka.

Mindannyiunk életének van lényege.

Nemcsak élünk — **valamiért** élünk.

Valamit meg kell csinálni, ki kell hozni magunkból.

Nehéz meghatározni, mi ez.

A legfontosabb.

Egy cél, amely külső is, belső is egyszerre!

Életerv, amelyet csak úgy tudok teljesíteni, ha felnövök hozzá: ha azzá válok, akivé lennem kell!

Ez történik a Seng jelében.

A vonások pedig azt mutatják, ahogy a „föld bensejéből” lassan kibukkan egy fácska, s növekedni kezd, magasra.

Kérdésedre a jósjel ezt feleli: a siker az erőfeszítéseden múlik.

Napról napra, óráról órára, sejtről sejtire szorgalmasan munkálkodni kell. A „fának” — mondják a bölcsek — erőfeszítésre van szüksége, hogy gyökeret erresszen a sűrű földbe, s hogy magasra nőjön.

„Feltörekvés, nagy eredmény.

Lásd a Nagy Embert.

Ne aggódj (ne kételkedj).

Déli hadjárat üdvös.”

A jósjel felszínes értelme a lassú, de akadálytalan felemelkedésről szól. Elismertségről; lassan „kinősz a föld alól”, s meglátják végre, hogy ki vagy s mi rejlett benned.

Minden álmom — amelyért az ember keményen dolgozik — megvalósul.

Ez a folyamat zajlik éppen, vagy előtte állsz.

A szívós munka itt nem erőszakot jelent, hanem éppen ellenkezőleg:

mindig meg kell keresni a legkisebb ellenállás irányát, mint a fa finom hajszalereinek vagy a szélfűtta ágaknak: alkalmazkodni kell, kikerülni, finoman behatolni, belenőni, lassan dúsulni, erősödni.

A jósjel mélyebb értelme a taoista jóga titkát rejti: az utat, ahogy saját lényegedre, szellemi valódra rátalálsz. Ehhez tanácsos a „Nagy Ember” segítsége, aki jól ismeri ezt az utat, mert megjárta már.

Kövesd csillagodat — nap mint nap közelebb érsz hozzá.

Erőfeszítéseidnek meglesz jutalmuk.

„Ne félj!” azt jelenti: „Higgy magadban!”

Az állhatatos munkának az is eredménye, hogy egyre jobban megismered magad, s rájössz, erős vagy! Sorsteremtő hatalmad van!

Amikor elindulsz, aggódsz még, mert nincs hited — de ahogy az élet először visszaigazol, aggodalmadat fölváltja a bizalom.

Ez az időszak, amikor a legjobbat tudod kihozni magadból.

Ami benned rejlik, most megvalósulhat.

Nincs készen... Most készíted.

A jósjel azért mondja, hogy „ne aggódj!”, mert a folyamat lassú!

Gondolatok

Az aggodalom oka a hitetlenség.

Hitetlen az az ember, aki megfélelkezett arról, hogy a Mindenható gyermeke, s örökölte teremtője Varázshatalmát.

s amikor ez a hatalom sokáig csak lappangva él valakiben, és nem teljesülnek az álmai, nem valósulnak meg az elképzelései, megriad és azt mondja magában: „Jaj, semmi sem sikerül!” Uralma alól kicsúszik az élete, elgyengül, áldozattá válik, és egyre riadtabban látja, hogy életének nagy tervét nem tudja realizálni.

Ebben a jósjelben fölriad az alvó Varázsló.

Talán külső, talán belső ok miatt, nem tudom. A természetben ez másképp működik: a sejtek „hitét” ösztönnek nevezzük. Legyőzhetetlen varázshatalom, amellyel szaporítva-dúsítva fákat, virágokat, állatokat bűvölnek magukból; megvalósítják mindazt, ami csupán a magok rejtett álmaiban élt — de az embernél az ösztön kevés! Tudatos hit kell hozzá, saját mágiájába, „mindenhatóságába” vetett hit, hogy élettervét realizálja.

Most végre elindul valami — de messze még a cél!

Az egyik hang azt mondja benned: „Jaj, sosem érem el!”

A másik hang azt mondja: „De igen, eléred!”

Válaszd a hitedet!

Minden csoda a tiéd lehet, a legmerészebb álinaidat is megépítheted — de lassan.

Téglánként.

Minden téglalrakásához türelem kell, kitartó szorgalom, s főleg hit — hogy ebből végül ház lesz.

Minden egyes téglánál látni kell a Házat!

Ez a hit.

Ahogy az apostol mondja: „A nem látható dolgok valósága.”

Vonások

1. Igaz feltörekvés nagy üdvöt hoz.

Benső törekvésed egyezik sorsod akaratával. Hited is ezt súgja.

Összhangban vagy mindazokkal, akiken akaratod megvalósítása múlik. Bíznaq benned, mert bízol magadban — és segítenek.

A helyzet egy mozgás jó kezdetét jelöli, amelyet a magas szellem-világ is segít.

2. Mivel bensőd a külsővel harmóniában (fu) van, kis áldozatod is eredményt hoz. Hibátlan.

„Kis áldozat” nem azt jelenti, hogy fukar vagy, hanem azt, hogy erőben nem bővelkedsz még. A „fu” pedig „összhangot” jelent.

Összhang magaddal, a külvilággal, a láthatatlan szellemvilággal.

Jó a szélirány, s jó irányba haladsz.

Öröm.

3. „Feltörekvésed” egy üres városba visz.

Előrehaladásod akadálytalan. Gyanúsan akadálytalan. Mint amikor valaki nyitott ajtót dönget — s kinyílik. Ne töprengj, menj tovább! Használj ki, hogy lendületben vagy.

A megvalósulásnak mindig van egy szakasza, amikor valami **ismeretlenbe** ütközünk. Ilyenkor megriadunk. Elbizonytalanodunk. Más képzeltünk. Másra számítottunk.

(Életem első színházi sikerénél éltem meg ezt az élményt. Teljesen **üresnek** éreztem magam! Azt hittem, boldogít, és helyette csalódást okozott. Álmaimhoz képest sivár volt a valóság, zűrös, zaklatott s egyáltalán nem boldogító. Ennyi az egész? És ilyen?)

A valóság: üres város.

4. A király áldozatot mutat be a Csi hegyén. Üdv. Az út nyitva előtted. Nincs hiba.

Bármit elérsz az életben, tedd le az oltárra s köszönd meg Istennek. Akkor is, ha úgy véled, saját erőfeszítésednek köszönheted.

Egyrészt nem látod és nem láttad a rajtad kívüli segítő erőket — másrészt a benned lévő minden energia és talentum is Istené.

A Csi-hegyen a győztes Ven király mutatja be áldozatát — a sötét kor bukása után ezzel a szertartással indult Kína virágkora.

Ennek eszmei alapja: az ember mindent az Égnek köszönhet, s ha valamit elér, azonnal szét kell osztani!

A mai ember zsebre vágja sikerét: így változtatja az áldást átokká és a világosságot sötétséggé.

Az Igaz Ember „feltörekvése” végtelen: mindig tovább megy, és semmit sem tart meg magának — így lesz minden az övé.

5. Az út nyitva előtted. Haladj a lépcsőkön.

Egyetlen lépcsőt ne hagyj ki! Amikor egy folyamat beindul és elkezd látványosan kibontakozni, hajlamosak vagyunk lelkesen előrerohanni: gyors sikerre szomjazunk.

Így aztán az eredmény nem lesz megalapozott.

Később hiányozni fognak az átugrott szakaszok, a meg nem tanult leckék, ki nem művelt képességek.

Haladj felfelé, de „lépcsőről lépcsőre”.

6. Feltörekvés sötétben. Kívánatos, hogy ne rendüljön meg szilárd hited. (Elvész a gazdagság-bőség.)

A vonásnak sokféle megfejtése van.

Én ezt tartom helyesnek:

A „feltörekvés” alapja a hit: látom, mivé kellennem.

Itt a hit meginog, az ember „megvakul” és sötétében botorkál.

Nem hite, hanem egoja, mohósága, indulatai, akarnoksága, hiúsága vezeti; amit „lát”, azt magából vetíti ki: nem valóság, hanem önző lázálom.

Sötétben nem szabad továbbmenni.

Állj meg! Nincs tovább!

Mai korunkban mindenki vakon rohan tovább. Senki nem tud időben megállni. Ezért „elvész a bőség”.

Szerezd vissza hitedet!

Ne akarj többet, mint amennyit Isten ad.

LEVERTSÉG (Kimerültség)

*(Képjel: Egy fa nem tud növekedni,
mert falak veszik körül.)*

A bölcsek ezt mondják:

„A Tóban nincs Víz: ez a kimerültség képe.

Az Igaz Ember követi célját, s beteljesíti Sorsát.”

A helyzet reménytelennek tűnik. Mintha semmi sem sikerülne.

Minden állni látszik. Az élet nehéz, sivár, sikertelen, nyomasztó, reménytelen — legalább is így érzed.

Manapság ezt úgy hívjuk: depresszió.

Ha elborít, azonnal fölmerül a kérdés: van-e valami valós okod rá vagy nincsen.

A hagyományban ez nem kérdés.

Konfuciusz azt mondja:

„A levertség (Kun) olyan helyzet, ahol az embernek nem szabadna levertnek lenni.”

A jósjelben nem derül ki, hogy „valóban” súlyos, nehéz és sikertelen korszakot élsz-e — vagy csak te fogod föl annak! A kérdés megválaszolhatatlan, mert ez a te sorsod: ami neked nehéz, lehet, hogy másnak könnyű volna.

Számodra bizonyára nehéz időszak, de egyet ne felejts: az Igaz Ember sohasem depressziós! Számára nem létezik olyan nyomasztó helyzet, hogy céljait föladja és sorsának feladatát ne oldja meg. Sőt, a nehéz próbákban kihívást lát. Kitűnő alkalmat, hogy jellemét erősítse.

Az Igaz Ember lehet keserű, szomorú, bosszús is..., de hogy föladja?

Valódi bajban egyébként senki sem depressziós! Háborúban, árvízben, az ember eszeveszetten harcol, olyan erők szabadulnak föl belőle, hogy maga is meglepődik; étlen-szomjan küzd, nem adja fel, robotol, olyan súlyokkal is elbír, amelyeket békében meg sem tud mozdítani.

A **Kun** arra figyelmeztet, hogy szellemedet eluralta az anyagi.

Talán elfáradtál, kimerültél. Energiáid elszivárogtak. Hitedet elveszítetted. Nem úgy sikerült, ahogy szeretted volna.

A vereség nyomasztó élményével élsz.

Manapság a depressziós embert pihentetik, analizálják, gyógyszerezik. Gyengéd figyelemmel veszik körül.

Valaha éppen ellenkezőleg: kemény próbák alá vetették, s mint a sokkterápiánál, veszélyes helyzetbe hozták, hogy rádöbbenjen erejére.

Az életenergia (**csi**) és a hit kölcsönviszonyban vannak: nagyhitű embernek mindig hatalmas energiái vannak. A kimerülésnek ritkán vannak fizikai okai (tudják ezt a sportolók!) — sokkal inkább a lélek fárad el, azzal, hogy föladjá távoli célját, s belesüllyed a hétköznapiok kilátástalanságába.

Az energia hiánya mindig a **Hit hiányából ered!**

A Hit visszaszerzéséhez pedig nem pátyolgatás kell, hanem **halált megvető bátorság!**

A jósjel ítélete azt mondja:

„Levertség. Siker. Kitartás.

Az Igaz Ember hatása üdvös. Nem a te hibád!

Bármit mondasz, nem hallgatnak rád."

Ilyenkor szavaidnak nincs hitele.

Meg se hallgatnak.

Nincs erő a szavaidban?

Vagy ez „süket fülek" korszaka?

Bármi a válasz, a lényeg, hogy hallgass!

Ne akarj senkit se meggyőzni — kivéve önmagadat!

A megoldás úgysem a külső — látszólag vesztes — ügyek intézésében van, hanem abban a könyörtelen bátorságban, amellyel föllépsz **saját gyengeséged és nyavalygásod ellen!**

Ébredj rá, hogy Isten lelke lakik benned.

Ez azt jelenti, hogy erősebb vagy a sorsodnál!

Mindannyiunkban lakik egy halandó s egy halhatatlan én.

A **Kun** jósjele figyelmeztet: ne engedd, hogy a halandó győzzön!

Ne engedd, hogy lebeszéljen a harcról, a diadalról, a boldogságról!

Ne törd, hogy elhitesse veled, hogy „nekem semmi sem sikerül, vesztes vagyok, az is maradok örökké"!

Ne törd magadban a halál hangját!

Az „embert, aki még nem nőtt fel" a nehézség földhöz csapja.

Az Igaz Embert a nehéz korszak — mint az íjat — megfeszíti: minél jobban feszül, annál messzebbre lő majd.

Gondolatok

Az alsó, Víz kuában a két sötét vonás közé szorult világos Jang vonás azt szimbolizálja, hogy a **szellem az anyag börtönébe zuhant**.

Jelenleg ez az általános világhelyzet: ezért korunk depressziós.

Ez nem csak első számú népbetegséget jelent, de köztudatot is, amellyel többé-kevésbé mindannyian élünk. Gyakran nem is lelki, hanem fizikai betegségekké válik, vagy egyszerűen csak nehezen viselhető, nyomott hangulattá, reménytelenséggé.

Megszüntetni csakis „korszerűtlen” eszközökkel lehet: fel kell ébreszteni magunkban az istenit, a szellemit, a halhatatlanság tudatát, és nem szabad azonosulni azzal az általános korhangulattal, amely az embert a földbe veri, és mint anyagi lényt, halálra ítéli.

Gyakran olyankor dobjuk ezt a jósjelet, amikor jó úton vagyunk ahhoz, hogy negatív lelkiállapotunk szomatikus betegséget idézzon elő.

A **Kun** egyébként a szellem útjának kikerülhetetlen sorsállapota. Nem tévedésből kerültünk bele, hanem sorsszerűen! Előbb-utóbb ugyanis a bennünk lévő fénynek meg kell ütköznie a sötétiséggel. A csata manapság azért sem könnyű, mert a közösségtől, amelyben élsz, nemigen kaphatsz támogatást.

A közösség is depressziós, és nem tud magán segíteni.

Itt tehát saját fényedre vagy utalva, amelyet éppen fojtogatsz magadban.

Lehet, hogy a külső körülményeid kedvezőtlenek, de ne onnan várd a megoldást.

A benned tetszhalottként lévő Teremtő Mágust kell sötét gondolataid és negatív érzéseid koporsójából feltámasztani.

„Istenek vagytok!” — idézi Jézus a szent hagyományt.

Ebredj magadra, mert csak valódi Lényed tudja átvarázsolni az életedet.

Ha belül sikerül — kívül is sikerülni fog!

Vonások

1. Derekadat száraz ágak szorítják. Szomorú völgybe jutsz. Három évig senkit sem látsz.

A depresszió — ha átadod magad — önmagát gerjeszti. Reménytelennek látod a helyzetedet, ez lebénít, nem teszel semmit, vagy eleve vesztesre játszol, s ettől valóban reménytelenné válik minden. Emeld ki magad ebből az ördögi körből, ha kell, a saját hajadnál fogva!

2. Levertség, étel-ital mellett. Magas rendbe tartozó, vörös övesek jönnek mindenfelől. Előnyös az áldozat. Felfelé törekedni bajt hozna. Nincs hiba.

Néha „jól élünk”, mégis depressziósak vagyunk. Itt az elismerés hiányáról lehet szó, teljesületlen vágyakról, reményekről. Ami itt fölbukkan, magas rangot jelent, közösségi megbecsülést. De áldozatot kell hozni érte. Ha nem magadnak kéred: megkapod. Ez itt a különös helyzet. A valódi rangot jelentő „vörös öv” belül van, nem kívül. Ez a vonás spirituális segítséget is jelenthet.

3. Kő nyomaszt, tüskékbe-bogáncsokba kapaszkodsz. Bemész a házadba, de nem látod asszonyodat. Baj!

A lehető legrosszabb, amit szorult helyzetben elkövethetünk, ha kapkodni kezdünk, fejjel megyünk a falnak, olyan eszközökhöz nyúlunk, amelyek csak megsebeznek, és még szorultabb helyzetbe hoznak. A fejtetlen, hisztérikus ember otthonát is feldúlja: kudarcával megmérgezi magánéletét.

Látszatabajból vagy jelentéktelen bajból nagyon Nagy Bajt lehet csinálni! Állj le!

4. Jön, de lassan, lassan, aranykocsiban is leverten. Megszégyenül, de végül céljához ér.

Nyomott helyzeten úrrá lenni csakis energikusan lehet. Itt már elindult valami, de lassan, kényelmesen. „Aranykocsi” a kísértés, a gyengék jutalma, a „kis szerencse”, amellyel a bajból menekülő megvásárolható. Ne elégedj meg ezzel! Célod több és magasabban van!

A jel egyébként arról is szólhat, hogy túlságosan lassan sietünk valaki segítségére.

5. Orrát, lábait levágják. A bíbor öves is szorongatja. Lassan mégis csak közeledik az öröm. Mutass be áldozatot!

A helyzet minden oldalról nehéz és nyomasztó. Sem alulról, sem társadalmilag, „felülről” nincs segítségre, hogy a mi segítségünk késlekedik.

Csakis az Égből!

Amikor depressziókkal küzdünk, elérkezünk a teljes reménytelenség állapotába — és ez a nagy fordulat pillanata.

Amikor már minden elveszett, találjuk meg Isten kezét.

Ez az önmagunkra ébredés nagy fordulata.

A vonás arra figyelmeztet, hogy tartsd áldásnak a nehézségeket.

A mélypont: fordulópont!

6. Indák szorongatnak. Bizonytalanul mozog s így szól: ha mozdulok, megbánom. Ha mégis elindul: üdv!

Dobd el mankóidat, és járj! Hozzászoktál, nehéz lesz nélkülük - de vedd észre: nem kellenek már! Vannak még nehézségek - de ezekkel már megbirkózol! Vedd észre: erősebb vagy már, mint a körülményeid. Vess véget a szorongásnak, a bizonytalanságnak, az önsajnálatnak - dobd le magadról, mint kinőtt, koszos ruhákat -, és küzdj!

KÚT

(Képjel: Nyolc részre osztott birtok, amelynek középső, kilencedik része: közös. Ősidőkben ezt a területet közösen kellett művelni: itt állt a kút.)

A kút mélyén rejlik a tiszta forrás, az „Élet vize”, az örök érték és tudás, ami az embert emberré, a közösséget közösségé teszi.

A jel azt üzeni: találj vissza lényed legmélyén rejlő emberségedhez. Találj vissza önmagadhoz és Istenedhez: ne feledkezz meg róla, ne engedd, hogy bármiféle külső-belső örület következtében a „kút” beomoljon, bemocskolódjon. Aki az „élet vizét” issza, annak „örök élete” lesz — akiben a forrás elhal, annak vége.

A jósjel azt üzeni: ébredj magadra! És kérdésed mélyén keresd a lényegét! Ne elégedj meg semmiféle önáltatással, hazugsággal.

A lényeg egyszerű és örök:

Szeretet... Halhatatlanság... Boldogság... Az, hogy Isten szelleméből való szellem vagy... ez a lényeg.

Ez van a kút legmélyén.

Az élet vize nemcsak Tudást, de kimeríthetetlen **energiát** is jelent: aki ebből iszik, megifjodik. Kiapadt erői feltöltődnek, megújodnak.

Az élet vize: közös. Ami benned van, az rejlik másokban is.

Lelkünk mélyén alapvetően egyek vagyunk, és ezért kivétel nélkül minden emberi közösség tartós boldogsága azon múlik: működik-e a „kút”, s isznak-e a vizéből vagy sem.

Ha nem, a közösség megromlik és széthull, legyen az házasság, barátság, közös vállalkozás, egy nép, egy társadalom vagy egy emberi lélek.

„Kút. Az ember megváltoztathatja városát, de nem változtathatja meg a Kutat. Jönnek és mennek, de a Kút Kút marad. Ha alja iszapos lesz, ha a merítőkötél rövid, ha eltörik a korszó: baj.”

Itt az alkalom nemcsak ahhoz, hogy „megtaláld magad”, hogy mélyebb önismerettel fölfedezd valódi értékeidet és lehetőségeidet, hogy rádöbbenj végre: **mi a vállalt sorsod a világban** — de ahhoz is, hogy megtaláld mások kezét is, akikkel **valóban** közös sorsod van.

Ebben a jósjelben nemcsak magunkat látjuk tisztábban, de másokat is.

Egy kicsit „léleklátó” leszel, s ahogy magadban, másokban is megpillanthatod az értékeset.

Azt, ami **összeköt** velük.

Minden közösség szíve a Kút: ez minden kultúrának, társadalomnak, vallásnak a centruma. A legvadabb különbözőségek ellenére az emberek a Kútnál összegyűlnek, s egynek érzik magukat, mert itt bugyog föl az a víz — az élet vize —, ami bennük közös.

A Csing jósjele nemcsak gyönyörű, de fenyegető is: a kutat meg kell menteni, különben mindennek vége.

Gyakorta akkor kapod ezt a jelet, ha a Kút veszélybe kerül!

Ha átadod magad az éppen aktuális divatoknak, közhülyítéseknek, ha felszínesen érzel, gondolkodsz, ha elhallgat benned az inspirációs hangja, ha elural a kétely, a zűrzavar..., ha elengeded Isten kezét!

Lelked legmélyén szólít meg ez a jel: ha „elér odáig a köteled”, és „nem törik össze a korsód”.

Az igazi önismeretnek, tudásnak, lelki fejlődésnek, fizikai gyógyulásnak, megerősödésnek s a veled „egyívásúakkal” való találkozásnak éppen itt az ideje, mint annak, hogy fölfedezd s fölszámold a rontást, ami miatt mindez mégsem sikerülhetett!

Szabadulj meg a méltatlantól!

Gondolatok

Az előítéletek különbözők — a lényeg egy.

Sok vallás és bölcelet van — ami igaz bennük, az egy.

Akiben a kút nem működik, az azt keresi, ami szétválaszt.

Akiben a kút működik, az pedig azt, ami összegyűjt.

Ha a kút tiszta vizéből ittál, rájössz, hogy minden ember a testvéred.

Jézus önmagát „élő víznek” nevezi, és az Evangélium egyik csodálatosan szép jelentében éppen a kútnál találkozik egy más népből való, szamáriai asszonnal, az egyetlenel, aki előtt fölfedi, hogy ő a Messiás, és aki belőle iszik, soha nem szomjazik.

Manapság, a sötét korban gyalázatos állapotban vannak a kutak.

Ezért nem találunk korunkra jobb szót, mint azt, hogy **embertelen**.

Az emberségnek ugyanis népek, fajok és vallások fölött közös eszménye, közös törvénye, közös feladata, közös származása van!

Időtlen.

Herakleitosz, Buddha, Krisna, Lao-ce, Jézus nem „mennek ki a divatból” — sőt egyre korszerűbbek lesznek.

Amikor a *Ji-kingtől* kérsz tanácsot, a „kútból” merítsz.

Azt tanácsolja: nézz a kútba: önmagad mélyére! Senkitől sem kapsz most tanácsot, segítséget, mert a megoldás, az erő **benned van!**

Ha „köteled elér a vízig”, ha „edényed nem törik össze”, megdöbbsz, hogy **mennyi mindent tudsz, és milyen legyőzhetetlen erő van lelked mélyén!**

Nem gondoltad volna.

Saját erődnek s értékeidnek ez a váratlan felfedezése rádöbenthet arra, hogy **másokban is ezek rejlenek!** És nem azt nézed az emberekben, ami taszít, hanem ami vonz — s ez egy új együttműködés alapja lehet.

Ehhez a biztató fináléhoz azonban el kell jutni.

A dráma a vonásokban van.

Vonások

1. Iszapos kút, senki nem iszik belőle. Elromlott, vén kúthoz madarak se jönnek.

A jósjel két dologra figyelmeztet.

Ami túlélte, ami idejét múlta, azt ott kell hagyni. Túl kell lépni gondon, bánaton, rossz tapasztalaton.

Élet és érték: egy. Ha egy ember elveszti értékeit, előbb-utóbb már nem él, csak vegetál; „élő víz” helyett mocsarat iszik, s magára marad. Egy kultúra akkor hal meg, ha kútja kiszárad.

Amikor a valódi érték nem érték többé, az élet megromlik, az ember magára marad.

Ismeijük jól ezt az állapotot. Úgy hívjuk: értékválság s magányosság. Keresd a tiszta forrást!

2. A kút nyílásánál halat (fu) fog az ember. Korsója eltörik, s tartalma kifolyik.

„Ahol a kincsetek van, ott van a szívetek is.” Itt az értéktelenért fölázdozol a valódi értéket. Pénzért, sikerért, jólétért, haszonért, futó örömkért eladod a lelkedet.

Aki saját érdekei után rohan, elveszíti önmagát s az embereket is.

A jelkép egy „mázlis horgászt” ábrázol, aki az Örök Élet Vízében snecikre vadászik. (A „fu” egy édesvízi halacska, aki párjával úszkál, szerelmeskedik — valóban olyan, mint a sneci.)

Másokkal való kapcsolatodból is ellillan (ha volt egyáltalán) a valódi tartalom.

3. A kút tiszta, de nem isznak belőle. Szívem fáj, hiszen lehetne meríteni belőle! Ha az uralkodó elméje fényes lenne, együtt élvezhetnénk a kút vizének áldását.

Értékeidet nem ismerik föl. Pedig valódiak. Sötét korban az Uralkodó elméje is sötét: nem ismeri fel a különbséget áldás és átok között. Ilyenkor magára marad a tehetség, a jó szándék, bölcsesség, és a valódi szeretet is. Olyanok vannak hatalmon, akik számára mindez nem érték.

„Fényes korokban — mondja Hamvas — az ember tehetsége: a nép áldása. Sötét korban önmaga tragédiája.”

Vacak időkben vacak kell — az élet tiszta vizére senki sem tart igényt.

A szép, a nemes, a halhatatlan, az isteni: nem időszerű.

A vonás csak annyit mond: fáj a szíved ezért.

Nem ad tanácsot, mit tégy.

Egy vigasztalhat: az ostoba „uralkodók” jönnek-mennek, de a Kút marad.

A tiszta víz: örök érték.

Ha szeretsz valakit viszonzatlanul: szeresd tovább!

Ha jó vagy valakihez, viszonzatlanul: légy jó továbbra is!

Ha tehetséges vagy, s nem ismernek el: alkoss tovább!

(Ezt példázza Jézus élete is: Ő volt a „világosság, aki a sötétben fénylik, de a sötétség nem fogadta be”.)

A vonás **benső, lélektani üzenete** azonban más:

Lelkedben ostoba, rossz „király” uralkodik!

Nem tudsz benső értékeid szerint élni! Tudod a jót, mégis a rosszat cselekszed! Hiszel, de nem élsz hited szerint.

Valóban gyötrelmes, ha valaki **tudja, mi a valódi érték, s mégis hitvány életet él.**

Keresd meg valódi, fényes királyodat!

Csak akkor lesz tiéd a „fu” — az égi áldás s a szellemi Erő.

4. A kutat kijavítják. Hibátlan.

Most magadról van szó. Egyelőre ne a világgal törődj, csak magaddal. Biztató jövő áll előtted, de ehhez „rendbe kell hoznod” magad. Ez a benső fejlődés időszaka. Ne fájjon a szíved a késedelem miatt. Írd ki: „Átalakítás miatt: zárva!”

5. A kútban tiszta, hűvös, iható forrásvíz van.

Adj hálát Istennek mindazért, amit kapsz, s amivé sikerült lenned.

Hogy értékeidet becsülik-e, üdvödet elosztják-e, világosságod másoknak is fényt ad-e — más kérdés.

A sötétségnek oka van.

Örülj a fényednek. Alkalmas vagy arra, hogy használd, s hogy köves-
senek. Hogy „követőid” alkalmasak-e, legyen az ő gondjuk!

**6. A kútnak nincs teteje. Vize a peremén mindenkié. Magasztos üdv.
Nagy beteljesülés.**

Minden jó. Az élet forrása nyitott és mindenkié.

Ez a vonás azt is üzeni: mivel önmagunk hibáival szembesültünk,
megértővé váltunk másokkal szemben is. Ezért nagyobb bizalommal
közelednek hozzánk: senkit sem ítélnék el.

Jóban, rosszban testvérek vagyunk.

Jönnek a kúthoz.

Gyógyulásnak, megértésnek, beteljesedésnek, viszonzott érzéseknek
és jelentős felismeréseknek ideje közeleg.

Beteljesedést ígér.

MEGÚJULÁS (Forradalom)

(Képjel: Egy levedlett — lenyúzott — bőr képe.)

„Megújulás. Eljön a napod, s külső-belső egységbe kerülsz. Alapvető siker. Megszűnik a bánkódás.”

A kígyó megszabadul a bőréből.

A helyzet tarthatatlan.

Csakis a gyökeres változás, a megújulás segít.

Egy túlélte külső-belső helyzeten kell túljutnod. Valami, ami eddig védett s óvott, idejét múlttá vált — meg kell újulnod!

Mielőtt a nap a zenitre jut, külső sorsod, benső állapotoddal harmóniába kerül.

A megbánás s a gond szűnik (**hui vang**).

A jósjel azt üzeni: forradalom előtt állsz!

Az Igaz Ember az ilyen forradalmi, gyökeresen megújító életkorszakban fokozottan ügyel az időszerűségeire. Sem korán, sem későn nem cselekszik. Az idők jeleire figyel.

A jósjel bizik sikeredben.

Gondolatok

Megválni a régítől nehéz.

Amihez hozzászoktál, rád nőtt, mint a bőr, amely sokáig védett, de egy idő után már szorító bőrtönöddé vált.

Fájdalmas megválni tőle.

De alatta már érik az új.

Minden új először *belül* születik — új életciklus előtt állsz!

A megújuláshoz két dologra van szükség: tetterős lépésre - és óvatos kiváráásra.

Késni baj, de még nagyobb baj, túl korán indulni.

Jou fu. Egyrészt azt jelenti, hogy benső változás a a külsővel összhangba kerül. De azt is, hogy a megújulás folyamatát a szellemvilág segíti.

Ahogy születésekor az ember nincs magára hagyva, ahogy keltetésnél a tojásból kikelő új életet a tyúk melege érleli s vigyázza — úgy ügyelnek a láthatatlan világból ránk, különösen akkor, amikor „újjászületünk”.

A **Ko** két trigramból áll. **Tűz a Tó alatt.** Két összeférhetetlen elem,

együtt *forrásban lévő* állapotot jelöl. Ezt a jelet *forradalomnak* is nevezzük, a magyar szó nagyon is találó.

A jósjel vonásai ehhez a forradalomhoz adnak taktikát — megkülönböztetve a *lázás lázadást a forrás forradalmától*. „Formni” valami csak akkor tud, ha eléri a „forrpontját” — a *lázadáshoz elég a láz*: indulat, elkeseredés, bosszú, gyűlölet, vakmerőség, az „ebből elegendem van!” dühe.

Mindkettőnek lehet valódi oka, mindkettő szolgálhat igaz ügyet — a különbség ott van, hogy a *forradalom győz – a lázadás veszít!* Veszít azért, mert tettét elvakultan indítja, nem látja át az erők valódi természetét — főleg azt nem látja, hogy nem *kívül kell letépni, hanem belül kell megújulni!*

A forradalom lényege nem az, hogy a külső helyzet tarthatatlan, hanem az, hogy az Új készen áll a születésre.

A vedlés nem azt jelenti, hogy az állat valamit letép magáról — hanem azt, hogy alatta új bőr rejtőzik, mely ledobja a régit.

Az „Ebből nekem elegendem volt!” — a forradalomhoz kevés. Az is látnom kell, mit teremtek helyette.

Az igazi forradalom nem ismeri sem a türelmetlenséget, sem az erőszakot.

Csak a türelmet és erélyt.

Az igazi forradalmat *gondos benső-külső munka előzi meg*. Átgondoltság, nyugalom, hit — és főleg tévedhetetlen ítélet. Látó, tiszta szem — ez a Tűz pozitív tulajdonsága — és *Derű* — ez a *Tó* erénye.

Ven király szerint a *forradalom természetes állapot*. Minden állandóan újjászüli magát. Először mennyiségileg dúsul, tágul, növekszik, feszül — s aztán átsap egy másik, **minőségi** állapotba.

Ezt a természeti folyamatot azonban az ember ritkán tudja végrehajtani.

Az ember elodázhathatja vagy elhamarkodhatja a cselekvést.

Benne ragadhat a túlélésben, az erjedésben, a rohadásban vagy — ha nem lát tisztán — túl korán „letépi magáról régi bőrét”, de új nincs még helyette.

Amit elhagysz, az a múltad: a megszokások, jellemmé kövült érzések, vágyak, gondolkodásmódok. Nem szívesen válsz meg tőlük, mert hozzád nőttek. Úgy érzed: eltartanak, még ha rosszak is. Életösztönből is kapaszkodsz a régibe.

Ráadásul az emberek így szoktak meg.

Mit kezd véled az élettársad, ha „megújulsz”, holott ő a régihez szokott?

A megújulás nem magánakció, hanem mindig és kivétel nélkül közösségi cselekedet!

A lázadó csak a felforgatásig jut el: ki akar menekülni terhekké vált sorsából, s nem veszi figyelembe, hol tartanak mások az életükkel.

Sok válást, menekülést, emigrációt szült a lázadás szelleme — utólag derült ki, hogy a lázadó magával hurcolta összes „kiforratlan” problémáját!

A forradalmár-felelősséget érez az emberi közösségért, amelyben él.

S mivel az érzi az időszerűséget, tette, eredményes lesz.

Ami a legfontosabb: a megújulást először önmagán kezdi.

Új világot csakis új ember teremthet.

Ez az, amit az újkori történelmünk forradalmi rendre elmulasztottak.

Először magadat kell megváltoztatni — s csak utána a „rendszer”.

Ez vonatkozik az élethelyezeteinkre is.

Az nem „megújulás”, ha valaki átrendezi a bútorait a lakásában.

Sohasem a körülményeken kell kezdeni.

A megújulás először mindig benső lépés.

Isten felé.

A beteljesedés felé.

Szellemi értelemben ez a fejlődés útja.

Megújulni sokszor kell életünk során.

Benső késztetés ezt éppúgy elindíthatja, mint a külső körülmények kényszerítő ereje.

De tudd: a külső tükörcép. Hiába töröd össze, ha nem tetszik az arcod.

A jósjel radikális változtatást javasol — de „kínai” módon.

Azaz: bölcsen, megfontoltan, ihletetten, derűsen.

Vonások

1. Sárga tehénbőrbe csavarják.

Érlelődsz, s érlelődik a helyzet — mint magzat az anyaméhben.

A késztetés erős — de ne tégy semmit. Ne avatkozz semmibe! Egyetlen teendő: megérlelődni.

2. Saját napodon megújulás! Harcba szállni üdvös. Nincs hiba.

Elindulhat a forradalom. Az idők jeleiből láthatod. Éber tekinteted most nem a „lázadóé” — hanem a józan „forradalmaré”.

Tette alkalmas vagy. A helyzet is az.

3. Harcba szállni bajt hoz. Kitartani veszélyes. Ha az újjászületés már háromszor szóba került, elszánhatod magad, bizalmat kapsz.

Ne indulj még! Túlkapásokhoz vezethet, bizonytalan, éretlen s erőtlen tettekhez. A valódi elszánás se nem túl óvatos, se nem vakmerő.

Tisztábban kell látnod.

Háromszor is fontold meg, mielőtt lépnél.

Akkor megérsz a tetre. És mások is látják majd, hogy megértél rá.

Tetteid csak akkor lehetnek hatásosak, ha tisztán látod, mit tégy, s mik lesznek a következményei.

Vigyázz, mert amiről azt hiszed, hogy tisztánlátás; még nem igazán az.

Még el kell oszlatnod sokféle, önáltatásból fakadó téves ítéletet.

4. Szűnik a megbánás. Egység a világgal s a szellemvilággal. A megújulás sorsszerű! Az út nyitva áll!

A kétely eloszlik. Cselekedhetsz. Ez a nagy tett pillanata.

5. Az Igaz Ember úgy újul meg, mint a tigris! Támogatja a magasabb világ, még mielőtt jóslatot kérne.

Itt már az Igaz Ember lép, a „Főnök Fia”, aki jóslat nélkül is tudja, mi-tévő legyen. Amit tesz, egyetemesen is igaz.

Érzi, hogy az Egész vele van.

S ahogy vedlés után a tigris új bundáján megjelennek a csíkok — úgy bontakozik ki a Megújulás látható eredménye.

6. Az Igaz Ember úgy újul meg, mint egy leopárd. A kis ember, aki még nem nőtt fel, csak arcát változtatja. Továbbmenni: baj. Maradj a helyeden. Így az út nyitva áll.

A forradalom utáni állapot: a dolgok sohasem úgy sikerülnek, ahogy álmainkban éltek. Mi magunk sem változtunk annyira — környezetünk pedig nem cserélt lelket, csak alkalmazkodott az új körülményekhez.

Az Igaz Ember elfogadja a kompromisszumokat.

Továbbmenni már fanatizmus lenne, és bajhoz vezetne.

Minden alkotó csalódik művében — nem így képzelte.

El kell fogadnunk az emberi gyengeségeket.

Önmagunk gyengeségeit is!

Minden eredmény: részeredmény.

S az új magában rejtji már egy következő megújulás csíráit.

Megállni nagyobb művészet, mint elindulni.

Ez most a dolgod, és nem a csalódással foglalkozni.

ÁLDOZATI EDÉNY

(*Képjel: Szent áldozati edény képe*)

„Magasztos üdv. Siker” — mondja a vélemény. A Fa a Tűzben ég.

Minden áldás áldozatból születik. Az áldás az ég válasza az áldozatra. Ez a legősibb gondolat: a világ áldozatból született. Isteni áldozatból. Te is csak áldozatból születhetsz újjá. Mit kell föláldoznod?

Minden görcsöt, félelmet, önzést, régi megszokást, téveszmét, szorongást s azt a rögeszmét, hogy ami történik veled nem érted, de elledre van!

A **Ting** a kínai magaskultúra jelképe. Minden nagy család és dinasztia szent, ősi tárgya. Benne folytatták azt a csodálatos alkímiát, amely a földit égivé, az anyagit szellemivé, a barbárt kulturálttá, az embert istenivé tette.

Gyökerünk nem a földben, hanem az égben van. Valódi létélményünk nem a halál, hanem a halhatatlanság. Ma ezt kevesen értik, mert csak kevesekben ég az áldozati tűz, kevesen tudják, hogy ők maguk is szellemek, és hazájuk „nem e világból” való, s hogy az elsődleges cél nem a létfontartás eszeveszett küzdelme, nem a vágyak kielégítése — hanem a szellemi értékek megvalósítása.

A piramis tovább marad fenn, mint New York — mert akik építették, a halhatatlanság tudatában éltek, amíg New Yorkot az időpánik s az anyagba tapadt rögeszme rémült nagyravágyása szülte.

A **Ting** jelében benső éresem mesz át. A forradalmon már túl vagy, **most az újat kell megalapozni. A régiek minden fertőző emlékétől meg kell szabadulni!** Most kell odaadóvá válni, s ezért vigyázz: mi az az eszme, ki az az ember, s mi az a jövő, akinek, aminek odaadod magad. Dobd rá az áldozat tüzére mindazt, ami túlhaladott benned, ami csak visszatart, amit idáig értéknek véltél, holott nem az! Dobd rá az önzésedet. Már tudod: csakis olyasmért érdemes harcolni, amin áldás van.

Áldás pedig csak azon van, ami a Sorsod — s nincs azon, ami csupán az életed. Egy nehéz sors áldott lehet és boldog — egy könnyű élet boldogtalan, vacak és szorongással teli.

Most fölismerheted s megszilárdíthatod a sorsodat.

Gondolatok

A jel az ősi kínai jóga titkos elemét rejti magában, amelynek praxisa az agykontrollhoz hasonló.

A képzelet mágiája eltávolítja a méltatlant — s ugyanakkor imaginálja a méltó, tiszta jövődőt. A jelképek, archetípusok hatalma óriási! A Tingben elég a méltatlan, és megjelenik benne az új, a méltó. Aki ezt önös célra használja, súlyos karmát vonz magához.

A **megújulás mágiája** akkor üdvös, ha a vállalt sors irányába működik.

Ez egyébként minden igaz vallás, művészet s kultúra alapja.

Az igazi kultúra az embert szellemivé teszi, az égi származás emlékét ébren tartja benne — az álkultúra az ember isteni származásáról nem tud, vagy lehazudja. Az *álkultúra nem csak istentelen, embertelen is! Sátáni agykontroll, amely a halál és a mulandó rögeszmék szolgálatában áll.*

A Ting jelében minőségi változás történik.

Itt tudod átminősíteni gondolataidat, érzéseidet, emberi viszonyaidat.

Ezután már könnyebben elfogadod azt, ami sorsod, még akkor is, ha nehéz — s értékesebbnek tartod életedet, amelynek áldását már megtapasztalod.

Az áldozati edényben a nyers megfő, s lesz belőle kifinomult táplálék.

Az üzenet: élj fölfelé!

A láthatatlan világ segít.

Vonások

1. Áldozati edény felfordult lábakkal. Előnyös a maradékot eltávolítani. Vedd el ágyasodat, ha fiút szül. Hibátlan.

Szabadulj meg minden rossz emléktől, negatív érzéstől, gondolattól!

Ne minősítsd se önmagad, se az embereket. Tiszta lappal indulni azt jelenti, hogy az is sikerülhet, ami eddig soha. Régi reflexek, szokások, félelmek és akadályok terhét ne vidd magaddal. Ami eddig gondot okozott — most áldást hozhat. Amit eddig talán méltatlannak véltél, az rejtette sorsod ajándékát. Új korszak hajnala ébreszt — ne vidd át nyomasztó álmaidat.

2. Az áldozati edény teli van értékkel. Társaimat ellenséges gondolatok gyötrik — de ez nem ér el hozzám. Üdv.

A kicsik a nagyot gyűlölik, mert akaratlanul is saját kicsinységükre figyelmezteti őket. Az üdvös tett a világban ellenséges érzéseket vált ki.

Irigységet, rosszakaratot, megvetést. Aki fölfelé kezd élni, azt le akar-

ják húzni. Ne engedd magadhoz a mérgezett nyilakat. Szókratész azt mondta: „Megölhetnek — de ártani nem tudnak nekem.” Akinek edénye „teli” van, nem csak a külvilágtól, saját benső hangjaitól is meg kell óvnia magát.

Hítetlenségtől, félelemtől, negatív gondolataitól. Tudd, hogy sötét-ség a fényt nem óhajtja befogadni. De azt is, hogy nem tudja legyőzni!

3. Az áldozati edény fogantyúja elváltozott. A tett akadályozott. Megbánás. Végül üdv.

Az új már készen van, de nincs igény rá. Új értékek elismeréséhez új idő kell. Meg kell érni rá. Ne aggasszon, hogy kincseiddel egyedül maradsz. Érik az idő. Az áldozat önmagában hordja jutalmát. „Emberek-től dicsőséget nem veszek!” — mondta Jézus. Gazdag lelkű emberek magányosak a világban — s társuk a magasrendű szellemvilág. Elismerést mindenki csakis lelke legmélyéről kaphat — vagy ami ugyanaz: Istentől.

Hétköznapi értelemben arra biztat ez a vonás, hogy ne aggasszanak a kezdeti kudarcok. Az áldásos „eső” késik — de jön.

4. Az áldozati edénynek lába eltörik. A herceg étele kiloccsan. Mindenkit bemocskol. Baj.

Ne kövesd ezt az utat! A nagyravágyó súlyos kárt okoz önmagának s környezetének. A hamis „áldozat” azt jelenti, hogy saját egódat túlhizlaltad, s ez bukáshoz vezet. Szerény, valódi hittel teli ember körül az élet megszépül, megnemesedik. A törtető önmagának is hazudja a „hitét”, s bemocskolja az életet. Tarts alapos önvizsgálatot.

5. Az áldozati edénynek sárga aranyfogantyúja van. Szilárd hittel cselekedni üdvös.

Most belülről cselekedhetsz. Szívedből, lelked közepéből. Légy kitartó. Most a sorsodat csinálod, s rád találnak azok, akik ebben segítenek.

6. Az áldozati edény fogantyúja nefrit. Nagy üdv. Minden előmozdító.

Új világ születése. Az új értékek működni kezdenek. Most élheted át a bölcs boldogságát, szelíd erejét: nem függsz a külső körülményektől. Lent és fönt, szerencse, balszerencse, öröm, bánat, siker, bukás: jönnek-mennek. A bölcs boldogsága senkitől sem függ! Az élet nehézségein győztes mosollyal vándorol keresztül.

GERJESZTŐ (Megrendítő)

(Képjel: Égből zuhogó eső — s egy áldott állapotát rejtő nő képe. Ma ez a képjel „időt” jelent — az ősi világban „megrendülést”.)

A jósjel szavai még: mennydörgés, megrázkódtatás, „sokkhatás” termékeny inspiráció. Minden újjászületés **hírnöke a megrendülés**. A dermedésből, a halálból ébredő új élet először riadalmat kelt. A tavaszünnepe villámlással, dörgéssel kezdődik. Az isteni — ha belép a sorsba — először ijedséget szül. Saul ájultan leesett lováról, amikor Krisztussal találkozott — s csak később ébredt föl, mint egy ÚJ EMBER, Pál.

Minden újjászületésnek két fázisa van: egy megrázkódtató, félelmetes, riasztó szakasz — amikor a régi eresztékei hirtelen megrepednek és semmivé válnak — s egy örömteli, felemelő fázisa, amikor az új színre lép.

Minden művész tudja, hogy igazi értékhez csakis **megrendülés** útján lehet jutni.

És minden hívő ember tudja, hogy az istenivel való találkozást megelőzi az **istenfélelem** — ilyenkor valami túl fényes, túl hatalmas lép az életünkbe, amelytől először megijedünk.

Halálból visszatért emberek mondják, hogy útjuk egy stációján megremültek a szeretet hirtelen felvillanó, vakító fényességétől. Szemünk homályhoz szokott. Félünk a szabadságtól.

A jósjel azt üzeni: ne félj a dörgéstől, válságtól, riasztó hírektől — mindez az új élet előhírnöke! Mai korunk teljes egészében a Csen jelben áll. Sok a válság, a földrengés, a riasztó hír — mindez nemcsak valaminek a vége, de egy új létciklus kezdete is.

Valaha a tavaszünnepe szertatásokkal köszöntötték.

Az áldozópap a színültig telt áldozati edényt olyan nyugalommal tartotta a magasba, hogy sem földrengés, sem vihar meg nem ijeshette — **egyetlen csepp sem csurgott ki belőle!**

Ez a **lélekjelenlét**, ez a nyugalom, ez a benső bizonyosság ennek a jósjelnek a kulcsa. Teremts szívedben békét! Nézd nyugodtan a vihart! Ne vedd át mások rezgéseit, s ne félj — az idő neked dolgozik.

Üdvös tett csakis nyugalomból születhet.

Most nagyon erős a késztetés: cselekedned kell.

Bensődből cselekedj. Célozz nyugodtan! Ne kapkodd el a lövést!

Lelked csendes középpontjából tudd azt, hogy kívül két állapoton mész át: egy megrázó, nyugtalanító és szorongást keltő — s egy derűs, örömteli, oldott fázison. Ezek az érzelmi kísérői egy új életkorszakodnak.

Baj, ha az első hangulati fázisban megrekedsz!

Aki nem fél, a vízen is járni tud.

Gondolatok

Amikor valami indul: megrázó. Felrázó.

Az új bömbölve születik. Ami félelmet kelt, az az induló Új.

Új terv, új vállalkozás, új életszakasz, új szemlélet.

Ami riasztó ebben a jósjelben, hogy roppant dinamikus.

És látszólag váratlan, mint a robbanás.

Az igazán nagy dolgok nem tudnak észrevétlenül belépni életünkbe.

Most energiák szabadulnak fel. Mozgásba lendülnek a dolgok.

Ebben a jósjelben éled át, hogy „*Sorsod kiált!*”

Ez a nagy élmények megrendítő hatása.

Vonások

1. Megrázkódtatás jön: jaj, jaj! Nevetés követi: ha, ha! Üdv!

Amitől félsz, az válik előnyödre. Az ember csak utólag tudja meg, mi jó neki. Ami megrendít — az hozza a szerencsédet.

Talán maga a megrendülés — végre tisztábban láttad önmagad.

2. Megrendüléssel jön a veszély (Li). Vagyonod elvész. Mássz föl a kilencedik dombra, ne fuss utána! Hét nap múlva megkapod.

A „veszély” (Li) itt „múltadból kísértő szellemet” jelent. Karmikus tartozást, feloldatlan félelmeket, komplexusokat, szorongató múltbeli élményeket, amelyek álmaidban visszajárnak, s jelenedet gyötrik.

A „Megrendülés” most elmosza mindezeket — de sok minden mást is, amit nagy veszteségként élsz meg. A „Kilencedik domb” olyan hely, ahonnan magadat és sorsodat végre felülről látod — s rájössz, hogy egy új ciklus születik benned s körülötted. Amit először bajnak ítéltél, az hozza az áldást,

3. A Megrázkódtatás újjászüli. Ez a tudat vezessen!

„Ha egy benső helyzetet nem tettünk tudatossá, kívül mint Sors jelenik meg” — mondta Jung.

Ez most tudatosul benned. S ez új távlatokat nyit előtted.

4. A megrázkódtatás felkavarja a mocsarat.

Nem látsz tisztán. Sok minden felszínre jön, de sem a megértésre, sem a cselekvésre nem alkalmas még az idő. Amíg nem látsz tisztán, amíg félelmek, ijedelmek, szorongások és negatív gondolatok urálnak: ne lépj! Az üdvöst tetthez lelki nyugalom kell. Erre törekedj.

Ne válj kicsinyes érzések rabjává.

5. Megrendülés, jön-megy a baj. Tedd, amit a Közép akar.

Építsd meg házadat, ha villámok csapkodnak körülötted, akkor is. Ne a nehézségekre — a szívedre figyelj, s nem ér veszteség. Ne légy körülményeid játékszere! Bensődet kövesd! Ennek a vonásnak a titkáról vall az az aikidó mester, akit nem lehet legyőzni akkor sem, ha nyolcan nyolc irányból támadnak rá. Azt mondja: ha figyelmem a Középen van, nem az időben élek. Ami kívül sorozatos, sokirányú baj, azt benső nyugalomom megállítja, és sorban mindenre és mindenkire válaszolok. Pánikban az események felgyorsulnak — nyugalomban lelassulnak. Nyugalomban egy zsonglőr tizenhat tányért tart pörgésben — pánikban egyet is leejt.

Légy nyugodt s tedd, amit akarsz! Ne foglalkozz a félelmeiddel, inkább a tennivalóidra figyelj!

6. Megrendülések egymás után. A látvány pánikot szül. Ha most lép: bajt hoz. De még nem érte el a baj a testét, csak a szomszédokét. Nem hiba. Társai megszólják.

A megrendülést mindenki másképp éli meg. Ilyenkor nincs egység, nem az önzés miatt, hanem mert nincs még egyforma jövőképek.

(Lásd János apokalipsziséét.) Mások pánikját ne vedd át, s ne igyekezz meggyőzni senkit. Rád, ha a Gerjesztő fölébreszt, más normák vonatkoznak már, mint amik szerint eddig éltél — ezért szólnak meg a többiek. „Idegen” lettél. Új élet gyakran új közösséget is jelent. Másokkal való új társulást, amelybe a régiből csak a véled egyívásúak kerülhetnek át.

Aki más sorsából tanul, saját válságait könnyebben megoldja.

Ez a vonás a ma élőknek nyújt tanácsot: ne vedd át mások rögeszméit, félelmét, negatív gondolatait! Ne vedd át mindazok érzéseit, akik belefagytak a jelenbe! **A társadalom ma beteg, ne alkalmazkodj hozzá, mert megbetegít.** Ne törődj a rágalmakkal, ha megvetnek, lebecsülnek, vagy csodabogárnak néznek — járj a saját utadon. Ugyanakkor tudd, hogy te sem látsz még tisztán — nem különb vagy, csak más. Félelemből, bizonytalanságból ne cselekedj. Várd meg a fényt.

NYUGALOM (Hegy)

(Képjel: Valakinek a szeme visszanéz, hogy mi vezetett a jelenlegi helyzetig.)

Valaminek a **határához** érkezted.

Egy ciklus befejeződik; idáig tartott — innen már másik kör indul.

Ez most a **számvetés** ideje.

Most derül ki, mi az, ami álmaidból, vágyaidból, törekvéseidből valóra vált. Minden láthatatlan látható lesz s megszilárdul. Amivel szembe-szűlsz, az a **realitás**.

Számvetésre azért van szükség, mert életünk tételekből áll, s **ha nem tudatosítjuk** magunkban egyrészt azt, hogy itt most lezárult egy tétel s új van születőben, másrészt, hogy **mik voltak ennek a lecsengő tételnek a tanulságai, összes hibáinkat átvisszük az újba, s vég nélkül ismételtetjük.**

Az „ismétlés” alapvető gyarlóságunk, s a legtöbb bajt okozza.

Jó példák erre a sorozatos elválások, amikor valaki az egyetlen elhibázott párkapcsolatból is megtanulható tanulságot nem fogja föl, újra és újra házasodik s válik, ugyanúgy, ugyanazért — mert a hibás „vírust” hurcolja magával.

A számvetéshez nyugalom kell.

„Az Igaz Ember ilyenkor megvizsgálja a szívét, s nem hagyja el a helyét.”

A „ember, aki nem nőtt fel”, esztelenül rohan tovább.

A bölcs arra figyelmeztet, hogy a **Ken** jósjel csak kívül hordozza a Hegyek csöndes, mozdulatlan békéjét, belül ez nagyon is dinamikus és feszült állapot, s ezért nyugalmat sem életed eseményei, sem lelked tudattalan erői nem fogják megteremteni.

Ezt neked kell létrehoznod!

Az általunk teremtett nyugalmat úgy hívják: **meditáció**.

Nem a manapság divatos álomvilágba menekülő képzelgésre gondolkodok, hanem arra a magas fokú önismereti állapotról, amikor úgy nézel magadra s az életedre, mintha Isten szemével látnál. Tanúként, rálátva saját lényedre s tetteidre.

Erre van szükséged most: megállni és tiszta szemmel visszanézni — valaminek a végén, és valami éppen induló újnak a határán.

A Megítélés a meditáció lényegét fejezi ki:

„Hátát nyugalomban tartja.

Nem tapad személyes énjéhez.

Visszavonul benső udvarába, nem látja az embereit.

Nincs hiba.”

Kérdésedre az általános válasz: állj meg! Nyugtasd meg szívedet!

Vonulj „benső udvarodba”; most magad vagy önmagad dolga — senki más!

Ne engedd, hogy félelmed, szorongásod, vágyad, reményed, akaratod hajszoljon tovább!

A *Hegeđús a háztetőn* című műben, amikor a házasságszerző lihegve berobban, s újságolni kezdi a jó hírt, a bölcs megállítja, s azt mondja neki: „Először ülünk le!”

Ez ennek a jósjelnek a tanácsa.

Gondolatok

Se a jövőbe, se múltba ne kalandozz.

Légy itt és most!

Ne légy se csalódott, se reménykedő.

Ami lesz: nincs.

Ami volt: nincs.

Minden csak Van.

Az Örökkévalóság nem azt jelenti, hogy nagyon-nagyon hosszú idő, hanem azt, hogy nincs idő — csak szüntelen Jelen.

Ha egy pohár bort tartasz a kezekben, csak egy pohár bor van, s csak a kezed. Állókép. Máskor eliramlik ez a pillanat: most megáll, és megnézed alaposan. Mintha először látnád.

Mintha utoljára látnád.

Nézd magad a tükörben — ugyanígy.

Nézz körül az életedben — ugyanígy.

Nézd meg a kérdésedet — ugyanígy.

Nincs a világon nagyobb csoda, mint a realitás.

Ebből a józan, szilárd, vágyaktól mentes állapotból tudod megítélni, mitévő légy.

Ha most minden állni látszik: tekintsd áldásnak.

Ha mozog: állítsd le.

Ha nem tudod leállítani kívül, próbáld meg belül: „menet közben” is elérhető a benső nyugalom, bár rendkívül nehéz. („Meditációra legalkalmasabb hely: a piactér!” — mondta egy zen-mester.)

Ügyeidet most **stabilizálni** kell.

A helyzeted **magányos feladat**, nem közös.

Rajtad múlik.

Ezért is szükséges a megfontolás.

Harcművészetben olyan helyzetet teremts, amelyben *össze tudod szedni magad*. Ökölvívásban ilyen a „fogás”. Ebben egyébként pihenni is lehet. A Tai Csi Csuan is olyan taktikát javasol („*Vidd vissza a tigrist a hegyre*”), amely az ellenfelet *blokkolt* helyzetbe juttatja.

Az *erőgyűjtés, megpihenés* általános célja is lehet a **Ken** jelének.

Vonások

1. Lábaidban nyugalom. Nincs hiba. Folyamatosan előnyös.

Ha már egy indulat megszületett, egész eseményláncot húz magával. Itt még nem született meg! A fej és a szív tiszta. Látod, mi lenne, ha „indulnál”. De csak akkor indulj, ha jónak látod. Minden esemény belőlünk indul, még akkor is, ha egy külső kihívásra válaszolunk.

Ez a vonás arra tanít, hogy az igazi elindulás nem az első, hanem az első **előtti** lépés, amikor a lelkünk még nem indult el, még józan és dönteni tud, hogy mit tegyen. „Legyek indulatos? Guruljak dühbe? Hagyjam magamat megtermékenyíteni különféle tervektől, érzelmi és gondolati csiráktól?” A megfontolt ember mindig a legjobbat lépi — az adott helyzet lehetőségein belül. Mint Horatio a *Hamletben*: „...fel nem indul, ha nagy oka nincs.” Később már csak elfojtani lehet a fellobbant tüzeket, s keservesen elvetélni a rosszul sikerült ügyeket... Itt még szabad vagy. Még józan szemmel látod, minek adod oda magad.

Bízz abban, hogy jól látod.

2. Lábszárjai nyugalomban. Nem tudja megmenteni követőjét. Szíve nem vidám.

Kétely, félelem és hitetlenség megtorpanásra készítetnek. Menet közben bukkantak fel — amikor elindultál, még hallgattak benned. Ilyen pillanatokban az ember egójához menekül, hogy konok, erőszakos módon „kézbe vegye” a sorsát.

Nem vezet jóra.

Kövessd csak odaadóan az utadat! — ez az egyik tanács.

A másik, hogy bizony fájdalmas, ha mások nem hagynak magukon segíteni. Tudomásul kell venni, hogy mindenkit csak a saját tapasztalata érlel — s az is ritkán.

3. Erőltetett nyugalom csípőtájon. Veszély. A szívet fojtogatja (hszün).

Az első vonalnál még dönthetél: tüzet gyújts-e vagy sem. Itt már nagy lánggal lobog, s megpróbálsz elfojtani. Semmilyen **elfojtás** nem helyes! A „fojtogatás” (**hszün**) szó „füstöt” is jelent; a múlt kiéletlen vágyainak s teljesületlen reményeinek füstje fojtogat. Nézd meg, vizsgálj meg, mitől „fulladozol” — s ha már látod, ne dugd el magadban újra, ne söpörd szőnyeg alá az üszkös parazsat, hanem szabadulj meg tőle.

A meditációt — mint a harmóniát — nem akarni kell, hanem **hagyni létrejönni**. Akár magadról, akár másokról van „sötét” gondolatod: engedd feljönni, pillants rá, de hagyd elmenni, s ne is nézz utána.

4. A test (személyiség) nyugalma. Nincs hiba.

Itt már lecsendesül a „szív”; kiéletlen vágyak, ambíciók, félelmek nem gyötörnek túlságosan. Az ego még nem adta föl, de most végre nem szól bele a játszamába. Végre látod, hogy ami a tiéd, eléred, ami nem, azért nem érdemes gyötörni magad.

Ha megnyugszom, mintha másik ember lennék, s másik világot látnék magam körül — még az emberek is „mások” lesznek hirtelen. Ilyenkor mintha levennem az orromon felejtett, füstös szemüveget.

Amit ilyen szemlélettel teszel, nem bánod meg.

5. Az állkapocs nyugalma. Szavaidnak rendje van s így nem lesz okod megbánásra.

Sokszor megbánunk valamit, amit kimondunk. Ilyenkor döbbenünk rá, hogy nem vagyunk megfontoltak. Mit jelent itt a megfontolás?

Azt, hogy nyugalomból szólni. És nem benső zavarból, kételyből, szerepjátszásból. Szavainkkal nemcsak „kifejezünk” valamit, de teremtünk is. „A jó mondat — írja Hamvas Béla — olyan, mint egy eskü: nem lehet megváltoztatni.” A beszéd: mágia, s az ember minden kimondott szaváért felel. Figyeld, mit mondasz, s ki beszél belőled!

6. Nagylelkű nyugalom. Üdv!

Egyetlen igazi nyugalom van: amikor az ember belenyugszik sorsába. Nem lázad, sőt, rádöbben, hogy üdvét éli éppen; minden adomány.

Az érzelmi stabilitás és az elme nyugalma szétárad, és vonzza a jót. Nem akar már semmit, és ezért megkapja.

FOKOZATOS FEJLŐDÉS

(Képpel: Víz és vágás. Ez a Csian folyó szimbóluma: forrása a Csou-királyságból, Közép-Kína hegyei közül eredt, átvágta magát hatalmas térségeken, egyre duzzadt, szélesedett, végül beleömlött a tengerbe.)

Kérdésedre a válasz: „Halad, de jóval lassabban, mint ahogy szeretnéd! Két természeti hasonlat segít átélni a helyzetedet.

Az egyik, ahogy egy vékony erecske elindul, kanyarog, duzzad, erre-arra csörgedezik, magába gyűjt más vizeket, majd szétterjed, s hatalmas, hömpölygő folyammá válik.

A másik, a két **kua** hasonlata: egy Fa nő a Hegy tetején.

Mennyi idő kell hozzá! Ráadásul külső szem csak a lombjait látja, gyökereit nem! Pedig ez teszi a fát nagygyá, erőssé; hogy egyre mélyebben belenöveszti magát a föld sűrű, sötét rétegeibe!

Amit látni, az belülről és alulról növekszik.

Ami a növekedés folyamatát segíti, az a benső szilárdság. A bizonyosság: „Úgy lesz, ahogy megálmodtam!” Magasra nőni csakis rendíthetetlen alapokon lehet.

A másik lényeges dolog: külső alkalmazkodókészség.

Mit jelent ez?

Mindig a legkisebb ellenállást követni. Mindenhová belebújni, fogást keresni hajlékonyan, szívósan — szüntelenül alkalmazkodva a külső lehetőségekhez.

A növekedés küzdelem — de nem az a célja, hogy legyőzd a külvilágot, hanem hogy **kiteljesedj!**

A növekedés akadálya: a türelmetlenség.

Idővel a gyökérzet a sziklát is szétrepeszti, belefúrja lágy szálait a kemény kövekbe, de ha ezt a **lassú küzdelmet sietteted, akkor az egészből nem lesz semmi.**

Itt sejtes növekedésről van szó. Lépésről lépésre. Fokozatosan.

Van nap, amikor semmi sem történik. Van, amikor úgy tűnik, az egész visszafejlődik; a helyzet néha teljesen reménytelennek látszik.

Ebben a jósjelben tanulod meg, hogy sorsod nem egyenes vonalban, hanem cikcakkban halad. Ahol minden „cik” és minden „cakk” nem zsákutca, hanem az érlelődés kihagyhatatlan állomása! Ilyenkor elvesz-

ted a hitedet. Rohannál tovább. Valaki azt kiáltja benned: „Az egészből nem lesz semmi! Gyerünk tovább, nem szabad itt leragadni!” S utólag kiderül: amit mellékvágánynak hittél, haladásod döntő állomása volt!

Nietzsche azt mondta: „Akarni = egy akaratot sokáig akarni.”

A Csien jósjel mélyebb értelme önmagad és mások lényének fejlesztését látja itt: „Az Igaz Ember szilárdan őrzi erkölcsi s szellemi erejét, hogy fejlessze a közönségeset.”

Bármit kérdeztél, a válaszban nemcsak a távoli beteljesülés lehetősége rejlik, de az is, hogy **hozzá kell nőned a feladathoz.**

Éretlen vagy még, hogy most, azonnal megkapd.

Gondolatok

Türelem.

„Ne aggodalmaskodj a holnap felől!”

Maradandó értékek lassan gyűlnek össze.

Ne akard erőszakosan kézbe venni sorsod irányítását, mert megzavarod az érés folyamatát!

A korai, hirtelen siker összenyomhatja az embert, mert belül nem nőtt. hozzá. A lélek számára nincs nagyobb próbatétel — és nyomorúság! —, mint amikor nagy gazdagság, nagy siker vagy nagy hatalom váratlanul tör rá.

Külső szem ebből csak annyit lát, hogy a váratlan teher alatt eltorzul a jellem, megcsúnyul az ember — vagy ahogy manapság mondják: „meghülyül”.

Ha belenézel egy ilyen hirtelen túlnyomástól felpuffedt emberbe, látod, hogy a lelke mélyén egy pillanatig sem hiszi, hogy **mindez az övé!** Mintha lopta volna. Van egy rejtett érzése: bármikor jöhetnek s elvehetik tőle, mert nem az övé.

Csak zsebre vágta.

Ezt a nyugtalan mohóságot érzed modern életünk minden percében: rohanunk, nem azért, hogy valahová elérjünk — mert cél már nincsen előttünk, a Vaskor embere nem tudja, mi az a „boldog beteljesülés” —; azért rohanunk, mert tudjuk, hogy egész civilizációnk roppant ingatag és nem tart már sokáig.

„Felgyorsult életünk” mélylélektani oka a **rossz lelkiismeret.**

Kifosztjuk egymást, a világot — s tudjuk, hogy sietni kell, mert pár nap a világ, és visszakövetelnek mindent!

A valódi beteljesüléshez **tartós alapokra** van szükség.

A jósjel a beteljesülést a férjhez menő lánnyal szimbolizálja.

Az egyes vonásokban pedig azt írja le, hogy a vadlúd milyen sorsszerű stációkon jut át, amíg eléri a párját.

Röptével érzékelteti az érlelődés, az alkalmassá válás lassú folyamatát.

A „vadlúd” itt hófehér Lélek-madarat jelentett valaha, melynek célja, hogy egyre tökéletesebb, szellemibb legyen.

Erről a vadlúdról azt tartották, hogy egyetlen, igazi társa van.

Ha elveszíti, többé nem párosodik már.

Ez azt jelenti, hogy kérdésed mögött nem futó vágy, hanem valódi beteljesülés óhaja rejlik.

Olyasmi, amit föl kell nevelned magadban, mert sorszerű.

Dolgozz magadon türelmesen, hogy amit vársz, azt megérdemeld!

És másokat se siettes!

Vonások

1. A vadlúd a part felé húz. A fiatal fiú nehézséggel találkozik. Csak szóbeszéd. Nincs hiba.

A „lélekmadár” elindult, de céljától még messze van.

Haladj, türelmesen. Ne zavarjon sem mások véleménye, sem az, hogy egyedül haladsz. Az idő neked dolgozik.

(Negatív gondolataidat küzd le magadban!)

2. A vadlúd lassan a sziklákhöz húz. Eszik, iszik s ünnepel, ünnepel! Üdv.

A „lélekmadár” eléri első, átmeneti sikerét. S ez örömmel tölti el! Tudj örülni a kis sikereknek! Ne azt nézd, milyen messze vagy még, hanem azt is, ahová már elértél! Ez is szép. Ugyanakkor tudd: tovább kell menni! Ha magadat neveled, tudnod kell a helyes arányt öndicséret s önbírálat, elégedettség s elégedetlenség között. Örömtelenül nem lehet fejlődni, de az örömbé beleveszni sem szabad. Vidáman, tovább!

3. A vadlúd lassan a fennsíkra húz. A férfi elvétí útját, s nem tér vissza. Az asszony terhes, de nem szül. Baj! Kívánatos: rablók ellen védekezni.

Fejlődésünk során gyakran száraz „fennsíkra” jutunk. Nem ide vágytunk, nem ezt akartuk. De ne tévedj: ez nem az Út vége.

Csak egy állomás. Sikertelen helyzetben az első teendő: megvizsgálni az útirányt. A második teendő: nem továbbmenni, ha az irány hibás. Harmadik teendő: védekezni minden gyengítő, bénító gondolat ellen. Ne engedd, hogy „elrabolják” erődöt! Kudarcok és próbatételek erősí-

tik az igazi hitet! A vonás szembesít a magasztos céllal és a nagyravágyás döntő különbségével. Ilyen értelemben még arra is figyelmeztethet, hogy törtető céljaidat eléred ugyan — de valódi lényed ezt nagyon megszenvedi. A *Ji-king* az üres „karriert” **bajnak** minősíti. Üres karrier az, amikor az ego eladja a halhatatlan Lelket harminc ezüstpénzért.

4. A vadlúd lassan a fákhöz vonul. Talán egy üres ágra lel. Nem hiba.

A Nagy Úton pihenő. A legjobb erre gondolni, és elfogadni a helyzetet elégedetten, hálásan — bármilyen is. Örülj annak, ami van — akkor is, ha csak egy üres ág.

5. A vadlúd lassan egy dombra száll. Az asszony három évig nem esik teherbe. De végül semmi sem tudja legyőzni! Siker!

Utolsó próbatétel a beteljesedés előtt. A fejlődés utolsó stádiuma a legbiztatóbb — s ugyanakkor mégis nehéz, hogy **várni kell rá**.

A „három év” hosszabb időt jelent. Főleg annak, aki türelmetlen.

A próbatétel — mint a népmesékben — lehet külső akadály is: lényegében arról szól, hogy minden igazit akkor kapunk meg, amikor **alkalmassá válunk rá**.

6. A vadlúd az égre száll. Hulló tollait szent rítushoz használják. Üdv!

Beteljesülés. Magas eszmény elérése. A „toll” és „rítus” ősi sáman szertartásra utal. A „ji” nemcsak ritust, de „eredetet” „ősenergiát”, alapvető „jót” jelent.

Itt nem csupán egy cél eléréséről, de a sors beteljesüléséről van szó. Nincs földi és égi cél. Minden célunk: égi cél! A fejlődés „lent” indul, de „fönt” végződik. Itt tehát nem világi „sikerről” van szó, hanem szellemi dicsőségről. Lehet, hogy manapság ezt nem is látja a világ. Csak Isten látja, hogy teljesítetted, amit vállaltál. Ha kérdésed szívedből eredt — bármilyen, látszólag jelentéktelen ügyről van szó —, a válasz: dicséret. Üdv!

FÉRJHEZ MENŐ LÁNY

(Képjel: Lány és esküvői menet, amelyben a lány mint ágyas, mint „másodfeleség” érkezik meg.)

Alárendelt, kiszolgáltatott helyzetben vagy. **„A vállalkozások bajt hoznak, semmi sincs, ami előmozdító”** — mondja az Ítélet.

Ebbe a helyzetbe ugyanis vágyaid, ambícióid, illúzióid sodortak, s nem mérted fel sem mások benső szándékait, sem saját méltóságod valódi parancsszavát. Minden ábrándot kiábrándulás követ. S minden vágy beteljesülését csalódás. Tetteidet nem benső tisztánlátásod, hanem éned káprázatai irányították. A helyzetet most valahogy el kell viselned. A kínai hagyomány ezt az alárendelt, s néha bizony megalázó helyzetet az „ágyas” képpel ábrázolta. Nem főfeleség — csak szerető. Nincs méltósága, tekintélye, csak használják.

Sőt kihasználják.

Mit lehet tenni?

Túrni? Elmenekülni? Kitámadni és jogainkat követelni?

Passzívan túrni egy megalázó helyzetet nem üdvös.

Kibújni belőle nem lehet, mert ezt a helyzetet vágyad és sóvárgásod már megidézte.

Támadni és követelőzni pedig késő — ezt még azelőtt kellett volna, hogy gondolataid sorssá alakultak. Környezeted így vett meg, méltóság nélkül, s pontosan annyira értékel, amennyire magadat tartottad.

Senki sem hallgat rád.

Egyetlen, amit tehetsz, ha méltóságodat megőrzöd a méltatlan helyzetben. A Kui „megtérést”, „visszatérést” is jelent. Visszatérést önmagunkhoz. Ehhez először is fel kell ismerned a „nem tetszik” helyzetben saját vágyaid teremtő hatalmát. Nem mások a hibások, hanem te! Miatad nem sikerült, mert rosszul mérted föl magad s mások külső-benső helyzetét. Másodszor: vissza kell térned saját méltóságodhoz.

A jelnek nagy tanulsága: csakis az igazi Énem hangját kell követnem.

A szirénhangok félrevezetnek!

Gondolatok

Nem hallgatnak rád. Az események nélküled alakulnak, és nem olyan irányba, ami tetszik neked. Ami a képzeletedben szép volt, a valóságban sivár. Kiábrándító. Nehéz elfogadni, hogy mindezt te álmodtad — pedig ez az igazság. Most tanulod meg, mi a különbség a *képzelet* s a *káprázat* (illúzió) között. Mindkettőnek varázshatalma van: amit az ember képzelt vagy „káprázik”, az előbb-utóbb megvalósul. De amíg a *képzelet* előre látja nemcsak a fényes, de az árnyékos oldalát is, nemcsak a jót, de a vele járó rosszat is, addig a *káprázat* csakis a kedvezőt látja, az édes felszínt, s nem a keserű magot.

Ezért keserves a csalódás. Világodat vágyaid teremtik — a képzelet s a káprázat hatalmai. Ezentúl, ha vágyódsz, ne a káprázat, hanem a képzelet mágiájával élj: képzeld végig a beteljesülésnek nemcsak fényes, de árnyékos oldalait is! Ha gyerekre vágysz, ne csak a kisbabát lásd, de az életre szóló felelősséget is, ne csak a szülői örömet, de sorsterhet is. S ha másokkal képzelsz el közös terveket, ne vetítsd beléjük saját elképzeléseidet — figyeld inkább, hol tartanak, mit akarnak valóban önmagukkal s veled.

Mindennek ára van.

De a méltóságunk megfizethetetlen.

És az alázat nem azonos a megalázással.

A jézusi sorshelyzet tökéletes példája annak, hogyan őrzi meg valaki a méltóságát a lehető legméltatlanabb helyzetekben is.

A **Kui Mei** a méltóság visszaszerzésének taktikájáról szól.

És még valamiről.

A kínai bölcsek realisták. Azt mondják: „*a világ milliárdnyi lénye e jelenben születik*”.

Vagyis káprázatból! Illúzióból!

Valamennyien „szerelem-gyerekek” vagyunk!

Sebbnek képzelték minket, mint amilyenek lettünk.

De mégis: vagyunk.

A valóra válás mindig csalódással jár.

Mint az összes Jósajnál, itt is lényeges: kérdésed egy jövőbeli lépésedre vonatkozik-e, vagy benne vagy már a Jel erőtartományában.

Ha *még nem léptél*, figyelmeztet: nem a tisztánlátásod irányít!

Ha már *léptél*, taktikát kínál a helyzet szerény elviselésére és harmóniád visszaszerzésére.

Vonások

1. A házasodó lány mint mellékfeleség. Sánta, de járt tud. Fegyelemzett cselekvés üdvös.

A helyzet nem eszményi — de vállaltad. Előre tudtad, hogy nem az, mégis vállaltad. Ha szerényen elfogadod a másodhegedűs szerepét, biztonságban vagy. Sőt, kellő önfegyellemmel, mértéktartással még tetteid is eredményesek lehetnek. Nagy epizódszínészek vonása ez, akik többé-kevésbé számot vetettek azzal, hogy ez az igazi szerepkörük — a főhősöket mások játsszák.

A megalkuvás is üdvös lehet, ha tudatos, és ha a sors érdekében történik.

2. Egy félszemű, aki lát. Árnyékban maradni üdvös.

Az illúzió s a vágyvilág káprázatai elvakították az egyik szemedet.

De a másik: lát! Pontosan, hitelesen. Látja, hogy most semmit sem tehetsz, csak visszavonulhatsz saját bölcs középpontodba.

Ha idáig harcban álltál, most lépj hátra, bontakozz ki minden akcióból. Tisztázó magányra van szükséged.

3. A házasodó lány még várakozik. Ha nem ezt teszi, csak másodfeleség lehet.

Néha nem csupán vágyaink sodornak méltatlan helyzetbe, de türelmetlenségünk is. Miért sietsz? S amit tenni akarsz, összhangban van önbecsüléseddél? Vizsgáld meg alaposan a szívedet, a tervedet, a körülményeidet. S főleg azt az érzésedet, hogy „most jött el az ideje”. S ha úgy látod, a valódit sohasem kapod már meg — kell-e így egyáltalán? Kell-e így, a valódi töredéke, hamisítványa? Megéri-e az áldozatot: a megalkuvást, önbecsülésed elvesztését? A fejember azt mondja: nem! A szívember azt mondja: igen! A bölcs hallgat: rád bízva a döntést. Csak némasága súgja: várj!

4. A házasulandó lány halogatja az egybekelés időpontját. Ha késik is, kivárja a megfelelő idejét.

Minden jónak s üdvösnek megvan a maga ideje. Ki kell várni, amíg beérik. Az érlelődés ideje alatt te is beérsz, az események is. Megjön a tisztánlátásod, s mások is őszintébben mutatják meg valódi arcukat.

Ez az a pillanat, amikor a jó edző „időt kér”.

Sok mindenre rájöhetsz ezalatt. Például arra, hogy a „fát is a gyümölcsseiről ismerni meg”. De csak akkor, ha a gyümölcsök megérttek. Ilyen-

kor vagy azt mondod: nem erre vágytam! — vagy magától is az öledbe hullik, mert itt az ideje.

Amit **képzeltél**: teljesül, mert valóságos alapja van.

Amiről csak **képzelegtél**, nem teljesül, mert annak nincs valóságos alapja.

De az ilyesmiért nem is kár.

5. Ji császár férjhez adja a lányát. A hercegnő ruhái nem olyan díszesek, mint a szolgálólányokéi. A majdnem teli Hold üdvöt hoz.

Áldásos jövőt ígérő vonás. Történetileg egy nagy uralkodó dinasztia kezdetét írja le a fenti szöveg. A császár itt egy alárendeltjéhez adja a lányát, aki azonban méltósággal és szerényen vállalja helyzetét. Ezt a kapcsolatot nem káprázat, hanem józan belátás, s a benső értékek mindenekfelett való tisztelete szüli. A „majdnem teli Hold” a befogadó Jin diadala — a teli Hold már fogyni, sorvadni kezdene. Bármilyen történik velünk, nem az a lényeg, hogy alá- vagy fölérendelt helyzetbe kerülünk-e, hanem az, hogy lényünk centrumát megőrizzük. Az ezeréves Csu-dinasztia — Kína virágkora — született ebből a magatartásból. Az igazi díszet nem látja szem, mert belül van. Szellemi. Két erény uralja ezt a vonást: a szerény alázat s a bölcs előrelátás.

A beteljesülés azonban még nagyon messze van!

6. Az asszony kosara üres. A férfi birkát áldoz, de nem folyik vér. Semmi sem előnyös.

Üres színjáték az egész. Nem az a lényeg, mit teszel, hanem hogy milyen szívvel teszed. A külsőséges kapcsolat terméketlen. Nem él: ezt jelképezi a vértelen áldozat. Valóság és látszat között ugyanaz a különbség, mint a képzelet s képzelgés között. Ne építs látszatokra!

BŐSÉG

(Képjel: Bőségszaru: Csirázó magokkal csordultig telt edény, amelyet alulról tűz táplál.)

A beteljesülés, a tetőzés állapota. Napod delel, s ami érlelődött, most kibontakozik. Kulminál. „Ne légy szomorú! — mondja a bölcs. — Találd meg napodat lelked középpontjában!”

Az ember várakozó örömmel kíséri vágyának kibontakozását, de amikor beteljesül, mégis szomorúságot érez. Ennek több oka van. Először is tudja, a csúcs után már lefelé visz az út. Másodszor látja, hogy álmaihoz képest kevés a valóság! Álmaiban több volt, szebb, és örömtelibb. Most itt van — de nem elég!

Ez a jel a megvalósulás örömét s szomorúságát jelenti.

A **Feng** a Tűz és a Dörgés kuákból áll: egyetlen villámlásban ragyog föl hirtelen az élet: itt van, de mindjárt eltűnik!

Minden sikert a mulandóság és a hiábavalóság érzete kísér.

A bölcs a következő tanácsokat adja: ne tartsd meg magadnak, amit elértél. Innen kezdve ne fölfelé törj — hanem terjeszd ki eredményeidet, adj belőlük másoknak is!

Tudd, hogy a fejlődés spirálisan működik: egy kör most lezárul.

Egy reménységed valóra vált, vagy éppen beteljesül, egy karmacsíra megérett az aratásra — új életkör indul.

Nézz körül, vess számot mindazzal, amit nem láttál, mert rejtve volt még az időben: s menj tovább!

De fölfelé!

Minden spirálkör legyen tágabb, szellemibb!

Ne azt folytasd, amit eddig: csak a mókus forog a saját kerekében.

Lépj följebb! Álmodj többet! Új tervek, új társak, magasabb eszmék!

A régit lezárni csak úgy lehet, ha tiszta szemmel, a „közeppondból” nézed, s józan számvetést tartasz eredményeid fölött. S utána nézz tovább! Magasabbra! A bölcs tudja, hogy életünk szimfóniája sok tételből áll, s ezért nem esik kétségbe, ha az egyik tétel befejeződik.

Sőt, ha szépen játszott, még élvezi is.

Mai világunkban ide tartozik a nyugdíjba menetel lelki problémája is.

Az emberek nemigen tudnak új életet, új karmakört kezdeni.

Ez nem életkor, hanem éberség kérdése.

Csak a test útja véges.

A szellem útja: végtelen.

(Jól tudják ezt mindazok, akik bölcsen öregszenek.)

Gondolatok

Mindent akkor ítéld meg, ha valóvá válik. Ez a **Feng**. Amit hittél, reméltél, akartál: most itt van.

A hívóból előjött a fénykép, amelyre sok mindent ráexponáltál: most megnézheted, milyen.

„Ne légy szomorú!” — mondja a bölcs.

Miért lenne szomorú az ember, ha leszdedte a fájának termését?

Először is azért, mert tudja, hogy ezután már jön a lombhullás.

Másodszor, mert álmiaihoz képest mindig sanyarú a valóság.

Mert azt mondja magában: „Ennyi az egész?”

A bölcs számára ez a *józan ítélet pillanata*.

Minden ítéletet elsősorban önmagunk felett hozunk, s amikor valami sorsunkban beteljesül, nemcsak azt látjuk, amit tudatosan akartunk, de azt a sok mindent is, amit tudattalanul műveltünk közben: az elkészült képre rávarázsoltuk a gyengeségünket, ügyetlenségünket, gyávaságunkat is, azt is, hogy elkapkodtuk, elrontottuk, ostobák voltunk.

Ráadásul a kész képen ott a világ is, amelyben éltünk: sok ember élettervének kell egybeesnie ahhoz, hogy itt valami létrejöjjön. Az *ítélet* arról is szól, hogy mi az, amiről én, s mi az, amiről mások tehetnek. Az önismeret kulcskérdése ez: mennyi a világ hibája s mennyi a magamé.

Mindent a gyümölcseiről ismerni meg.

Tükörbe nézni mindig kockázatos dolog. Lelkében más képet őriz az ember magáról, mint ami kívülről látszik: arcunk olyan, mint az előhívott kép: minden rajta van. Az is, amit magunkban letagadtunk. Az is, amit az élet írt rá. Az ember életműve az arcára van írva.

Ahhoz, hogy egy magasabb spirálkörbe lépj, számot kell vetned a megélt kör hibáival, eredményeivel.

A jóval azért, hogy hited erősödjön.

A hibával azért, hogy ne vidd magaddal.

A **Feng** jelében vizsgázik a bennünk lakó, sorsteremtő Mágus.

Vonások

1. Találkozik rokon lelkű urával. Egy életcikluson át — hibátlan. Ha odamegy, megbecsülik.

Valaki segít s tanít. Egy „életciklus” lehet rövid vagy hosszú időperiódus, amíg a dolgok megérnek. Valamire kinyílsz, vagy mások kinyílnak előtted. A „megbecsülés” gyakran nem evilági elismerést, hanem szellemvilági dicséretet jelent. Ez a „jól van!” semmihez sem hasonlítható élménye.

2. Fügöny takarja a napot. Csak a sarkcsillag vezet. Továbbmenni kétélyt s gyűlöletet szül. Hit vezessen! S a szellemvilág segítsége. Üdvös.

Bár a dolgok nem alakulnak úgy, ahogy szeretnéd, ne veszítsd el a hitedet. A teljesülésnek vannak sötét fázásai, s az ellenerők oly nagyok lehetnek, hogy megrendül a hitünk. Pedig maga a hit az, ami teremt.

És a láthatatlan világ segítsége.

Nagy ambíciók elhomályosíthatják tisztánlátásodat.

Az „Én akarom!” gyümölcsei keserűek.

A hit gyümölcsei édesek.

3. Sötétség délben — napfogyatkozás. A szem káprázik. Jobb karja eltörik. Nem hibás.

Ez most nem a cselekvés pillanata. Várni kell, amíg eljön az ideje.

Úgy is magyarázzák: egy termékeny sokkos állapot ez; sok minden történik egyszerre, nem tudod még a helyére tenni. Akárhogy is: nem látsz még tisztán. Várj.

4. Fügöny takarja a napot. Sötétben látni a csillagot. Találkozik (rejtett) rokonlelkű urával. Üdvös cselekedni.

Még nem látsz tisztán, de múlik a sötétség. Lassan indulhatsz — külső-belső segítséget kapsz. Választ a „Hogyan tovább?” kérdésre. „Sötétség” a Bőség jelében éppúgy jelképezheti az oktalan csalódottságot, mint az elért eredményektől való megrészegedést. Esetleg belefáradást a küzdelmekbe. A „rokon lelkű úr” éppúgy jelenthet társat, bölcs tanácsadót, mint bensőnk tévedhetetlen hangját. „Rejtett” pedig azt jelenti, hogy amikor felbukkan életünkben, nem is sejtjük, hogy Ő az! Jelentéktelennek tűnik — mégis sokat ad.

5. Gyönyörű fény jön. Áldás. Megbecsülés. Siker.

Életed szép új fejezete következik. Amikor megszületik bennünk a

megismerés fénye, lényünk harmóniába kerül a teremtői akarattal. Ez másokat is vonz, egybeeséseket szül — az ilyen tetteken áldás van. Magánüdv nincs — csak közös.

6. Bőség a házában. Elfedi otthonát. Kiles az ajtón, de nem lát senkit. Magányos korszak. Baj!

Baj, ha az ember magának él. Baj, ha bármiről azt véli, az övé.

Baj, ha nem tudja eredményeit megosztani — baj, ha lelkét bezárja mások előtt, s még nagyobb baj, ha nem lát az égre és elfeledkezik szellemi hovatartozásáról.

Az anyagi szemlélet: a lélek rabsága.

ÁTUTAZÓ

(Képjel: Emberek egy zászló köré gyűltek)

Átmeneti helyzeted az utaséhoz, a vendégéhez hasonlatos. Nem ott-hon vagy, hanem idegenben, távol a gyökereidtől. Sikerre csak kicsiny és nem jelentős dolgokban számíthatsz — itt semmi sem a tiéd s „végleges” nem is lesz.

Jézus azt mondja: „Legyetek átmenők!”

Ezt az egész földi életre érti: éljétek meg, hogy itt vagytok, de ne tekintsetek ide ítéltnek magatokat. Itt minden elmúlik! Nem a „ti országok”.

A kínai íráskép arra int: az emberek jönnek-mennek, nem hozzájuk, hanem a „zászlóhoz”, a szellemi gyökérhez kell hűnek maradnod!

Ha elfogadod, hogy átutazó vagy, turista vagy vendég, helyzeted még kellemes is lehet. De mindig tudnod kell: ez nem a te világod, s az emberek idegenek. Mélyebb sorsod nincs velük.

A helyzet rendszerint nem tart sokáig.

Futó kaland is lehet tartalmas — de ha nem vagy elővigyázatos, elveszítheted a méltóságodat.

A kép futó Tűz a Hegyen: gyorsan tovaterjed. Találkozás és elválás: ez itt az életed. Ne nézd véglegesnek az átmenetit! Tudd: idegenekben vagy, s ezért légy az emberekkel óvatos, tapintatos. Válaszd meg, hol s kik között időzöl. **Tervezz rövid távra!**

Gondolatok

Ezt a jelet fura módon mindig akkor dobtam, amikor valóban utaztam.

Ez nem lényeges, csak jellemző a „külföldi” élményeimre.

A lényeges, hogy Isten jön-e velem.

Idegen világban az ember azonnal alkalmazkodni akar: otthont keres magának, letapad, megkísérel gyökeret verni — s közben megfedkezik valódi hazájáról: a szellemvilágról.

Szellemi embernek a földi világ sohasem lehet otthona! „A rókáknak van barlangjuk, az égi madaraknak fészük — de az ember fiának nincs hová lehajtani a fejét!”

Idegenségben csak akkor lehet tűrhetően, sőt viszonylag kellemesen élni, ha tudod, *hová tartozol*.

Igazi honvagy csak egy van: az Istenhez való vágyódás. Minden más vágy csak káprázat, a vándor önbecsapása. Sem család, sem ország, sem nép, sem barát, sem szerető nem végleges az Úton. Mélyebb kapcsolatot csak olyanokkal élhetsz meg, akik a *rokon lélek ismerős érzését* keltik benned. Ezek az érzések valódi hazád rejtjeles üzeneteit hozzák.

Most idegenben vagy.

Dolgod, örömed, munkád, sőt élvezeted is lehet itt — de nem tartós! S ha tartóssá akarod tenni, nagy hiba!

Követek élnek ezt: hazájukat képviselik egy idegen országban. Óvatosak. Jó emberismerők. Megválogatják mindennek a helyét s idejét. Kapcsolataik barátságosak — de nem mélyek s nem maradandóak. Helyzetüket világosan látják, de nem élezzik ki a konfliktusokat. A szó mélyebb értelmében: társtalanok.

E jelben tanulja meg az ember, hogy önmagában hízzon, saját fényében, mely mindenhol meleget ad. Ha ez az önfénye kialszik, megriad, mások függvényévé lesz, s a körülmények játékszerévé válik.

Sok idegen él a világban s kevés ismerős.

A **Lü** jósjel témái közé tartozik: a kaland, az új felfedezése, a hovatartozás érzése, az alkalmazkodás határai. A maradandó őrzése a mulandóságban. Vendégség. Gyors helyzetfelismerés.

A *Vándor* gyakori szereplője a meséknek.

Sorsa idegen földön, idegen szokások, törvények, s főleg idegen emberek között vezet át. Nem idevaló, nem ismeri az itt élők sorsát, lelkületét. Ezért ítéletei csakis futólagosak lehetnek. Nem tudja, milyen itt élni.

A kínai *Vándor* kedélyesebb, mint a magyar emigráns: nem veszi tragikusan otthontalanságát. Tudja, *hová tartozik* — saját szívéhez —, s ezért az egész földi életét többé-kevésbé az *Átutazó (Lü)* lelkületével éli meg.

A kulcsszó: Ne ragaszkodj semmihez!

Csak a „zászlóhoz”!

Vonások

1. Biztonságát elveszíti, közönséges helyzetbe keveredik, s balszerencsét vonz magához.

Nincs nagyobb baj, mintha valaki önmagáról megfeledkezik. Mikor azt képzelet, hogy nem Istentől, hanem a körülményektől függ. A külső

bajt gyakran azért idézzük magunkra — tudattalanul —, hogy Istenhez visszataláljunk.

2. Az átutazó egy nyugalmas fogadóra talál. Biztonságban van a tulajdona. Ifjú szolgálóra talál.

A jó vendégnek Isten ad átmeneti szállást. Ez biztonságot jelent s az értékek megóvását. Jó vendég az, aki nem felejt el, hogy minden, ami osztályrészéül jut: adomány.

3. Az átutazó fogadója leég. Elveszti ifjú szolgálóját. Baj!

Aki gögijében sajátjaként éli meg azt, amit adományként kapott, megbánt másokat, önmagát, s méltatlanná válik a helyzethez. Hála helyett jogokat követelni: súlyos tévedés!

4. Az átutazó megszáll a fogadóban. Fejszóját őrzi. Szíve nem vidám.

A szorongásnak két oka van. A kisebbik, hogy az ember nincs egészen tisztában a körülményeivel — okkal, s gyakran ok nélkül is veszélyt sejt.

A lényegesebb azonban, hogy Istenével a kapcsolata meglazul s biztonsága elvész. Nem hű a „zászlóhoz”. Az nem baj, ha valaki óvatos.

De az igen, ha fél. A szorongás nem egyéb, mint a hitetlenség lélektani tünete!

5. Lelő egy fácánt. Egyetlen nyíllövessel. Ez végül jó sorshoz juttatja.

Szép terved sikerül. Néha az ember idegenben is otthonra talál s beteljesítheti a sorsát. Némely kommentárok itt magas támogatókról beszélnek. Földi értelemben az embernek mindig ott van a sorsa, ahol élettervét megvalósíthatja. Ahol azzá válhat, akivé végső soron válnia kell.

6. A madár leégeti a fészket. Az átutazó először nevet, majd sír és panaszkodik. Könnyelműsége miatt tehenét elveszti. Baj.

Futó örömeikért nem szabad fölálodni az örökkévalóságot.

Néha azt mondjuk: „megfelekedtünk magunkról.”

Az ilyen önfelejtés nem veszélytelen. Mert közben tetteinknek következményei vannak. A tehen az alázat jelképe — a fészek a szellemházáé.

Ha éberséged elveszíted, pillanatnyi örömeért nagy árat fizetsz. Nem szabad a „zászlóról” megfeledkezni!

(A „könnyelműség” helyén a kínaiban itt a **Ji** szó áll. Ugyanaz, mint a *Ji-king* címében, ahol örökös **változást** jelent. Ez a vonás arra figyelmeztet, hogy minden változhat, csak a **hűség** nem. Aki jógázik, itt a „könnyelműség” helyett az elme „szétszórtságát” is értheti, a dekoncentráltaságból eredő karmikus következményeket.)

RÁHATÁS (Szél)

(Képjel: Dolgok valami alapon, bázison állnak, amely finoman, alulról „hat” rájuk.)

„Ráhatás. Kis dolgokban siker.

Kívánatos tudni célokat.

Kívánatos látni a Nagy Embert.”

Ez a jósjel kétféle hatásról szól.

Ahogy te hatsz a világra, s ahogy a világ hat rád.

Általában nem tudatosul bennünk, hogy „hatunk”, ahogy az sem, hogy mások „hatnak” ránk.

A hatás ugyanis az életben a legfinomabb, legészrevehetetlenebb erő — csak akkor ismerjük fel, ha már megnyilvánult.

Hatni úgy kell, mint a szél.

Nietzsche azt mondja: „Ha két kézzel megrázol egy fát, meg se moccan. De a szél, a láthatatlan szél, tövestől csavarhatja ki.”

Itt ilyen láthatatlan hatásról van szó. Érzéseink, gondolataink, vágyaink, lelki energiáink sugárzásáról. Ha ezek **egy irányba és sokáig hatnak, az ember szinte észrevétlenül befolyásolja környezetét, és előidézi a beteljesülést.**

A beteljesülés nem ebben a jelben történik. Itt még csak fűsz, mint a szél, finoman, áthatóan. Eloszlatod az ellenállást, észrevétlenül tereled, formálsz, változtatod a merevnek tűnő körülményeket.

A szél ereje nem nagy, csak akkor, ha sokáig, egy irányba fúj, s ha energiája összegződik.

Céljaidhoz így közelíts.

Nagy tethez gyenge vagy még — ne vidd döntésre a dolgokat.

Ne ütközz, inkább befolyásolj, hass, változtass, finoman tereld a folyamatokat. Beleérezéssel, alulról, a háttérből — „láthatatlanul”.

A legkisebb ellenállás irányába haladj!

Ne csatázz! Ne menj neki a falnak!

Kerüld ki, lépd át, hagyd ott az akadályt, és ne akard ledönteni.

Ne akarj gyors eredményt.

A szelíd erő azért hatásos, mert nem szül ellenállást, szinte észrevétlen, és ugyanakkor mindenhová elér; bebújik a sejtek közé, és finom sugallataival átrendezi a tudattalanunk világát is.

Ez a bölcsek ereje.

A szelídség ereje, amely tartós eredményeket szül.

Csak lassan. Nagyon lassan! Fokozatosan.

Gondolatok

A magyar „hat”, „hatás” szó a „Hatalom”-hoz vezet.

Olyan finom energiát jelent, mellyel az ember „hatalomhoz” juthat.

A hatalom nem egyéb, mint sok-sok összegeződött „hatás”.

Ez lehet roppant hitvány, aljas „hatás” is: tudják ezt jól mindazok, akik hatalomhoz akarnak jutni.

Ide tartozik minden szuggesztívó, hipnózis, propaganda, s ezért ebben a jósjelben meg kell kérdezned magad: „Milyen hatás alatt állok?”

Ez ugyanis nemcsak a tiszta bölcsek, de a sötét „Hatalmak” hatása is lehet.

Ne engedd magad befolyásolni!

Ebben a jósjelben kell szétválasztani a világos és sötét hatást.

Kulcsa pedig ez:

A világos hatás szabaddá tesz!

A sötét hatás rabszolgává!

A világos hatás isteni teremtménnyé tesz; erőssé, bátorrá, rendíthetetlen méltósággá...

A sötét hatás kiszolgáltatottá, gyengévé, függővé, senkivé...

Nem mentség, még a földi igazságszolgáltatás szerint sem, ha valaki „erős befolyásoltság” hatására cselekszik.

Ne hagyj magad még önmagadtól sem *befolyásolni!*

Bölcs emberrel, ha beszélsz: többnek érzed magad!

Jézus — Dávid királyt idézve — azt mondta az embereknek: — „*Istenek vagytok!*”

Ezt sugallja a jó tanács.

Kérdésedre a válasz: Hass! Szelíden, szívósan, türelmesen, hittel, érzéssel. Minden kis részlet fontos! A folyamat tisztít s megtisztít.

Szelídség azt jelenti, hogy értelen, erőszakmentes, odaadó, alkalmazkodó, a sors sodrásirányába simuló magatartás.

Vizsgáld meg minden „szelet”!

A jó szél hadd röpítsen!

Távolra!

Vonások

1. Haladás, visszavonulás. Egy harcos kitartása üdvös.

Határozatlan vagy. Előre vagy hátra? Kétség könnyen vezethet kétségbeeséshez. Ebben a vonásban az egész jósjelben jelzett hiba megnyilvánulhat: ez a gyengeség. Ilyenkor az ember bizonytalan.

Nem az iránnyal van a hiba, hanem az eltökéltségeddel! Rajta hát!

2. Behatás az ágy alatt. Sok sámán és a régi dolgokra emlékező kell. Eloszlik a zűrzavar. Üdv.

Tisztázni kell a dolgot! A rossz hatás részint a múltból, részint negatív szellemi hatásokból ered. El kell oszlatni! Be kell nézni az „ágy alá”, a tudattalan, rejtett helyekig. Benned vagy másokban titkolt vagy tudattalan ártó motívumok működnek. Napvilágra kell hozni, s eloszlik erejük.

3. Ismétlődő ráhatás. Megszégyenülés.

A tett halála az okoskodás.

Kétszer elég megfontolni valamit. Ha még utána sem cselekszel, az — ahogy manapság mondják — „bénázás”.

A vonás azt is üzenheti, hogy zavarodban erőszakosan lépsz. S ezzel csak növeled a zavart.

Mindkét magyarázat az akaraterő gyengeségére utal.

Inkább gyűjts erőt, mint hibázz!

4. A bánat elmúlik. Háromféle vadat ejt a mezőn.

Az út nyitva áll előtted. Kételyeid eloszlanak. Szellemi, lelki és fizikai síkon is eredményes lehetsz.

5. A kitartás üdvös. Szűnik a bánkódás. Semmi sincs, mi ne lenne kívánatos. Nem jó kezdet is végződhet jól. Mielőtt megérik: három nap, miután megérett: három nap.

Jobbra fordul minden. Akárhogy indult — a vége jó lehet. Légy megfontolt az átmeneti időszakban. Ne siess és ne siettess!

6. Ráhatás az ágy alatt. Szent fegyverét elveszti. Kitartás: baj.

Ne menj tovább! Nincs már kellő erőd. A túlzott szelídség már gyengeség. Ne kutass tovább, az idő most nem alkalmas rá. Ne áss tovább a rejtett okok után. Nem vezet sehová.

MÁSOKKAL MEGOSZTOTT ÖRÖM

(Képjel: Egy ember nyitott szája. Beszél, dalol. Lent lábak, fent kezek mintha táncolnának.)

Hogy éreztessem, milyen öröme gondol itt az ősi kínai ember: a képjel gyökere **beszédet** jelent. **Cserét, nyitottságot, adást-kapást, inspiráló gondolatok átadását, átvételét; nemcsak baráti együttlétek, de még a piactér derűjét is, ahol emberek vidáman adnak-vesznek.**

Boldogok lehetünk csukott szemmel, egyedül is.

De az örömet meg akarjuk osztani!

S ha ez sikerül, az emberek a hegyeket is megmozdítják, s ahogy a szöveg mondja: „Nem félnek még a haláltól sem!”

Ennek a jósjelnek témája: az öröm, a vidámság, a nyitottság, az, hogy másokkal együtt.

Add oda magad, és fogadd be az embereket!

Lépj ki magányod páncéljából, amelyet önérekből kovácsoltál magadra. Nyisd ki a szívedet, ne félj, hogy meglátnak. És tedd magad befogadóvá, hogy ne tartsanak tőled, de kedveljenek, és ki merjenek nyílni előtted.

Minden ember társas lény.

Magányba csak menekül.

Most ki kell lépni, oda kell menni, ki kell mondani, meg kell hallgatni, s élvezni kell azt, hogy „együtt”!

Ritka manapság az őszinte öröm — és ritka a jó együttlét.

Az ego rémuralmának idején szívünk nem vidám, másoktól tartunk, és a félelmünket megosztani nem lehet. Állandó önvédelemben élünk: vagy támadunk, vagy védekezünk. Az ego a másik embert nem társnak tartja, hanem ellenségnek.

Most végre ki lehet lépni ebből az ördögi körből.

Add át magad az osztáncnak! Ne félj!

A jósjel azért tanácsolja ezt, mert **belül erősnek lát!** Csakis a benső erőn és önbizalmon alapulhat az igazi vidámság.

Derűs csak erős ember lehet, aki senkitől sem fél. Az erő szabaddá és biztossá teszi. Végre megengedheti magának azt a luxust, hogy kívül viszont lágy és befogadó legyen! Ez tehát az **erős emberek derűje!** Nincs félnivalójuk! Sőt, maga az erő tudata is derűssé tesz. Ez még a fizikailag erős emberekre is vonatkozik!

Legtöbbet ők mosolyognak, és tapasztalatból tudom, hogy igen jó barátok s élvezik az együttlétet; ezt tapasztaltam birkózó, bokszoló barátaim között.

Sportbarátságok — hacsak későbbi karrier-csaták nem rontják el őket — egy életre szólnak. Enni-inni is együtt szeretnek az „öregfiúk”, gyakran halálukig.

Aki pedig szellemileg erős, egész közösségeket képes derúvel áthatni és lelkesíteni. Ez a szeretetre méltó jó színészek titka. Akik örömet és derút árasztanak.

A jekép azt mondja:

„Az Igaz Ember baráti társaival ismételten újra s újra megbeszéli dolgait.”

Mit jelent ez?

Hogy együtt örül velük.

Nemcsak „információt” cserélnek — hanem örömet is!

Úgy tesznek, mint a madarak: vidáman csiripelnek.

Az ilyen emberekre mondja a magyar, hogy „egyívású emberek”.

Ez azt jelenti, hogy közös az örömük.

És az örömet éppúgy gyakorolni kell, mint a táncot.

Ez az örömjoga.

Örömben ugyanis lelkünk legmélye rezdül. Mélyebb forrásból ered, mint a fogalmi gondolkodás. Isten is ezt érezte, amikor a világot megteremtette: azt kiáltotta a Biblia szerint: **„Tov!”**

A zsidók a mai napig is azt mondják: **Mázel tov!** A „tov” a szív örömét jelenti: Légy vidám, örömteli, boldog — jó élni!

A jósjel azt a feladatot adja neked, hogy nyílj ki végre az örömré!

Hagyd magad örülni!

De ugyanakkor légy éber: válaszd szét szíved örömét a hamis örömtől!

Ezt tanítják az egyes vonások.

A *Ji-king* azért szentkönyv, mert tudja, hogy az öröm végső soron érzület és lelkiállapot: könnyen eredhet nemcsak isteni, de csábító, sőtét forrásból is.

Mint a népmesékben: lehet a szabadság öröme, de lehet a Mézeskalács-ház megpillantásának csalóka öröme is.

Kérdésedre a jósjel azt üzeni: örömmel még a lehetetlen is sikerül!

Gondolatok

A jósjel arra biztat, hogy nyílj ki az emberek felé.

Ugyanakkor figyelmeztet, hogy ne válj függővé tőlük!

Ebben a látszólagos ellentmondásban nagy bölcsesség rejlik.

Örömet **adni** a legnagyobb öröm.

De ha attól függ az örömed, hogy mások adnak-e, a legnagyobb bajban leszel!

Hiába vagy társas lény: az öröm forrása benned van!

Ezért a valódi örömet nem lehet kívül hajszozni: szórakozásban, felszínes vidámságban, italban, méltatlan társaságban..., mert az nem valódi öröm.

A valódi örömben mindig ott van a szabadság illata. Az, hogy nincs halál. Ezért nevezték el Jézus üzenetét „Örömhírnék”.

Pedig Jézus emberi története tragikus.

Csak isteni története örömteli.

A **Tui** a művészet jele is.

A művészet örömből születik és örömet ad.

Amelyik nem ezt teszi, az nem művészet.

Füst Milán kimutatja, hogy amikor egy költő anyja haláláról énekel, szíve teli van örömmel, különben nem tudna énekelni.

Művészet akkor születik, amikor halál, gyász és sorscsapás örömbé csap át. Amíg ez nem történik meg, a költő csak annyit tud nyögni:

„Nagyon fáj, nem megy!”

Örülj az életnek, önfeledten, bölcsen.

Légy forrása és inspirálója mások örömének.

Örömmel minden sikerülhet.

Vonások

1. Békés öröm. Jó szerencse.

Ahogy mondják: „jól vagy magaddal”. Ez a megelégedettség öröme. Sem kétség, sem bizonytalanság nem zavarja meg. Mintha Isten tenyérére lennél. Tiszta, gyermeki jó érzés — ennek még akkor is varázshatalma van, ha a külső események nem adnának okot az öröme. Majd adnak! (Ilyenkor még ez sem fontos: aki „belül jól van magával”, annak a külső események másodlagosak.)

2. A nyitottság (fu) öröme. Üdv! Vége gondnak s bánatnak.

Ez a „fu” öröme. Őszinteséget is jelent, olyan állapotot, amikor az ember összhangba kerül a látható és láthatatlan világgal.

Ez az öröm a saját erő érzetén alapszik. Csak az erős mer nyitni, mert nincs félnivalója. Richard Wilhelm még azt is látja, hogy az ember itt különbséget tesz alacsony- és magasrendű öröm között. Azért van „vége a gondnak”, mert az öröm forrása nem a mulandóban van.

3. Kívülről jövő öröm. Baj!

A valódi öröm belülről jön. Ha kívül keresed, azt jelenti, hogy magadat nem talárod. Ismerős állapot: jól akarom érezni magam, s ezért ide-oda kóborolok, fecsegek, szórakozok, hogy benső nyugtalanságomtól megszabaduljak — de ez nem történik meg.

Rosszkedvünket megpróbáljuk „levezetni”, másoknak, mint a náthát, átadni; megpróbáljuk elnyomni, elfelejteni — minden hiába!

A forrás belül van. Ide kell eljutni.

4. Kiszámított öröm nem hoz nyugalmat. Szabadulj meg védőpáncéltól, és vidám leszel.

Védőpáncél az önvédelmi görcs. Az ego örökké kalkulál, fél, szorong, fél szemmel a hasznot lesi, mindenben hajt, mindenkiben ellenséget, árulót szimatol. Ide tartoznak „negatív” gondolataink.

Az egónak is vannak „örömei” — de ezek származásos örömök.

Futó diadalok, értéktelen dicséretetek, pénzért kapott „érzelmek”.

Az igazi öröm: **önfelelt öröm!**

Itt az alkalom: felejtsd el magad!

A bölcs e vonásban megoldható, kis diszharmóniát (betegséget) lát, amelyet „jó szerencse” követhet.

5. Nyitottság — egészen a lemeztelenedésig (pao). Veszély.

A vonáshoz kétféle tanács fűződik. Nem tudom, melyik a helyes.

Az első, hogy ne légy nyitott a sötéttel, a hízelgővel, a közönséggel, mert visszaél vele. Az ember örömeiben megfélemedezik az önvédelemről; örömünk közös ugyan — de nem mindenkivel.

Itt tehát arról a **bomlasztó veszélyről van szó, amely az értéket fenyegeti.**

A másik tanács gyökeres megújulást sugall. Azt mondja, ez nehéz és veszélyes — de üdvös. Meg kell végre szabadulnod múltad túlélt, nyomasztó emlékeitől — ezek állnak még örököd útjában. Tépd le magadról azt, ami már méltatlan hozzád!

A különbség a „pao” (lemeztelenedés) szó értelmezésén múlik.

(Ez egyébként a 23. jósjel neve is!)

6. Csábító öröm.

Ez a „közönséges ember” öröme. Hamvas Béla azt mondja:
„Szórakoztatással egész népeket lehet hülyévé tenni.” Van olyan öröm, ami az igazi helyett van. Ahogy a részegség is az igazi önfeledség helyett van. „Csábító öröm” lehet abban is, ha az ember hiúsága, nagyravágyása, sikervágya pillanatnyilag kielégül.

A Jóskönyv nem fűz hozzá kommentárt.

Talán azért, mert az ilyen „örömmel” önmagában nincs baj — csak akkor, ha az ember rabjává válik és hozzátapad.

Ha nem „azonosulok” vele, akár még örülhetek is neki.

FELOLDÁS (Újraegyesülés)

(Képjel: *Víz — és a jég feltörése, szétszórása*)

A jég feloldódik, a köd eloszlik, a túlhaladott struktúrák felbomlanak — leomlanak végre a szétválasztó falak.

Ide tartozik minden gátlásnak, előítéletnek, téveszmének, komplexusnak, görcsnek, megszokásnak; a test valamennyi leblokkolt életenergiájának és áramlásának, emberi kapcsolatokban pedig az elválasztó érzelmeknek, befagyott sorshelyzeteknek, elidegenedéseknek, félreértéseknek a **feloldása**.

Végső soron itt az ego páncéljáról van szó, amely nemcsak elválaszt, de véd is, s ezért a **felbomlás** egyszerre történhet „fölfelé” és „lefelé”: fölfelé a határtalan szellem, lefelé a kaotikus ösztönök felé.

Ezért írja a bölcs: **„Feloldódás. Siker. Templomához közeledik a király. Kívánatos átkelni a Nagy Vízen. Előnyös jósjel.”**

A jelképes magyarázat pedig így szól:

„Szél fú a víz fölött. Feloldódás. Az Ősi Királyok ilyenkor templomot emeltek, és áldozatot mutattak be az Istennek.”

Feloldódni fölfelé kell! A Szeretet felé! Az Egység felé! Az isteni teljesség felé! Valami magasabb eszmény felé, ami közös! Ha az ego páncélja szétomlik, és a tudat nem fölfelé tágul, de lefelé, olyan, mint a részség: a határait elveszített ember nem szárnyal, hanem a földre ül, és a kavargó ösztönvilág erői irányítják.

Végre eljött a pillanat! Ami gátolt s elválasztott most megszűnik — mert megszüntetheted. Egy ősi kommentár azt mondja, hogy amikor végre felolvad a jég, a víz alkalmassá válik a hajózásra: eljött a lehetőségek, a vállalkozások, a távoli célok elérésének az ideje.

Ilyenkor oldódik a szív keménysége, a sokat ismételt negatív gondolatok jellemé, életté fagyott rendszere (a régi megunt program), rádöbbsz arra, hogy **Istennek semmi sem lehetetlen!**

Kitágulnak a határaid.

Ehhez azonban ki kell bomlani az érzelmi gubancoknak, és negatív gondolataidat („nem sikerül”, „mindenből baj lesz”, „vesztes vagyok”, „senki sem szeret” stb.) el kell hogy fújja a szélvihar: hadd, menjenek — ne is nézz utánuk!

Ne azt keresd, ami másoktól elválaszt, hanem ami összeköt.

Ne csak azt, ami közel van, hanem azt is, ami távoli: nincs lehetetlen!

Gondolatok

Valami oldódik.

Benned?... Körülötted?...

Meglátjuk.

Segítsd ezt a folyamatot.

Góg, félelem, gátlás, előítélet, múltbeli — már-már ösztönné vált — tapasztalatok görcse, tévhit, önzés, rosszkedv, magány, kudarcélmény, hitetlenség: íme, néhány jégdarab, amelynek föl kell olvadni és folyóvá áradni!

Főleg az egoizmus.

A „jég” a szeretet hiánya.

„Jég” az a tévhit, hogy magam vagyok, nincs társam, nincs Istenem, nincs varázshatalmam sem.

Mi az, ami megfagyott benned, és aminek most föl kell oldódnia?

Mi az a ködfüggöny, aminek el kell oszlania?

Mondd ki — és gyózd le!

Taktikád nem lehet kemény, csakis lágy, mint a víz, és szelíd, mint a szél.

S persze nemcsak te oldódhatsz — világod is, amelyben élsz.

Tághat a horizontod.

Amikor a jégcsepp folyóvá olvad, a távoli tenger is az övé lesz..., mert egyé válik vele.

Minden egyesülést megelőz a feloldódás.

Ne félj a szabadságtól.

Vonások

1. Robogj lovaddal, segíteni. Erő s lelkesültség eredményt hoz.

Mielőtt még kérdésed tárgya „lefagyna”, mielőtt a csomó görcsössé válna, siess és oldd meg. Most még lehet. A tett időszerű.

De csakis az „éntelen”, erőszakmentes, szeretettel teli tett.

2. Feloldódás. Padját (támasztékát) elsodorja a víz. Múlik a gond és a bánat.

Régi megszokások nem segítenek, sőt akadályoznak már. Hadd menjen a régi, sodorja az oldódó jég „árvize” — nézz előre, a jövőd felé. Ez a jövő nem a „külön”, hanem az „együtt” története. Érik a reményed. Amikor valaki eldobja mankóját és járni kezd, újra szeretni kezdi az életét. Talán az embereket is.

3. Feloldja énjét. Nem bánja meg.

A cél távolibb és magasabb, mint egöd kicsinyes vágyai. Dobd félre önzésedet, szorongásaidat — szolgáld a többet, az istenit.

Ne nézd érdekeidet — légy „önfeledt”!

A jósjelnek ez a vonása azt sejteti, hogy van valami célod, amit csak úgy érthetsz el, ha éngörcsödöt föloldod.

Erdemes!

4. Eloldja magát csapatától (nyájától). Magasztos üdv! Eloldódik lent és fönt. Találkozás a hegy csúcsán. A vágyott hely nem rejthető el. (Ragyog, valóban!)

A vonásnak sokféle fordítása van.

Szerintem értelme ez: minden olyan közösség, amely nem szereteten alapul: mulandó. El is múlik. Érdekek, futó barátságok, pártszövetségek felbomlanak. De még népnek, fajnak, társadalomnak is csak akkor van maradandó, megtartó ereje, ha az **szeretet-közösség**.

Ha nem: „oldd el magad” tőle!

A „hegy”(csiu), ahol áldozatot mutattak be. Vagyis itt fent van a **valódi közösség centruma**.

„Nem rejthető el a hegyre épített város” — mondja Jézus.

Mindannyian többre vágyunk, mert többre születünk.

S ahogy növekszünk, új és új életkörbe lépünk.

A magasabbért mindig ott kell hagyni az alacsonyabbat.

Magasabb az, ami szellemibb.

Ahol szabadabb vagyok — ahol valódibb a szeretet.

Magasabb az, ahol sorsomhoz hűséges maradhatok.

Ahol azt élhetem, aki **valóban** vagyok!

Ahol ezt nem tehetem meg, azokhoz én nem tartozom!

5. Verejtékét ontva, nagy parancsot ad. Minden felbomlik (előnt az ár), csak a király trónusa szilárd. Nem hiba.

A krízis csúcsán kicsapódik a testből a gyógyító verejték. A vonás azt üzeni, hogy minden felbomlásban ott rejlik a **maradandó centrum, amely az új egységet (egészséget) megteremti**.

A régi múlóban, az új szerveződik — ezt az átmenetet csak szilárdan, éberén lehet lebonyolítani.

Te vagy a király.

Amikor átalakulóban van életed, kell egy szilárd középpont, ahonnan oldás-kötés történik.

6. Véré (csüe) ontja. Eltávozik, eltávolítja az ártalmast. Nem hiba.

Feloldani mindazt, ami bajt, fájdalmat, sérülést okozhat — ami „rossz vért szülhet”. Mint a többi vonás, ez sem csupán magunkra vonatkozik — azokat is óvni kell, akikkel sorsunk van.

A taktika lehet a görcs feloldása, távoltage, de az is, hogy az ember nem bocsátkozik felesleges harcba, otthagyja a terepet.

(A „csüe” vért, életerőt, pénzt, tulajdont is jelenthet. Li mester pedig úgy olvassa: „csü”, ami bánatot jelent. Ez esetben a vonás azt jelentheti: oszlik a bánat, múlik a szomorúság.)

Feloldozás, megbocsátás, sérelmek elfelejtése még gondolatban is — ez az, ami az embert szabaddá teszi!

„Bánat és sajtó seb legjobb ellenszere, **ha rá se gondolunk!**”

KORLÁTOZÁS (Mérésztétel)

(Képjel: A bambuszszálat tagoló merev „gyűrűk”)

Fel kell lépned magadban a „határtalanul” kavargó érzésekkel, vágyakkal, ködös álmokkal, félelmekkel vagy büntudattal szemben.

Az álmodozás: határtalan.

A képzelet: pontos és behatárolt.

Ezért az álmodozásból nem lesz semmi — de a képzeletnek megvalósító hatalma van (például agykontroll és számos terápiás eljárás).

Félelmeink határtalanok.

De ha **megfogalmazzuk, szavakkal kifejezzük, mitől is félünk valójában: a félelem elveszíti hatalmát.**

Lelkünkben sok minden „korlátlanul” kavargog — ez a jósjel arra biztat: fogalmazd meg, öntsd szavakba, mondd ki bátran. Abban a pillanatban, amikor egy démonnak nevet adsz: elveszti hatalmát.

Ha célotat pontosan megfogalmazod: eléred.

A folyót mederbe terelni és gátat szabni neki: ez ennek a jósjelnek a tanácsa. Nagy kultúrák szabályozott folyamok partján jöttek létre — a gáttalanul hömpölygő vizek árvízzel fenyegetnek.

A beosztás, az életrend, a gazdaságosság, a reális határok megteremtése, a napról napra való haladás, a józan mérték, az önfegyelem, a takarékosság mind ide tartozik.

A jósjel arra figyelmeztet, hogy **elúszhatsz** valamiben.

Valami ösztönös kavargást kell itt józan mederbe terelni — valami mértéktelent mértékre szabni.

„Korlátozás: siker.

Keserű (túltságba vitt) korlátozás káros.”

Ez a bölcs középút gondolata: a beosztás jó, a fősvényiség káros, az önfegyelem jó, az önkínzás káros, pontosan megfogalmazni a bajaimat jó, fecsegni róla: káros; dolgozni „pontosan és szépen, ahogy csillag megy az égen”, jó, robotolni káros.

A jósjel a **megvalósítás** kulcsát adja: légy reális! Csak az a terved valósul meg, amelyet helyes mértékkel, sok lemondással, önfegyelemmel, odaadó munkálkodással valósítasz meg.

Ami nem így készül, irreális álom marad csupán.

Isten is sejtenként, molekulánként építkezik, pedig Mindenható.

Csakis annyit követelj magadtól s másoktól, amennyi megvalósítható.

Ne légy „túl”!... Túl közvetlen, túl tartózkodó, túl költekező, túl szűkmarkú — építs hasznos gátakat, különben árvíz fenyeget.

(Egy ízben irracionális félelmeimre mutatott rá ez a jósjel. Három napon belül eloszlottak — mert eloszlattam. Megfogalmaztam, mitől félek valójában, és józan értelemmel gátat szabtam a félelmemnek. Ez roppant jó érzés volt: „árvíz” helyett termékeny folyóvá vált bennem valami.)

Gondolatok

Tudd, hogy mi tartozik rád és mi nem!

Ami rád tartozik: oldd meg — ami nem, arra mondd ki határozottan: **semmi közöm hozzá!**

A „Csie” azt mondja, hogy lelkünk elmondhatatlanul nagyobb, és öntudatlan része **kaotikusan működik**: minden külső hatást válogatás nélkül magába nyel, mint tenger a mérgező olajat; ráadásul formátlan vágyak, ambíciók, szorongások, keserűségek és félelmek úsznak benne, nem lehet tudni, mikor melyik érzés bukkan a felszínre. Vágyódunk a hegycsúcsra, tíz ösvény is fölvezet rá, de egyiken sem indulunk el. Egyszerre sok mindent szeretnénk, de semmit sem annyira, hogy akár csak egyért is megtennénk azt, ami erőnkéből telik.

„A Sas — mondja a bölcs — csak egyetlen bárányt választ ki a nyájból!”

Vagyis „korlátozza” határtalan mohóságát — de az az egy az övé lesz!

Mi pedig mindet szeretnénk, de egyik sem lesz a miénk!

Az „önismeret” lényegében azt jelenti, hogy az ember felismeri a „korlátait”. Tudja, mit várhat magától, mire képes — de azt meg is teszi, bármilyen lemondás árán is.

Önmagam túlbecsülése vagy lebecsülése azt jelenti, hogy semmi érdemlegeset nem fogok csinálni.

Az pedig még nagyobb hiba! Embertársainkat (barát, munkatárs, élettárs, üzlettárs, ellenség) **rosszul mérjük fel: alábecsüljük őket, vagy túlságosan sokat várunk el tőlük.**

Ebben a jelben **valóra válásról** van szó. Minden a „korlátozás” jelében jött létre: az évszakok, a napok, az órák... de mi magunk is sajátos jellemmel, testtel, sorssal születünk... minden ember *korlátok között élő* végtelenség... Csak a párának nincs határa: a földre mint kerek esőcsepp vagy kemény jégdarabka hull...

A Kabbala azt mondja: „Isten világokká korlátozta magát.”

Kérdésedre a jósjel azt javasolja: minden külső-belső káosz ellenszere: a korlátozás!

Az önfegyelem.

Az életrend. Mérséklet.

Amit jóban, rosszban követni kell.

A lelket ugyanúgy művelni kell, mint a földet — nem lehet magára hagyni. Ide tartozik minden vallásos aszkézis, önnevelés, edzés, jóga — az, hogy az ember határt szab: nem enged meg magának (és másoknak sem!) mindent.

A korlátozás a szellem uralma az anyag és az ösztönök felett.

Tudd, hol van felelősséged határa. Odáig mindent tegyél meg!

Onnan túl semmit!

Találd meg a mértéket.

S főleg azt: mi bánt.

Fogalmazd meg, hol van a szétsugárzó problémád góca!

Minél pontosabb a diagnózis, annál hatásosabb a gyógyítás.

Az emberiség nagy szellemiségei önmaguk legszigorúbb bírálói voltak.

De az önbírálatnak is korlátokat szabtak: ismerték a mértéket.

A kínai képjel azt üzeni, hogy a vékony bambusz erejét és magasságát a szálát elválasztó, „korlátozó” gyűrűknek köszönheti.

Általános élettapasztalat egyébként, ha valaki Önmagát nem korlátozza, az élet fogja korlátozni!

A teremtés rendje, hogy határt szab a káosznak.

Ha belülről nem sikerül, kívülről.

Vonások

1. Ha nem mégy ki benső szobád ajtaján: nem hiba.

A helyzet éretlen. Nagyok a külső akadályok — korai cselekedni még. Ilyenkor „belül” kell készülnünk. Titokban.

„Titok” itt azt jelenti, hogy ne engedd elszökni a gyülekező energiádat: érleld magadban.

2. Ha nem mégy udvarodon s kapudon kívül: baj!

Most viszont lépni kell. Előbb nem, később nem: MOST!

Eljött az ideje. Kétszer nem jön el. Itt a pillanat, amikor a benső korlátozás eredményét valóra válthatod.

Ez a vonás — mivel valami új kezdetét is jelölheti —, azt üzeni, hogy tettetted most nem a régi szokásrendszered irányítja.

Hasonló helyzetben például gátlásos voltál — most nem.

Harcművészek ezt úgy mondják: „A nagy akció pillanatában a jó harcos teljesen szabad!”

A korlátok csak a tettig vezetnek — a tett teljesen szabad!

3. Ha nem ismeresz korlátokat, okod lesz panaszra.

Amit belül nem oldunk meg, kívülről ránk zuhan. Így élünk manapság: nem tudunk magunkkal bánni. Vágyaink, érzéseink, szorongásaink, keserű gondolataink rabjai vagyunk. Képtelenek vagyunk összeszedni lelki erőnket, rendezni életünket, nevelni magunkat. Kicsúsztott kezünkől sorsunk irányítása. Ezért félünk és szorongunk, ezért rossz a közérzetünk.

„Sui csiu?” — kérdi a kínai.

„Ki a hibás ezért?”

Jó kérdés.

Ráadásul a „csiu” olyan embert jelent, aki más, mint aminek lennie kellene. Nem önmagát éli. Nem irányítja magát — egyszerűen: hibás.

4. Békés (nyugodt) korlátozás. Siker.

Ismered a mértéket. Annyit akarsz, amennyit lehet, azt teszed, amit körülményeid megengednek, és ezért nincs benned feszültség, elégedetlenség.

A bölcs számot vet a realitással — ezért tud nagy dolgokat véghezvinni.

5. Édes korlátozás üdvöt hoz. És megbecsülést.

Aki önmagán győzelmet arat: legyőzhetetlen.

„Édes” vagy boldog korlátozás az, ami Isten, az emberek és önmagam valódi szeretete miatt történik.

Édes korlátozás, amikor egy anya minden óráját föláldozza a kisgyermekéért.

Amikor a munka — bármilyen nehéz és fárasztó is — örömet okoz.

Igazi jógi élvezi a jogát. Igazi pap élvezi Isten szolgálatát. Igazi tudós, művész élvezi az egész életén át tartó munkálkodást.

Itt persze különös „élvezetről” van szó.

A mágus titkos örömről, aki tudja, **ahhoz, hogy másokon és a világon változtasson, először önmagán kell változtatni. S ezt — bármilyen nehéz is — örömmel teszi.**

Az ilyen embert megbecsülik.

Még ma, a hitványság korában is.

Ha ritkán s távol a hírnév fényétől, de ma is vannak még példaképek.

Nemcsak sokra becsülöm, de nagy hatással is van rám egy olyan

ember, aki nem engem akar erőszakkal megváltani, hanem önmagán dolgozik, és akaratlanul belevon saját szerény és nagy munkával megte-remtett személyiségének sugárzó erőterébe.

Egy jó cipésmestert is becsülnek az inasai.

Sok munka, lemondás és „korlátozás” van a munkája színvonala mögött.

Azzal hat és tanít, hogy önmagát megtanította... Sőt hogy most is folyamatosan tanulja még a mesterségét.

Ez a vonás azt mondja, hogy az önmagunkon való munkálkodás örömteli külső-belső eredményt hoz.

6. Keserű korlátozás. Ha folytatod: baj. Múlik a bánkódás.

Csak az a „korlátozás” (életrend, fegyelem) üdvös, mely a szabadság jegyében áll.

Amit kényszerből csinálunk: bajt szül.

Akár magunkat, akár másokat kényszerítünk valamire, kárt okoz.

Az igazi fegyelem naggyá és erőssé tesz — az erőszakos kényszer megnyomorít és lázadást szül.

Buddha akkor érte el a megvilágosodást, amikor a túl szigorú aszkézist abbahagyta.

A jósjel azt tanácsolja: lazíts.

Jó edzők tudják, a verseny előtti napon már nem kemény edzésre, de lazaságra, derűre van szüksége a versenyzőknek.

Ne légy túl szigorú sem magadhoz, sem másokhoz.

A KÖZÉPPONT IGAZSÁGA

(Képjel: A „Csung” ismerős jel — a Mozdulatlan Közép. És „Fu”: egy fiókája fölött kotló madár lába.)

Bármit kérdeztél, jól tudod, mi a válasz! Nem eszeddel, nem ösztönnel — a szíveddel! Bármit kérdeztél: lelked mélyén tudod az igazságot!

„ÉN! Nekem! Enyém!” — abban a hamis tudatban éltél, hogy lényed közepe ez az önző „én”. Nem így van! Az ego csak bitorolja Igazi Valód helyét. Elvakult önzéssel és páratlan ravaszsággal magára csalta a reflektorfényeket, a főszereplő helyére tolakodott — mialatt Igazi Valód csendben figyelt, látott, és várakozott.

Hol?

Lényed mozdulatlan középpontjában!

Most megszólal, és azt mondja: „Ha én irányítom dolgaidat, minden rendbe jön. Rám hallgatnak — rád nem! Bennem bíznak — benned nem! Tőled félnek — tőlem nem! Én a te hibáidat is nagyon jól látom, nemcsak a másokét. Ezt érzik. Hogy én őket nem leigázni akarom, hanem az Igazat keresem, ami nemcsak az enyém — az övék is! Az a titkom, hogy őket épp annyira szeretem, mint téged!”

A **Csung** azt is jelenti, hogy **szív**.

A szívből szeretet sugárzik.

Nem érzelmes és önző, hanem megértő és elengedő szeretet.

Ennek varázshatalma van. Megértesz másokat, megérted magadat, és fölfedezed, mi a Sors Terve veletek. Amit középpontodból teszel, azon áldás van. Még akkor is, ha egód ezt nem így minősíti.

Mikor vagy a középpontodban?

Amikor nyugodt vagy.

A hurrikán „szívében” béke van.

A szív békéje.

Ennek a békének szelídítő ereje van. Főleg a mai dúlt világban. Egyetlen nyugodt ember képes egy tömegverekedést megelőzni.

Ezt a magatartást a bölcsök a delfinnel szimbolizálják.

„A Középpont Igazsága. Delfin. Üdvös!

Kívánatos átkelni a Nagy Vízen.

Üdvös jóslat.”

Most belülről láthatsz mindent.

Gógtól, hiúságtól, önzéstől mentesen.
Belelátsz a dolgokba. Megérted az embereket. Még akkor is, ha „nem tudják, mit cselekszenek”. (Gyakran te sem tudod!)
De most felvillant éberséged szikrája.
Ne engedd kialudni — tápláld!
Most harmóniába kerülhetsz magaddal s másokkal is. S végre ügyeidet nem vakon, hanem látó módon intézed.
A vakság előítéletet jelent.
Ez most lehullhat rólad.
A **Csung Fu** jelében nemcsak másokkal, de a szellemi világgal is harmóniába kerülhetsz. S ezt érezni is fogod! Az ember néha beleborzong, ha megérzi, hogy „felülről” dicséretet kap!
Ez a tisztánlátás (**Fu**) most van születőben: mint egy új lény a tojásban, úgy rejlik még benned.
A hat vonás a „keltetés” könnyebb s nehezebb fázisairól szól.

Gondolatok

A **Csung** (Közép) minden metafizika alapja. „Kína” nevének kezdő írásjele. Egy egész könyvet írtam róla. (*Benső mosoly II.*)

Egy-egy pillanatig mindenki átélte már, de tartósan benne maradni csakis hosszú gyakorlatokkal lehet. Ezt hívják meditációnak. Az ősi Keletnek és a valódi emberi életnek az alapja.

Aki innen lát — Hamvas szavával —, „éber”.

Mit jelent?

Képzeld el, hogy életed egy színdarab, amelyben te vagy a főszereplő. Az egész drámát saját éned, érdekeid, szenvedélyeid, rögeszméid alapján éled meg. Mindenkire rávetíted saját elfojtott érzésedet és gyűlölt tulajdonságaidat; saját „szemüvegeden” látsz mindenkit. S egyszerre egy „csoda” folytán kilépsz magadból, és a Szerző szemével kezded nézni az egészet!

A Szerző szemével, aki a történetet írta és mindenkiben — benned is él, és aki minden szereplőjét mélységesen megérti és szereti!

Hirtelen rádöbbenél a teljes valóságra.

Mintha álomból ébrednél.

Mintha eddig örült lettél volna és most hirtelen észhez térnél.

Mintha nem a saját fejedből néznél ki, hanem Isten szemével látnád a színjátékot.

Képzeld el, ha ezzel a tisztánlátással formálnád át az egész életedet: egészen más mesét írnál!

Ez a **Csung!**

Aki saját szívéből látja a világot, nemcsak megismeri és megérti a másik embert — de életében először azt is észreveszi, hogy ő *milyen hatást vált ki másokból!*

Ezt sohasem érzékeljük. Azt mondjuk például, hogy élettársunk lehetetlenül viselkedik, és eszünkbe se jut, hogy ezt *mi váltottuk ki belőle!*

A **Csungban** rálátsz magadra, és fölfedezed sorsod alakításának mágikus kulcsát: **magadat kell átalakítani, ha sorsodon változtatni akarsz. Ha belül változol, megváltozik a „kívül” is!**

A másik szó, a **Fu** nemcsak „Igazságot”, hanem „Őszinteséget” is jelent. Őszinteség azt jelenti, hogy azt mondod, amit gondolsz, és azt csinálsz, amit mondasz. Mi fordítva élünk: nem azt mondjuk, amit gondolunk, és nem azt tesszük, amit mondunk. Ráadásul még önmagunk előtt is olyan virtuóz módon hazudunk, hogy észre sem vesszük, hogy hazudunk: *arcpirulás nélkül mondjuk és gondoljuk például, hogy keresztények vagyunk, anélkül hogy egy szikrányi szeretet lenne bennünk. S hu valaki jóindulattal figyelmeztet bennünket, hogy ez nem kereszténység, annak gondolatban – és néha sajnos valóban is — elvágjuk a torkát. (A szeretet nevében!)*

A **Csung Fu** jelében összhangba kerülhetsz magaddal. Másokkal és a világgal. Gyakran anélkül, hogy bármi különöset csinálnál: lelked sugárzása ugyanis messzire hat: átvarázsolja a külvilágot. De magadon kell kezdeni! Ha külső harmóniára vágysz, először magadban kell összhangot teremtened. Ha szeretetre vágysz: szeretned kell! Ha társra vágysz, alkalmassá kell válnod a társulásra.

Mindent *benső mágnesed* vonz magához — ha másra vágysz, állíts a „mágneseden”.

Akiben ez a „benső mágnes” működni kezd, nem akarja a másikat sem elnyomni, sem manipulálni — úgy vonz, hogy mindenkit meghagy a maga szabadságában. Az emberek ezt megérik. A vonzásnak ezt az ellenállhatatlan erejét *szeretetek* hívjuk.

A **Csung Fu** „korszerűtlen” jósjel. Mi hazugságban élünk, és a valódi szeretetet nem ismerjük. Hogy ez mivel jár, mindannyian jól tudjuk: szorongással, sivársággal, zaklatottsággal, magánnyal és azzal a félelmetes gyanúval, hogy az egész hamarosan ránk zuhan.

A **Csung Fu** az ellenkezőjét tanácsolja.

A **delfin** az Egyetemes Szeretetnek, az Összhangnak, a kínai hagyományban pedig a Nagy Szerencsének a jelképe.

A jósjel azt üzeni: bátran vállalkozz, utadat jó szerencse kíséri.

Láss a „szíveddel”, mint a *Kishercegben* a Róka. S akkor ítéleted hibátlan lesz.

Vonások

1. Az elővigyázat üdvös. Ha másokba bonyolódsz, nem lesz békéd.

Magadon dolgozz először, ne másokon. Magadat változtasd meg, ne másokat. Saját „közeppontodat” találd meg — és ezt ne kívül keresd. Aki örökösen a világot vádolja, bizonyos, hogy nem talált még magára. Abban a tévképzetben él, hogy ő másoktól függ.

2. Árnyékból hívja a daru, s fia válaszol. Van egy kupa jó finom borom, igyuk meg együtt.

Aki megtalálta „közeppontját”, messzire sugárzik! Hívójele bejárja a világot, és akinek szól, meghallja s válaszol. Rokon lelkek, ha tiszták, állandó adásban-vételben vannak. Ne félj, hogy társtalan maradsz. Szíved adásban van, és megtalálsz a veled „egyívásút”. Minden az „adó” erején és tisztaságán múlik.

3. Ellentétbe ütközik. Hol harci dobot ver, hol abbahagyja. Hol könnyezik, hol dalol.

Nem jó a helyzeted, mert nem magadtól függsz! Akár küzdesz, akár szeretsz — mindig magad ura légy. Sohase tedd más kezébe sorsodat! Ha a „közeppont” nem benned van, hanem kívül — másoktól függ örömed s bánatod. Barát vagy ellenség: mindegy. Szerelmedet s harcodat egyaránt elveszíted, ha mások irányítják.

4. A Hold majdnem tele. A ló elvágat a fogatból. Nincs hiba!

Ha csillagodat követed, életed is megváltozik. Régi szokások, szemléletek és társak is elmaradnak. Mások jönnek helyettük.

Ez természetes. Ahogy túlnövünk gyermek s kamaszkorunkon, és lemaradnak érzéseink és cimboráink, úgy tisztuló szellemünk is tágabb világba vonz, és más közösséget teremt körénk. Ez lemondással is jár — de gnnak így kell lenni.

5. Az Igazság (őszinteség) köt össze. Hibátlan!

Ez az egész jósjel „szíve”. Az igazi egység magaddal, másokkal. Ezt nem fertőzheti hazugság, önáltatás. Amit cselekszel, sorsszerű, és ezt mások is felismerik majd.

Harcművészetben ez a tett pillanata.

6. A kukorékolás az égig hatol. Így folytatni baj!

Önáltatás azt hinni, hogy az vagy, amit beszélsz. Hiába tudsz az igazságról, ha te magad nem vagy Igaz: szavaid üresek.

Inkább magadon dolgozz, ne prédikálj. Óvakodj a hiúságtól, nagyra-vágyástól. Valódi értéknek nem kell propaganda.

Bármit kérdeztél, nézz magadba. Szavaid fedik-e a valóságot?

A csomagolás szép — de mi van belül? Azt hiszed, ezt mások nem látják?

A KICSI ELŐNYE (Mérséklet)

(Képjel: Kicsi, kevés — és elhaladó lábnyomok)

Az erők feszítenek, de a nagy tettek ideje még nem jött el.
Sok a gátlás, a diszharmonia — nem vagy még olyan erős, mint hiszed magad.

Ha most lépnél, nem a „Közép” megfontoltságával, előrelátásával cselekednél, hanem üres nagyravágyással, indulattal, hiú reménnyel. Ez csak rosszra vezetne.

A jósjel mérsékletre int. Ez hoz szerencsét.

„A kicsi előnye. Érelelő. Kitartani kívánatos.

Kis dolgokat kell tenni, nagyokra nem szabad vállalkozni.

Szálló, önmagáról megfelelőkezett madár üzeni:

Nem jó a magasban! Lent jó!

Nagy szerencse!”

Ebben minden benne van.

A nagyravágyó madár képe végigkíséri a jósjelet.

„Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka” — mondja a magyar.

Kis dolgokat kell tenni. Kicsiny, látszólag jelentéktelen, mindennapi dolgokat. „Annak számára, aki az Úton elindult, nincsenek elhanyagolható mozzanatok” — mondja Hamvas Béla.

A helyzet átmeneti.

A siker a kis dolgokban rejlik. Minden apró lépés előkészíti a nagyot. Lépésről lépésre, fokról fokra haladj. Ne a Napba bámulj: arra figyelj, ami előtted van, amit éppen élsz. Maradj a földön. Becsüld, ami van. Téglánként rakd a házad.

Hétköznapjaidat úgy éld, mint a magvető: nem tudod, egy-egy kicsiny magocskából milyen jövő csírázik majd ki.

Gondolatok

A jel az előzőnek (A Középpont igazsága) épp az ellentéte.

Itt hiányzik a „középpont”.

Még a „Szellemi Ember” sem tudja megtalálni, ő sem tehet mást, minthogy a kisebbik „rosszat” választja: inkább kicsinyes, mint nagyvo-

nalú, inkább túl tapintatos, mint sértő, inkább, szűkmarkú, mint költekező. Inkább túl óvatos, mint vakmerő.

Huang mester azt mondja: inkább hajts most a megengedett sebesség alatt, mint jóval fölötte, mert így csak időt vesztesz, s nem kockáztatysz többet is.

A jel dinamikus (Dörgés), ugyanakkor korlátozott (Hegy) — vagyis a *késztetésed erős —, de nem szabad követned!*

A késztetés lehet *légvár, illúzió, ambíció, hirtelen indulat, egy távoli terv vonzása, amely nincs még megalapozva.*

Most ezen kell dolgozni: az alapokon. A kicsiny részleteken.

Tartsd szent feladatnak hétköznapi gondjaidat.

Harcművészetben ez a nagy akció *előkészítő szakasza.*

A harcos ilyenkor önmagát *félkészíti* —ellenfelét pedig *előkészíti* a Tett pillanatára. Ez józan, türelmes munkát igényel, és gyakran *túlzott óvatosságot*, nehogy az akció korán robbanjon.

A mérséklet, a visszafogottság, a gondos alapozás később aranyat ér majd.

Vonások

1. Ha felröppen a madár, bajba jut.

Érted, ugye? Ne hallgass a késztetésedre.

2. Nem az ősapával, az ősannyával találkozik. Nem az Uralkodóval, csak szolgálójával találkozik. Nem hiba.

Aki helyzetét, mint sorsfeladatot, alázattal elfogadja: titkos segítséget kap. Az „Anyai segítség” akár a magas szellemvilágból, akár a földi síkról ered, sohasem ambícióinkat, hanem mindig szükségleteinket elégíti ki. Jól tudja, mi kell nekünk.

3. Ne lépj tovább, légy óvatos, veszélybe mégy! Baj!

Az elvakultság nagy bajt okozhat. Sem „igazad” tudatában, sem azért, mert „elegend van már az egészből” — ne cselekedj! Nem látod sem önmagadat, sem a helyzetedet. Főleg azt nem, ami a hátad mögött történik. Állj le és nézz körül. Még minden jóra fordulhat — ha nem lépsz tovább.

4. Nem hiba. Találkozik vele, nem megy el mellette. De továbbmenni veszélyes. Légy óvatos! Ne cselekedj! Maradj állhatatos!

Örülj a kis eredménynek. Ne akarj többet — most nem időszerű.

Az alma, ami leesett a fáról, a tiéd — de ne akard az almafát!

A hang, hogy „Most! Itt a helyzet! Tennem kell végre! Elegendem volt ebből!” — bajba sodor. Tanulj inkább múltad hibáiból.

5. Sűrű felhők nyugaton, de nem jön az eső. A herceg ló, s a barlangban találja el.

Az „eső” a beteljesülés jelképe. Ez még várat magára. Úgy érzed, egyedül vagy, de mivel hűséges vagy s türelmes, különös társra találsz e sivár és néha feszült időkben. A társ lehet személy, erő, vagy szellemi segítség — mellyel most sorsod összeköt.

A barlang az „ismeretlenség homályát” jelenti. Nem a ragyogás, hanem a benső mélység helye. Ahogy Hamvas mondta s élte: a „nevezetes névtelenség”. Itt születnek a nagy és igaz dolgok.

Ebben a helyzetben az ember a „kicsit” nem kompromisszumnak, hanem eredménynek, sőt dicsőségnek fogja fel.

6. Elmegy mellette anélkül, hogy találkozna vele. A repülő madár elhagyja! Baj! Balszerencse s kár!

A **Hsziao Kuo** jósjel üzenete: meglepés a kicsivel. Itt azonban nem ez történik. A beképzeltség, a nagyravágyás repít a magasba, és van egy pont, ahonnan már nincs visszaút. A MADÁR elég a napban, vagy vadászok hálójába kerül.

Nagy tethez nagy idő kell. Ez még nem az! Te sem vagy alkalmas rá. Ezt vedd tudomásul, különben bajba kerülsz.

BETELJESÉDÉS (átkelés) UTÁN

(Képjel: Átkelés a folyón — s mellette a „befejezés” képe: valaki éppen az étkezés befejezésénél tart.)

Amit valamikor elindítottunk: megérkezett.

Amire törekedtünk, létrejött... vagy éppen „beteljesedőben” van.

Minden lefutja a maga küzdelmes körét, és végül eljut valahová: ez lett belőle! Kikerült az öntőformából... tetszik, nem tetszik: ilyen lett.

A kör — látszólag — bezárul.

„Beteljesedik.”

Ilyenkor teremtő erőink rövid ideig egyensúlyba kerülnek: Tűz-Víz nem harcolnak, hanem egymást segítik.

Valami, aminek megteremtésén fáradoztunk, most láthatóvá válik: létrejön.

Egy kapcsolat, egy szerelem, egy forradalom, egy társadalmi átalakulás, egy munka, amelyet valaha elkezdtünk, egy ház, amelyet építetünk... bármi, ami eddig formálódott, alakult, most kiteljesedik.

Ilyenkor jönnek a bajok!

A tiszta forradalom után jön a korrupt világ, a boldog házasság elindul az unalom s tönkremenés útján; új házukba beköltözik a zűrzavar s a diszharmónia.

Nincs törekenyebb egyensúly, mint a „beteljesülés” pillanatnyi állapota.

Ahogy létrejön, máris korhadni kezd; ott ólalkodik körülötte a felbomlás, a szétzúllás, az „entrópia”.

Befejezni ugyanis — mondják a kínai bölcsek — nem lehet semmit, mert az élet: végtelen. Egy-egy kört le lehet futni, csak hogy ez nem végződik sehol, mert valójában **nem kör, hanem spirál: máris indul a másik. A végtelen örvénylánc folytatódik tovább.**

Mitévők legyünk, ha egy karma-kört jól-rosszul lefutottunk?

Erre ad tanácsot a Csi Csi.

„Befejezés (átkelés) után. Siker a kicsinyben van.

Üdvös jósjel.

A kezdés (új lépés) előnyös!

A befejezés: zűrzavaros.”

A bölcs pedig hozzáteszi:

„Az Igaz Ember gondol a bajra, felkészül rá, s megóvja magát tőle.”

Mit jelent ez?

Először is azt, hogy javítgat még a helyzetet.

Nagy dolgot nem tehet: a tett kijött már az öntőformájából, apró munkával itt-ott még korrigálni tud rajta, de nem sokat.

Ezzel a bomlás folyamatát késleltetni lehet, de megakadályozni nem.

Fontosabb **elkezdeni az újat!**

Ez szervesen nő ki az előzőből, mégis új.

Mondok egy érzékletes példát.

Mondjuk, testileg kívánsz valakit.

A tiéd lesz.

Az ölelés csúcsa, a „Csi Csi” állapot: a „Beteljesülés”.

Ha ezután már nem kell a másik, az orgazmusban átélt egység visszahullik újra a külön-külön lét magányába.

Ha azonban a kielégülés után **elindul valami mélyebb lelki vonzalom is, a kapcsolat tovább tart, „új kör” indul, és lesz belőle először szerelem és talán házasság.**

A házasság egy újabb „Csi Csi” állapot: „Beteljesülés”.

Ha ezután nem indul egy „új kör”, és a szerelemből nem lesz mélyebb sorsközösség, mondjuk a két ember nem indítja el az „anya” és „apa” új szerepkörét — a házasság zúrzavarba kerül s széthullik.

A sorsközösség (szeretet) újabb „Csi Csi” állapot: „Beteljesülés”.

De amikor felnőnek a gyerekek, és ott marad a két öreg, a feladat újra csak az: indul-e még valami új, ami a halálig összetartozó nagy ezüst- és aranylakodalmas párcapcsolatok misztikus titka — vagy visszahullanak a magányba, és lesz belőlük két egymást bántó és maró, örömtelen vénember.

Minden létkör végén el kell kezdeni az újat!

A természet is így működik: még ki sem bontakozott teljesen a nővény, de az új élet magvát máris érleli magában!

Nagy titok ez.

Megőrizve újítani és újítással megőrizni.

Ebben a folyamatban semmi sincs végleg „befejezve”.

(Ha a fenti példát végigviszed: az aggkori boldogság alatt ott van a boldog szülők, házások és szerelmesek minden beteljesült élményének égyűrűje!)

Csiszold, finomítsd, „tökéletesítsd”... S mi lesz az új?

Gondolatok

A *Csi Csi* dinamikája kozmikus alaptörvény: minden, ami létrejön, rohadni kezd, sőt föl is bomlik, hogy újat hozzon létre.

Csak az állóképekben gondolkodó ego mondja, hogy „no, most végre megvan! ”.

A jósjel politikai analógiája a legismertebb.

Számunkra, magyarok számára a régóta óhajtott úgynevezett „rendszerváltás” és az utána következő, mai napig tartó folyamat mutatja, hogy ami „megvan”, az végül soha sincs meg.

Az élet legtörekenyebb pillanata az, amikor valami létrejön.

Itt kell élni!

S tudni, hogy a lét **folyamatos megújulás!**

Minden nap és minden óra: megújulás!

Az Igaz Ember ebben a végtelen folyamatban él: ezért marad örökké fiatal!

Ez — újra mondom — nem azt jelenti, hogy a régit elveti, hanem azt, hogy folyamatosan átvarázsolja, újjászüli; ott tartja, ahol a dolgok létrejönnek, és nem ott, ahol „befejeződnek”.

Az Igaz Ember: „Forrásember!”

Jézus a kútnál azt mondja a szamáriai asszonynak:

„Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzó víz **forrásává lesz benne!**”

Az ember „aki még nem nőtt fel”, azt hiszi, ha valamit elért, az van.

A markában tartja, s ott megposhad.

Ez lesz minden „rendszeréből”, vallásából, intézményéből, kultúrájából, történelmi korszakaiból, de ez lesz szerelméből, barátságából, moráljából, tudásából is: miután megszerezte végre, romlani kezd a tenyerében. Templomaiból merevség és halálszag árad.

Az Igaz Ember ezzel szemben tudja, hogy a dolgok nem „vannak”, hanem valamiből valamivé folyamatosan **„lesznek!”**

Lelkének benső vetítógépében nem állítja meg az élet filmjét egyetlen kockánál sem, mert tudja, hogy abban a pillanatban bízni, sárgulni kezd, s végül füstölve elég.

Figyelmét az újjászületésre irányítja.

„Hogy tudok ebből a helyzetből újjászületni?”

„Hogyan tudom helyzetemet — bármilyen nagy munkám eredménye is az — újjávarázsolni?”

Bölcs háziasszony otthona soha sincs „befejezve”!

Mindig újít, kitalál, csinál rajta valamit.

S az ostoba férj, aki a „*Csi csi*” misztériumát nem érti, azt kérdi: „Miért nem jó neked a régi, ami olyan kényelmes és drága volt?”

Vonások

1. Fékezi kerekeit. A róka farka (az átkelésnél) vízbe ér. Nem hiba.

Állj! Ne indulj túl korán! Ne hallgass se a belső ösztönzésekre, sem a — talán biztatónak tűnő — külső csábításokra.

Ne légy mohó.

2. A hitves elveszti hajdíszeit. Ne keresse — hét nap múlva megkapja.

Ami tiéd, megkapod — akkor, amikor itt lesz az ideje.

Ne törekedj utána! Sorsod urai tudják, hogy a tiéd.

Ne végy példát az élelmes, nyüzsgő, akarnok emberekről. A te céloed magasabb s értéked több!

3. A Nagy Ős megfegyvelmezi a lelkeket mindenhol. Három év alatt parancsa alá hajtja őket. Közönséges embereket nem szabad alkalmazni!

A cél nagy, s a munka, ami előtted áll, hosszú és fáradtságos.

Légy erős, kitartó, őrizd a hitedet, és készülj föl rá, hogy küzdelmed során le kell győznöd magadban a kicsit, a gyengét, a gyávát, a hitetlent — saját árnyékodat.

A jósjel azt üzeni még: a cél nagyszerű, de alkalmatlan társakkal nem lehet elérni. Hogy itt a beteljesülés utolsó fázisáról van-e szó, amikor létrejött már, amit akartál, és most a **megszilárdítás** művét kell végrehajtani, vagy ez már valami újnak a kezdete? — Nem tudom.

Egy biztos: erő, kitartás és hit kell a munkához. És főleg szigor magad s mások alacsony erőivel szemben, amelyek az egész vállalkozást alááshatják. Ne engedd, hogy beleszóljon az önérdek, a hitetlenség, a kényelem s a gyávaság.

4. Jel: szép ruhák is ronggyá válnak, s a csónak lyukait tömheted velük. Egész nap légy óvatos.

A jósjel az „átkelés” (vállalkozás) veszélyére figyelmeztet egy olyan pillanatban, amikor látszólag jól mennek a dolgok.

Kár, hogy a Titanic kapitánya és az önhitt vállalkozók nem ismerték ezt a jelet: elkerülhették volna a hajt.

A baj nem a jéghegy volt — hanem az, hogy megfeledkeztek róla: a

pompás ruha is rongy, és a jólét szenvedélye a mélységbe rántja az embert.

Légy óvatos!

Csak ennyi — s nem lesz semmi baj.

5. A keleti szomszéd ökröt áldoz, de nincs rajta oly áldás, mint a nyugati szomszéd szerény áldozatán.

Áldás azon van, aki valódi. Aki őszinte. Aki önmagához hű és sorsát éli.

Se pénzen, se hatalmon, se dicsőségen nincs áldás — ha lélektelen.

A romlás biztos jele, ha valami külsőségessé válik.

A születés egyszerű s szegény. Még egy királyé is: egy meztelen lény, kibújik az anyaméhből, és sír.

A temetés pompás és látványos, még az egyszerű emberé is: egy elegáns hulla fekszik, aranyozott koporsóban, virágerdőben.

A különbség, hogy a születést az Isten rendezi — a temetést a hiú és ostoba ember, aki csak az anyagban hisz.

Légy tiszta, szerény, odaadó, s nagy-nagy jutalom vár.

6. Feje vízbe ér. Baj, veszély.

Nem szabad beleragadni a régibe.

Újat kell kezdeni.

Bármit értél el, bárhová jutottál, bármilyen eredményeid vannak: ne azonosulj vele!

Tovább kell menni.

Az út: végtelen.

BEFEJEZÉS (átkelés) ELŐTT

(Képjel: A Csi egy gázló sebes vizét ábrázolja, a Vei pedig valamit, ami még nem történt meg, nem teljesült.)

Valami fontos előtt állsz. Talán egy döntő sorsfordulat előtt. Rajtad is múlik az ügy kimenetele. Az üdvös tethöz két dologra van szükséged: erőre és a helyzet pontos felmérésére. Mielőtt döntő lépésre szánád el magad, először is pontosan elemezned kell külső-belső körülményeidet. Másodszer erőt kell gyűjtened. Vállalkozásod sikerrel járhat — ha nem leszel megfontolatlan!

A bölcs egy vakmerő rókakölyökről beszél, aki átrohan a veszedelmes gázlón, de nem jut el a túlsó partra, mert „farka beelég a vízbe”. Ez a meg gondolatlanúság kedélyes kínai képe: a kis kamasz róka nemcsak a víz mélységével nem számolt, és a túlpártot vélte jóval közelebbnek, de arra sem gondolt, hogy saját farka okozza a bajt.

A róka nem szokott vízen járni... vagyis a probléma nem „testhez álló”.

A feladat itt nem kevesebb, minthogy **a káoszból a rendbe kell lépni.**

Elhamarkodottságra pedig nemcsak azért vagy hajlamos, mert vonz a harmónia, hanem azért is, mert **jelenlegi helyzetedet már tarthatatlannak véled.**

Sem az „Akarom!”, sem az „Elegem volt!” kényszerére ne hallgass!

Csakis a bölcs, nyugodt szívedre — lelked józan s látó középpontjára.

A helyzet nehéz, ellentmondásos, de ígéretes.

Gondolatok

A *Ji-king* utolsó jele biztató. Bár a két ősjel, a Víz és a Tűz a lehető legdiszharmonikusabb feszültségben vannak (a Víz kioltja a Tüzet, s a Tűz párává oszlatja a Vizet), mégis a harmónia ígérete rejlik a már-már tarthatatlan helyzetben. Törvény ugyanis, hogy előbb-utóbb minden átcsap az ellentétébe: **sohasem olyan erős a vágy a Rendre, mint amikor a Rendetlenség elviselhetetlenné válik.** Van egy pont, amikor már **megelégljük** az áldatlan helyzetet. Akkor nem vétkezünk tovább, akkor nem hibázunk többet, akkor szokunk le italról, dohányzásról vagy bármiféle rossz tulajdonságunkról, ha **megeléglünk.**

Aki belehal egy szenvedélyébe, az nem elégette meg.

Inkább belehal, minthogy azt, mondja: „elég!”

A Vei Csi egy nagy, minőségi változás előtti helyzetet mutat.

Sok-sok mennyiségi változás után érkezett a minőségi változás pillanata.

A mennyiségi időszakot úgy éljük meg, mintha nem történe semmi!

Csak gyűlnek, gyűlnek a dolgok. Egyre több, mindig ugyanaz. A vizet hevíthetem hatvan, hetven, nyolcvan fokra is — mindig víz marad.

Forma csak száz fokon kezd, és innen kezdve már gőzzé változik.

A nagy változás előtt az ember már roppant nyugtalan.

A sok ismétlődő s látszólag terméketlen élmény után már elvesztette a türelmét. Azt hitte, mindig így fog menni. S most, hogy végre felvillan előtte végre valami lehetőség, megpróbál *fejvesztetten kitörni*. Ezt nem szabad!

Éppen most nem szabad! Éppen most van szükség nyugalomra, körültekintésre, erőre... s ahelyett, hogy ösztönösen ugranál, éppen most kell először hátrálni és energiát gyűjteni; hideg fejjel megvizsgálni, milyen messze is van a túlsó part!

Elhamarkodottan nem szabad cselekedni!

Nem vagy még elég erős a feladat súlyához. Erősödnöd kell.

A kard mesterei ezt a pillanatot hívják **Nagy Akciónak**.

A kis akció az, amikor már kitámadsz: szürsz vagy vágsz.

A Nagy Akció az, amikor önmagadat felkészítéd a támadásra.

Amíg belül nem vagy kész, nem szabad támadni.

Belül akkor vagy kész, ha a félelem és elszántság, a győzni akarás és a vesztéstől való rettegés között megtaláltad lényed centrumában azt a csendes középpontot, ahonnan minden üdvös tett elindul.

Vonások

1. A farka vízbe ér. Szégyen és zavar.

Nem vagy kész a tetre. Nem is látod át a helyzetedet. Ne hallgass a késztetéseidre. Tudd, hogy nem tudod még!

2. Megfékezi kerekeit. Üdvös kitartani.

Még várj, bár már teli a kocsi. Még nézd meg a célotdat lelked közepéből. Várj az indulással, amíg jelet nem kapsz belülről — vagy kívülről.

3. Átkelés előtt az erőszakosság csak bajt hozhat. De előnyös átkelni a Nagy Vízen!

A tett ideje érkezett, de nem mindegy, hogyan cselekszel. Ha dühből, bosszúból, kétségbeesésből, indulatból, akkor nagy bajba kerülhetsz.

S ha gyenge vagy, gyűjts még erőt vagy társakat. Erőszakosan nem lehet rendet teremteni, csakis erővel. Az erő: nyugodt, határozott és megértő. A jó szamuráj: könyörületes. Nemcsak másokkal, önmagával is. Ha szíved már nyugodt: lépj, s győzől. Ha szíved még zaklatott, ne lépj, mert veszteni fogsz.

4. Üdvös jósjel. A kitartás üdvözít, szűnik a megbánás. A megrázó erő legyőzi a démonok hazáját, három év alatt. Adomány s ünnep a nagyvárosban.

A tett pillanata érkezett, „átkelhetsz a Nagy Vízen”. A küzdelem önmagaddal folytatott, másokkal, valakiért vagy valamiért. Most már megvan hozzá az erőd, a tudásod, inspirációd — s a győzelembe vetett hited is. Hosszú harcra számíts — a negatív gondolatok, érzések, megszokások, félelmek nem adják meg hamar magukat. Kitartás!

Tudd, hogy a hajnal pillanata előtt a legsötétebb az ég. A rossz akkor a legveszélyesebb, ha vesztesre áll. A kitartás azt jelenti, hogy egy akaratot sokáig akarni, a hit pedig azt, hogy „hívtség” — vagyis hűségnek maradni. Villámháborút csak az hirdet, aki a lelke legmélyén nem hisz a győzelemben.

5. Üdvös jósjel. Semmi megbánás. Az Igaz Ember fénye ragyog. Üdv, siker.

Sorsod útján jársz, és ezt tudod. Aki sorsának útját követi: ragyog.

Ez az út lehet könnyű vagy nehéz — a lényeg, hogy üdvös út. Ez a keresztény „isteni akarat” teljesítése. A „ragyogás” pedig azt jelenti, hogy ez mások számára is láthatóvá válik. Ez a dicső „átkelés” káoszról a harmóniába.

6. Üdvös jósjel. Nincs megbánás. Helyes, ha örömdben itallal (csiu) ünnepelsz. De helytelen, ha lerészegedsz.

Okod van az öröme, ünnepre. Ez lehet győzelmed vagy annak előérzete. Meg is kell élned ezt az örömet, önmagaddal, embertársaidal, de még szellemi támogatóiddal együtt is. (A **csiu** — a kínaiban is ugyanúgy jelent egyszerre italt s szellemet, mint a „spiritusz”. Amikor a must borra érik, a jó és rossz szellem elkülönül benne. Hatására az emberben is ez a folyamat történik: az **önfeledtség** jó és üdvös — az **önelvesztés** azonban rossz és káros.)

Ahogy a bor mértékkel szent, mértéktelenül ördögi ital, ugyanúgy az Úton járó ember önfeledt öröme szent — de ha az öröm a látását elhomályosítja s értelmét eltorzítja: akkor káros.

Ez a vonal részint arra figyelmeztet, hogy minden kis sikerélményt s apró örömet igenis meg kell élned, mert az öröm táplálja a lelkedet — de ne téveszd össze az örömet a Boldogsággal!

A Boldogság nem az öröm legfelsőbb foka — hanem minőségében más állapot.

Az öröm mulandó — a Boldogság örök.

Ez az élmény még előtted van.

Ezzel a biztató ígérettel zárul a Változások Szentkönyve.

Ajánlott irodalom

- Bloefeld, John: *I Ching: The Book of Changes*, E. P. Dutton Co.
Carol K. Anthony: *A Guide to the I Ching*, Anthony Publishing Co.
Cleary, Thomas: *The Taoist I Ching*, Shambhala Inc.
Hua-Ching Ni: *The Book of Changes*, Sevenstar Inc.
Huang, Alfred: *The Complete I Ching*, Inner Traditions, Vermont
Javary, Cyrille J. D.: *Understanding the I Ching*, Shambhala Inc.
Ji-king. A Változások Könyve, Richard Wilhelm változat, Orient Press,
ford.: Pressing Lajos
Jung C. G.: *Foreword to The I Ching or Book of Changes*, The Richard
Wilhelm Translation rendered into English by Cary F. Baynes;
Bollingen Series XIX. Princeton University Press
Jung C. G.: *Man and his Symbols*, Princeton University Press
Jung C. G.: *Synrhronicity: An Acasual Connecting Principle*, Princeton
University Press
Karcher, Stephen: *How to Use the I Ching*, Element
Legge, James: *I Ching*, Bantam Book
Lim, Kim Anh: *Practical Guide the the I Ching*, Binkey Kok Publications,
Havelte, Holland
Murphy, Joseph: *Secrets of the I Ching* (A jósjelek összefüggése az Ó- és
Újtestamentum gondolataival), Parker Co.
Schoenherger, Martin: *The I Ching and the Genetic Code*, Aurora Press
Whincup, Gregory: *Rediscovering the I Ching*, Doubleday
Wilhelm, Helmut: *Eight lectures on the I Ching*, Princeton University Press
Wilhelm, Richard: *A Változások Könyve*, ford.: Deseő László, Edesvív
Kiadó
Wing, R. L.: *The I Ching Workbook*, Dolphin/Doubleday

Magyar nyelven még ajánlatos megismerkedni Karátson Gábor mély és átélt tanulmányaival (melyek remélhetőleg egy hamarosan megjelenő, teljes *Ji-king* könyv részletei), Beöthy Mihály és Hetényi Ernő tömör kis jóskönyvével, Kósa Gábor östörténeti kutatásaival. Aki messzebb óhajt kalandozni, annak ajánlom elsősorban a hiteles tai csi, kung-fu és aikido mesterek tanításait (magyarul a Budo-kiadványokban hozzáférhetőek), a taoizmus irodalmát, a posztmodern elméleti fizika, a káoszelmélet és a genetikai kutatások összefüggéseit a *Ji-king* ősi gondolataival.

A Jósjel kiválasztása

Felső trigram	Alkotó	Befogadó	Szakadékos (Víz)	Tűz	Gerjesztő (Dörgés)	Hegy	Szél (Fa)	Tó (Derűs)
Alsó trigram								
	1	11	5	14	34	26	9	43
	12	2	8	35	16	23	20	45
	6	7	29	64	40	4	59	47
	13	36	63	30	55	22	37	49
	25	24	3	21	51	27	42	17
	33	15	39	56	62	52	53	31
	44	46	48	50	32	18	57	28
	10	19	60	38	54	41	61	58

Kattints a kiválasztott Jósjelre!

Nyomta az Alföldi Nyomda Rt., Debrecen
Felelős vezető György Géza vezérigazgató
Megjelent 27,6 (A/5) ív terjedelemben

„NEM KÖNYVET, HANEM EGY CSODÁLATOS TÁRSAT SZERETNÉK ADNI NEKED” - ÍRJA MÜLLER PÉTER, AKINEK MŰVEI /KÍGYÓ ÉS KERESZT, LOMB ÉS GYÖKÉR, BENSŐ MOSOLY, BOLDOGSÁG/ SOKSZÁZEZER OLVASÓ ÉLETÉBEN MEGHATÁROZÓ ÉLMÉNYT JELENTETTEK.

A „JÓSKÖNYV” ÉLETMŰVÉNEK BETETŐZÉSE.

HÚSZ ÉVIG TANULMÁNYOZTA AZ ŐSI KÍNAI JI-KINGET, A VILÁG EGYETLEN KÖNYVÉT, AMELLYEL BESZÉLNI LEHET: KÉRDEZNI LEHET TŐLE, S MINT EGY ELEVEN BÖLCS, VÁLASZOL. A HAGYOMÁNY SZERINT VALÓBAN LÁTHATATLAN „SZENT SZELLEMEK” /KÍNAIUL: SEN/ ÁLLNAK MÖGÖTTE, AKIK SEGÍTIK AZOKAT, AKIK SORSUK PROBLÉMÁIVAL HOZZÁJUK FORDULNAK.

A JI-KING KELETEN ÉVEZREDEK ÓTA AZ EMBEREK TANÁCSADÓJA. NYUGATON ELSŐSORBAN R. WILHELM ÉS C. G. JUNG HATÁSÁRA TERJEDT EL /AKI HARMINC ÉVEN ÁT MAGA IS HASZNÁLTA SORSANALÍZIS ÉS TERÁPIA CÉLJÁBÓL/. MA MÁR ALIG VAN OLYAN OTTHON, AMELYNEK KÖNYVESPOLCÁRÓL HIÁNYOZNA EZ A CSODÁLATOS MŰ: EGYRE TÖBBEN LESZNEK, AKIK BÖLCS TANÁCSADÓKÉNT HÍVJÁK SEGÍTSÉGÜL.

EZ A KÖNYV NEM JÖVENDŐT MOND, HANEM JÓSOL!
MEGMONDJA, MI A JÓ.

MEGMONDJA, MIT TEGYÜNK,
HOGY A JÖVENDŐNK JÓ LEGYEN, S NE ROSSZ.

EZÉRT LETT A CÍME: JÓSKÖNYV.

VÁLASZT AD ARRA, HOGY ÉLETÜNK KIS ÉS NAGY GONDJAIT HOGYAN
TUDJUK A LEGJOBBAN MEGOLDANI.

OTT SZÓLÍT MEG,
AHOL SORSUNK FORMÁLÁSA RAJTUNK ÁLL.

ÉLNI SEGÍT...

ISBN 963-008-494-5

9 789630 084949